

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Sajtórendelési Osztály
BÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Könyv-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 728. Kiadóhivatal 709.

A közigazgatási reform

Írta: **Dr. Kmety Károly**
egyetemi tanár.

Budapest, december 3.

Az évek hosszú során alig esett komoly szó arról a nagy reformról, mely a múlt század utolsó évtizedében domináló követelés volt, tudniillik közigazgatásunk rendszeres átható reformjáról. A válságos idők leszorították ezt a nagy, igazán nemzeti problémát a kormányprogramokról, sőt a pártok programjáról is.

Most Kossuth, Apponyi és más politikusok felszólalása nyomán ismét szőnyegre került és valószínűleg szőnyegen marad a kérdés, reméljük, egészen a megoldásig. Khuen-Héderváry is nyilatkozott róla a pénzügyi bizottság tegnapi ülésén. E nyilatkozatban sok jóakarát mutatkozik, de úgy látszik, a nagy kérdés egész képe nem alakult még ki a miniszterelnök szemei előtt és nincs neki igazán nagyszabású, átfogó systematikus terve.

Annyit látunk, hogy a tisztviselők kinevezésének eszméjét ő is vallja, vagyis az u. n. államosítás hívei közé tartozik, bár e tekintetben egy gyakorlatilag keresztül nem vihető distinkciót

tesz oly tisztviselők között, akik autonóm feladatokat végeznek és olyanok között, akik helyi államigazgatási teendőket látnak el.

Minálunk — és ép ez a sajátossága municzipális rendszerünknek — a törvényhatóság tisztviselői, jelesül az oszlopos tisztviselők hatáskörében mindkét ügykör egyesül s a két tevékenységi kört lehetetlen is tisztviselőiben izolálni.

A kinevezési rendszer egyébként is ma már nem népszerű. Apponyi, az államosítás egykori híve, utána Kossuth ki is fejezték aggodalmaikat a pénzügyi bizottságban a központi kormányzat hatalmának azon óriási növelése ellen, amelyet a kinevezési rendszer magával hozna. Valószínűnek tartjuk, hogy a munkapártban sem talál kedvező fogadtatásra a kinevezési rendszer.

A tisztviselői érdekek kielégítése lehetségesnek bizonyult kinevezési rendszer nélkül is. Még a tisztviselők állandósítása és az előmenetel is elérhető kinevezési rendszer nélkül. Egyébként nem is a tisztviselői kérdés képezi gerincét és legnehezebb részét a közigazgatási reformnak, hanem az egész törvényhatósági és községi önkormányzati élet átalakítása. Ez a súlypont. A megyerendezés külsőleg, vagyis a területi kikerekítés, azután a megyerende-

zés belsőleg, főleg azáltal, hogy demokratikusabbá tétessék és a járási önkormányzat megvalósításával egészségszerűvé, elevenné legyen az autonomia.

A községrendezés nem kevesebb nagyszabású. Itt első sorban az életképtelen községeknek megfelelő szervezés és összefoglalás által életképesse tétel s a községeknek állami támogatásban való részesítése a főszempontok. A községi adóztatás mai rendszere sem maradhat lényeges változtatás nélkül.

A városrendezés nagyérdemű ága az egész reformnak. A városok ügye ugy a közszabadság, mint a nemzeti eszme valósulása szempontjából és az összes kultúra fentartása és fejlesztése okából nagy látókörrel, körültekintéssel lesz eszközözendő. A városi háztartás gyökeres átalakításra szorul és a városok állami támogatása azon minimális keretben, mint a múlt kormány tervezte, nem maradhat. Az erős városi közigazgatás megteremtésében látjuk a magyar állam és nemzet megerősödésének legfőbb biztosítékát. Ma épp itt van a legtöbb és legkiáltóbb baj és hiány.

A közigazgatási reform kolosszális munkájának elvégzéséhez azonban teljesen konszolidált politikai állapotok szükségesek. A mai kormány és a pár-

Jása ujjászületett.

Írta: **Zsoldos László.**

(Utánnomás tilos.)

Barics Jása még mindig mulatós fiú volt, hanem azért — mi tagadás benne — már közelebb járt az agglagény sorhoz, mint azokhoz a régi szép időkhez, amikor még trombitaszóval öntözte huzvétkor a szemrevaló bunyevác lányokat. Ez is szabadkai különlegesség. Húsvét hétfőjén a derek Jása lefoglalt tíz fiakkert; az első telerakatta borosüveggel úgy, hogy ő maga alig birt bekaparni hajadonfőt az ülésre, a drága palackok közé; az utána következő üres kocsi vitte a kalapját, a harmadik fogat a felöltőjét, a negyedik a botját, az ötödiktől a tizedikig pedig mindegyik fiakkerben egy-egy részeg trombitás ember állott, mint valami herold. A furesa kocsi így haladt végig lassu menetben az ünneplő Szabadka utcáin. Amelyik házban Jása szép leányt, vagy csokratermett ajku menyecskét sejtett, hopp, ott megállította a menetet, megfuvatta a trombitákat s kezében a rózsavizes üveggel, nyalkán kiugorva a fiakkerből, harsóna kísért mellett kocsolta meg a kapun kikukkantó kíváncsi fehérnépet.

Ezek a dicső napok azonban elmúltak. Nem mondhatnám, hogy nyomtalanul, mert Barics Jása a vig élet közben megkopaszodott, sőt, ami talán még ennél is komolyabb baj volt nála: megkopaszódott. Megszerezte az adósság vizein az uszóbajnokságot s bevomult a városhoz valami kis hivatalnoknak.

Ez a foglalkozás végkép megszilidította

Jását. Leszokott a dorbézolásokról s beérte napi három liter boroskával, ami a szabadkai jóvérű társaságban meglehetősen józan életmódnak a fokmérője. Ezt a bort azonban baráti körben fogyasztotta el a rendes fehér asztalnál s ebből nem engedett. Sem a fehér asztalnál, sem a baráti körből. Ott pityizált minden áldott és áldatlan este az asztalfőn, amely, mint a vig ezimborák közül a legöregebbet, méltán megillette, éjfélig, éjfél utánig; legfőképpen benézett még a kávéházba, de csak a társaság kedvéért s aztán a becsülettel végzett napi munka után rendesen, szép esőndőben hazabandukolt a legénylakására. Pontosan mindig hajnal előtt. Mert hiába, negyven éves korban már nem illik kirugni a hámból.

Egy este azonban, épp aznap délután érkezett haza a kétheti szabadságáról, a jó Barics Jása mintha megfiatalodott volna. Az étterem tulsó sarokasztalánál üldögélt nagy busan egy régi hitelezője. Jása odaintette magához a pinczért és ősi szabadkai szokás szerint átküldött neki tálcán egy félliterre való pohár bort. A hitelező, ugyancsak szabadkai szokás szerint egy hajtásra kihörpintette az italt; de nem küldött vissza Baricsnak, ahogy az már szokás, egy helyett két pohár bort, hanem fölkelvén a helyéről, odasompolygott Baricsék asztalához és egyáltalában nem szabadkai embernek illő sunyisággal odahajolt a vállá fölé:

— Tekintetes ur, mikor látek már egy kis pénznagot?

Mindenki azt hitte az asztal körül, hogy erre a neveléses és egyben felháborító kérdésre Jása felugrik, ha nem is az asztalra,

de legalább is az asztaltól és úgy törülküpan a borosüveggel a vakmerő férfiut, hogy két pinczér sem tudja lemosni. Maga Barics is egy pillanatig mintha gondolkodott volna a válaszon; hanem a következő szemhunyorításban már, általános esodálkozásra, magához ölelte a hitelezőt és hatalmas esőket czuppantott a feje bubjára:

— Micsoda telepáthia! kedves öregem, micsoda telepáthia!

Azután, minthogy csupa értelmetlenül vihogó arcot látott maga körül, magyarázó mozdulattal emelte föl a mutatóját:

— Gyerekek, ez az ember úgy fejér taláta a szöveget, hogy bámulatos! Képzeljétek, — folytatta hirtelen elzékenyülve a felhők felvilágosítását, — képzeljétek, gyerekek, vőlegény vagyok!

Nem részletezem a jókedvű elszörnyedés változatait és az asztalon levő üvegek rohamos felszaporodásából is észrevehető jelenségeit, hanem szerényen beérem annak a megállapításával, hogy Jása még reggel hét-nyolcz óratájt is jőendő házasságának az előzményeit ismertette — akkor már a kávéház hosszú márványasztala mellett és a jó Isten tudja, hogy este óta hanyadszor — a ezimborái előtt.

— Fiúk (vagyis inkább reggel felé már csak fiacskaim), az öreg Szabadi rettenetesen gazdag és hidegrázósan józanéletű ember. A lányával legalább négyszázezer korona hozományt kapok a kezembe egyszerre; azonkívül még, ha jól viseljük magunkat — már ahogy az öreg mondta — hát még néhány ezer koronányi évi apanázsza is ráuk dupláz... Még egy repete — fordította hátra a fejét a

tok mai alakulása szerinti parlament aligha lesz képes a korszakos művet tető alá hozni. De meg nem látjuk azt a nagy koncepczióra képes államférfiut sem, kinek tehetségére nyugodtan rábízhatnók a reform s vele az ország sorsát.

Anglia választ.

Budapest, december 3.

Száz év óta nem volt Angliának olyan fontos képviselőválasztása, mint aminő a mostani. Hisz már abból a körülményből, hogy ebben az esztendőben már másodszer oszlatták fel az angol képviselőházat, s hogy egy esztendőben kétszer vannak általános választások, történelmi jelentőségű, s az angol parlamentarizmusnak majdnem példátlanul álló eseménye.

Hogy a választásoknak mi lesz az eredménye, azt nagyon természetesen e pillanatban nem lehet tudni, hisz annyira elkeseredetten állanak a pártok egymással szemben, hogy meglepetések egyáltalán nincsenek kizárva. De meg kell állapítani, hogy a konzervatívok jobb taktikusok, mint a liberálisok, Balfour, a konzervatívok alsóházi vezére, akit különben tegnap egyhangulag megválasztottak a londoni city egyik kerületében képviselőnek, nem akarja a konzervatívok választási kilátásait azzal rosszabbítani, hogy a tarifareformot is, mint választási jelszót alkalmazza, s nyíltan elpártolt egykori fejtartásától Chamberlaintól. Abban a beszédben, melyet három nappal ezelőtt tartott az Albert-Hallban, azt mondta, hogy a mostani választásokat egyáltalán nem tartja alkalmasoknak arra, hogy a tarifakérdésben is döntenek, s még abban az esetben is, ha most a konzervatívok kerülnek ki többségben, haj-

landó volna a tarifareformot külön népszavazás alá bocsátani.

Nem éppen utolsó fontosságú fordulat ez a konzervatívok politikájában. Hisz az 1906-diki és az 1910 januárjában tartott választásokon a konzervatívoknak éppen a tarifareform volt a fő programpontjuk, s 1906-ban inkább kibuktak a kormányból s az ideai januári választásokon is inkább a népszerűtlenség ódiáját vették magukra, sem hogy abból a követelésekből, hogy a mai szabad-kereskedelem helyett Anglia a védvámrendszerre térjen át, egy hajszálnyit is hajlandók lettek volna engedni. Ha tehát most Balfour a védvámkérdést külön népszavazás alá hajlandó bocsátani, ez azt jelenti, hogy a tarifakövetelésből már enged, mert hisz tudja, hogy a nép nem fog a védvámok behozatala mellett dönteni. Sőt az, hogy Balfour az egész tarifakérdést népszavazás alá is hajlandó terjeszteni, még egyebet is jelent. Lord Crewe, aki a liberálisoknak vezére a felsőházban, azt írta néhány nappal ezelőtt a „Times”-ben egy nyílt levélben, hogy a tarifareform pénzügyi kérdés, tehát a felsőház vetőjének arra nem szabad kiterjednie. Balfour azzal, hogy a népszavazást hajlandó a tarifareform kérdésében elfogadni, tulajdonképpen lord Crewe felfogását erősíti meg, mert a népszavazással lemond a felsőháznak arról a jogáról, amit eddig senki kétségbe nem vont, hogy a felsőház szuverén joga a tarifareformra is kiterjed. Balfour tehát maga is a felsőház gyökeres reformja mellett foglal állást. Ez nem volt ugyan kétséges eddig sem, de hogy a konzervatívoknak éppen legfőbb követelését, a védvámot is kiveszi a lordok kezéből, s tisztán a nép döntésére akarja bízni, ez olyan veresége a konzervatív politikának, ami szinte példátlan. De nem lehetetlen, hogy ez tisztán csak taktikai húzás a részéről, hogy ily módon a nép mérsékelt-

elemét a mostani választási harcban a konzervatívok iránt hajlandóbbakká tegye.

És tényleg napról-napra javulnak a konzervatívok kilátásai. Tíz nap előtt még nagyon rosszul álltak, de azóta nagyon megváltozott javukra a helyzet. Amióta maguk a konzervatívok hangoztatják a felsőház reformjának szükségét, s amióta maga a felsőház egyhangulag elfogadta lord Lansdowne reformtervezetét, mely demokratikusabbá tenné az angol felsőházat, mint a világ bármelyik felsőháza, azóta a kormány helyzete nagyon megnehezedett. Mert a támadókból védekezők lettek, s ma már nem a kormány folytat harcot a felsőház ellen, hanem a konzervatív lordok azok, akik nagyszerű pozícióból támadják a kormányt.

Mert a kormány pénzügyi kérdéseken teljesen meg akarja fosztani a felsőházat minden jogától, a többi kérdésekben pedig a felsőház jogát annyiban akarja korlátozni, hogy egy törvényjavaslat, amelyet az alsóház három egymásután következő ülészakban megszavazott, a felsőház hozzájárulása nélkül is törvényerőre emelkedjék. A torrik azonban egy látszólag radikálisabb, demokratikusabb ellenjavaslattal feleltek, még pedig azzal, hogy ha az alsóház valamely javaslatot elfogad, s azt a felsőház elveti, akkor felette népszavazás döntsön. Tehát magát a népet akarja megtenni törvényhozónak. Kétségtelen, hogy annak a pártnak, amely ilyen javaslattal lép fel, a kilátásai a választásokon nagyon megjavultak. Ez az oka annak, hogy a konzervatívok ma csakugyan erősebbeknek látszanak, mint a kormány és a pártja. Ha ehhez még hozzá számítjuk azt, hogy Balfour a védvámkérdést is népszavazás alá akarja bocsátani, hogy tehát a népek és a mérsékelt elemeknek nem kell attól tartaniok, hogy ha most a konzervatívok kerülnek ki a választásokból győztesen, ez egyuttal a véd-

pinézér felé, a tálcán előttük álló üres szilvóriumos poharak irányába bökkve az újjával... — Hogy a hivatalomat, Dusikám? — hajlott előzékenyen a szomszédjához, — természetes, hogy amint végleges lesz a dolog, tüstént otthagynom a hivatalomat, édes Dusikám.

— Hát még nem bevégzett tény a nagy partie? — okvetetlenkedett az asztalvegről egy tömzsi ügyvédjelölt, aki ma mindenáron a kávéházból akart menni a törvényszékre a tárgyalásra.

Jása kocchezintott az ujon érkezett szilvóriummal.

— Babuskám, én mondom neked, hogy olyan nehéz felfogásod van, mint...

— Gyerünk a cukrászdába! — indítványozta valaki, be sem várva a végét a mondatnak.

— ... mint a száz akós söröshordó, fejezte be Jása, nagyot pislantva, mert a kávéház füstös levegőjében már majd hogy nem elálmosodott. — Hát nem érted, hogy egy milliomos, aki a maga keserves verejtékével szerezte a vagyonát, csak nem adhatja oda valakinek csak úgy Hübele Balázs módjára a leányát? Pláne bácskainak!

— Ahá...

— No, igen. Előbb tájékozódni kell neki, hogy kiesoda-miesoda is vagyok tulajdonképpen, és más eféle. Ugy mondta az öreg, hogy a jövő vasárnap szétnevez Szabadkán és meglátogat. Azért ruezceztam ki most egy kiesinyég, mert mához egy hétre — no, még egyszer repete, Maxi! — ugyis olyan jámbor képet kell vágnom az öregnek, mintha kettőig sem tudnék számolni.

Ezt a magyarázatot az egész társaság elfogadta, s azután csakugyan átbillentek a fő-

utezára a cukrászdába. Már féltiz felé járt az idő, s vasárnap lévén, a közönség hullámzó csoportokban vonult a templom felé. Kint, ahogy az üvegajtón keresztül látni lehetett, egyik ismerős arcz a másik után sétált el a cukrászda előtt. Urak, öreg bácsik, jó ezimborák, asszonyok, lányok; ezt is, azt is megöntözte rózsavizzel trombitaszó mellett a jó Barics Jása, aki a süteményes asztal előtt, Mili kisasszony parázs pillantásainak a melegében valóságos újra felvillanyozódott, mint a békacomb. Már nem volt álmos. Félkezében leharapott végű püncös tortaszettel, másik kezében a likőrös pohárral odaodaállt az ajtó mögé, s berátságosan integetett ki, hol a fejével, hol a tortával a járókelőknek:

— Jó reggelt, Miczi nagysám!

— Jöjjenek be már egy perczre, kedves nagyságos asszonyom!

Megint odaállt Mili kisasszony elé, mint a mozdony a szivattyu elé, amikor kis, vidéki állomáson vizet vesz föl. Csakhogy ő püncös tortát vett föl, meg a kiürült pohárkáját szivattyuzta tele likőrrel.

— Mi-Milike, — hajladozott némileg bizonytalanul a frissen töltött krémes szeletek fölé, — mi-mióta völegény vagyok, hát valóságos uju-ujj születtem. Sza-szavamra mondom, magának, Milike, hogy v-valósággal ujjá szü-lettem, és érzem, hogy ma még va-valami nagy dolgot fogok csinálni, Milike. Okvetetlenül valami nagy dolgot fo-fogok csinálni, aranyos Milike.

— Jó reggelt, Tekla nagysám! — kiáltott ki az ajtón épp Dusika, egy arra haladó hölgy ismerősének, amikor Jása, mintha csak a cukrászlánynak tett jóslatszerű kijelentését akarta volna tettel megpecsételni, egy-

szerre lecsapta a likőrös poharat az asztalra és Dusán, meg a többi felé fordulva, belső ihlettel kivörösödött arczal elkurjantotta magát:

— Aki barátom, az utánam!

S ezzel, a vastag vadászkalapját hirtelen a szemére huzva, kezében az üres süteményes tényérral, vad bika módjára, fejtetővel nekiszaladt a cukrászdból üvegkirakatának és a koponyájával betörve a ragyogóra tisztogatott nagy üvegtáblát, óriási esőrömpölés közben, zsupsz, kiugrott a közszemlére kitett torták és kalácsok fölött a kirakaton keresztül az utczára.

Ugy látszik, egyik sem volt a barátja, mert senki sem ugrott utána, hanem megelégedtek azzal, hogy az ajtón rohanjanak ki az utczára. A templomba igyekvő hölgyek a kivágódó üvegdarabok elől ijedten rebbentek szét a gyalogjáróról, a férfinek ki megbotránkozva, ki legalább is meghökkenve állt meg illő távolságban a kocsiuton a duhaj gyöngyfialtság láttára, egy arra dőcögő parasztszekeret báméskodva állított meg a kocsi az ut közepén. Aztán, a meglepetés első percéből felocsudván, hirtelen, mint a váratlanul kerekedő szélben megzissenő lombátor, az önkéntelen derü halk moraja futott végig a felszaporodott közönségen: Jása, a husvéti trombitáiról még mindig nevezetes, kopaszodó Barics Jása ott forgott az üvegdarabok közt a gyalogjáró közepén s egy kézzel-lábbal kapálódzó, szitkozódó, vastag aranyláncos, vidéki öreg urat ölelgetett magához, lelkesedő hangon kurjongatva:

— Jaj, kedves ipam uram, soha jobbkor nem utazhatott volna ide Szegedről ebbe a gyönyörű városba!

vámok behozatalát is jelenti, akkor nem lehetetlen az, hogy a mostani választásokon a kormány súlyos vereséget fog szenvedni.

A vigasztaló azonban ekkor is az volna, hogy még akkor is olyan gyökeres és demokratikus reformon megy majd át az angol felsőház, hogy például fog szolgálni a világnak.

Ülés délután háromig.

— Nagy viharok Polónyi körül. —

A képviselőház ülése.

Budapest, december 3.

Interpellációs nap lévén, az elnök megcsinálta a mérleget. Minthogy a pénzügyminiszter ma akar válaszolni Polónyi Géza interpellációjára a nagy kölcsön ügyében és minthogy azonkívül nem kevesebb, mint négy interpelláció van bejelentve: az elnöklő Návay Lajos azt javasolja, hogy a t. Ház már fél egykor térjen át az interpellációkra. Jut így az indeminálás körülbelül két óra, az interpellációkra és a miniszteri válaszra pedig másfél.

Ez volt a mérleg. Az eredmény azonban másképpen ütött ki.

Mindenekelőtt az a két óra, melyet ma az indeminálásnak kellett szentelni, meglepően sok szónokot fogyasztott. Négyen beszéltek: ketten a Kossuth-pártból és ketten a Justh-pártból. A Kossuth-pártból két új erő mondta el szűzbeszédét: Gedeon Aladár és gróf Somssich Tihamér. Mindakettő friss, eleven erő, akinek az egész ellenzék rokonszenvesen tapsolt. A Justh-pártból Eitner Zsigmond és Tüdös János beszéltek szintén zajos sikerrel. De mindegyikük rövidre fogta felszólalását s négyen együtt is csak két óra hosszat beszéltek.

Az elnöki mérleget azonban a miniszteri válasz, Polónyi viszonzválasza s az e körül kifejlődött nagy vihar borította fel teljesen. Nem jutott ezeztől idő a mára bejelentett négy interpellációhoz, sőt maga ez a vihar is délután három óráig nyújtotta ki az ülést. Talán fölösleges megjegyezni, hogy ezt a hosszú vihart nem a nagy kölcsön ügyében adott válasz idézte fel, hanem azok a szállongó hírek, melyek ezzel kapcsolatosan hónapok óta terjedtek el. Polónyi Géza kiterjeszkedett ezekre a hírekre és a többség idegessége csak még inkább ingerelte, hogy a kellemetlenkedéseket el ne hallgassa. Így történt meg, hogy a pénzügyminiszternek a kölcsön felvétele körül való eljárását viszonzásnak és keresetalkalomnak tüntette fel azokért a milliókért, melyekkel az intézetek állítólag a kormányt a választásoknál támogatták.

Báró Madarassy-Beck Gyula közbeszólott:

— Dajkamecék ezek!

Mire Polónyi Géza csipősen jegyezte meg:

— A képviselő urnak van legkisebb joga így beszélni.

Ennél a megjegyzésnél Széll Kálmán volt miniszterelnök méltatlankodva szolt oda Polónyi Gézának:

— Bocsnátot kérek, én is élen állok egy nagy intézetnek s merem mondani, hogy egy árva fillérrel se támogattuk a kormányt.

— Elbízsem, hogy a Jelzálogbank nem — felelte Polónyi Géza.

— Hát vegye tudomásul, hogy Madarassy Beck Gyula képviselőtársam is annál az intézetnél van.

Attól a perectől fogva, hogy Széll Kálmán ilyen méltatlankodva fordult Polónyi

Géza ellen, az egész többség felhatalmazottnak érezte magát, hogy haragját éreztesse Polónyival szemben. Minden mondatát közbeszólások, zugások és gúnyos felkiáltások zavarták meg, ami Polónyi Gézát természetesen csak erősebb kritikára ösztökélte.

A hangulat mindig puszkaporosabb lett. S mikor Széll Kálmán és báró Madarassy-Beck Gyula személyes kérdésben kikeltek Polónyi ellen, fölemelkedett Lukács László is és végig személyes izü beszédben támadta meg az interpellálót. A többség nagy gyönyörűséggel figyelte a pénzügyminiszter támadó beszédét és ez a tetszés arra bírta a minisztert, hogy fölöslegesen mérgeztse el a szituációt. Az ellenzéki pártokból ekkor már — három óra felé járt az idő — kevesen voltak a parlamentben és Polónyi Géza támadásokhoz szokott természete bírta az általános tüzelést. A többség zajos helyesléseitől kísérve pedig a miniszter nem sajnálta a tüzelést. Beszédének vége a legerősebb kifejezéseket vágta Polónyi felé:

— Aki a parlament tisztességes fegyverei helyett a ferdítés és gyanúsítás eszközeit használja, nem érdemli meg, hogy egyetlen szavát is komolyan vegyék.

Ez tetszett a többségnek. Csak úgy tombolt gyönyörűségében. De Polónyi, magára hagyva sem ijedős ember. Nem maradt adós a felelettel:

— A pénzügyminiszter ur ismeretes mérgekeverő a politikában. Hízogok magamnak vele, hogy egyszer én is segítettem gonosz alchimista terveit megbiúsítani. S ha most így áll boszut, nem bánom. Büszke vagyok rá, hogy a pénzügyminiszter ur ilyen brutálisan támad.

A vihar ezután, előrehaladván az idő, lassankint elcsöndesült. A folyosón és a politikai körökben azonban ugy vélük, hogy kár volt Polónyi fölösleges megtámadásával a szituációt mesterségesen elmérgesíteni. Mikor két felől is obstrukciós szelek fujdogálnak, mint az indeminálásnál és a bankszabadalomnál, akkor olyan viharfúvó politikai ingerlés, amilyen Polónyi Géza tud lenni, legalább is rossz taktika.

Részletes tudósításunk a következő:

Az indeminálás.

Návay Lajos alelnök az ülést háromnegyed tizenegyre megnyitja.

Nyegre László jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét. Észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök Vadász Lipótot végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

Szász Károly jegyző jelenti, hogy az indítványkönyvben újabb bejegyzés nincsen. Az interpellációs könyvbe Banjanin János jegyzett be interpellációt.

Ezután áttértek az indeminálás tárgyalására.

Eitner Zsigmond Széll Kálmánnal polemizál. A dohány- és szeszjövődék emelését helyeselné, ha az csak a finomabb termékekre szorítkoznék, különben az alsó néposztályokra fog legsúlyosabban nehezodni, éppen úgy a vasúti személytarifa emelése is. A munkapárt nem a nemzeti akarat jegyében született, a többségi képviselőket nem is a magyar kerületek választották, de a szegény leitatott és megvásárolt nemzetiségi vidékek.

Báró Podmaniczky Endre: Hát az nem Magyarország?

Eitner Zsigmond: Az ellenzék kötelességének ismeri a nemzeti becsület megmentését az osztrák törekvésekkel s a császári hatalommal szemben. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

A megyei tisztviselőkért.

Gedeon Aladár bizalmi kérdésnek tartja az indeminálás megszavazását. Bírálja a hadseregben levő állapotokat. Más nemzeteknek érdekük a hadsereg fejlesztése, mert van miért. (Igaz! Ugy van!) Mi paritásos alapon állunk papíron Ausztriával, de — sajnos — csak papíron. Nálunk a katonaságnál a legnagyobb érdem, ha valaki magyarul

Báró Podmaniczky Endre: Nem áll! (Zaj.)
Csuha István: Hiszen maguk mindent letagadnak!

Gedeon Aladár: Egy magyar brigadéros, mert nem játszotta el a Gotterhaltét, huszonnégy óra alatt elcsaptak! (Zaj.)

Fráter Loránt: Nagy Géza!

Gedeon Aladár tovább bírálja a katonaságnál lévő állapotokat. Ha a magyar nemzet nem volna, nem volna a mostani dinasztia sem. A magyar nemzet mentette meg a Habsburgok trónját!

Csuhá István: Elég bolondot csinált!

Gedeon Aladár: Szégyenletes dolognak tartja, hogy a nemzet szabadságáért küzdő öreg honvédeket szivarvégekkel akarják kielégíteni. (Igaz! Ugy van!)

Fráter Loránt: A darabant főispánok most is csokoládét szopogatnak. (Derűtség.)

Gedeon Aladár: Tiltakozik a közigazgatás átalomításának gondolata ellen is. (Helyeslés a baloldalon.) Követeli a közigazgatási tisztviselők, a tanárok státuszrendezését. A kormány iránt való bizalmatlanságból nem szavazza meg az indeminált. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Egy kis bank-kérdés.

Tüdös János szerint a kormány csak terheket hozott, de semmi vívmányt nem. Nincs pénz kulturális célokra s a drágaság enyhítésére sem tesz a kormány semmit. Elutasították a tanárok kérelmét fizetésjavításuk iránt s fölösztették a tanítók egyesületét. Tisza és Hieronymi azt mondták, hogy ha a készfűtéshez nem járul hozzá az osztrák kormány, nem hosszabbítják meg a közös bank szabadalmát s most mégis megteszik anélkül, hogy a készfűtést csakugyan hozták volna. Nem fogadja el a javaslatot.

Gróf Somssich Tihamér szólalt föl ezután. A kiegyezést bírálva, azt mondotta, hogy Deák Ferencz azt hitte, egyenlő felek állnak egymással szemben. A jövő azt igazolta, hogy mindig az osztrákok voltak az erősebbek s a magyar álláspont sosem győzedelmeskedhetett. A katonaságnál lévő állapotokat bírálta s példákkal igazolta, hogy ezek az állapotok magyar szempontból tarthatatlanok. Majd a bank-kérdésre tért át. Az Osztrák-Magyar Bank részvényei nagyrészt osztrák kezében vannak, azoktól csak nem lehet várni, hogy magyar érdekeket fognak szolgálni. A régi törvény biztosította a készfűtések fölvetelét, most új formulát találtak ki, amely a kezdeményezés jogát az Osztrák-Magyar Bankra ruházta. Ez egyenesen visszaesés a régi állapothoz képest. (Igaz! Ugy van!). A kormány iránt bizalmatlan, azért nem ad neki indeminált. (Élénk éljenzés a baloldalon.)

Elnök indítványára elhatározza a Ház, hogy hétfőn délelőtt tíz órakor folytatja az indeminálásról szóló javaslat tárgyalását.

Székelly Ferencz igazságügyminiszter beteszti a kir. bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminisztériumban való ideiglenes alkalmazását illető 1899. évi 48. törvények hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Elnök az ülést öt percze felfüggeszti.

Az ötszázmilliós kölcsön.

Elnök: Megnyitja az ülést és jelenti, hogy a pénzügyminiszter kíván válaszolni Polónyi Gézának az 500 millió koronajáradék kibocsátásáról szóló felhatalmazási törvény végrehajtása tárgyában ez év október ötödikén előterjesztett interpellációjára.

Lukács László pénzügyminiszter: Arra az interpellációra akarok válaszolni, amelyet Polónyi Géza képviselő ur az utolsó kölcsön ügyében hoztam intézői méltóztatott.

Mielőtt választomat megadnám, mindenekelőtt kijelenteni óhajtom, hogy én nem szándékozom foglalkozni azzal a beszéddel, amelylyel a t. képviselő ur interpellációját bevezette. Tisztán egy kérdés tekintetében vagyok kénytelen kivétel tenni és védekezni azon vád ellen, amelyet a képviselő ur ellenem emelt, amidőn azt állította, hogy én nem tettem eleget a t. képviselőház utasításának, amely utasítás egy határozati javaslat elfogadása által adatott nekem a képviselőház részéről. Arról a határozati javaslatról van szó, t. képviselőház, amely Déry Zoltán képviselő ur kezdeményezésére az én hozzájárulásommal elfogadtatt és amelyben a kormány bizonyos kimutatások benyújtására lett utasítva.

Polónyi képviselő ur azt állítja, hogy ebben a határozati javaslatban arra lett a pénzügyminiszter utasítva, hogy az új kölcsön megkötéséről és feltételeiről tereyen jelentést. Ha a t. képviselő ur szives lett volna magának annyí fáradságot venni, hogy olvassa azt a határozati javaslatot, akkor meggyőződött volna arról, hogy ebben arról, amit a képviselő ur abba belemagyaráz, egy szó sem foglaltatik. (Ugy van! Derűtség a jobboldalon). Az a határozati javaslat, amely szövezerint ki van nyomtatva a Ház naplójában, arra utasítja a kormányt, hogy

egy, a képviselő ur által specifikce felsorolt beruházási törvények tekintetében adjon jelentést a képviselőháznak az azon törvények alapján teljesített beruházásokról és felvett kölcsönökről, illetőleg a kibocsátások eredményéről. Ezekből méltóztatik látni, t. képviselőház, hogy nem volt alapja annak a vádnak, amelyet a képviselő ur ellenem emelt. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

A megalázó feltételek.

Ezek előrebocsátása után legyen szabad áttérnem a három kérdésre. Az első kérdés az, hogy hajlandó-e a pénzügyminiszter oly adatokat előterjeszteni, amelyek alkalmasak arra, hogy összehasonlítás tételük az én általam megkötött kölcsönnek és a hivatali elődöm által kontemplált kölcsönnek feltételei között és hogy voltak-e ezen feltételek között megalázó feltételek és ha voltak, mik azok.

A kérdésnek ezt az utolsó részét, hogy voltak-e megalázó feltételek vagy nem, azt hiszem, bátran kikapcsolhatom a vitaközé, mert hiszen sem én, sem a kormánynak bármely tagja nem tett sem magánkörben, sem nyilvánosan olyan nyilatkozatot, hogy ilyen megalázó feltételekről lett volna szó. Marad a kérdés másik része, hogy hajlandó vagyok-e oly adatokat szolgáltatni, amelyek a két kölcsönnek összehasonlításra alkalmasak.

Kész volt-e a francia kölcsön?

A t. képviselő ur talán abból a feltevésből indul ki, hogy a hivatali elődöm által a francia csoporttal tervezett kölcsön felvételei véglegesen meg lettek volna állapítva. Ez az eset nem forgott fenn. Mert igaz, hogy a francia csoport között a kormány kiküldöttjével bizonyos feltételeket, amelyek azonban, azt hiszem, inkább csak egy első tervezetet képeztek. Már most, ha egy megkötött kölcsön feltételeit és egy, csak tervezett, de még tárgyalások stádiumába nem jutott kölcsön feltételeit hasonlítjuk össze, ez mindenestre igen helytelen következtetésekre, talán hivatali elődöm ténykedésének igazságtalan megítélésére vezetne, amely bírálat pedig őt meg nem illeti, már csak azért sem, mert ő a feltételeket sem el nem fogadta, de azok alapján még csak tárgyalásokba sem bocsátkozott. (Helyeslés jobbfelől.) Ne kéven pedig oly adatok rendelkezésre, amelyek az összehasonlításra alkalmasak, ki kell jelentenem, hogy sajnálatomra, nem vagyok abban a helyzetben, hogy ilyen adatokat előterjeszsek. (Helyeslés jobbfelől.)

Általában, t. Ház, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy annak a kölcsönnek, amelyet én megkötöttem főképp a német csoporttal, feltételei kedvezőbbek voltak és az eredmény kedvezőbb volt, mint lett volna a francia kölcsön eredménye, ismét azon egyszerű oknál fogva, mert köztudomású dolog, hogy a bélyegköltség Franciaországban éppen a kétszeresét teszi a német bélyegköltségnek és különben is köztudomású, hogy a kibocsátási költségek Franciaországban sokkal magasabbak, mint máshol. Ez a válaszom a képviselő ur első kérdésére.

Vitás pénztári jegyek.

A második kérdés arra vonatkozik, hogy való-e, hogy a pénzügyminiszter az általa megkötött hitelművelésben 250 millió vagy bármely más összeg erejéig újabb három év múlva esedékes négy és fél százalékos állami pénztárijegyek kibocsátására vállalt kötelezettséget?

Erre a kérdésre ki kell jelentenem, hogy ez való és ezt tettem azon törvényes felhatalmazás alapján, amelyet a kölcsöntörvényben nyertem. A kölcsöntörvényben egy alternatív felhatalmazás adatott a kormánynak; az egyik vonatkozott az állami szükséglet definitív fedezésére és e tekintetben járadékkötvény kibocsátására voltam utasítva; a másik felhatalmazás vonatkozott arra az esetre, ha a pénzpiac viszonyai nem volnának kedvezők járadékkibocsátásra s ez esetre fel volt hatalmazva a kormány, ideiglenes hitelműveléssel fedezni az állam szükségletét. Hogy ez az ideiglenes hitelművelés mi legyen, arra nézve közelebbi utasítás nem adatott. Ezen az alapon történt az, hogy a szerződést megkötöttem, úgy hogy a kölcsön fele, t. i. 250 millió, járadékkibocsátásra vonatkozik, amelynek ismét fele fix át lett véve, fele pedig opcióra lett átvéve és a másik fele részére kibocsátottam négy és fél százalékos pénztári jegyeket.

A képviselő ur azonban ezzel szemben úgy okosodik, hogy a pénzügyminiszter itt túllépte a felhatalmazás korlátait, mert hisz szerinte a dolog úgy áll, hogy vagy kedvező volt a pénzpiac helyzete járadékkibocsátásra, akkor csak járadékot kellett volna kibocsátani s nem lett volna szabad négy és fél százalékos pénztári jegyeket kibocsátani, vagy pedig nem volt kedvező a helyzet járadékkibocsátásra, akkor egyáltalán nem lett volna szabad járadékot kibocsátani. Ez az okoskodás igen szépen hangzik, azonban belső igazsága nincsen, mert hogy kedvező-e a piac járadékkötvények felvételére vagy nem, ez a kibocsátandó

járadék mennyiségétől is függ, mert hiszen lehet a piac kedvező bizonyos mennyiségű járadék erejéig, de már azon túlmenő járadék felvételére nem kedvező. Ez volt a helyzet tényleg, mikor a kibocsátás történt. 500 millió igen nagy összeg és a helyzet úgy alakult, hogy a legkompetensebb szakkörök véleménye szerint is 250 millióra lehetett járadékkibocsátást csinálni, úgy hogy elég kedvező feltételek mellett volt az ez iránti szerződés megkötendő, de ezt túlhaladó mennyiségű járadék erejéig már a piac kedvezőtlen volt, mert felvételi képessége nem volt meg.

A kötvények adómentessége.

Áttérek most, t. képviselőház, a harmadik kérdésre, amely a járadék-kötvények adómentességére, vagy adókötelezettségére vonatkozik. Itt a t. képviselő ur abból indul ki, hogy miután szerinte ez a kérdés nincs tisztázva, szükséges a kérdés tisztázása, még mielőtt átvonnák az érdekeltek a kötvényeket, nehogy csalódnak legyenek kitéve, nehogy azt higgyék, hogy ők adómentes kötvényeket vásárolnak és később ezek adó alá esnek. A t. képviselő ur t. i. abból a felfogásból indul ki, hogy ezen járadék-kötvényeknek az adómentessége azért van meg, mert a tőke-kamat és a járadékadóról szóló 1909-ik évi törvények hatálya fel van függesztve két esztendőre és a képviselő ur causális nexust keres ezen két dolog között: a kölcsönkibocsátás és az adótörvény hatályának felfüggesztése között. Biztosíthatom t. képviselőtársaimat, hogy ilyen causális nexus a két dolog között abszolút nincs, nem is szükséges. Nem is ezen alapszik a járadék-kötvények adómentessége. A járadék-kötvények adómentessége alapszik azon, hogy a kölcsöntörvény kimondja, hogy ezen kibocsátandó járadék-kötvények adómentesek, tehát a speciális törvény biztosítja azoknak az adómentességét. Az adómentesség kérdése teljesen tisztázva van.

Ami pedig ezt illeti, hogy a t. képviselő ur azt mondja, hogy tőkekamat- és járadék-adó alá vonja a törvény a külföldieknek a magyar állam által kibocsátott adómentes kötvények után járó jövedelmét is, ebben téved a t. képviselő ur, mert ilyen törvényünk nincs, mert hogy adómentes valamely kötvény vagy járadék, vagy nem, olyan törvény, amely adómentes kötvényeket vagy járadékokat adó alá vonna azért, mert a külföldiek birtokában van, ilyen törvényes intézkedés nem létezik.

Ezekben tartottam kötelességemnek, hogy válaszomat megadjam és kérem a t. Házat, méltóztatásuk a választ tudomásul venni. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

A „kroton“-politika.

Polónyi Géza reflektál a pénzügyminiszter válaszára. Szerinte a pénzügyminiszter egy kicsit feledékeny. Hivatkozik a pénzügyminiszternek egy régebbi beszédére. Felolvassa az illető beszéd kérdéses passzusát. Ismerteti azt a hadjáratot, amely megindult amiatt, hogy az előző a magyar kormány kedvezőtlen feltételű kölcsönt akart felvenni. Interpellációjával az volt a célja, hogy ha elhangzott a vád, álljanak elő az adatokkal is. A pénzügyminiszter most az ország színe előtt ünnepélyesen megénekelte korábbi állításait, csak az a baj, hogy ezzel valamelyest elkésett. Idézi Polónyi az emlékezetes munkapárti értekezleten a hivatalos szónok által elmondott beszédét. A pénzügyminiszternek kellett tudnia a kölcsön állítólagos lealázó feltételeiről. Tessék ezeket bizonyítani. Az a tér, amely örökösen a koalíció hulladékaiából akar megélni (nagy zaj) ... okosabban teszi, ha más ételeket talál fel és lemond a „kroton“-politikáról. (Zaj.) Örömmel veszi tudomásul, hogy a pénzügyminiszter nem azonosítja magát a vádakkal. A mi adótörvényeink nagy vitára szolgáltattak okot, hogy az adómentesnek nyilvánított kötvények megadóztathatók-e.

— Milyen adóval? — kiáltják a jobboldalról. — Hisz ez lehetetlenség! Nincs olyan törvény!

Polónyi Géza: Igenis van olyan törvény, amiről beszélek. Az 1900. évi törvényekik első szakaszának második pontja ez. (Felolvassa.) Még világosabban kimondja az adót ugyanannak a törvénynek huszadik szakasza.

— Ez jövedelmi adó! Nem tőkekamatadó! — vetik közbe jobbról.

A választási kassza.

Polónyi Géza: Annak idején Wekerle Sándor itt a Házban részletesen meg is magyarázta ezt. Következmények bizonyították szülő álláspontját. Konstatálni lehet szomorúan a kölcsön teljes kudarcát. Csinált a pénzügyminiszter egy prolongációs üzletet, amelyben 35 millió újabb pénztári jegyet bocsátott ki, amit nem lett volna szabad. Mutassa meg a t. Ház, hogy milyen okon bocsátotta ki a pénzügyminiszter ezt a többletet! Jogos vonta le a konzekvenciát, hogy a pénzügyminiszter öt millió borraalót kaptak. Erre a pénzügyminisz-

ternek nem volt felhatalmazása. A pénzügyminiszter megkötötte a jövő pénzügyminiszter helyzetét, amikor 4 és fél százalékos ezimlettel kötötte le a magyar kincstárt, amikor ezt nem azért tette, hogy a pénzügyi helyzetet szanalja, hanem hogy a jogosulatlan provizóhoz juttassa a pénzügyminisztereket. Szerinte nem volt a miniszternek joga a ezimletnek a kibocsátását koronaértékre átszámítani, mert a bankszabadság az idei év végén lejár. (Derültség jobbfelől.) A pénzügyminiszter uszarakamatnak megfelelő kölcsönt kötött meg a berlini pénzpiacra. Megelőzőleg augusztusban kapott értesítést arról, — egy hazánkfa közvetítésével — hogy Párisban is van egy pénzcsoporth, amely hajlandó a kölcsönt kedvezőbb feltételekkel lebonyolítani. Diplomáciai érdekek miatt ütötték itt el a francia pénzpiacot, ahol a közvetítés ki volt zárva. Nálunk azonban a pénzügyminisztereknek szüksége volt a közvetítési sápra. Szükség volt azért a Rothschild-csoportra, hogy hozzájárulhassanak a választási költségekhez.

Báró Madarassy-Beck Gyula: Dajkames!

Polónyi Géza: A képviselő ur mondhatja azt legkevésbé, mert a pénzügyminiszterek mind, kezdve a Kereskedelmi Banktól, hozzájárultak a választási költségekhez.

Széll Kálmán: Ne tessék ilyent mondani. Én is pénzügyminiszter élén állok s nem adtam öt milliót sem!

Polónyi Géza: Azt nem is mondtam!

Széll Kálmán: De arra mondta, aki a Jelzálogbankkal összeköttetésben áll!

Polónyi Géza erre ismét kijelentette, hogy nem a Jelzálogbankról szólt. Az nem is vett részt a tranzakcióban.

Ifj. Erdélyi Sándor: Ha nagyon szorítanak, a többlet is visszavonná!

Polónyi Géza: Aggasztónak tartja, hogy külföldi valutában vállalták a kölcsön megkötésének a járadék beváltását a koronaértékű arany helyett. Mikor az állam készfizető lesz, akkor fontos, hogy a bank — készfizető legyen. Ha a bank nem készfizető, ebből súlyos kára lehet az országnak. Ennek a kölcsönnek a megtérítése a lehető legaggályosabb. Kérni a minisztertől, hogy lez-e készfizetés, ha az új bankszabadság életbe lép. A most beterjesztett javaslat az adótól teszi függővé, hogy készfizetési kötelezettség teljesíti-e, vagy sem.

Návay Lajos elnök figyelmezteti, hogy már nagyon eltér az interpellációra adott válasz tárgyától.

Polónyi Géza erre azzal végez, hogy miután a pénzügyminiszter rossz kölcsönt kötött s túllépte a felhatalmazást, ezért nem veszi tudomásul a választ.

Széll Kálmán felszólal.

Széll Kálmán: Személyes kérdésben kérem a t. képviselőházat, méltóztatásuk nekem pár percnyi türelmet szentelni. A képviselő ur egy általános kijelentést tett, elmondván, hogy a magyarországi és a budapesti pénzügyminiszterek a választásokra ennyi meg ennyi iszonyu összegeket, milliókat adtak.

Polónyi Géza: Nem mondtam, hogy milliókat!

Széll Kálmán: Hát nem milliókat, de nagy összegeket adtak, mert hiszen öt krajczárért nem tartotta volna szükségesnek a képviselő ur beszélni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől és a közepen.) A képviselő ur először így beszélt általánosságban és ha a képviselő ur nem megy tovább, eszem ágába se jutott volna felszólalni és a t. Ház kegyes türelmét igénybe venni, de mikor egy szemben álló t. képviselőtársunk valamit közbeszólt, akkor a t. képviselő ur rátamadott és azt mondta, hogy ő is adott és ők is adtak ...

Polónyi Géza: „Őket“ nem mondtam, hanem „ő!“

Széll Kálmán: Ő. Hát ezennel kijelentem, hogy az a képviselő ur, aki annak az intézetnek az alkalmazottja, amelynek az élén én állok, nem adott, mert ha adott volna, azt talán én is tudnám és talán annyira képviselő ur ismer engemet, hogy az én hátam mögött vagy mellettem, ahol én vagyok, az én tudomásom nélkül csinálni semmit nem lehet. Én kijelentem, hogy a Jelzáloghitelbank ezen választásra, valamint a minisztériumnak egyetlen egy fillért sem adott és a képviselő urat, esodálom, hogy merészkedik (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.) már nemcsak általánosságban ... (Felkiáltások a jobboldalon: Nagy erkölcsbír! Schönbergerné! Nagy zaj.) ... amely körben az ilyen általánosságban valódi urak rendszeren mozognak szoktak és azután kibújni, hanem merészelte speczialiter kimondani, hogy a Jelzálog Bank ...

Polónyi Géza: Hát honnét vették, mondják meg. (Nagy zaj.)

Széll Kálmán: Ha egy intézetről ilyen dolgot mondunk, hát engedelmet kérek, az ellen nekem protestálnom kell, nem csak az igazság, hanem azon tisztesség érdekében is, amelylyel a parlamentnek tartozom. Ezt ki kellett jelentenem. Én nem adtam sem az intézet, sem más senkinek nem is fogok

adai. Ezeket kell kijelentem és kérem a t. Ház, szíveskedjék azt tudomásul venni. (Éljenés és taps a jobboldalon.)

Polónyi visszavon.

Bárá Madarassy-Beck Gyula: Széll Kálmán szavai után kevés mondani valója van. Nem tudja, hogy Polónyi komplikált állításait honnan vette. De, azt a vádat, mintha szóló pénzt adott volna a választási kassza céljaira, mint valótlant állítást visszautasítja.

Polónyi Géza ugyancsak személyes kérdésben kijelenti, világosan megmondta, hogy nem a Jelzőbankról van szó.

Szülő Géza: De utólag!

Polónyi Géza nem akar részletezésekbe menni...

Fülkiállítások jobbról: Általánosságban könnyebb gyanúsítani!

Polónyi Géza folytatja: Öt különben a közbeszólás zavarta megmondani valójában. Elhiszi, hogy Madarassy-Beck nem adott pénzt, de őt úgy informálták.

Egy hang jobbról: Talán Schönberger Róza!

Polónyi csavarint.

Lukács László pénzügyminiszter: Nem fogok belemenni azon dolgokba, amiket Polónyi Géza képviselőtársam bevezető beszédében felemlített. Igérem, hogy lehető rövidre fogom megjegyzéseimet a t. képviselő ur nyilatkozatára. A t. képviselő ur, midőn sarokba szorítva érezte magát az adott kérdésekben, csavarintott egyet és átugrott a tőkekamatadóról a jövedelmi adóra, amiről nem volt szó sem az ő beszédében, sem az én beszédemben. Felolvasom saját szavait, amelyeket multkor interpellációjának előterjesztésekor mondott. (Olvassa): „Az életbeléptetési határidő elhalasztásával felfüggesztett 1909. VII. tez. 2. §-a az 5 százalékos adóval megállapított tőkekamat- és járulékadó alá vonja a külföldieknek a magyar állam által kibocsátott adómentes kötvények után jövedelmeit is.“ Konstatálom mindenekelőtt, hogy ebben a mondatban csak két tévedés van. (Derültség jobbfelől. Halljuk! Halljuk!) Először is a tőkekamat- és járadékadó, amely az állampapirokból származó jövedelem után fizetendő, sem az 1875-iki tőkekamatadó-törvényben, sem az új törvényben nem 5 százalékos, hanem 10 százalékos. (Derültség a jobboldalon.) Ennyit a t. képviselő urnak, aki nagy adó tudós, legalább is tudnia kell.

Polónyi Géza: A jövedelmi adó 5%-ig megy!

Egy hang jobbfelől: Ne csavarintson!

Lukács László pénzügyminiszter: Nem jövedelmi adó, hanem tőkekamat- és járadékadó. (Mozgás.)

Egy becsusztatott szócska.

Lukács László pénzügyminiszter: A második tévedés, amely ebben a mondatban foglaltatik, az, hogy a képviselő ur becsusztat a törvény szövegébe egy szót, amely abban nincs benne (Derültség a jobboldalon.) és azt mondja: a magyar állam által kibocsátott adómentes papirok után fizetendő a tőkekamat-adó. Az „adómentes“ szó nincs benne a törvényben. (Zajos derültség a jobboldalon.) Azt a t. képviselő ur becsusztatja... (Mozgás.)

Hegedűs Kálmán: Hallatlan!

Lukács László pénzügyminiszter: ... csak-hogy a maga álláspontjának támasztékot keressen. Mert oly adótörvény, amely adómentes papirt adóztatás alá vonna, nincs. (Derültség a jobboldalon.)

Menjünk tovább, t. Ház. Azután, miután belátta és észrevette, hogy a tőkekamatadóval nem tud boldogulni, átugrott a jövedelmi adóra (Derültség a jobboldalon.) és azt mondja, hogy ő félti a német kapitalisták érdekeit, akiket különben nagyon szeret. (Élénk derültség a jobboldalon.) hogy azok a kapitalisták megveszik ezeket a papirokat, mint adómenteseket és egyszerre csak jön az állam, életbeléptetési a felfüggesztett adótörvényeket és akkor fogják észrevenni, hogy csalódtak, mert adóköteles papirt vettek.

Hát a t. képviselő ur, aki a németek pénzügyi viszonyait és törvényeit — ugyáztik — annyira ismeri, mint az itthoniakat, (Élénk derültség a jobboldalon.) tudhatná, hogy jövedelmi adó van Németországban is, éppen úgy, mint nálunk és azért senkinek sem jut eszébe a német adómentes papirt adókötelesnek nyilvánítani. A jövedelmi adó, amint a t. képviselő ur mindenesetre tudta, nem tárgyi adó, hanem személyi adó, az nem a kupon után fizetetik, de az egyen összes jövedelme után és nem...

Polónyi Géza: Az is!

Lukács László pénzügyminiszter: ... nem levonás utján fizetetik, mint ő állítja. És ha a t. képviselő ur ezeket tudja, nem helyezkedhet arra az álláspontra, hogy majd ha a jövedelmi adótörvény életbelép, akkor az adómentes papirok adóköteles papirokká lesznek, mert az nem azonos a tőkekamat- és járadékadóval, amelyre a törvény az adómentességet expressis verbis megadta nálunk és

Németországban is, daczára annak, hogy ott is van jövedelmi adó. (Ugy van! a jobboldalon.)

A meghamisított törvény.

Már most azt mondja a t. képviselő ur, hogy nekem nem volt szabad három esztendőre szóló pénztári jegyeket kibocsátanom, nekem nem volt szabad 250 millió koronára szóló pénztári jegyet kibocsátanom, mert a felhatalmazási törvény csak arra vonatkozott, hogy a 215 millió korona december utolsóján lejáró régi pénztári jegyek beváltassanak.

A t. képviselő ur itt is meghamisítja a törvény szövegét. (Derültség a jobboldalon.) A törvény csak mint egyik esetet sorolta fel a 215 millió korona beváltását; azonkívül világosan kimondja, hogy a különböző beruházási célokra, a pénztári készletek kiegészítésére és a 215 millió korona függő kölcsön beváltására adatik meg a felhatalmazás.

Ez tehát csak egyik célja volt a törvénynek, de nem kizárólagos célja. A törvény sehoh a kormány kezét meg nem kötötte ebben a tekintetben, hogy mily összegű ideiglenes kölcsönt bocsáthat ki. Ennélfogva semmi alapja sincs a t. képviselő ur azon állításának, hogy itt a 215 millióhoz lett volna kötve a kormány, mert ha a viszonyok úgy hozták volna magukkal: 500, sőt 500 millió korona erejéig lehetett volna ideiglenes művellettel fedezni a szükségletet. A törvény e tekintetben semmiféle korlátot nem állított, ésszerűen nem állíthatott fel, hiszen éppen arról volt szó, hogy igyekezzünk olyan időpontot bevárni, amikor a járadékkötvények kedvezően értékesíthetők, addig pedig igyekezzünk valamely ideiglenes hitelművellettel fedezni az állami szükségleteket.

Rossz-e a kölcsön?

Azután azt mondja, hogy egy rettenetes rossz kölcsönt kötöttem és hogy, bár nem tudja, milyenek voltak a francia pénzügyi feltételei, az bizonyosan jobb kölcsön lett volna. (Derültség jobbról.)

A négy és fél százalékos pénztárijegykölcsön ugyanazon az árfolyamon értekesített, amint a hivatali elődöm elatt kibocsátott 215 millió, t. i. 98-as árfolyamon, daczára annak, hogy amikor én nekem kellett értékesíteni a papirokat, a pénzügyi viszonyok sokkal rosszabbak voltak, mint annak előtte. Az az állítása a képviselő urnak, hogy ugyanakkor a tőzsdén ezek négy és félszázalékos áron vagy ezen alul jegyeztettek, semmit sem bizonyít, mert nem hiszem, hogy a t. képviselő ur, ha az én helyemen lenne, ha ő kezelné a magyar állam pénzügyeit (Élénk derültség a jobboldalon és a középén) és egy 250 millió kölcsönt kellens kibocsátania, el tudná érni azt a tőzsdéárfolyamot, amely a kicsinybeni vásárlásoknál és eladásoknál elérhető. Mert egészen más dolog egy pár kötést csinálni, egy pár darabot vásárolni a tőzsdén és egészen más dolog egy száz millióra menő emissziót csinálni. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Azután bizonyítja, hogy mennyire intrikált a német diplomácia a kölcsönnek az ügyében és hogy a magyar bankok, a 15 bank, meg a német diplomácia és Isten tudja micsoda hatalmasságok akadályozták meg, hogy én nem köthettem kölcsönt Franciaországban és egy szusz alatt maga a képviselő ur mondja, hogy a francia kormány nehézségeket csinált. (Élénk derültség jobbról.) Hát vagy az egyik, vagy a másik: vagy a francia kormány akadályozta meg, vagy a bankok; de mind a kettő aligha volt egy véleményen. (Élénk derültség jobbról.)

Polónyi skrupulózitása.

De t. képviselőház, én nem szeretném a Ház türelmét tulságosan igénybe venni és ezért nem is követhetem a t. képviselő urat fejtegetéseiben pontról-pontra. Engedje meg azonban a t. képviselőház, hogy egy kicsit analizáljam, minő elemantumokból áll rendszeren és így ez alkalommal is, a képviselő ur felszólalása (Derültség jobbról), hogy milyen ingredienciákat találok benne, mert hogy igen szépen sziporkázott a tüzijáték, az bizonyos (Derültség jobbról), de ha kissé megvizsgálja, hogy minő alkatelemekből áll, kevésbé lesz elragadtatva. (Élénk derültség.)

Az első ingredienciája a képviselő urnak az, hogy ő tények valódiságával nem nagyon skrupulózisan bánik (Élénk derültség és taps a jobboldalon és a középén) és tényként állít fel olyan dolgokat is, amelyek a valódisággal hadilábon állanak. (Derültség jobbról.)

Igy avval kezdte mindjárt beszédjében, hogy Déry képviselő urnak határozati javaslata ezt és ezt foglalta magában, amire növe kimutattam, hogy egy betű sincs benne abból, amit a képviselő ur állít. (Derültség jobbfelől.) Ez az első tény, amely a valódiságnak nem felel meg.

Azután azt mondja a képviselő ur, hogy a kormány egy előző kormány eljárását prostitálja és kritika tárgyává teszi. Hát kérem a kormány nem tette kritika tárgyává az előző kormány eljárását és így ez sem felel meg a valódiságnak. (Derültség jobbfelől.) Azután azt mondja, hogy hi-

resztelték, hogy a francziák kikötötték feltételül, hogy mi lépünk ki a hármass szövetségből, ha kölcsönt akarunk kapni. Hát mi nem hiszteltük ezt és nem tudom, micsoda zuglappól meríti a képviselő ur az ilyen állításokat, amelyeket a kormánynak imputál és amelyekből konzekvenciákat von le.

A negyedik állítása, amely szintén nem felel meg a tényeknek az, hogy a német birodalmi diplomácia, nem tudom mikor, beleavatkozott a mi kölcsönügyünkbe kezdetlől fogva és nem tudom, micsoda eredményeket ért el.

Hát a német birodalmi diplomácia nem avatkozott bele a mi kölcsönügyünkbe (Derültség jobbról) és én azt hiszem, mindenki csak köszönettel kell, hogy megemlékezék a német pénzügyről, amely nekünk igen nehéz viszonyok között segítségünkre jött. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ujabb variációk.

Egy további állítása a képviselő urnak az, hogy a francia kormány félhivatalos kommunikét tett közzé, amely az ő állítása szerint így hangzanék (Olvassa): „A francia töke igenis hajlandó volt nemzete függetlenségeért küzdő kormánynak a kölcsönt és hitelt megadni (Derültség jobbfelől.) de nem volt hajlandó a vesztegetésekkel és erkölcsteleniségekkel többséget szerzett kormánynak megadni.“ (Derültség jobbfelől.)

T. képviselőház! Aki a francia diplomácia nyelvét és annak finomságait ismeri... (Élénk derültség jobbfelől.)

Egy hang jobbfelől: De ha nem ismeri!

Lukács László pénzügyminiszter: ... rögtön rá fog jönni, hogy mennyire autentikus ez. (Élénk derültség és taps a jobboldalon és a középén.)

Igy megy ez tovább és egyik eszköze a képviselő urnak az is, hogy az állításokat... (Egy hang jobbfelől: Csavarja!) formulázza úgy, ahogy azt a momentán szükség magával hozza. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Beszéde folyamán háromszor emlékezik meg arról, hogy itt megalázó feltételeket fogadtunk el, de mind a háromszor más variációban. Az egyik variációban azt mondja, hogy mi azt állítjuk, hogy az előző kormány fogadott el megalázó feltételeket, azután azt állítja, hogy a banksoport ajánlott megalázó feltételeket, azután azt állítja, hogy a magyar kormány megbizottja, Ullmann fogadott el megalázó feltételeket...

Polónyi Géza: Egyiket sem!

Lukács László pénzügyminiszter: ... szóval, amint a pillanatnyi szükség igényli, úgy változnak és variálnak az ő állításai. (Ugy van! jobbfelől.)

Azután egy további eszköze a képviselő urnak a támadásban az, hogy a törvényeket nem egészen skrupulózusan idézi...

Egy hang jobbfelől: Szokás szerint!

Lukács László pénzügyminiszter: ... amint az imént is kimutattam: becsusztat egy-egy szót a törvény szövegébe, úgy amint azt a szükség magával hozza. (Derültség jobbfelől.) Így a képviselő ur a kölcsönjavaslattól is azt állítja, hogy én nem voltam jogosítva parin alul eladni a járadékkötvényeket, mert a törvény 4 százaléknál magasabb kamatozása kötvényeket kötött ki. Hát ez is félremagyarázása a törvénynek, mert a törvény nem azt mondja, hogy a kölcsönnek nem szabad 4%-nál drágábbnak lennie, hanem azt mondja, hogy a névérték után nem szabad magasabb kamatot kikötni.

Széll Kálmán: Így volt 1868 óta és így van Európában mindenütt. (Ugy van! Ugy van! jobbról.)

Polónyi fegyverei.

Lukács László pénzügyminiszter: Így volt mindig és így van mindenütt és másképp nem is lehet, mert hiszen hogy milyen árfolyamon adhatók el a papirok, az a keresletnek és a kínálatnak és az alkudozásnak folyamánya (Ugy van! Ugy van! jobbról.), amiben a kormány kezét megkötni nem lehet.

Azután, t. képviselőház, nem riad vissza erősebb eszközöktől sem és gyanusít, ahol csak lehet. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Meggyanusít engem azzal, hogy én a Rothschild-csoport kedvéért függesztettem fel az adótörvények hatályba lépését, habár akkor, amidőn ezt az intézkedést a Házban proponáltam, még egyáltalában nem is gondoltam a kölcsön felvételére. Gyanusít ezután provizókkal, gyanusít mindennel a világon, hogy itt az országnak ilyen meg olyan megkárosítása forog szóban és hogy ezt a kormány mind szándékosan cselekszi. (Élénk derültség a jobboldalon.)

De t. képviselőház, nem akarok ezeknek az egyes ingredienciáknak a fejtegetésében továbbmenni. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Én úgy látom, hogy a t. képviselő urnak az a célja, hogy bizonyos forró gesztenyéket, amelyeket ő nem akar kikaparni, általunk akar kikapartatni. (Derültség. Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Én kijelentem a t. képviselő urnak, hogy én erre kapható nem vagyok és hogyha forró gesztenyéi vannak, méltóztas-

sék önéki magának azokat kikaparni. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Egészben véve pedig engedje meg a t. képviselőháznak, hogy kijelentsen azt, hogy a vitatkozásnak ez a módusa meg nem engedett fegyvereket hoz be a parlamenti életbe. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Ez, t. képviselőház, a nagy Galeotto szisztémája. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés és taps jobbfelől.) amelyet el kell tiporni, (Zajos helyeslés és taps a jobboldalon.) mert különben társadalmi veszedelmé fejlődik és kijelentem azt, hogy az én meggyőződésem szerint az, aki ily fegyvereket használ a parlamenti küzdelemben *tiszteséges eszközök helyett*, az nem tarthat igényt arra, hogy az ő szavára valamit adjanak. (Hosszas élénk helyeslés, éljenzés és taps a jobboldalon.)

A „méregkeverő”.

Polónyi Géza ismét reflektált Lukács szavaira. Ami a személyes szavahihetőség kérdését illeti — mondotta — a pénzügyminiszter azzal kezdte, hogy nem kíván felelni kieső beszédére, de utóbb jól kiesztelt módon, amikor az ellenzék padjai üresek, támadt ellene.

Felkiáltások jobbról: Hol az ellenzék!

Polónyi Géza: Mindig meg tudta védeni magát!

Felkiáltás jobbról: Lengyel Zoltán!

Polónyi Géza: Elismeri a pénzügyminiszter pénzügyi tudását, de politikai téren politikai méregkeverő.

Felkiáltások jobbról: Rendre!

Polónyi Géza: Emlékeztet az ischli klauzúrára, amikor egy ország felzudulása kísérte a működését. A pénzügyminiszter akkor válságba juttatta a kormányt. Nemrég pedig az önálló bank jelszava alatt folytatott tárgyalásokat politikai pártokkal. Most újból a készletek felvételének kérdésével áll elő. Hogy mi lesz annak a konzekvenciája, meglátja, most pedig ilyen támadással állt elő.

Felkiáltások jobbról: Csak védekeztek!

Polónyi Géza szerint a pénzügyminiszter azzal is vádolta, hogy ő a törvényt hamisította. Annyit elismer, hogy a törvényt hézagosan idézte első alkalommal. Ismét a francia kölcsön részleteiről beszélt.

Három órakor Návay Lajos elnök figyelmeztette, hogy az előrehaladott időre való tekintettel fogja rövidebbre a beszédét.

Polónyi Géza: Ama brutális támadás után!

Felkiáltások jobbról: Rendre!

Návay Lajos elnök rendreutasította.

Polónyi Géza: Büszke vagyok arra, hogy e támadás Lukács László részéről ért! Leül.

Felkiáltások jobbról: Eljen Lukács!

A választ tudomásul vették.

Beszkid Antal interpellációját elhalasztotta. Pető Sándor nem volt jelen.

Modrusán Gusztáv horvát nyelvű interpellációt terjesztett elő a Kulpa-szabályozásról.

Végül pedig Banjanin János interpellált ugyancsak horvátul Zwittasz honvédszázados ügyében.

Az ülés ezzel 3 órakor véget ért.

Budapest, december 3.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülését hétfőn, e hó 5-én tartja. az ülés napirendjére az elnöki előterjesztések és az indennitásról szóló törvényjavaslat tárgyalása van kitűzve. Hétfőre már szólasra jelentkezett a Justh-párti *Abraham Dezső* s a horvát *Babics-Gyalszky Lyuba*. Beszélni szándékozik a hétfői ülésen a Kossuth-pártból *Gál Sándor*, a képviselőház elnöke.

A főrendiház ülése. A főrendiház e hónap 6-án, kedden délután négy órakor ülést tart, amelyen a képviselőház által elintéztet javaslatokat tárgyalja.

Dárday távozása. Dárday Sándor alelnök a mai napon főosztályonként fogadta az állami számvevőszék tisztviselőinek bucsutisztelgését és holnap üdülés végett délvidékre utazik.

Perrendi vacsora. Dr. Székely Ferencz igazságügyi miniszter ma este a Hungária különtermében a polgári perrendtartás képviselőházi tárgyalása alkalmából vacsorát adott, amelyre hivatalosak voltak a kormány tagjai, a ház tisztviselői, az igazságügyi bizottság tagjai, valamint az igazságügy-miniszterium államtitkárai s néhány hivatalnok.

Rakovszky István mandátuma. A képviselőház VI. bíráló-bizottsága ma délután folytatta a *Rakovszky István* mandátuma ellen beadott panaszának a tárgyalását. A tárgyaláson jelen volt maga a megtámadott képviselő is és több más képviselő. A bizottság ma sem készült el a tárgyalás folytatásától s a hó 6-ikának délután 4 órájára tűzte ki.

A kormány és az ellenzék.

— Lesz-e házzsabályrevízió? —

A politika eseményei.

Budapest, december 3.

Az ellenzék körében mindinkább az a nézet kerekedik felül, hogy a kormány szándékkal torlasztotta össze a legsürgősebb ügyeket szinte az utolsó percze, hogy legyen alkalma és kifogása, még egy nem is tulajdon terjedelmű vita esetén, obstrukciót emlegetni és a házzsabályszigorítás kérdését felvetni. Hír szerint a horvát *szezénák* is csak ezt a tervet szolgálták volna. A baloldalon természetesen a leghatározottabban tiltakoznak e törekvés ellen s a házzsabályrevízióra csakis a választójog reformjával kapcsolatban hajlandók s akkor is azzal a kikötéssel, hogy a szigorított házzsabály csak az új parlamentre legyen érvényes. Viszont a munkapárton hangoztatják, hogy a kormány nem szándékozik a házzsabály-változtatással előállani s még ha lenne is obstrukció, annak is nyugodtan nézné a lefolyását és semmiféle erősebb eszközöz nem folyamodnék. Egyelőre azonban minden csak jóslás. Be kell várni a bank-akta alakulását. A Justh-párt már erősen készülődik, s a jövő héten a többi ellenzéki párt is állást foglal, kétségtelenül a harc mellett. A küzdelem során fog kitűnni, hogy a pártok mily eszközökkel vívják meg a nagy esatát, s mily határig mennek el.

Lukács és Polónyi.

A képviselőház ülésének végén *Lukács László* személyes éli támadást intézett *Polónyi Géza* ellen. Polónyi sértve érezte magát s az ülés után megkérte *Muzsa Gyula* és *Eitner Zsigmond* képviselőtársait, hogy szerezzenek neki elégtételt a miniszterrel. A két megbízott azonban akként fejezte be az ügyet, hogy Lukácsot föl sem keresték, hanem levelet intéztek felükhöz, amelyben kifejtik, hogy lovasgias eljárásra szükség nincs ebben az esetben, amikor a parlamenti vita keretében politikai jellegű polémia folyt le.

A nemzeti munkapárt körhelyiségében az este a párttagok majdnem teljes számban jelentek meg. A pénzügyminisztert, amikor kévéssel hat óra után a nagyterembe lépett, viharos ovációkkal fogadták mai parlamenti szereplése alkalmából. Minden oldalról hozzásiáltak és lelkesen gratuláltak neki sikeréhez, amelynek legértékesebb momentumát a párttagok abban látják, hogy az ellenzék teljesen magára hagyta Polónyit, amikor a miniszter ellene fordult.

Az új kultuszállamtitkár.

Dr. *Ealogh Jenő*, az új közoktatásügyi államtitkár, akit az egyetemi katedréről neveztek ki új állásába, büntetőjogi előadásait befejezte az egyetemen. Az államtitkár ma megjelent az egyetemen, hogy az egyetemről való távozásával szükséges intézkedéseket tegyék. A tudományegyetem tanácsa a jövő héten ülést tart, amelyen a rektor bejelenti Balogh távozását. A tanács üdvözlő iratot intéz az új államtitkárhoz.

Az egyetem büntetőjogi szemináriumának népes küldöttsége tisztelgett délben az új államtitkárnál. A szeminárium eddigi vezetőjétől *Zilahy László* jogszigorító bucsuzott el a szeminárium tagjainak nevében. Balogh államtitkár lelkes szavakkal buzdította volt munkatársait a további munkára az igazságszolgáltatás és emberszeretet terén és megígérte a nemes munkához támogatását.

A Justh-párt bankbizottsága.

Ma este tartotta első értekezletét a függetlenégi Justh-párt részéről a bank-vita előkészítése tárgyában kiküldött bizottság. *Földes Béla* elnök nyitotta meg az értekezletet, kiemelve azon kérdé-

nek rendkívüli nagy horderejű jelentőségét, amely a bizottság tárgyalásain megvitatás alá kerül. A tanácskozás tárgyává teendő anyagnak beosztására és megvitatási módjára nézve terjesztett elő javaslatot, amelyet a bizottság tagjai egyhangu helyesléssel fogadtak el. Azután gróf *Batthyány Tivadar* foglalkozott a pénzügyminiszter által be-terjesztett törvényjavaslat részletes megvitatásának módzataival és erre nézve azon javaslatát, hogy minden egyes részletkérdés beható vita alá kerüljön, a bizottság magáévá tette. *Beck Lajos*, a bizottság jegyzője és előadója és *Eitner Zsigmond* szóltak még fel, mire a bizottság elhatározta, hogy legközelebbi értekezletét szerdán, e hó 7-én tartja, este 6 órakor és megkezdje az érdemleges tanácskozást.

A horvát válság.

A horvát képviselők ma el akartak utazni Zágrába, de a tegnapi képviselőházi ülésen történtek miatt itt maradtak és tanácskoznak afölött, hogy a horvát nyelvű felszólalásokat miként biztosítsák a jövőre a Házban. Új elnökük, *Nikolics Vladimir* ma fölkerezte *Berzeviczy Albert* képviselőházi elnököt s vele a képviselőházi horvát beszédek ügyében tanácskozott. *Nikolics* elismerte az elnökség jóindulatát a horvátokkal szemben, de kijelentette, hogy a horvát nyelv használatának jogát sem limitálni, sem kontingentálni nem lehet. Szerinte a horvát képviselők diszkreciójára kell bízni a jog igénybevételét. Elmondotta továbbá *Nikolics* azt is, hogy ők sem obstrukcióra, sem a vitának mesterségesen való elnyújtására nem gondoltak, sőt ma haza akartak menni, de az elnöknek a tegnapi beavatkozása arra indította őket, hogy a kérdés végleges tisztázása céljából Budapesten maradjanak. A horvátok felfogása szerint a törvény és házzsabályok olyan interpretációja, amelyent az elnök tegnap tett, teljesen feleslegessé teszi a horvát képviselőknek a magyar országgyűlésen való megjelenését. A képviselők egy része este visszautazott Zágrába és csak néhányan maradtak Budapesten. Ezek közül *Babics-Gyalszky Lyuba* a képviselőház hétfői ülésén rövid beszédben nyilatkozni fog a képviselőház elnökének a horvát beszédekre vonatkozó ismert kijelentéséről és ezzel szemben ismertetni fogja a horvátok álláspontját. E kérdést egyébként nagy nyugalommal és higgadsággal tárgyalják a horvátok körében.

Ma délután is fesztelen eszmecsere folytattak a helyzetről, amelynek folyamán szóba került a horvát országgyűlés összehívásának kérdése is. E tekintetben a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. A képviselők körében elterjedt hír szerint *Khuen-Hédervary gróf miniszterelnök* tegnap egyik előkelő horvát képviselő előtt kijelentette, hogy egyelőre szó sincsen arról, hogy a horvát országgyűlés mostanában összehívassék. Másik verzió szerint pedig a bán arra törekszik, hogy az országgyűlés minél előbb hívassék össze.

A horvát sajtó is e kérdéssel foglalkozik s a lapok tudósításai szerint az intéző körök nem hajlandók a horvát országgyűlés összehívásába beleegyezni, amíg a bánnak nem sikerül biztos többséget szereznie. Egyes lapok viszont azt írják, hogy a bán lemondása esetén egy magasrangú katonát küldenek Horvátországba királyi biztosul.

A képviselők körében felmerültek újabb panaszok, amelyek szerint a kereskedelemügyi miniszterium egyre-másra magyarosítja a Horvátország területén lévő postahivatalok neveit. Így Novigrádból *Dráva-Ujvárat*, Szeszvetéből *Drávaminisztent* és Gyurgyeváczból *Drávazsentyörgyöt* csináltak, az ottani postahivatalok részére pedig ilyen felirású bélyegzőket küldtek el. A horvátok erre figyelmeztetni is fogják a kereskedelemügyi minisztert és a kormánytól sürgetni fogják sérelmeik orvoslását.

Fiumei ügyek.

A fiumei *Tabatina* című hetilap hosszabb idő óta erős kritikával tárgyalja a Fiume város képviselőtestülete többségének politikáját és több esetben támadásokat intézett az uralmon lévő többségi párt ellen. Ezt megtorlandó a *Tabatina* című lapnak nemesak a kolportázsát, hanem a nyilvános elárulását is megtiltották. Ezt a sérelmes határo-

zatot a lap szerkesztője megfellebbezte a kormányzó tanácsához, amely helyt adott a felebbezésnek és megsemmisítette ezt a sajtószabadság elvébe ütköző és tisztán párt szempontokra visszavezethető határozatot.

A román békeakció.

A román-magyar közeledés érdekében megindult akció Mihó János félreállításával egyáltalán nem szűnt meg. Azok a román vezérférfiak, kik a pártoktól kívül állva, a román egyházban és a világi életben vezető szerepet játszanak és komolyan óhajtik a békét, legközelebb újból felveszik a megakadt eszmecsere fonálát. Sőt a nemzetiségi pártiak is foglalkoznak mindinkább a szükségkel, hogy a Mihó János által a béke érdekében felállított feltételekkel szemben komolyan állást foglaljanak. A lugosi „Drapelul”, amelynek szerkesztője Branice Valér egyike azoknak, kik a nemzetiségi párt részéről Mihóval érintkeztek, maga is azt mondja, hogy Mihó az a kijelentése, hogy a pártprogramon változtatni kell, most nem aktuális ugyan, de azért azzal foglalkozni kell, mert nem tudni, hogy a románok Mihó e kívánsága mellett vagy ellen fog nyilatkozni.

A bank és a készfizetések.

— Anket a pénzügyminisztériumban. —

Budapest, december 3.

Hasonlóan, mint a bitumenekről szóló törvényjavaslat betérjések, a pénzügyminisztériumban ma délután a bank- és készfizetés kérdéséről szóló törvényjavaslatnak a sajtó képviselőivel való megismertetése és ezáltal a közvélemény pártatlan és tárgyilagos tájékoztatása céljából anketot tartottak. *Lubács* László pénzügyminiszter megbízásából *Teleszky* János pénzügyi államtitkár szolgálat részletes felvilágosításokkal a sajtó nagy számban megjelent képviselőinek. *Pap* Elek államtitkár üdvözölte a megjelenteket és ismertette az összejövetel célját. Ezután *Teleszky* a javaslat részleteinek kiegészítő ismertetését olvastat fel, amelynek legmarkánsabb részeit itt közöljük.

A kompromisszum.

Általánosságban megállapítható, hogy míg Magyarországon a közvélemény felfogása inkább a felé hajlik, hogy a kötelező készfizetések mielőbb felveendők, addig Ausztriában inkább tartanak attól, hogy a kötelező készfizetések, erre nem feltétlenül alkalmas pillanatban való felvételével járó hátrányok, az ezzel járó előnyökkel nem volnának ellensúlyozhatók. Ily ellentétes felfogással szemben nehéz volt a két kormány helyzete annál is inkább, mert a jegybank közösségének fentartása mellett ez a kérdés csak egyetértően oldható meg s így ha csak a két államot az önálló jegybankok felállításával járó rázkódtatásoknak kitenni nem akarták, a készfizetések kérdésében olyan kompromisszumot kellett keresni, amely alkalmas az e tekintetben úgy nálunk, mint Ausztriában felmerült összes tárgyilagos kívánságok lehető megegyeztetésére.

A kompromisszum értéke csak abból a szempontból tehető bírálat tárgyává, vajjon az alkalmas-e a bankközösség hívei jogos igényeinek kielégítésére. A kompromisszum lényege az, hogy a kötelező készfizetések felvétele az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításával egyidejűleg nem rendeltek ugyan el, de kötelezővé tették a banknak, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel gondoskodjék arról, hogy jegyeinek a külföldi váltók árfolyamában kifejezésre jutó értéke a koronaérték törvényes pénzlába paritásának megfelelően állandóan biztosítva maradjon.

A szabadalom elvesztése.

A bank e kötelezettségének meg nem tartása, a szabadalom elvesztését azaz, ugyanazokat a következményeket vonja maga után, amely következményekkel a kötelező készfizetések felvétele után a bank jegyeinek törvényes értéppénzzel való be nem váltása járni fog. A kötelező készfizetések elrendelése előtt is biztosítottuk tehát közgazdaságunk számára, a készfizetések legfőbb előnyét: a pénzügyi állandóságát.

E kötelezettségének az Osztrák-Magyar Bank az 1901. óta szerzett tapasztalatok szerint feltétlenül megtehető s ha hallatszanak olyan hangok, hogy e kötelezettség megszegésének a szabadalom

megszűnésével való sújtása illogikus, mert alig képzelhető, hogy azért, mert pénzügyi értékénél agio mutatkozik, a jegybank beszüntesse működését, ugye ez a felfogás csak arra vezethető vissza, hogy azok, akik ezt vallják, agio keletkezésének természetével nincsenek tisztában. Nem keletkezhetik agio, ha a jegybank, mindenkinek, akinek arra szüksége van, a törvényes pénzláb értékének megfelelő áron ad aranyat, vagy egyéb külföldi fizetési eszközöket, viszont, ha a jegybank erre hajlandó, bizonyos körülmények között aincs módjában az agio keletkezésének megakadályozására, vagyis jegyei értékének a törvényes paritáson való fentartására. Ha tehát a jegybank kötelezettségét vállal arra, hogy jegyeinek értékét a törvényes paritásnak megfelelően fentartja, ezzel kötelezettséget vállal arra, hogy annak, akinek erre szüksége van, agio nélkül rendelkezésére bocsát aranyat vagy más külföldi fizetési eszközöket, s ezzel eleje van véve az agio keletkezésének. A pénzügyi állandósítása azáltal ép úgy van biztosítva, mint a kötelező készfizetések által, s ezért logikus is, hogy e kötelezettség megszegése ugyanoly következményekkel járjon, mint a készfizetési kötelezettség megszegése.

A kötelező készfizetés.

Azok részéről, akik a kötelező készfizetések felvétele által a pénzügyi állandóságát óhajtik biztosítani, nagyon helytelen lenne, ha a kérdésnek átmenetileg ilyes alapon való megoldását elutasítanák, akkor, amikor ily megoldás mellett eloszlatható azoknak az aggálya, a kik a kötelező készfizetéseknek a mostani körülmények között való felvételétől a bankkamatlábak esetleg szükségessé váló felemelése miatt idegenkednek. Ha azok, akik ettől tartanak, látni fogják, hogy közgazdaságunk elég erős arra, hogy a pénzügyi állandóságát jegybankunk kamatláb emelések nélkül is biztosíthatja, magától fog szűnni a kötelező készfizetések felvétele ellen jelenleg tárgyi alapon táplálható minden aggodalom. Ezt a célt van hivatva szolgálni az a rendelkezés, hogy az Osztrák-Magyar Bank a kötelező készfizetések felvételét megelőző időben tartozik a külfölddel való fizetés forgalom lebonyolításánál tett tapasztalatairól a két kormányt jelentést tenni.

E jelentések szakszerű megbízhatósággal fogják jelezni annak az időpontnak a bekövetkezését, amely alkalmas a kötelező készfizetések felvételének az elrendelésére s a bankalapszabályok módosított III. cikke feljogosítja a jegybankot, hogy a megítélés szerint alkalmas időpontban a kötelező készfizetések felvételének elrendelését a két kormányt javaslatba hozza.

Ez is olyan rendelkezése a javaslatnak, a mely tájékoztatásból, vagy ezélatossággal sokak által félre magyaráztatik. Ugy állítják oda ezt a rendelkezést, mintha kizárólag az Osztrák-Magyar Bank kezdeményezéséről függene a kötelező készfizetések felvétele s ezt megtoldják azzal, hogy az az intézet, a melynek részvényesi túlnyomóan osztrákok, soha sem fogja ezt a Magyarország érdekében álló rendszabályt javaslatba hozni. Eltekintve attól, hogy a kötelező készfizetéseknek erre alkalmas időpontban való felvétele nem csak Magyarország érdeke, de épen oly érdeke Ausztriának is, ez a felfogás több irányban helyrehozásra szorul.

A bank főtanácsa dönt.

Első sorban is nem a bank közgyűlése, hanem ennek főtanácsa van hivatva a javaslat megvételére s a főtanács teljesen paritásos alapon van szervezve, úgy, hogy annak éppen annyi a magyar, mint az osztrák tagja. Emellett mindazok, akik az Osztrák-Magyar Bank működését ismerik, ez intézmény díszretörre mondhatják, hogy sohasem téveszti jegybankunk szem elől, hogy nem osztrák vagy magyar, hanem hogy közös intézmény és működésében sohasem egyik vagy másik állam érdekét, az egyik vagy a másik országban felülkerelkedett áramlatokat, hanem mindig kizárólag a közös érdekek szempontjait tartja szem előtt.

Emellett léves az, hogy az Osztrák-Magyar Bank kezdeményezése nélkül a kötelező készfizetések bármikor felvehetők nem volnának. Ellenkezőleg a két állam törvényhozásának erre vonatkozó joga a jövőben csak úgy fenmarad korlátlanul, mint eddig s az Osztrák-Magyar Bank javaslatvétel jogának egészen más ezélate s értelme van.

Ez abban áll, hogy tárgyi szempontokból nem léven meghatározható előre egy fix terminus, amelyen a kötelező készfizetések elrendelendők, vagy az arra vonatkozó javaslatok a parlamentek elé terjesztendők lennének, keresni kellett oly momentumokat, amelyeknek kétségtelen fenforgása esetén a kötelező készfizetések felvétele lehetőleg biztosíthatassék. Erre nézve jobb ismerv aligha lenne található, mint az, hogy a jegybank a kötelező készfizetések felvételének idejét elérkezettnek látja.

A híres 5. szakasz.

Erre az esetre a törvényjavaslatnak szintén előszeretettel félremagyarázolt 5. szakasza úgy intézkedik, hogy a javaslatra nézve a két kormány haladéktalanul tárgyalásba bocsátkozni, a tárgya-

lást lehetőleg sürögösen lebonyolítani és megegyezős létrejöttével az országgyűléseknek előterjesztést tenni tartozik aziránt, hogy az Osztrák-Magyar Bank alapszabályainak 83. cikke felfüggesztésének azonnali megszüntetésére a készfizetések felvételére vonatkozó javaslat jóváhagyassék.

Ha az előterjesztés mindkét országgyűlésnek mindkét háza által jóváhagyatott, a kormányok három nap alatt tartoznak közhírró tenni a bankalapszabályok 83. cikke határozatainak hatályba léptét, s emellett a javaslat úgy intézkedik, hogy amennyiben az előterjesztés felett az országgyűlés valamelyik háza, az országgyűlés együtltétének ideje alatt számítandó négy hét alatt nem határoz, a javaslat az országgyűlés illető háza által jóváhagyottnak tekintendő. Ezt a rendelkezést alkotmányellenesnek, cloture-nek, új ischli klausulának minősítik.

Hogy mi alkotmányellenes van abban, ha a törvényhozás valamely a saját hatáskörébe eső rendelkezés megvételét, külön törvénynyel feltételül, vagy feltételesan a kormány hatáskörébe utalja, annak megmagyarázásával adósak maradnak, holott a szóban forgó intézkedés nem egyéb, mint felhatalmazás a kormány részére arra, hogy bizonyos esetben, ha ugyanis a kérdés felett az országgyűlés egyik háza vagy esetleg mindkét háza egy törvényben megállapított határidő alatt nem dönt: *rendeletileg intézkedhessék.*

A megegyezés jelentősége.

E rendelkezések fontossága két irányban emelendő ki. Az egyik az, hogy ha formailag módjában áll is bármelyik kormányt vagy bármelyik törvényhozásnak a készfizetések felvételének elrendelését megakadályozni, akkor is, ha az Osztrák-Magyar Bank e rendszabály fogantatására az időpontot elérkezettnek tekinti: alig szenvedhet kétség, hogy mindegyik szóban forgó tényező nagyon meg fogja gondolni, hogy e joggal éljen akkor, amikor előzetesen bebizonyult, hogy a pénzügyi állandóságának biztosítása iránti kötelezettség kamatlábemelések szüksége nélkül teljesíthető volt s így a kötelező készfizetések felvétele ellen felhozható egyetlen tárgyi indok többé meg nem állhat. A másik az, hogy ha 1903-ban lett volna a jelenlegi tervezet az hasonló törvényes intézkedésünk, a kötelező készfizetések már régen fel lennének véve, mert akkor mindkét törvényhozás elé terjesztett be javaslat a készfizetések felvételét iránt s ezek a javaslatok az akkori viszonyok közt nem tárgyi okokból nem emeltettek törvényre, de egyszerűen azért, mert a parlamentek más okokból nem jutottak azok megszavazásához. Ez az egy körülmény kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy milyen nagy jelentőségűek a javaslat 5. szakaszában foglalt rendelkezések azoknak a szempontjából, akik a kötelező készfizetések formailag való felvételére nagy súlyt helyeznek.

Kérdések és válaszok.

Teleszky államtitkár az ismertetés felolvasása után felkérte a megjelenteket, hogy esetleges megjegyzéseiket vagy kérdéseiket tegyék meg, s a választ azokra a legnagyobb készséggel azonnal megadja.

Az első kérdés az volt, hogy mit kell érteni azon, hogy „akinek csak szüksége van rá”, a jegybank árszó nélkül rendelkezésére bocsát aranyat vagy más fizetési eszközöket abban az esetben, ha jegyei értékének paritásos fentartása mellett kötelezettséget vállal erre.

A válasz ez volt: Miután erre leginkább azoknak van szükségük, akiknek külföldi fizetési vannak, a javaslat nyilván ezeket értette.

Kérdés: Mit kell érteni azon, hogy a jegybanknak kötelezővé tették, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel gondoskodjék arról, hogy bankjegyeinek a külföldi váltók árfolyamában kifejezésre jutó értéke a koronaérték törvényes pénzlába paritásának megfelelően állandóan biztosítva maradjon. Vajjon ez a kitétel a készfizetések megkezdésének biztonságát nem gyöngíti?

Válasz: Ha fel volnának sorolva amaz eszközök, amelyekkel a bank erről gondoskodni tartozik (pl. devizapolitika, bankpolitika vagy pénzügyi politika), akkor az intézkedés kétségtelenül korlátotabb lenne, mert ha a jegybank azokat az eszközöket, amelyek fel vannak sorolva, kimerítette, kint volna obligójából és mégis keletkezhetnék árszó. Abban a kitételben, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel, benne van az, hogy ha másképpen nem lehetséges, a bank köteles aranykészletéhez is nyulni.

Kérdés: Nem játszhatja-e ki az osztrák parlament a javaslatba foglalt azt a kautulát, hogy a

mennyiben a kormányoknak a megállapodásukról szóló előterjesztései felett az országgyűlés valamelyik háza, az országgyűlés együttletének ideje alatt számítható négy hét alatt nem határoz, a javaslat az országgyűlés illető háza által jóváhagyottnak tekintendő, azáltal, ha elnapolja magát?

Válasz: Nem, mert az elnapolás alatt ez esetben csak a királyi kéziratval való elnapolás érthető.

Kérdés: Igaz-e a Reichspostnak ma megjelent az a híre, hogy az Osztrák-Magyar Bank kezdeményezése nélkül a kötelező készfizetések fel nem vehetők?

Válasz: A hír alaptalan, mert a két kormány bármikor beterjesztheti javaslatát, ha a bank a készfizetések felvételét ellenzi is.

Kérdés: Az esetre, ha minden erkölcsi illúzió ellenére a Reichsrath annak idején mégis leszavazná néhány nap alatt a banknak, illetve a kormányoknak a készfizetések felvételére vonatkozó javaslatát, akkor ez ellen több remédium nincs? Ez a készfizetés végleges eltemetését jelenti-e avagy folyamodhatik-e még az osztrák kormány a 14. szakaszhoz is?

Válasz: Nem akarjuk az osztrák kormányra fogni, hogy a 14. szakaszhoz akar folyamodni, de kétségtelenül megteheti ez esetben is, miután ez a szakasz ott törvényhozási pótló. Ha tehát a készfizetési javaslatot a Reichsrath a banktörvény 5. szakasz alapján leszavazná, ezt a 14. szakasszal megváltoztatni nem lehet, de jöhet egy új kormány egy önálló javaslattal s ekkor, ha kell, igénybe veheti a 14. szakaszt.

Kérdés: Mi a különbség a fakultatív és obligatorius készfizetés között, s mi befolyása van egyiknek s másnak a kölcsönök felvétele tekintetében?

Válasz: A fakultatív készfizetés esetén pusztán szivességből tartja fenn a paritást a bank, de a kötelezés esetén ez kötelezővé lesz, viszont a jelen törvényjavaslat gondoskodik arról, hogy a bank már most, a kötelező készfizetés felvétele előtt is főtartsa a paritást s erre a statutumok új 111. szakasza magában foglalja a szankeziót is. Az nem áll, hogy Ausztria azért ellenzi a készfizetések felvételét, mert így monopolizálhatja a magyar pénzügyi szükségletet, miután a külföld a paritás biztosítását nem látva, bizalmatlan irántunk. Az osztrákok sokkal jobb közgazdák, semmint ne tudnák azt, hogy ma már nem a hitelezőt keresik, hanem az adóst s tudják azt is, hogy a maguk igényeit is alig képesek kielégíteni, nem-hogy pénzexportra törekednének. Mihelyt a paritás törvényben biztosítva lesz, akkor a külföldi tőke valuta-rikó nélkül fordulhatna ide, ámbár ezt megtehetné volna eddig is, mert a disparitástól nem kellett volna tartania. De valószínű, hogy ezentul is az lesz a helyzet, hogy a külföldönket ottani értékben kell fölvenni, mert a német vagy a francia nem tudja, mi az a „korona“.

Kérdés: Van-e az ezüstforintosokra nézve valamilyen megállapodás?

Válasz: A készfizetések megkezdése után a helyzet az lesz, hogy a jegybank törvényes érzéppénzzel fizet aranyban vagy ezüstben. Az a kötelezettsége, hogy a paritás fentartásáról gondoskodják, a készfizetések megkezdése esetében fennmarad. Ennek a kötelezettségnek pedig nem lehet akkor eleget, ha mindenkinek ezüstöt ad. Közbefelügyelőleg megjegyzi, hogy törvényjavaslat készül az ezüst kétkoronások veretéséről.

A sajtó képviselői azután megköszönték a pénzügyminiszteriumnak azt az előzékenységet, amely már másodszor nyilatkozott meg a sajtóval szemben, hogy szakzerű kiegészítő felvilágosításokkal szolgált.

Pap Elek államtitkár köszönte meg végül ismétlen a sajtó képviselőinek megjelentését, s ezzel az ankét véget ért.

Budapest, december 3.

Bírák és ügyészek az igazságügyminiszteriumban. Székely Ferenc igazságügyminiszter a képviselőház mai ülésén két szakaszos törvényjavasla-

tot terjesztett be a kir. bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminiszteriumban való ideiglenes alkalmazhatóságáról szóló 1899: XLVIII. törvényzikk hatályának további meghosszabbításáról. A törvényjavaslat az említett törvénynek 1915. évi december hó 31-ig való meghosszabbítását célozza 1911. év január hó 1-től, mikor az ide vonatkozó mostani törvény hatálya lejár. A törvényjavaslat indoklását az képezi, hogy az igazságügyminiszterium teendőinek ellátásánál különös szakavatottságu bírakra és ügyészekre van szükség s a közszolgálat érdekében ezeknek ideiglenes szolgálattételre való berendelése indokolt.

Küldöttségjárás. Csongrád község száztagnó küldöttsége tisztelegtt ma Faragó Antal és Fekete Márton országos képviselők vezetésével Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél, akit arra kért, hogy mozdítsa elő a községnek azt a törekvését, hogy rendezett tanácsú várossá alakulhasson át. A miniszterelnök kijelentette, hogy amennyiben különösebb pénzügyi akadálya nincs ennek, a kérés teljesíteni fogja. — Eger város nagyobb küldöttsége járt ma délelőtt a képviselőházban. A küldöttség először gróf Zichy János közoktatásügyi minisztert mint a kerület képviselőjét kereste fel, akit arra kért, támogassa a pénzügyminiszternél a város ama kérését, hogy a felállítandó új bankfiókok egyike Egerben létesíttessék. Jankovics polgármester szavaira a kultuszminiszter megígérte, hogy tőle telhetőleg azon lesz, hogy Eger városának ez az óhaja teljesüljön és ebben az értelemben érintkezésbe is fog lépni a pénzügyminiszterrel, akitől a kérdés megoldása függ. A küldöttség utóbb Lukács László pénzügyminiszternél tisztelegtt s tolmácsolta a kérést. A miniszter kijelentette, hogy tekintetbe fogja venni azokat a körülményeket, amelyek a fiók létesítését indokoltá teszik. Délután a küldöttség Elischer Niktornál, az Osztrák-Magyar Bank központi felügyelőjénél járt.

KÜLFÖLD.

Az angol választási harcz.

— A választások első napja. —

Budapest, december 3.

Az angol konzervatívok és liberálisok mérkőzése ma elérkezett a döntéshez. Mindkét részről erős agitáció folyik a győzelem érdekében és különösen a konzervatívok leleményesek a kortesfogások terén. Az egyhangú választások eddig az unionistáknak kedveznek, de ez még nem jelent döntő eredményt, mert a választások legtöbbször csak kemény küzdelem árán fogja megmutatni a rezultátumot. Az angol közvélemény érdeklődése ma legfőként a manchesteri választások felé irányul, mert általában azt tartják, hogy az ottani eredmények fogják megmutatni a pártok győzelmeinek igazi esélyeit.

A választásokról érkezett híreink a következők:

Londoni jelentések szerint ma van a választás főnapja. Összesen százhatvanöt képviselőt választanak, Coventryben a szocialista jelölt két percczel az unionista jelölt megválasztása után érkezett meg s így az utóbbit ellenjelölt nélkül választották meg. Ugyancz történt Dél-Walesnek egyik kerületében is, ahol a szocialista jelölt hat percczel a liberális jelölt megválasztása után érkezett meg. Manchester keleti választókerületében az unionista jelölt tíz percczel érkezett meg a választás előtt, de nem tudta deponálni a törvény által előirt összeget. Gyorsan visszasietett szállójába, ahol egy bizottsági tag sietve kezébe nyomott egy csomó bankjegyet, úgy hogy a jelölt éppen csak egy percczel a választás előtt érkezett a választóhelyiségbe.

Küzdelmes választás ma 69 kerületben folyik. Ezekből 23 az unionisták, 39 a liberálisok és 7 a munkáspárt birtokában volt. A kerületek közül 10 Londonban, 7 Birminghamban, 6 pedig Manchesterben van. Birminghamban eddig az összes kerületek, Manchesterben pedig négy kerület volt a konzervatívoké. Itt fog kitűnni, hogy a tarifareform ügyében történt szerepváltozásnak milyen a hatása.

Délután egy óra tizenöt perczig megválasztottak tizenhárom liberális, huszonhét unionistát és négy Redmond-pártit, mindegyiket egyhangulag, miután ellenjelöltje egyiknek sem

volt. A megválasztottak között van Redmond, Acland Hood, az unionisták választási intézője és Chaplin volt unionista miniszter.

Délután fél öt óráig tizenhét liberális, 33 unionista és 5 Redmond-párti jelöltet választottak meg egyhangulag.

Este fél 10 óráig 23 liberális, 35 unionista és 5 nacionalista jelölt kapott mandátumot. A liberálisok és az unionisták egy-egy mandátumot nyertek.

11 óráig 44 liberális, 57 unionista, 6 munkárpárti és 5 Redmond-párti jelöltet választottak meg. Birrel minisztert Bristolban megválasztották.

A Reichsrath ülése. A költségvetési provizórium mai első olvasása során Verstovsek képviselő kifejezésre juttatja, hogy a déltajerországi és karinthiai szlovének panaszait, aminek folyamán heves szóváltás keletkezik a német-nemzeti és szlovén képviselők között. Szólok kijelenti, hogy *trialismus* eszméje mind szilárdabb alakot fog ölteni és meg fog valósulni. Sriegetj a már régóta esedékes dalmát vasút építését és kijelenti, hogy a német nemzet szövetség a költségvetési provizóriumot megszavazza, hogy elejét vegye a 14. szakasz alkalmazásának. A kormány iránt ez nem jelent bizalmat. — Bilinski pénzügyminiszter szóval ezután fel. Tiltakozik azon vád ellen, hogy a költségvetési provizórium nem őszinte és újból konstatálja, hogy deficitmentes költségvetés csak a bevételi források legnagyobb fokú igénybevételével és a tartalékok felemésztésével volt lehetséges. Hangsúlyozza azonban, hogy ha a tartalékok majd fel lesznek emésztve, a jövőben hasonló eljárás nem lesz többé lehetséges. A miniszter tiltakozik azon további szemrehányás ellen, mint hogyha az adóteher nagyobb volna, mint amennyire szükség van a magasabbra előirányzott adóbevételek tényleges elérése végett. Bugatto képviselő kifejezést ad az olaszok óhajainak és azon reményét fejezi ki, hogy azok végül teljesülni fognak. Smolake mint Dalmácia képviselője *elveti a provizóriumot*, mert úgy látja, hogy Dalmácia el van hanyagolva az előirányzatban. Siegel a mezőgazdasági lakosság óhajait tolmácsolja. Ezután a tárgyalást megszakítják. Következő ülés kedden délelőtt 11 órakor lesz.

Taft üzenete. Newyorkból táviratozzák, hogy Taft elnök néhány meghitt barátjának megmutatta azt az üzenetet, amelyet a jövő vasárnap fog a kongresszusnak megküldeni. Az illetők el vannak bájolvá Taft mérsékelt és józan politikájától, amely az üzenetben megtestesedik. Egyikük így nyilatkozott: Az Egyesült-Államok elnökei 10 év óta nem hozták ki ilyen nagyjelentőségű üzenetet. Taft elnök hangsúlyozza az üzenetben, hogy nem tervez semmiféle módosítást a kereskedelmi törvényeken, amely kedvezőtlenül befolyásolhatná a vasuti hálózat fejlesztését. Az üzenet a trustársaságok üzletkörét sem érinti s egyáltalán nincs benne semmi elhamarkodott reform.

Az olasz költségvetés. A kamara mai ülésén Tedesco pénzügyminiszter elmondotta expozéját. Az 1909—10. évben előirányzott 38 millió lírás főlöszleg később életbeléptetett törvények hatása folytán 26 millióra csökkent. A zárószámadás azonban mintegy 31 millió líra fölöszleget tüntet fel. Expozéja folyamán a pénzügyminiszter rámutatott az ország gazdasági föllendülésére, a vas- és aczéltermelés emelkedésében, a kikötők nagyobb hajóforgalmában és a postatakarékbetétek emelkedésében. A miniszter ezután az állami hivatalnokok számának szaporítása és a fizetésjavítások által involvált kiadási többletről, közigazgatási reformokról, az államvasutak igazgatási kerületeinek új beosztásáról és a következő években várható tervekről szól. A miniszter fejtegetéseit nagy helyesléssel fogadták.

A németek Egyiptomban. Az „Echo de Paris“nak azt táviratozzák Kairóba, hogy az egyiptomi nacionalisták szimpátiájukkal némi idő óta Németország felé fordulnak. Ennek a pártnak főlapja, az *El Alam* rendszeren közli arabs fordításban azokat a cikkeket, amelyeket a nacionalista párt vezére, Mehemed Ered német újságokban közöl. Másrészt a kairói német ügyvivő nagy erőfeszítést tesz, hogy a nacionalistákat jóindulatáról meggyőzze és ebben az igyekezetében annyira megy, hogy nyomást gyakorol a német kereskedőkre, hogy a nacionalisták irányában a legnagyobb előzékenységet tanúsítsák.

A bosnyák tartománygyűlés. Szerajevóból jelentik: A tartománygyűlés tanácskozásai simán folynak. A munkaanyag legnagyobb része még a bizottságokban van ugyan, melyek naponként ülésnek s a teljes ülések egyelőre csak kisebb

jelentőségű ügyeket, többek közt a még mindig ezeket tevő kérvénytömeget intézik el. Elfogadták azonkívül a súly- és mértékegységre vonatkozó kormányjavaslatot, amely a régi török rendszert egészen kiküszöböli. Törvényt alkottak az állattenyésztés előmozdítására is. Az 1911-iki költségvetés elintézését még ebben az évben remélték, de mivel a költségvetési bizottság december 9-éig a jelentéstételre halasztást kért, azután pedig a török bajram, továbbá a katolikus és orthodox karácsonyi ünnepek következtében a tartománygyűlésnek nagyobb szünete lesz, a költségvetést valószínűleg csak a jövő évi január közepére intézik el.

A mexikói felkelés. Mexikóból jelentik, hogy az északi tartományokban még mindig harcznak. A parasztok megtagadják a katonáktól az eleséget és háztetőkről és ablakokból lönek rájuk. Santandréban és Pedemalésben szombat és vasárnap harcoltak a ezekben a harcokban elesett száz felkelő és negyven katona.

Görögország a békéért. Athénből jelentik: A kormány pénzügyi okokból és annak bebizonyítása végett, hogy a *béket akarja* fl ttát *nyolcz hajóval apasztani* fogja. Ez a nyolcz hajó eladásra kerül. Minthogy ennek következtében kelletténél több tengerészeti tiszt lesz, a pireuszi tengerészeti hadapród-iskolát tíz évre be fogják zárni.

Gróf Septiczy aknai.

— Az amerikai görög-katolikus kérdés. —
Newyork, november 19.

No lám, rágalomnak, izgágaságnak, engedelmességnek vették mindedig a nyilvánosság előtt megjelent összes panaszainkat Ortinszky ellen és íme mind az, amit mi ezéltől már három évvel Ortinszky püspök kegyes atyai uralkodásának kezdetén megjósoltunk és jeleztiünk, szóról szóra — teljesedik. Ott van a budapesti gör.-kath. hitközség, amelyet ha nem is *Ortinszky* bont meg, de radikális ukrainista elvtársa, gróf *Lepticzky* érsek. Ott van Ungmegye alispánjának nyilvános fellépése az ukrainista papok lézengése ellen. Ott van Bosznia-Hercegovina, melynek jogilag földrajzi állapotánál fogva Magyarországhoz kell tartoznia és ő mégis a magyar kormány megkerülésével a saját nagy szakállára 7000 lélek számára „*Apostoli vicarius*”-t helyezett el. Tehát hazánk észak, kelet, dél és nyugotról már meg van támadva az ukrainista papoktól, kik a gyűrit mind szűkebbre vonva, egyszer bentlálják magukat hazánk központjában. Mi fejlődik ki ebből? Nem más, mint az, amit gróf *Lepticzky* érsek ezélnak tüzött ki, t. i. zavart, kellemetlenséget támasztani és a zavarosban halászva megszerezni magának az eperjesi és munkási egyházmegyék, sőt még a körösi megye feletti uralmat a patriarchatusi címmel és hatalommal.

Mert kérdem én, miféle jogon és alapon merészkedett egy idegen államnak egyházi méltósága hazánk egyházi egységét megborgolni és annak kormányzatába beleavatkozni? Ez a legnagyobb *merénylet*, még eddig ehez hasonló példát nem láttam egyháztörténelmünkben, nem, mert sem angol, sem porosz, sem olasz, sem francia, de soha semmiféle idegen hatalom más államok egyházi vagy világi kormányzatába bele nem avatkozott. Ez csak Magyarhonban lehet, hol a dualizmus látszata alatt megengedik, hogy a világ térképéről kitörölt polyákországi érseke garázdálkodhassék a mi tisztán magyar egyházi ügyeinkben. Megvan a „*Jus placetum*”, de csak a római intézkedésekkel szemben, de a lemergi érsekkel szemben még ezzel sem élhetnek, mert ez tolvajként lopódzik be. Felzavarta a békét itt, felzavarja ott és akkor aztán számoljanak a helyzettel épp azok, kiknek kötelességük lett volna a békére felügyelni, azt erősíteni.

Mi tisztán látjuk a jövőt, épp azért bátran lépünk ki *Ortinszky* romboló ukrainista radikális elvei ellen és hogy ezt tettük, csak kötelességünket teljesítettük. Tudjuk nagyon jól, hogy meghurcoltatás, befeketítés leendő osztályrészünk úgy az egyházi, mint a világi kormány előtt, de jöjjön bármi, el nem állunk a kitűzött ezéltől. Nem, mert ezt lel-

kiismeretünk diktálja. A mi ezélnk: *magyar honi püspök elnyerése*, akinek kormánya alatt összpontosíthassuk hiveinket, egyházi vagyonunkat; megmenthessük az elkallódástól, meg az elmételezéstől s ezzel segítségére legyünk hazánk belső békéjének a megőrzésében. Kérem, mit veszít Róma, ha magyar püspököt ad? Semmit. Hisz Róma nem fizeti, sem fenn nem tartja, az a mi kötelességünk és mi szívesen viseljük ezt el, mert ez esetben tudjuk, hogy az illető a mi véruinkból való vér, a mi emberünk. De egy ellenséget, egy tyrannust, támogatni — ha mindjárt meg is feszítenek — nem fogunk, mert nem érdemi meg. Odahaza ismerik Ortinszky minden hibáját, tudják ki és mi esoda és a legcsodálatosabb, hogy mégis pártolják és támogatják. Ha egy magyar honi püspök így viselte volna magát valamely osztrák püspöki széken, már rég-rég elmozdították volna, de mert ez *osztrák alattvaló osztrák érdekeket van hivatva itt teljesíteni*, az *osztrák hatalom* minden erejét megfeszíti, hogy fentarthassa és általa a maga *magyarfaló gyűlöletét* átplántálja.

Pártolja itt az elvakított pápai delegátus és a magyarság előtt majdnem teljesen ismeretlen báró *Hengelmüller* László nagykövet, *ki ismeretlen érdemeiért* épp Magyarország főrendiházának tagjává lett kinevezve. Vajjon nem arzulessapás-e ez a magyarságnak? Pártolják a már vagyonukat elpredált és az osztrák szoldba szegődött, de fejüket fenhordó consulo, hogy otthon kegyet nyerjenek. De pártolja *Sapiga* hercegnő a maga esatlósaival, kik között igen magas rangú és Rómában nagy befolyással bíró egyének vannak. Ezekkel szemben meg a magyar kormány teljesen visszavonul. Menynyivel nehezebb így a győzelem a mi számunkra. De nem adjuk meg magunkat, az Isten kegyelme megadja minékünk a kivezető utat és talán talpra állunk. Hogy aztán fog-e ez tetszeni Magyarországnak vagy Rómának, az más kérdés, de végeredményében mégis mi fogunk győzni. Mi nem örömmel tesszük meg a végső lépést: az elszakadást, de a *kényszerhelyzetben* más menekvés nincs. Tehát csak rajta, folytassák és készítsék, minden akarat-tal szítsák a veszedelmet, mely biztosan elő is áll.

Magyarországi gör.-kath. püspökeink teljesen részvétlenek és papjaikat eserbenhagyják. Ők pihennek! Gróf *Lepticzky* pedig üdülés helyett dolgozik. Neki szemei előtt van Amerika, Brazília, Canada, Argentina, Magyarország, Budapest, Ungmegye, Bicszád, Bosznia-Hercegovina, hogy mindezen helyeken megvethesse lábait. Előzetesen papjait küldi oda, hogy puhatolódzanak minden után és nem sajnálva fáradságot, költséget, jár-kelet és felhasznál minden eszközt ezéljainak elérésére és részlen már elérte és el is fogja érni a többit, a mi püspökeink pedig mit értek el az ő tétlenségükben? Azt, hogy megkisebbitve allanak papjaik, hiveik és Róma előtt is, mely őket tehetleneknek nézi és épp azért meg fogja tenni azt, hogy gróf *Lepticzky* közbenjárására az esztergomi hercegrímástól elcsatolja és gróf *Lepticzky* hatalma alá fogja hajtani a munkási, eperjesi és a körösi egyházmegyéket. Így üt majd rést *Lepticzky* az állam egységén és így nyer majd jogot arra, hogy egyházi ügyeinkbe beavatkozzék, ami a legveszedelmesebb lépés, mert ezzel *ugy a hívők, mint a növendékpapság nem magyar szellemben*, de ezzel ellentétes *ukrainista radikális szellemben* nevelkedve, a jövőben a legnagyobb és a legfanatikusabb ellenségeit fogja nevelni Magyarhonnak, hogy *mejtörje* és Ausztria *igájába* terelje és hasonlóan Galiciához *Magyarországot az önálló államok sorából egyszerűen kitörölje*.

EGYHÁZAK.

— (A szerb egyházi kongresszus.) Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délben a képviselőházban fogadta dr. *Péles* Dusan országgyűlési képviselőt, a szerb egyházi kongresszus alelnökét, akivel a szerb egyház-autonomiai ügyekről tárgyalt. A kongresszust husvét és pünkösd között fogják összehívni.

A leszerelés.

85

A zengzetes nevű San Giuliano, az olaszok külügyminisztere expozéjában mondott olyasvalamit, amihez hasonló őszinteséget diplomaták ritkán szoktak mondani. Kétféle képviselő tábor között állott, az egyik tábor a leszerelést, a másik a folytonos fokozott fegyverkezést követelte, s az olasz külügyminiszter nyiltan és félre nem magyarázható szóval nyilatkozott a további fegyverkezés mellett, mert — így mondotta, — valahányszor kísérlet történt a leszerelésre, a hatalmak közötti viszony mindannyiszor elhidegült. Az olasz külügyminiszter tehát azt a tanácsot adta, hogy ha a békét óhajtjuk, inkább a viszály okait csökkentsük.

Az olasz külügyminiszter valóban tanácsolta ezt; más kérdés az, hogy lehetséges-e az, amit tanácsolt? A viszály okai nem-e spontán születnek s ellentállhatatlan erővel hatalmasodnak el s nem-e olyan a mai társadalmi berendezés mellett a társadalom egész szervezete, hogy folytonos Damokles-kardként nem nélkülözheti ezt az ultima rációit? Tévedni talán tévedett s a kölcsönös jóakarattól tulságosan sokat remélt az olasz külügyminiszter, Abban azonban, amit a leszerelésről mondott, fején találta a szöveget. Szeretem az örök béke profétáit és a népek bárány-szívű egyetértését hirdető vándor apostolokat. A lelkeségük és a rajongásuk megtalálja szívemhez az utat és szeretem azt a ezélt, ami előttük lebeg. Hiszem azonban, hogy a lelkeségük, a rajongásuk tulajdonképpen naivitás: az, aki azt hiszi, hogy *puszta meggyőzéssel* helyesebb irányra, helyesebb cselekvésre lehet indítani az embert, éppen annyira téved, mint az, aki templomi beszéddel akarja rábírní a krokodilust, hogy ne egyék több embert. A békepropagáló apostolok tévedése ugyanaz, ami előttük annyi derék, szimpatikus erkölcsjavító és társadalmi reformátoré. Ugy képzelik, hogy elég helyesebb belátásra bírní valakit ahoz, hogy nyomban megkezdje a helyesebb cselekvést. Ezek szerint az iszákos embernek elég volna megmagyarázni az alkohol ártalmasságát ahoz, hogy ne nyuljon többet a pohárhoz. Az uzsorásnak elég volna megmagyarázni azt, hogy méltatlan, gonosz, gaz dolgot cselekszik s a harmincz és negyven százalékos rátát nyomban leszállítaná őt és félszázalékra. Sajnos azonban a helyzet az, hogy a belátástól még messze nt van a cselekvésig, vagy talán, hogy ha bátrak akarunk lenni a tagadásban, így is lehetne mondani, hogy a belátásnak — mihelyt nem szükségletek, vagy kényszerűségek belátásáról van szó, hanem magasabb etikai szempontokról, alig van köze a cselekvéshez. Egyes embereknél még igen, a nézőponttól függ, amiből látjuk a dolgokat, hogy mit mondunk, azt-e, hogy a szociális küzdelemre alkalmatlan, gyenge energiájú emberek az ilyen kényes erkölcsi érzékű emberek az emberi ideál fejlődésének egy magasabb létrafokán állanak szemben az immorális előretörtéttel.

Am a tömegnek, az emberek komplexumának soha sincsenek erkölcsi skrupulusai. A tömegben levő individuum a többi vele együtt handabandázó, erőszakoskodó, igazi erkölcsöt típró embertől kapja a bátoritást arra, hogy helyeset, derék dolgot cselekszik. Soha jobb példája annak, hogy az erkölcs semmi egyéb, mint tömegszuggesztio, hiszen míg egyik tömegszuggesztio felépítette, addig a másik lerombolta. Az egyik tömegszuggesztio azt mondja, hogy bűn és gonoszság az emberölés, erre a másik tömegszuggesztio csindadratta bummal viszi a hősi vérmézőre az emberek tömegét s ordóval jutalmazza azt, aki minél több embert ölt.

Hazafiak hazaárulásnak tekintik az ilyen beszédet, azonban a másik oldalon viszont az ellenkező végletbe és az ellenkező tévedésbe esnek azok, akik azt tanítják, hogy a kapitalisták és a vámvédelmet fentartó agráriusok

tervszerű ravasz gonoszsággal élesztik a főmegben ezt az ösztönt. Tudja Isten, a tervszerű ravaszágoknak és okos, előrelátó kiszámításoknak nem tudok sok szerepet tulajdonítani a társadalomban. Nem annyira csinálnak itt valamit, mint inkább csinálódik minden. A gonosz kapitalisták, — akik az én hitem szerint is méltók minden megvetésre — nem csinálják a hazafiságot, nem csinálják a militarizmust, csak kihasználják, mert észreveszik, hogy a haza az övék és a militarizmus is az övék. S ezért hiában minden jobb belátás, addig, amíg a termelés magánkézen összpontosul, addig, amíg ez a termelés profitra éhes és expanszív irányzatot mutat, a lesterelés ideálja csak az egyik, vagy másik fél ravasz taktikálása marad és mindig el fogja hidegíteni egymástól a nagyhatalmakat, a viszály okait pedig San Giuliano receptje szerint csak ott lesz lehetséges „csökkenteni és megszüntetni”, — ahol az ipari expanszivitás szárnyán szálló állami imperialiszmus a profittal szemben tulságosan nagyra fogja találni a kockázatot.

Mese

a
szénről.

I.

A szenes: Kelemen, a dr. Gárdonyiékhoz jön egy fuvar finom porosz.

Az alkalmazott: Egy fuvar finom porosz, .. igenis ...

A szenes: Figyelmeztetem, hogy a főkapitány ma újra rendeletet adott ki és fülhecczeli ellenünk a vevőket.

Az alkalmazott: Ez a rendelet ilyen fiatal. Tessék csak rám bízni, egy óra múlva indulhatok. Kérek két szállítólevelet, egyiket négy mázsáról, másikat két mázsáról a rendőrnek, azután jó feszt vizet arra a szénre és gyerünk.

A szenes: Viz nem jöhet rá! ...

Az alkalmazott: De jöhet ... Csatárlánccsal megyünk.

II.

A csatárlánc áll négy szeneslegényből. A fekete emberek rajvonásban haladnak a szekér előtt és erősen figyelnek: nem jön-e rendőr vagy detektívforma ember. Ha egyenruhás rendőr vagy más gyanús alak mutatkozik, két ember ordítva megy egymásnak és parázs veszekedést kezd. A rendőr, vagy detektív erre a veszekedőkre veti magát s némi káromkodások árán szétválasztja az ordító feleket. A tilalmas módon vízzel leöntözött szénzállomány czalatt újabb vízzel megöntözve halad végzélja felé. A következő keresztutcánál már ott teremnek a „veszekedő” csatárok is és újra elfoglalják helyüket a szekér előtt.

III.

Megérkezés a ház elé.

Az alkalmazott: Meghoztuk a szenet, nagyságos ur.

A vevő: Megyek és átveszem suly szerint.

Az alkalmazott: Amint parancsolja urasága. Ambár nálunk csalás kizárva, mert mink renomirt cég vagyunk és nálunk patikamérleggel mérnek.

A vevő: Jó, jó, ismerem én magukat.

Az alkalmazott: Tessék elhinni, hogy mink kivétel vagyunk.

A vevő: Annál jobb, akkor úgy se fog hiányozni a szénről ... Gyerünk. (Lemennek a kapuhoz): Hallja, ez a szén vizes ...

Az alkalmazott (csodálkozva): Vizes? Az lehetetlen. A szén fényes, a szén ragyog, de nem vizes. A szén fénylik örömben, mert ilyen finom uriházhoz kerül.

A vevő: Nálam ne örüljön a szén, nálam éppen a szén. Na gyerünk a mérleghez.

Az alkalmazott: Gyerünk (elkezdik mérni a szenet.)

A vevő: Hallja, vegye le a lábát erről a mér-

legről, én szenet akarok, nem a maga lábát suly szerint.

Az alkalmazott: Hova tetszik gondolni? Nálunk nincs szükség ilyenre. (Egészen rááll a mérlegre.)

A vevő: Nálam nem is lehet. (Ő is rááll.)

Az alkalmazott (a legényekhez): Csak jól mérni a nagyságos urnak. A nagyságos ur nem sajnál egy kis borralót. (A legények nem a kocsirol a pinczébe, hanem a pinczéből a kocsihoz hordják a szenet.)

A vevő (elégülten): Így rablók, így kell veltak banni ... nálam egy grammot se fogtok lopni, széncsibészek.

Az alkalmazott: Urasága téved, mert amint mondtam, nálunk úgy mérnek, mint egy patikában. (A legények most már a szomszéd pinczéből is hozzák a szenet.)

A vevő: Most ugy-e sirtok kutyák? Ha mindenütt így megrendszabályoznának, kutyák ... Most sirtok, ugy-e?

Az alkalmazott: Jajaj ... A nagyságos ur egy fene gyerek, a nagyságos urral nem lehet paczkázni. ... Tessék elismerni az átvételt.

(A vevő aláírja az elismervényt és ad a legényeknek egy koronát. A kocsi elindul azzal a szénrel, amelyet hozott, amelyet a vevő pinczéből szállítottak föl és amelyet a szomszéd pinczéből harcsoltak. Az alkalmazott mosolyog és direkt nekijárt egy rendőrnek. Hivatalos vizsgálat: a kocsin egy fél mázsával több szén van, mint a fuvarlevélen.)

Ray.

TÁVIRATOK.

A Ferrer-ügy a spanyol parlamentben.

Madrid, december 3. (Saját tudósítónktól.) Alvaroz köztársasági képviselő a kongresszusban beszélni fog a Ferrer-pörrel s evégből a pör aktáit behatóan tanulmányozza. A konzervatív párt nevében Dato, a képviselőház volt elnöke fog erre a felszólalásra válaszolni. Feszült érdeklődéssel várják ezt az ülést, mert ez lesz az első eset, hogy a Ferrer-ügy a parlamentben szóba kerül.

Német nyelv a török iskolákban.

Szofia, december 3. (Saját tudósítónktól.) A konstantinápolyi bolgár követ tiltakozást jelentett be a portán a német nyelvnek mint kötelező tantárgynak tanítása ellen a török iskolákban.

Peru volt elnökének meghívása.

Berlin, december 3. (Saját tudósítónktól.) Peru volt elnöke, aki jelenleg Berlinben tartózkodik, meghívást kapott az osztrák kormánytól Bécsbe. A volt elnök a berlini perui konzullal és több perui tiszttel holnap reggel utazik az osztrák fővárosba.

Közgazdasági táviratok

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		decz. 3.	decz. 2.	decz. 1.
Buza	helyben	99	98 $\frac{3}{4}$	97 $\frac{3}{4}$
	decemberre	98	97 $\frac{3}{4}$	97 $\frac{3}{4}$
	májusra	103 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{1}{8}$	103 $\frac{3}{4}$
Tengeri	decemberre	56	56	55 $\frac{1}{2}$
	májusra	56	55 $\frac{1}{2}$	55
Chicago.				
Buza	decemberre	91 $\frac{3}{8}$	90 $\frac{3}{4}$	91 $\frac{1}{2}$
	májusra	97 $\frac{1}{4}$	96 $\frac{3}{8}$	97 $\frac{1}{4}$
Tengeri	decemberre	46 $\frac{3}{4}$	45 $\frac{7}{8}$	45 $\frac{1}{4}$

Newyork, december 3. Gyapot Newyorkban, helyben 15.29 (15.—). Gyapot januárra 14.08 (14.60). Gyapot februárra 14.81 (14.72). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.25 (10.50). Zsir Roche és Brothers 10.60 (10.60).

Chicago, december 3. Zsir januárra 10.37 (10.77). Zsir márcziusra —.— (—.—). Szalonna short clear 9.74 (9.74). Sertéshus januárra 17.75 (17.52).

UIDONSÁGOK

Még sem volt álom!

* * *

A közelmúlt hetekben ugyanezen a nélyen félig-meddig elparentáltunk — nem valakit, hanem valamit. Majdnem ugyanazzal, vagy talán nagyobb, mint egyes ember, bármilyen nagy érdeme is volt. Az volt a híradás akkor, hogy az Ehrlich-Hata-féle 606-os preparátum forgalombahozatalát Ehrlich professzor bizonytalan időre elhalasztotta.

A híradás, mely akkor érkezett, nem volt misztifikáció és éppen ezért volt olyan lesújtó. Maga a tudós professzor állapította meg, hogy a preparátum adagolása után sok visszaesés következett be. S mivelhogy nem akarta sem a tudományos világot tévedésbe ejteni, sem a betegeket hiu reményekkel ámítani, ennek folytán a forgalombahozatalt megtiltotta.

Nagy gyászhir volt az, mert már-már azt jelentette, hogy az emberiség egy nagy vívónnyal és reménnyel szegényebb és egy igen nagy csalódással gazdagabb. Nem is lehet hamarosan mérlegre tenni, szavakban, vagy számokban kifejezni a veszteséget, amely e remény összeomlásával az emberiséget érte volna. Nemzedékek egész sorozata, a nyomoruságnak szánt, veszendőbe menő, a tébolyok, a lassu enyészetek kített emberek megmérhetlen és kiszámíthatlan tömege várta fölmentését és megváltását az elődök bünei alól, amelyeknek átkát és inségét viselni kell a gyermekeknek és unokáknak heted-iziglen.

És ez mind csak álmoknak, hiu ábrándnak látszott azután, hogy Ehrlich tanár a preparátum forgalombahozatalt a megállapított recitívák után bizonytalan időre elhalasztotta. Szép álmoknak, szép utópiának látszott, de annak látszott és ezért jelentett gyászt.

Nos, hála a tudomány haladásának s a soha meg nem szűnő buvárlatnak: az Ehrlich-Hata-preparátum mégsem volt álom, mégsem volt utópia. Most érkezik a hír s nem lehet elég gyorsan a szenvedő emberiségnek tudtára adni, hogy igenis Ehrlich professzor december 15-ikére tüzte ki megváltó preparátumának forgalombahozatalt.

Ez azt jelenti, hogy csakugyan az a hatása van a preparátumnak, amelyet eleintén megállapítottak. S különös is lett volna, ha annyi kísérlet után, mely azt bizonyította, hogy a vérbaj gyökerestől meggyógyul s a kór nyavalyája el fog mulni, mégis az derülne ki, hogy a remény hiu volt. Majdnem minden kórházban, minden klinikán és szanatóriumban kísérleteztek vele. Reménytelennek látszó betegek ezrei áldották már az emberi elme buvár-szellemét és a feltaláló tudóst, aki ily megmérhetlen borderejű veszélytől mentette meg az emberiséget.

Most már az is kitént, hogy miért voltak recitívák és mi volt az oka annak, hogy maga Ehrlich professzor is megrendült hitében. Mint mindenhol, úgy itt is a kalmárszellem érvényesült. Sokan, nagyon sokan akadtak, akik hamis preparátumokat adagoltak betegeknek. És nincs könnyebb, mint beteg embert félrevezetni és megcsalni. Az ilyen ocsmány és rettenetes nyavalyával megvert ember egész vagyont képes feláldozni azért, hogy betegségétől megszabaduljon. A családok, a kufárok, a gonosztévők voltak azok, akik megremegtették az emberiséget, hogy a preparátum hatása illuzóriussá vált.

Azonban szebb karácsonyi ajándékot nem kaphatott volna az emberiség, mint azt a biztosítást, hogy a remény, melyet a preparátumhoz fűzött, nem volt ködkép, vagy szines szappanbuborék, mely oly gyorsan semmisült meg, amilyen meglepetésszerűen keletkezett.

Es éppen ezért a kolozsvári egyetem

csak önmagát tiszteli meg, ha — mint tervezi, — Ehrlich professzort és dr. Hatát disz-doktorrá választja. (t.)

NAPIREND. Naptár: vasárnap, december 4. — Róm. kath.: B. 2. Krysológ. — Prot.: B. 2. Borbála. — Görög-orosz: november 21. C. 24. B. A. f. — Zsidó: Kiszlev 3. — A nap két reggel 7 óra 30 perczkor, nyug-szik délután 4 óra 8 perczkor. — A hold két délelőtt 10 óra 9 perczkor, nyugszik délután 5 óra 43 perczkor. A miniszterek nem fogadnak. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődij, kedd kivételével, 1 korona. **Nyitvalevő múzeumok:** Nemzeti Múzeum összes tá-rai 9—12. — Erzsébet Múzeum 9—1. — Földtani Muzeum 10—1. — Iparművészeti Múzeum 9—1. — Közle-kedési Múzeum 9—12. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1. — Tanszermúzeum 9—12. **Nyitvalevő könyvtárak:** Fővárosi Könyvtár 9—12. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12. — Keres-keletmi Múzeum Könyvtára 9—12. — Pedagógiai Könyvtár 9—12. — Technológiai Könyvtár 9—12. **Nyitvalevő képtárak:** A Mücsarnok téri tárlata. Nyitva 9—3-ig. Belépődij 9—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — Dehaes István-emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2. — Ellenszalon kiállítása a Művészházban (Fasor 6.) Nyitva egész nap. Belépődij 1 korona. — Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat karácsonyi vására. Nyitva 9—1 és 3—7. Belépődij nincs. — Szépművészeti Múzeum össze képtárai. Nyitva 10—2.

Hétjő, december 5. — Róm. kath.: Szabbas ap. — Prot.: Sebő. — Görög-orosz: november 22. Filem. és A. — Zsidó: Kiszlev 5. — A nap két reggel 7 óra 31 perczkor, nyugszik délután 4 óra 8 perczkor. — A hold két délelőtt 10 óra 55 perczkor, nyugszik délután 6 óra 45 perczkor. A miniszterek nem fogadnak.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“-nak leg-frissebb száma

a *kisjenői vadászatok* egyes jelenetét örö-kíti meg változatos képekben. Ott látjuk az illusztris vadásztársaság tagjait:

Augusztá főhercegnőt,
Henrik porosz herceget,
József főherceget,
Köburg herceget,
Révay Simon bárót,
Esterházy Mórincz grófot,
Bánffy grófot,
Libits udvari tanácsost és
Kosztka Emil doktort.
A társaság melegedése a tűz körül,
Henrik porosz herceg és József főherceg
megérkezése a vadászterületre.
A főherceg löálláson,
A vadászok az összeszedett zsákmányt
nézik.

Libits Adolf löálláson, a mozgalmas erdei élet egy-egy fázisait tárják a szemlélő elé.
Tolstoj Leó dolgozószobájában című kép az elhunyt orosz költőt egyik legutóbbi felvételben ábrázolja.

Nagyon érdekes a *Művészek a hajón* című kép.
Slazák Leó és neje,
Sommer kamaranékes és neje,
Kolischer Adolf és neje,
Caruso,
Weidt Lucy,
Moran Berta,
Jadvolker és neje,
Alben,
Hinkley,
csupa művésznagyság került össze a „Cze-czilia“ német hajón.
Lord Rothschild Mayer Nathan, a londoni Rothschild bankház főnöke most lett nyolczvan éves.

A híres művésznök legújabb *toalettjei* bizonyára érdekelni fogják a hölgyolvasókat.
Magda Lessing,
Boberg,
Anny Vera énekművésznöket ragyogó ruháikban látjuk.
Thuróczy Vilmos, az állami számszék élnöke,
gróf Szápáry Pál,
Illyés Bálint elhunyt orszgy. képviselő,
Sonnenfeld Nándor hazánkfia, franciaia költő, a hét kimagasló alakjai.
A *szüfraszettek letartóztatása* a zajos londoni utcák jeleneteit mutatja be.
A *postaszédőkészülék* igen érdekes új tárlalmány mozgó vonatok számára.
Madison Adele operaszervező, aki a zenét írta Fulda Lajos szövegére.
A *tizenhárom éves műlovarnő* képe után

Klein Jakab és Gyula gyárosok képei következnek, akik az udv. szállítói címet kapták.

A képzőművészeti kiállításból folytatólag a következő műveket látjuk:

Benczur Gyula: Gróf Dessewffy Aurél arczképe.

Pentelei Molnár János: Ego eimi!

Nádlér Róbert: Oszlopos tornász.

Karlovszky Bertalan: D. Rudnyánszky Magda arczképe.

Katona Nándor: Fenyőerdő.

Vastag Géza: Kotlóstyuk.

Komáromi Endre: Csendes utca.

Magyar Gusztáv: Egy utca Iceiben.

Végül a hét bűnügyi krónikájának hőseit *Vigyázó-Vanicsék Gyula* a zsaroló bor-bély,

Unschuld Oszkár, kiskoru gyermekek csalo-ja és

Osavajcsics János rabló képviselik.

— **Személyi hírek.** Kossuth Ferencz volt ke-reskedelmi minisztert tegnap a pénzügyi bizottság ülésén erős fájdalmak lepték meg, úgy hogy kénytelen volt lefeküdni. Egy-két napig valószínűen nem hagyhatja el az ágyat. — **Szterényi József** ország-gyűlési képviselő, volt kereskedelmi államtitkár né-hány nappal ezelőtt megbetegedett. Orvosa taná-csára néhány napig kénytelen a szobában maradni.

— **A német császárné beteg.** Berlinből jelentik nekünk: A császárné fulguladásban megbetege-dett s kénytelen a szobát őrizni.

— **A miniszterelnök szembaja.** Említettük, hogy gróf *Khuen-Hédervány Károly* miniszterelnök mindkét szemén kezdődő szürke hályogképződményt konstattáltak a budapesti és bécsi orvosok. Csütörtök este a miniszterelnök kívánságára ház-orvosa, dr. *Lumniczor József* udvari tanácsos konziliumot tartott dr. *Grósz Emil* egyetemi szemész-tanárral és megállapították, hogy a betegség tel-jesen normális lefolyású és hogy a szükséges mű-tétet csak a nyár folyamán lehet elvégezni.

— **Miért beteg a belga királyné?** A belga kor-mány félhivatalos lapja azt írja, hogy *Erzsébet* ki-rályné betegsége közvetlenül ama botránnyjelenekek után tört ki, melyeket a szocialisták a kamara megnyitása napján rendeztek. A királyné, bárha nem érezte magát egészen jól, elment a kamara megnyitására. A kamarában és utközben történt botránny azonban a királynét annyira felizgatta, hogy amikor visszatért a kastélyba, *sirógörccsöket* kapott és ennek következtében állapota *rosszabbodott*. Ez idő szerint a királyné már tul van minden veszedelmen. A királyné állapotáról ma kiadott orvosi jelentés megállapítja, hogy a királyné köz-érzet már annyira javult, hogy második bulletin kiadása többé nem szükséges.

— **Kitüntetés.** A király *Martouffy Márton* udvari tanácsos, iparkattatási főigazgatónak, nyugalomba vonulása alkalmából, eredményes és buzgó munkásságának elismerésül a *Lipót-rend* lovagke-resztjét adományozta.

— **Az Ehrlich 606 a piacon.** Ehrlich Pál titkos tanácsos, frankfurti tanár a Schwartzler-szana-tóriumhoz intézett érdekes levelében bejelentette, hogy a szenációz Ehrlich- és Hata csodaszere végre piacra, közforgalomba kerül. A szer sikerét jelenti ez a hír.

December hónap *tizenötödikén* kerül a *világ-piacra* — írja dr. Ehrlich — a 606, még pedig 0.6 adagolásban *Salvarsan* néven. A hőchsti gyár hozza forgalomba szeremet, de a gyártásra, az összeállításra állandóan személyesen fogok fel-ügyelni. Egy *fiola ára tíz márika* lesz. Elsőnek köz-lém önökkel ezt a hírt, viszonzásul azokért a pon-toc és kimerítő jelentésekért, amelyekkel az Ehrlich 606-tal végzett kísérletekről beszámoltak.

— **Gróf Karátsanyi Jenő vadászatai.** Főuri körökben általános népszerűségnek örvendenek azok a vadászatok, melyeket gróf *Karátsanyi Jenő* szo-kott rendezni bánlakai kies vadászterületén. Az idei téli vadászatok előkelő főuri társaság részvé-tele mellett most zajlottak le. A háziasszonyi tisz-tet a vendégszerető házigazda huga, *Karátsanyi Manózi* grófnő látta el bájos szeretetreméltósággal. A két napig tartó vadászatot terítékre került: 650 füzán, 720 nyul, 2 szalonka és három róka. A va-dászatok résztvettek: *Bissingen Nóra* és *Elza* gróf-nők, báró *Vécsey Miklós*, gróf *Keglevich László*, gróf *Zichy Géza*, *Mészáros Ervin* főhadnagy, *Ro-honczy Lőrincz*, *Máriássy György* báró, *Mocsányi Antal*, *Laczkó* alispán és dr. *Demkó* jogtanácsos.

— **A chilei elnök temetése.** Brémából jelentik: A Mont Pedro chilei volt elnök holttestét szállító különvonat ma reggel ideérkezett. Délelőtt fél-tizenegy órakor a szabad kikötőben gyászünnep volt, amelyen Vilmos császárt gróf Baudissin gróf tengernagy képviselte. Chilei tisztek ezután átvit-ték a koporsót a Blanco Encadala czirkalóra.

— **A bécsi analfabéták garázdálkodása.** Bécs-ben tudvalevőleg a keresztény-szocialistáknak áll a világ. Az alsóausztiai tartománygyűlésen is ők rendezkednek. Így most a tartományi kórházak felügyeletére a hírhedt Bielohlavek képviselő tár-sukat állították, aki az egyik képviselőházi ülésen nem átalta kijelenteni, hogy mivel a könyvekben *csupa ostobaság* van, ezért nem is olvassa a könyveket. Érthető ilyenformán, hogy a kormányának az a terve, amely a kórházakat e tartomány kezébe akarja adni, nagy visszatasztást keltett a bécsi egyetemen. A bécsi egyetem orvosi fakultása és az egyetemi klinikák vezetősége tegnap ez ügyben ülést tartott, amelyen a bécsi orvosi egyetem dé-kánja, dr. *Hohenegg* elnökölt. Az egyetemi taná-rok valamennyien hangsúlyozták, hogy a tartomá-nyi kezelést a *legnagyobb veszedelemnek tartják az egyetemi klinikákra nézve*, mert az alsóausztiai tartományi hatóságok oly pártnak kezében vannak, melyek működése kimondottan *kulturrelles és amely a szabad tanítás ellensége.* Többen hangoz-tatták azt is, hogy őket külföldről hívták Bécsbe azzal, hogy itt állami alkalmazásba jönnék. Ha tud-ták volna, hogy tartományi hatóságnak fognak alá-kerülni, sohasem jöttek volna Bécsbe. Az ülés végén az összes tanárok szolidaritást vállaltak és nyilat-kozatot irtak alá, hogy abban az esetben, ha a kormány csakugyan megvalósítja tervét, *valamennyien lemondanak állásukról.* Ebben az értelemben memorandumot is intéztek az osztrák kormányhoz.

— **Vilmos császár, Ehrlich és Hata.** A kolozsvári egyetem tanári kara elé nevezetes és fel-tűnő indítvány került. A bölcsészeti kar egyik tanára indítványozta, hogy nevezze ki *Vilmos* német császárt, *Ehrlich* Pál frankfurti tanárt és az ő kiváló munkatársát, dr. *Hatát* a kolozsvári egyetem diszdzoktoráivá. *Vilmos* császár a berlini egyetem jubileuma alkalmából 9 millió márkás adományt gyűjtött össze természettudományi czélokra, a császár kulturális áldozatkész-sége egyékként is ösmeretes, ugyiszintén *Ehrlich* és *Hata* doktorok tudományos érdemei is. — az indítványtevő ezért ajánlotta őket a természet-tudomány diszdzoktorainak, amihez a fakultás is hozzájárult. Ámde egy külföldi uralkodó is érde-kelve lévén, az érdekes diszdzoktori kitüntetések megjelölésére a kultusz-kormány véleményét is ki-kérték a kolozsvári professzorok. Az egyik esti újság értesülése szerint már le is érkezett a kul-tusz-kormánytól a *kedvező* válasz, hogy az egyetem megtisztelésének semmi akadályja nincs, azért a bölcsészeti fakultás legközelebb meghozza a dön-tést, melyet azonnal felterjesztenek gróf *Zichy* János kultuszminiszterhez, aki azt az egyetem szabályai szerint véleményes javaslatlással a *királyhoz juttatja.* Természetes, hogy a király nem fog késlekedni uralkodótársának és a két világ-hírű tudósnak diszdzoktori kinevezését jóváhagyni. Így azután a hivatalos lap nemsokára közölni fogja Vilmos császár, Ehrlich és Hata magyar diszdzoktorságát.

— **Tolstoj fiát felmentették.** A pétervári törvényszék *Tolstoj gróf Leó* nevű fiát felmentette, aki ellen istenkáromlás miatt emeltek vádat, mert kiadta apjának „Nem az erő, hanem az igazság-ban van Isten“ és „A pokol visszaállítás“ című műveit.

— **Kitüntetett fővárosi czég.** Rég megérdo-melt kitüntetés érte a Klein és Fia pipereszappan és illatszergyáros czéget, amidőn néhány nap előtt a cs. és kir. szállítói címet adományozta neki öfel-sége. A kitüntetésnek részese a czég alapítója és az illatszergyárosok nesztora Klein Jakab, továbbá az ifjabbik czégtárs: Klein Gyula kereskedelmi taná-csos, a budapesti keresk. és iparkamara beltagja. A czég különben már évtizedek óta szállítója *József* főherceg ő cs. és kir. fenségének s a legnagyobb kiállítások alkalmá-l mindig a legelső díjakkal lett kitüntetve. A gyárat a most kitüntetett Klein Ja-kab alapította 50 év előtt, igen szerény eszközökkel s kezdetben csak 3—4 munkással dolgozott; roha-mos fejlődésnek indult akkor, amidőn Klein Gyula is belépett a czégbe s ott érvényesítette vezetésletett ráteremttségét és hosszabb külföldi tanulmányuton szerzett tapasztalatait. Ma már a gyár 200 munká-sal dolgozik s a külföldön is elismert és számot-tevő export-czég.

— **Házasság.** Harsányi László eljegyezte Hof-fer Annuskát Ujpestről.

tervszerű ravasz gonoszsággal élesztik a tömegben ezt az ösztönt. Tudja Isten, a tervszerű ravaszságoknak és okos, előrelátó kiszámításoknak nem tudok sok szerepet tulajdonítani a társadalomban. Nem annyira csinálnak itt valamit, mint inkább csinálódik minden. A gonosz kapitalisták, — akik az én hitem szerint is méltók minden megvetésre — nem csinálják a hazafiságot, nem csinálják a militarizmust, csak kihasználják, mert észreveszik, hogy a haza az övék és a militarizmus is az övék. S ezért hiában minden jobb belátás, addig, amíg a termelés magánkézen összpontosul, addig, amíg ez a termelés profitra éhes és expanzív irányzatot mutat, a leszerelés ideálja csak az egyik, vagy másik fél ravasz taktikálása marad és mindig el fogja hidegíteni egymástól a nagyhatalmakat, a viszály okait pedig San Giuliano receptje szerint csak ott lesz lehetséges „csökkenteni és megszüntetni”, — ahol az ipari expanzivitás szárnyán szálló állami imperiaлизм a profittal szemben tulságosan nagy-nak fogja találni a kockázatot.

Mese

a szénről.

I.

A szén: Kelemen, a dr. Gárdonyiékhöz jön egy fuvar finom porosz.

Az alkalmazott: Egy fuvar finom porosz, .. igenis ...

A szén: Figyelmeztetem, hogy a főkapitány ma újra rendeletet adott ki és fülhecczeli ellenünk a vevőket.

Az alkalmazott: Ez a rendelet ilyen fiatal. Tessék csak rám bízni, egy óra múlva indulhatok. Kérek két szállítólevelet, egyiket négy mázsáról, másikat két mázsáról a rendőrnek, azután jó feszt vizet arra a szénre és gyerünk.

A szén: Viz nem jöhet rá! ...

Az alkalmazott: De jöhet ... Csatárlánczóval megyünk.

II.

A csatárlánc áll négy szeneslegényből. A fekete emberek rajvonásban haladnak a szekér előtt és erősen figyelnek: nem jön-e rendőr vagy detektívforma ember. Ha egyenruhás rendőr vagy más gyanús alak mutatkozik, két ember ordítva megy egymásnak és parázs veszekedést kezd. A rendőr, vagy detektív erre a veszekedőkre veti magát s némi káromkodások árán szétválasztja az ordító feleket. A tilalmas módon vízzel leöntözött szénzállítmány czalatt újabb vízzel megöntözve halad végzélje felé. A következő keresztutcánál már ott teremnek a „veszekedő” csatárok is és újra elfoglalják helyüket a szekér előtt.

III.

Megérkezés a ház elé.

Az alkalmazott: Meghoztuk a szenet, nagyságos ur.

A vevő: Megyek és átvesszem suly szerint.

Az alkalmazott: Amint parancsolja urasága. Ambár nálunk csalás kizárva, mert mink renomirt cég vagyunk és nálunk patikamérleggel mérnek.

A vevő: Jó, jó, ismerem én magukat.

Az alkalmazott: Tessék elhinni, hogy mink Kivétel vagyunk.

A vevő: Annál jobb, akkor úgy se fog hiányozni a szénről ... Gyerünk. (Lemennek a kapuhoz): Hallja, ez a szén vizes ...

Az alkalmazott (csodálkozva): Vizes? Az lehetetlen. A szén fényes, a szén ragyog, de nem vizes. A szén fénylik örömben, mert ilyen finom uriházhoz kerül.

A vevő: Nálam ne örüljön a szén, nálam égen a szén. Na gyerünk a mérleghez.

Az alkalmazott: Gyerünk (elkezdi mérni a szenet.)

A vevő: Hallja, vegye le a lábát erről a mér-

legről, én szenet akarok, nem a maga lábát suly szerint.

Az alkalmazott: Hova tetszik gondolni? Nálunk nincs szükség ilyesmire. (Egészen rááll a mérlegre.)

A vevő: Nálam nem is lehet. (Ő is rááll.)

Az alkalmazott (a legényekhez): Csak jól mérni a nagyságos urnak. A nagyságos ur nem sajnál egy kis borraivalót. (A legények nem a kocsirol a pinczébe, hanem a pinczéből a kocsiira hordják a szenet.)

A vevő (elégülten): Így rablók, így kell veletek bánni ... nálam egy grammot se fogtok lopni, széncsibészek.

Az alkalmazott: Urasága téved, mert amint mondtam, nálunk úgy mérnek, mint egy patikában. (A legények most már a szomszéd pinczéből is hozzák a szenet.)

A vevő: Most ugy-e sirtok kutyák? Ha mindenütt így megrendszabályoznának, kutyák ... Most sirtok, ugy-e?

Az alkalmazott: Jajaj ... A nagyságos ur egy fene gyerek, a nagyságos urral nem lehet vacakzni. ... Tessék elismerni az átvételt.

(A vevő aláírja az elismervényt és ad a legényeknek egy koronát. A kocsi elindul azzal a szénrel, amelyet hozott, amelyet a vevő pinczéből szállítottak föl és amelyet a szomszéd pinczéből harácsolnak. Az alkalmazott mosolyog és direkt neküjajt egy rendőrnek. Hivatalos vizsgálat: a kocsin egy fél mázsával több szén van, mint a fuvarlevélben.)

Ray.

TÁVIRATOK.

A Ferrer-ügy a spanyol parlamentben.

Madrid, december 3. (Saját tudósítónktól.) Alvaroz köztársasági képviselő a kongresszusban beszélni fog a Ferrer-pörről s evégből a pör aktáit behatóan tanulmányozza. A konzervatív párt nevében Dato, a képviselőház volt elnöke fog erre a felszólalásra válaszolni. Feszült érdeklődéssel várják ezt az ülést, mert ez lesz az első eset, hogy a Ferrer-ügy a parlamentben szöbakerül.

Német nyelv a török iskolákban.

Szofia, december 3. (Saját tudósítónktól.) A konstantinápolyi bolgár követ tiltakozást jelentett be a portán a német nyelvnek mint kötelező tantárgynak tanítása ellen a török iskolákban.

Peru volt elnökének meghívása.

Berlin, december 3. (Saját tudósítónktól.) Peru volt elnöke, aki jelenleg Berlinben tartózkodik, meghívást kapott az osztrák kormánytól Bécsbe. A volt elnök a berlini perui konzullal és több perui törzstiszttel holnap reggel utazik az osztrák fővárosba.

Közgazdasági táviratok

Amerikai tőzsdék zárata.

		decz. 3.	decz. 2.	decz. 1.
Newyork.	Buza helyben	99	98 $\frac{1}{4}$	97 $\frac{3}{4}$
	decemberre	98	97 $\frac{3}{4}$	97 $\frac{3}{4}$
	májusra	103 $\frac{1}{4}$	103 $\frac{1}{8}$	103 $\frac{3}{4}$
Tengeri	decemberre	56	56	55 $\frac{1}{2}$
	májusra	56	55 $\frac{1}{2}$	55
Chicago.	Buza decemberre	91 $\frac{1}{8}$	90 $\frac{3}{4}$	91 $\frac{1}{2}$
	májusra	97 $\frac{1}{4}$	96 $\frac{3}{8}$	97 $\frac{1}{4}$
	Tengeri decemberre	46 $\frac{1}{8}$	45 $\frac{7}{8}$	45 $\frac{1}{4}$

Newyork, december 3. Gyapot Newyorkban, helyben 15.29 (15.--). Gyapot januárra 14.08 (14.60). Gyapot februárra 14.81 (14.72). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphiában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.25 (10.50). Zsir Rohe és Brothers 10.60 (10.60).

Chicago, december 3. Zsir januárra 10.37 (10.77). Zsir márciusra --- (---). Szalonna short clear 9.74 (9.74). Sertéshus januárra 17.75 (17.52).

UIDONSÁGOK

Még sem volt álom!

* * *

A közelmúlt hetekben ugyanezen a helyen félig-meddig elparentáltunk — nem valakit, hanem valamit. Majdnem ugyanazzal, vagy talán nagyobb, mint egyes embert, bármilyen nagy érdeme is volt. Az volt a híradás akkor, hogy az Ehrlich-Hata-féle 606-os preparátum forgalombahozatalát Ehrlich professzor bizonytalan időre elhalasztotta.

A híradás, mely akkor érkezett, nem volt misztifikáció és éppen azért volt olyan lesújtó. Maga a tudós professzor állapította meg, hogy a preparátuma adagolása után sok visszaesés következett be. S mivelhogy nem akarta sem a tudományos világot tévedésbe ejteni, sem a betegeket hiu reményekkel ámítani, ennek folytán a forgalombahozatalt megtiltotta.

Nagy gyászhir volt az, mert már-már azt jelentette, hogy az emberiség egy nagy vimánynyal és reménynyel szegényebb és egy igen nagy csalódással gazdagabb. Nem is lehet hamarosan mérlegre tenni, szavakban, vagy számokban kifejezni a veszteséget, amely e remény összeomlásával az emberiséget érte volna. Nemzedékek egész sorozata, a nyomoruságnak szánt, veszendőbe menő, a tébolynak, a lassu enyészettek kitétt emberek megmérhetlen és kiszámíthatlan tömege várta fölmentését és megváltását az elődök bűnei alól, amelyeknek átkát és inségét viselni kell a gyermekeknek és unokáknak heted-iziglen.

És ez mind csak álomnak, hiu ábrándnak látszott azután, hogy Ehrlich tanár a preparátum forgalombahozatalát a megállapított recitívák után bizonytalan időre elhalasztotta. Szép álomnak, szép utópiának látszott, de annak látszott és ezért jelentett gyászt.

Nos, hála a tudomány haladásának s a soha meg nem szünő buvárlatnak: az Ehrlich-Hata-preparátum mégsem volt álom, mégsem volt utópia. Most érkezik a hír s nem lehet elég gyorsan a szenvedő emberiségnek tudtára adni, hogy igenis Ehrlich professzor december 15-ikére tüzte ki megváltó preparátumának forgalombahozatalát.

Ez azt jelenti, hogy csakugyan az a hatása van a preparátumnak, amelyet eleintés megállapítottak. S különös is lett volna, ha annyi kísérlet után, mely azt bizonyította, hogy a vérbaj gyökerestől meggyógyul s a kór nyavalyája el fog mulni, mégis az derülne ki, hogy a remény hiu volt. Majdnem minden kórházban, minden klinikán és szanatóriumban kísérleteztek vele. Reménytelennek látszó betegek ezrei áldották már az emberi elme buvár-szellemét és a feltaláló tudóst, aki ily megmérhetlen borsderejű veszélytől mentette meg az emberiséget.

Most már az is kitűnt, hogy miért voltak recitívák és mi volt az oka annak, hogy maga Ehrlich professzor is megrendült hitében. Mint mindenhol, úgy itt is a kalmár-szellem érvényesült. Sokan, nagyon sokan akadtak, akik hamis preparátumokat adogáltak betegeknek. És nincs könnyebb, mint beteg embert félrevezetni és megcsalni. Az ilyen ocsmány és rettenetes nyavalyával megvert ember egész vagonját képes feláldozni azért, hogy betegségétől megszabaduljon. A csalók, a kufárok, a gonosztévők voltak azok, akik megremegtették az emberiséget, hogy a preparátum hatása illuzióriussá vált.

Azonban szebb karácsonyi ajándékot nem kaphatott volna az emberiség, mint az a biztosítást, hogy a remény, melyet a preparátumhoz fűzött, nem volt ködkép, vagy szines szappanbuborék, mely oly gyorsan semmisült meg, amilyen meglepetésszerűen keletkezett.

És éppen ezért a kolozsvári egyetem

csak önmagát tiszteli meg, ha — mint tervezzi, — Ehrlich professzort és dr. Hatát disz-doktorrá választja. (1.)

NAPIREND. Naptár: vasárnap, december 4. — Róm. kath.: B. 2. Krýsolog. — Prot.: B. 2. Borbála. — Görög-orosz: november 21. C. 24. B. A. f. — Zsidó: Kiszlev 3. — A nap két reggel 7 óra 30 perczkor, nyug-szik délután 4 óra 8 perczkor. — A hold két délelőtt 10 óra 9 perczkor, nyugszik délután 5 óra 43 perczkor. A miniszterek nem fogadnak. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. **Nyitvalevő muzeumok:** Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12. — Erzsébet Múzeum 9—1. — Földtani Múzeum 10—1. — Iparművészeti Múzeum 9—1. — Közlekedési Múzeum 9—12. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1. — Tanszermúzeum 9—12. **Nyitvalevő könyvtárak:** Fővárosi Könyvtár 9—12. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12. — Pedagógiai Könyvtár 9—12. — Technológiai Könyvtár 9—12. **Nyitvalevő képtárak:** A Műcsarnok téli tárlata. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — Delhaes István-emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2. — Ellenzalon kiállítása a Művészházban (Fasor 6.) Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat karácsonyi vására. Nyitva 9—1 és 3—7. Belépődíj nincsen. — Szépművészeti Múzeum össze képtárai. Nyitva 10—2.

Hétfő, december 5. — Róm. kath.: Szálbas ap. — Prot.: Sebő. — Görög-orosz: november 22. Filem. és A. — Zsidó: Kiszlev 5. — A nap két reggel 7 óra 31 perczkor, nyugszik délután 4 óra 8 perczkor. — A hold két délelőtt 10 óra 55 perczkor, nyugszik délután 6 óra 45 perczkor. A miniszterek nem fogadnak.

— Az „Egyetértés Vasárnapja”-nak legfrissebb száma

a *kisjenői vadászatok* egyes jeleneteit örökíti meg változatos képekben. Ott látjuk az illusztris vadásztársaság tagjait:

Augusztó főhercegnőt,
Henrik porosz herceget,
József főherceget,
Köburg herceget,
Révay Simon bárót,
Esterházy Móricz grófot,
Bánffy grófot,
Libits udvari tanácsost és
Kosztka Emil doktort.

A társaság melegedése a tűz körül,
Henrik porosz herceg és József főherceg megérkezése a vadászerületre.

A főherceg loálláson,
A vadászok az összeszedett zsákmányt nézik.

Libits Adolf loálláson, a mozgalmas erdei élet egy-egy fázisait tárják a szemlélő elé.
Tolstoj Leó dolgozószobájában című kép az elhunyt orosz költőt egyik legutóbbi felvételben ábrázolja.

Nagyon érdekes a *Művészek a hajón* című kép.
Stedás Leó és neje,
Sommer kamaranékes és neje,
Kolischer Adolf és neje,
Caruso,
Weidt Lucy,
Moran Berta,
Jadvolker és neje,
Alben,
Hinkley,

csupa művésznagyseág került össze a „Cze-czilia” német hajón.

Lord Rothschild Mayer Nathan, a londoni Rothschild bankház főnöke most lett nyolczvan éves.

A híres művésznők legújabb toalettjei bizonyára érdekelné fogják a hölgyolvasókat.

Magda Lessing,
Boberg,
Anny Vera énekművésznöket ragyogó ruháikban látjuk.
Thuróczy Vilmos, az állami számszék élnöke,

gróf Szápáry Pál,
Illyés Bálint elhunyt országgy. képviselő,
Sonnenfeld Nándor hazánkfia, francia költő, a hét kimagasló alakjai.

A szüfrazsettiek letartóztatása a zajos londoni utcák jeleneteit mutatja be.

A postaszédőkészülék igen érdekes új tárlalmány mozgó vonatok számára.
Madison Adele operaszereplő, aki a zenét írta Fulda Lajos szövegére.
A tizenhárom éves műlovarnő képe után

Klein Jakab és Gyula gyárosok képei következnek, akik az udv. szállítói címet kapták.

A képzőművészeti kiállításból folytatólag a következő műveket látjuk:

Benczur Gyula: Gróf Desseffy Aurél arcképe.

Pentelei Molnár János: Ego eimi!

Nádlér Róbert: Oszlopos tornász.

Karlovsky Bertalan: D. Rudnyánszky Magda arcképe.

Katona Nándor: Fenyőerdő.

Vastag Géza: Kotlóstyuk.

Komáromi Endre: Csendes utca.

Magyar Gusztáv: Egy utca leiciben.

Végül a hét bűnügyi krónikájának hőseit *Vigyázó-Vanicsek Gyula* a zsaroló hor-bély,

Unschuld Oszkár, kiskorú gyermekek csálója és

Csavajcsics János rabló képviselik.

— **Személyi hírek.** Kossuth Ferenc volt kereskedelmi minisztert tegnap a pénzügyi bizottság ülésén erős fájdalmak lepték meg, úgy hogy kénytelen volt lefeküdni. Egy-két napig valószínűen nem hagyhatja el az ágyát. — *Szterényi József* országgyűlési képviselő, volt kereskedelmi államtitkár néhány nappal ezelőtt megbetegedett. Orvosa tanácsára néhány napig kénytelen a szobában maradni.

— **A német császárné beteg.** Berlinből jelentik nekünk: A császárné fulgyuladásban megbetegedett s kénytelen a szobát őrizni.

— **A miniszterelnök szebaja.** Említettük, hogy gróf *Khuen-Hédervány Károly* miniszterelnök mindkét szemén kezdődő szürke hályogképződést konstataáltak a budapesti és bécsi orvosok. Csütörtök este a miniszterelnök kívánságára háziorvosa, dr. *Lumniczger József* udvari tanácsos konziliumot tartott dr. *Grósz Emil* egyetemi szemész-tanárral és megállapították, hogy a betegség teljesen normális lefolyása és hogy a szükséges mű-tétet csak a nyár folyamán lehet elvégezni.

— **Miért beteg a belga királyné?** A belga Körmány félhivatalos lapja azt írja, hogy *Erzsébet* királyné betegsége közvetlenül ama botrányjelenetek után tört ki, melyeket a szocialisták a kamara megnyitása napján rendeztek. A királyné, bárha nem érezte magát egészen jól, elment a kamara megnyitására. A kamarában és utközben történt botrány azonban a királynét annyira felizgatta, hogy amikor visszatért a kastélyba, *sirógörseket* kapott és ennek következtében állapota *rosszabbodott.* Ez idő szerint a királyné már túl van minden veszedelmen. A királyné állapotáról ma kiadott orvosi jelentés megállapítja, hogy a királyné köz-érzet már annyira javult, hogy második bulletin kiadása többé nem szükséges.

— **Kitüntetés.** A király *Mártonffy Márton* udvari tanácsos, iparkutatási főigazgatónak, nyugalomba vonulása alkalmából, eredményes és buzgó munkásságának elismerésül a Lipót-rend lovagke-resztjét adományozta.

— **Az Ehrlich 606 a piacon.** Ehrlich Pál titkos tanácsos, frankfurti tanár a Schwartzler-szana-tóriumhoz intézett érdekes levelében bejelentette, hogy a szenzációs Ehrlich- és Hata csodaszor végre piacra, közforgalomba kerül. A szer sikerét jelenti ez a hír.

December hónap tizenötödikén kerül a *világ-piacra* — írja dr. Ehrlich — a 606, még pedig 0.6 edogolásban *Salvarsan* néven. A hohchi gyár hozza forgalomba szeremet, de a gyártásra, az összeállításra állandóan személyesen fogok fel-ügyelni. Egy *fiola ára tíz márka* lesz. Elsőnek köz-lém önökkel ezt a hírt, viszonzásul azokért a pon-toc és kimerítő jelentésekért, amelyekkel az Ehrlich 606-tal végzett kísérletekről beszámoltak.

— **Gróf Karátsonyi Jenő vadászatai.** Főuri körökben általános népszerűségnek örvendenek azok a vadászatok, melyeket gróf *Karátsonyi Jenő* szokott rendezni bánlakai kies vadászerületén. Az idei téli vadászatok előkelő főuri társaság részvétele mellett most zajlottak le. A háziasszonyi tisz-tet a vendégszerető házigazda huga, *Karátsonyi Manó* grófnő látta el bájos szeretetreméltósággal. A két napig tartó vadászaton terítékre került: 650 fűzán, 720 nyul, 2 szalonka és három róka. A va-dászaton résztvettek: *Bissingen Nóra* és *Elza* gróf-nők, báró *Vécsey Miklós,* gróf *Keglevich László,* gróf *Zichy Géza,* *Mészáros Ervin* főhadnagy, *Ro-honczy Lőrincz,* *Máriássy György* báró, *Mocsényi Antal,* *Laczkó* alispán és dr. *Demkó* jogtanácsos.

— **A chilei elnök temetése.** Brémából jelentik: A Mont Pedro chilei volt elnök holttestét szállító különvonat ma reggel ideérkezett. Délelőtt fél-tizenegy órákor a szabad kikötőben gyászünnep volt, amelyen Vilmos császárt gróf Baudissin gróf tengernagy képviselte. Chilei tisztek ezután átvit-ték a koporsót a Blanco Encadala cirkálóra.

— **A bécsi analfabéták garázdálkodása.** Bécs-ben tudvalevőleg a keresztény-szocialistáknak áll a világ. Az alsóausztriai tartománygyűlésen is ők rendezkednek. Így most a tartományi kórházak felügyeletére a hírhedt Bielhovek képviselő tár-sukat állították, aki az egyik képviselőházi ülésen nem átalta kijelenteni, hogy mivel a könyvekben *csupa ostobaság* van, ezért nem is olvassa a könyveket. Érthető ilyenformán, hogy a kormánynak az a terve, amely a kórházakat e tartomány kezébe akarja adni, nagy visszatetszést keltett a bécsi egyetemen. A bécsi egyetem orvosi fakultása és az egyetemi klinikák vezetősége tegnap ez ügyben ülést tartott, amelyen a bécsi orvosi egyetem dé-kánja, dr. *Hohenegg* elnökölt. Az egyetemi taná-rok valamennyien hangsúlyozták, hogy a tartomá-nyi kezelést a *legnagyobb veszedelemnek tartják az egyetemi klinikákra nézve,* mert az alsóausztriai tartományi hatóságok oly pártnak kezében vannak, melyek működése kimondottan *kulturrelles és* amely a szabad tanítás ellensége. Többen hangoz-tatták azt is, hogy őket külföldről hívták Bécsbe azzal, hogy itt állami alkalmazásba jönnek. Ha tud-ták volna, hogy tartományi hatóságnak fognak alá-kerülni, sohasem jöttek volna Bécsbe. Az ülés végén az összes tanárok szolidaritást vállaltak és nyilat-kozatot irtak alá, hogy abban az esetben, ha a kormány csakugyan megvalósítja tervét, *valamenny-nyen lemondanak állásukról.* Ebben az értelem-nyen memorandumot is intéztek az osztrák kormányhoz.

— **Vilmos császár, Ehrlich és Hata.** A kolozsvári egyetem tanári kara elé nevezetes és fel-tűnő indítvány került. A bölcsészeti kar egyik tanára indítványozta, hogy nevezzék ki *Vilmos* német császárt, *Ehrlich* Pál frankfurti tanárt és az ő kiváló munkatársát, dr. *Hatát* a kolozsvári egyetem diszdzoktoraivá. *Vilmos* császár a berlini egyetem jubileuma alkalmából 9 millió márkás adományt gyűjtött össze természettudo-mányi célokra, a császár kulturális áldozatkész-sége egyébként is ismeretes, ugyszintén *Ehrlich* és *Hata* doktorok tudományos érdemei is, — az indítványtevő ezért ajánlotta őket a természet-tudomány diszdzoktorainak, amihéz a fakultás is hozzájárult. Ámde egy külföldi uralkodó is érde-keve lévén, az érdekes diszdzoktori kitüntetések megelölőleg a kultuszgkormány véleményét is ki-kérték a kolozsvári professzorok. Az egyik esti ujság értesülése szerint már le is érkezett a kul-tuszgkormánytól a *kedvező* válasz, hogy az egyetem megtisztelésének semmi akadály nincs, azért a bölcsészeti fakultás legközelebb meghozza a dön-tését, melyet azonnal felterjesztenek gróf *Zichy* János kultuszminiszterhez, aki azt az egyetem szabályai szerint véleményes javaslatlétellel a *királynéhoz juttatja.* Természetes, hogy a király nem fog késlekedni uralkodótársának és a két világ-hírű tudósnek diszdzoktori kinevezését jóváhagyni. Így azután a hivatalos lap nemsokára közölni fogja Vilmos császár, Ehrlich és Hata magyar diszdzoktorságát.

— **Tolstoj fiát felmentették.** A pétervári tör-vényszék Tolstoj gróf Leó nevű fiát felmentette, aki ellen istenkáromlás miatt emeltek vádat, mert kiadta apjának „Nem az erő, hanem az igazság-ban van Isten” és „A pokol visszaállítására” című műveit.

— **Kitüntetés fővárosi czég.** Régi megérde-melt kitüntetés érte a Klein és Fia pipereszappan és illatszeryáros czéget, amidőn néhány nap előtt a cs. és kir. szállítói címet adományozta neki öfel-sége. A kitüntetésnek részese a czég alapítója és az illatszeryárosok nesztora Klein Jakab, továbbá az ifjabbik czégtárs: Klein Gyula kereskedelmi taná-csos, a budapesti keresk. és iparkamara bolttagja. A czég különben már évtizedek óta szállítója József főherceg és cs. és kir. fenségének s a legnagyobb kiállítások alkalmán mindig a legelső díjakkal lett kitüntetve. A gyárat a most kitüntetett Klein Ja-kab alapította 50 év előtt, igen szerény eszközökkel s kezdetben csak 3—4 munkással dolgozott; roha-mos fejlődésnek indult akkor, amidőn Klein Gyula is belépett a czégbe s ott érvényesítette veleszületett rátermettségét és hosszabb külföldi tanulmányuton szerzett tapasztalatait. Ma már a gyár 200 munká-sal dolgozik s a külföldön is elismert és számot-tevő export-czég.

— **Házasság.** Harsányi László eljegyezte Hof-fer Annuskát Ujpestről.

— **Telefon Páris és London között.** Párisból jelentik nekünk: A legközelebbi napokban két új telefonvonal nyílik meg Páris és London között.

— **Verekezés a tárgyalóteremben.** Izgalmas jelenetek színhelye volt ma délelőtt a törvényszék harmadik számú tárgyalóterme. Büntető ügyet tárgyaltak. Király-Böcögő János nevű mechanikus rossz autómobilokat adott el Bertóty Pál honvédtábornoknak és Lung Géza tanácsjegyzőnek, akik fölmentették csalásért. A mechanikus belekeverte a dologba Barinkai Berger Lipótot is, aki szintén a vádlottak padjára került. Az ügyész eljuttatta a vádat, mire a bíróság úgy Böcögőt, mint Barinkait fölmentette. A tárgyalás után Barinkai dühösen rátámadt Király-Böcögőre:

— **Hitvány, nyomorult gazember, miattad hurcoltatt meg. Nesze!**

Ezzel arcúlötötte, azután az elnöki emelvényről felkapott egy pohár vizet és nyakon öntötte a mechanikust. Alig tudták szétválasztani őket. A kínos jelenet miatt Barinkai ismét a bíróság elé kerül.

— **Szebeny Antal ünneplése.** Dr. Szebeny Antal, az I. kerület országgyűlési képviselőjét és bizottsági tagját meleg ünneplésben részesítette ma este a Krisztinavárosi Kaszinó, amelynek Szebeny elnöke. A kaszinó tagjai ragaszkodásuk és szeretetük jeléül megfessézték Szebenynek életnagyságú olajfestményét és házasságának huszonötödik évfordulója alkalmából a képet odaajándékozták a kaszinónak, amely fényes ünnepség keretében lepeltette azt ma le. Az ünnepélyt társasvacsora követte, amely a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

— **Letartóztatott álhirlapíró.** Egy szélműves zsaroló tett ártalmatlanná a rendőrség. Mannheim Jakab huszonhatéves foglalkozástalan csavargó egy napilap munkatársának adta ki magát és vakmerő zsaroló manővert intézett a Szénássy és Hoffmann divatruha cég főnöke, Róna Adolf ellen. Hetven koronát csalt ki már Rónából a zsaroló. Utoljára aztán három és fél méter tafelymet követelt a megfenyegetett kereskedőtől, aki ekkor már gyanút fogott. Érdeklődött és rövidesen kiderült, hogy Mannheim soha nem volt újságíró, soha lap kötelékébe nem tartozott. Előállították a főkapitányságon, ahol kiderült, hogy csalásokon és zsaroláson kívül még billiárdgolyókat is szokott lopni kávéházakból. Megindították ellene az eljárást.

— **Suttner Berta bárónő előadása.** A magyar pacifistáknak előkelő és érdekes vendégük lesz december hó 15-én. Suttner Berta bárónő, a Nobel-díj nyertese, a világhírű békepostal és kiváló író előadást tart a Magyar Békeegyesületben. Az előadás három részre oszlik. Az első rész címe „A háború és a pacifizmus”, a másodiké „A legvirágosabb város”, a harmadiké „Az emberiség fenkölt eszméi” című kiadatlan legújabb művének ismertetése lesz. A Magyar Békeegyesület, amely tizenöt évvel ezelőtt Suttner bárónő jelenlétében és felhívására alakult meg, nagy ovációval öhajtja fogadni illusztris vendégét. Az előadás a Békeegyesület állandó előadás helyén (VIII., Szentkirályi-utca 28/a) délután félhat órákor lesz. Vendégeket szívesen látnak.

— **Új vallási szekta.** Prágából jelentik nekünk: Hohenmout környékén egy új vallásos szekta alakult, amely a baptisták módjára él, a szeszest italokat, a dohányzást, a néket megveti, sőt a házasságot bűnnek tartja.

— „**Módern fotóművészet**” elnevezéssel gyakran oly súlyos munkákat állítanak ki, hogy jölesik szemünkre, ha alkalmunk nyílik igazi művészi érzékkel és tudással készült fotografiai arcképeket szemlélhetni. Ilyen minden tekintetben kifogástalan, a modern fototechnika minden raffinementjával készült különféle kivitelű fényképeket, melyek a legszebb gravúrokhöz hasonlítanak, látunk most Mai és Társa cég Andrassy-ut 35. sz. a. levő **állandó képképzésében**, melyre az érdeklődők figyelmét felhívjuk. Eddig a **Mai és Társa cég remek gyermekfelvétel** által örvendő nagy hírnévnek, de amint legújabb kiállításánál tapasztaljuk, nem kevesebb tudással készítettek hölgy- és férfiarcképeket, rendkívüli izlést fejtnek ki családi képek csoportosításánál is, amiért a nevezett céget legjobban ajánljuk.

— **Czívdóknak Tolstoj fia.** Tolstoj negyedik fia, gróf Illés, a moszkvai Ruszkóje-Szlóvoban levelet tett közöz legidősebbik bátyja, Leo ellen, aki *Csertkovot* tette felelőssé atyja haláláért. Azt mondja leveleiben, hogy ez a szempont szűkebbül és sérti atyjuknak nagy emlékét.

— **Vonatösszeütközés.** Brassóból jelentik: Ma reggel 7 órakor a brassómezei Szászmagyarors község állomásán a Brassóból reggel 6 óra 35 perccor elindult személyvonat a nagy köd következtében összeütközött egy tehervonattal. Tíz kocsi kikaplott. Egy mozdonyvezető és egy kalauz könnyebben, *Szmatona* nevű kalauz és *Bartos* fékező pedig súlyosan megsérültek. Szmatona és Bartos halálához nincs remény. Az utasok közül baja senkinek sem történt. A személyvonat félóra késéssel, a postakocsi hátrahagyásával folytatta útját Budapest felé. A balsetről a Máv. igazgatósága a következő kommünikét adta ki: Ma reggel az 561. számú kezelő tehervonat a Földvár és Apáca állomások közt fekvő Szászmagyarors megállóhelyén nekiment az 507. számú személyvonatnak. Hat teherkocsi és a személykocsi fűtőkazánkocsija kikaplott. Egy utasné és két vonatkísérő könnyebben, három vonatkísérő súlyosabban megsérült. Az 507. számú személyvonat három órai késéssel folytatta útját. Szigorú vizsgálat folyamatban.

— **Butoresalók.** Némethy Károly belügyi államtitkár és felesége megjelentek a főkapitányság központi ügyeletén, ahol a következő feljelentést tették: Pár nappal ezelőtt Nagy és Fia Szemmel-weiss-utcai butorkereskedőnél két értékes bőrgarnitúrát rendeltek. A butorkereskedő elszállította a garnitúrákat, Némethy kifizette. Tegnapelőtt aztán két ember jelent meg az államtitkár lakásán és Némethyétől, aki egyedül volt ott-hon, elkérték az egyik bőrgarnitúrát. Azt mondták, hogy a Nagy és Fia butorkereskedésből valók és tévedésből más garnitúrát szállítottak. El akarták vinni és kicserélni. Némethyné gyanútlanul engedte vinni a butort és a két idegen eltűnt a bőrberekendezéssel. A csalókat most keresi a rendőrség, mert nem a Nagy és Fia cég emberei voltak, hanem ravasz csalók.

— **A megreformált Mikulás.** Minden jó keresztény — sőt újabbban nem keresztény — családban szokás Mikulásokról apró kedvességekkel, meglepetésekkel szolgálni a családtagoknak. A legtöbb helyen piros cipőcskébe bujtatták apróbb-nagyobb ajándékaikat a családfelek, de nem mindig okoztak osztatlan örömet, mert bármit adtak, még valami kellett volna. Egyik fővárosi ügyvéd, ki szintén részesült már „nem osztatlan testszében”, ugy reformálta a Mikulást, hogy előre megkérdezze, kinek-kinek mit hozzon a Mikulás. Az apróságoknál jól járt, mert beérték kis játékárnyakkal, a felesége azonban kijelentette, hogy ha már oly udvarias előre megkérdezni, úgy vegyen neki három olyan remek bluzt és három pongolyát, amelyet csak egyetlen helyen lehet Budapesten vásárolni: Radó Aladárnál, Bécsi-utca 5. szám alatt.

— **Új hiteludósító.** Az Erzsébet-körut 15. sz. alatti nagyszabású, amerikai stílusú kereskedelmi hiteludósító és magánbiztosítási vállalat alakult meg melynek vezető-igazgatója Boros Géza nyug. áll. rend. detektív, akinek agilis személye és az államrendőrség kebelében szerzett gyakorlata sikeres működése biztosítja a nagy vállalkozás sikerét.

— **Földrengés.** Belgrádból jelentik: Cupriátan ma reggel 8 óra 20 perccor három heves földrengés érzélték, melyek a lakosságot igen megijesztették. Ugyanezen időben Jogadinában is földrengést érzelték.

— **Öngyilkosság a szállodában.** Ma délelőtt a Rákóczi-ut 22. szám alatti Febérló-szállodában egy uriasan öltözött fiatal ember mellbörtölte magát és nyomban meghalt. A szálloda könyvében *Telek* János nevet írta be és azt mondta, hogy Hatvanból érkezett Budapestre. Két levelet hagyott hátra, egyiket *Kutscher* Sándor állami vasúti hivatalnoknak Rozsnyóra, a másikat *Kommer* Béla Luther-utca 3. szám alá annak címezve. Holttestét a főrendőrség orvostani intézetbe szállították. A levelek mellett pedig egy névjegy hevert ezzel a felirattal: „Endrei Tibor vasúti tanfolyam-hallgató.” Kétségtelen, hogy az öngyilkossá lett fiatalember maga *Endrei Tibor*, vasúti tanfolyam-hallgató. A hatvani pályaudvaron egyébként mintsem tudnak róla. Sem a *Telek*, sem az *Endrei* név nem ismerős: ilyen nevű hivatalnok nincs Hatvanban.

— **Véregzés a csengersimai csárdában.** A dámszociális véregzéshez hasonlatos rablómerénylet történt Csengersimán. Kőbörzsigányok garázdálkodtak megint. Ezek a kélrelhetetlen vadak erőszakkal behatoltak *Smilovic* Márton koresmájába, rátámadtak a védtelen emberre s egy hatalmas konyhakéssel a mellébe szúrtak. Azután a koresmáros fiatal feleségének rontottak s őt is összekésették. A szerencsétlen házaspár haldoklik. *Smilovic* nek az országot mellet, közvetlen a falu kezdetén van a koresmája. Csütörtök este a csengersimai parasztfiúság mulatozott az ivóban, körülbelül éjfélig voltak ott. Alig hogy eltávoztak, *Smilovic* bekérték a koresmát és aludni tértek. Nemsokára dörmögni kezdtek a koresma ajtaján. *Smilovic* kiszólt, hogy hagyják békén, már nem nyithat ajtót. Az emberek erre betörték az utca felőli ablakot s azon keresztül berontottak a vendéglős szobájába. Pénzt nem is kértek, hanem azonnal ölni akartak. Az egyik rabló a kabátja alól kihúzott egy élesre fent kést és *belevágta Smilovic mellébe*. A szegény, gyöngye testalkatu koresmáros nem tudott védekezni, oly hirtelen csaptak le rá a rablók. Felesége segítségére sietett, de veszté, mert a rablók őt is megtámadták, *mellén*, az *arczán*, *karjain* és *kezefején* rémesen összevagdalták. Mikor már a házaspár tehetetlenül feküdt a vértócsában, a rablók hozzáfogtak a lakás és a koresma kifosztásához. Minden *értékárnyat és pénzt elraboltak*. A kegyetlen rablótámadást reggel vette észre a ház cselédsége. A községházára siettek és bejelentették az esetet. Nemsokára csendőrök jöttek a szomszédos Csengersimánról és megindították a nyomozást. *Smilovic* azt vallotta, hogy a rablógyilkosok *zigányok voltak*. A négy rabló elmenekült.

— **Szocialisták egy kulturregyesületben.** Közéletünk érdekes jelensége, hogy a kormánytól jelentékeny anyagi támogatásban részesülő kulturregyesületek és a szocialista szakszervezetek között közlekedés történt. Az első lépést ebben az irányban a *Vasvármegyei kulturregyesület* végezte, amely Szombathelyen munkástanfolyamot nyitott és ennek sikere érdekében elfogadta a helybéli munkás szakszervezet által kijelölt előadásokat, kik közt a helyi vezetőkön kívül ott vannak az országos pártszervezet legkiválóbb emberei. A megnyitott előadást például *Csizmadia* Sándor tartotta a többiek tartására pedig *Bokányi* Dezső, *Kunfi* Zsigmond, *Garbai* Sándor és mások tettek kötelező ígéretet. A kulturregyesület a tanfolyam helyiségeit átengedte az imént nagy ünnepségek közt megnyitott fényes kultúrhaáz, hol könyvtár, képtár, múzeum és tágas előadói terem van. Mindenesetre az idők jele ez, mely arra vall, hogy a kormány és a szakszervezetek közt bizonyos közlekedés történt.

— **Leleplezett széncsalók.** A rendőrség az utóbbi időben fokozott figyelemmel kíséri a széncsalókat és megállapította, hogy ismét nagyobb arányúak lettek a széncsalások. A széncsalók kettőféleképpen csalják meg a rendelőkét. Az egyik szerint két szállítólevelet állítanak ki, egyet a megrendelt szulról, e egyet a kisebb, tényleges szulról. Ha a megrendelő átveszi a kisebb szuljót anélkül, hogy utána mérte, akkor a nagyobb szulról kiállított szállítólevelet adják neki. Ha utána mérte, akkor a tényleges szulról kiállított szállítólevelet kérésztették azzal, hogy tévedésből kevesebbet szállítottak és a hiányt pótolják. A rendőrség több ilyen két szállítólevéllel ellátott széncsalótűnyit ellenőrzött és konstatálta, hogy több széncsalító cég üzi ezt a szélhámoságot. A rendőrség ez alapon felhívja a közönség figyelmét arra, hogy minden esetben ragaszkodjanak a szállítólevél átadásához és addig ne engedje meg, hogy a szállítványt behordják a kocsiról. Esetenként pedig mérje utána a szállítványt. Csak ezzel akadályozhatják meg a széncsalást. A rendőrség több széncsalító céget vont felelősségre és ezek ellen folyik a bünvádi eljárás.

— **A Jókai-szobor.** A Jókai-szobor és emlékmű javára újabban a következő adományok folytak be a Magyar Általános Takarékpénztárhoz (V., József-tér 14.): A nagyszőlősi adóhivatal küldeménye 48.93 K, Pesti Napló 14 K, Budapest székesfőváros adománya 10.000 korona. Eddigi gyűjtés 87.207 K. 70 fillér, összesen: 97.270 korona 63 fillér.

— **A Royal-Orfeum** decemberi műsora legelsőrangú. A nagy szenzációk erejével ható Möriz szám mellett főként a *Claude Terrasse* gyönyörű operettje, a *Chonchette* nyújt sok élvezetet, végtelenül mulatságos a *Trézi sztrájkol* című, új bohózati és az új *Czirkusz-tréfák* során a *kávéház-átalakítás*. A *Glazeroff* kozákesoport is sok tetszést arat, a *Jolti* Hermin és *Szécsi* Magda új kupléi pedig egytől egyig slágerek. A vasárnap és csütörtök délutáni olcsó helyáru előadás nagy családi műsorában is fellép a két Möriz.

MOLL-PÉLE SEIDLITZ-POR
 felülmúlhatatlan háziszer mindama gyomorbalognál,
 melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott
 keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készit-
 ménye kérendő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTKÖLDÉS:
 MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll által
 Béco, I., Tuchlauben 9. szám.
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett
 teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan
 MOLL A. aláírásával és vádjegyvel ellátott
 szállományokat kérni.

MOLL-PÉLE SÓSBORSZESZ
 a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsolés, esz,
 köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárak-
 ban ólommal zárt (plombírt) üvegekben
2 koronáért kapható.
 MOLL-készítmény kérendő.

— **A Lepsi vége.** Végre lebontják az egészség-telen nyomortanyát, a Vízafogó mentén épült hatalmas földszintes házat. Hetvenhat egyszobás lakás van benne és jól megfizetik a bérét a tulajdonosnak, Relle Mátyásnak. A nyáron sokat veszekedtek vele a lakók. Három követelésük volt a lakónak. Vízvezetékét, a bizalmiférfi rendszer elismerését s a lakásbérnek hetenkint husz fillérré való leszállítását kívánták. A háztulajdonos a ház-béricszállítást elfogadta volna, de a vízvezetékét meg nem csinálhatta, mert az utcán nincsen vízvezeték fűzős s nem lehet a vízvezeték bekötni. A bizalmiférfi rendszert pedig nem akarta eltagadni a háztulajdonos. A lakók bojkott alá helyezték a házat és a bojkottal sikerült is kérészülvényezni, hogy noha lakáshiány van, a Lepsiben nyolcz lakás augusztus óta üres. A többi lakó pedig kijelentette, hogy nem megy kia házból és amíg a háztulajdonos a feltételeket nem teljesíti, nem fizet házbért. A lakások 3—5 korona heti bérért vannak bérebeadva, de augusztus 28-ika óta, tehát tizenhárom hét óta a lakók egy fillér házbért sem fizettek. A nyáron küldöttség járt a polgármester-nél és kérte, hogy sürgősen vizsgálta meg a házat, mert az életveszélyes. Vaszilievits János alpolgármester két mérnökkel megvizsgálta a házat s megállapította, hogy az nem veszedelmes. Öreg ház a Lepsi, de egy-két lakás kivételével a többi lakás megfelelő. Nem is kötelezték a tulajdonost a ház lebontására. Pedig a lakók azt hitték, hogy sikerülni fog nekik a hivatalos kikakoltatás és akkor a háztulajdonossal szemben kártérítéssel léphetnek fel. Relle Mátyás háztulajdonos úgy látszik meguntta az örökös háborúságot és a múlt héten az ötödik kerületi előjáróságtól a ház lebontására kért engedelmet. Kérésében elmonlja, hogy augusztus 28-ika óta egy fillér házbért nem kapott s lakói már 3400 koronával vannak hátralebaban. Mivel a házbért nem kap s a lakók nem akarnak kiköltözni, sőt erőszakkal rongálják a házat, a tatarozás nagy költségbe kerül és a meg nem kapott házbér után is meg kell fizetni az adót. A tulajdonos a ház lebontására az engedelmet meg is kapta. A háztulajdonos kijelentette, hogy a lebontást a jövő héten megkezdi. Ha a lakók kimennek, rendben van a dolog, de ha nem mennek ki, akkor is lebontja a házat. A ház lebontásával hétfőn lakó körülből hatszáz lélek lesz megint hajléktalanná és megtörténhetik, hogy a lakók ott maradnak a Lepsi üres telkén. Hamvai Sándor előjáró jelentést tett a dologról s Almády Géza tanácsos s az előjáró tárgyalták a háztulajdonossal, aki azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a házat lebontja. A tárgyalást folytatják.

— **A rablógylkos bűntársa.** Prágából jelentik: Az itteni büntetőtörvényszék a vesztfáliai Hagen város rendőrsége értesítette, hogy Hess Károly Józsefet, Hauser rablógylkos társát letartóztatták. Hauser tudavérvőleg szeptember 29-én Kisch Ede váltófűzlettulajdonost meggyilkolta és kirabolta.

— **A téli fürdőkúra a Szt-Lukácsfürdőben** élénk és látogatott. A november havában kiadott vendégnévsorból felemlítjük a következő neveket: Emanuel Láng Páris, Constantin Milicescu Bukarest, Zängl Ignáczné Berlin, Ferdinand Schmidt gyártulajdonos Dresden, Drága Dimitrijevič magánzó Belgrád, Albert Blum bankigazgató Giugiu, Pallas Miksané Drohobycz, Elena Milicescu Bukarest, Kornél Azentie felügyelő Craiova, Jzv. Hahn Viktoria Bukarest, Kiss Ernő országgyűlési képviselő Szolnok, Kostela János bányatanácsos Petrosény, főtiszt, Maszlaghy Ferencz kanonok és kísérete Esztergom, dr. Kaczander Ármán orvos Araes, Kugler Henrik csemontgyáros Brassó, főtiszt, Rosos István apát-plébános Murekeresztúr, Tichy Rezső sörfőzde-tulajdonos Brassó-Földvár, Bürger Lipót földbirtokos Magyarigen, Kurovszky Zsigmond és neje m. kir. bányatanácsos Zalatna, dr. Mileh Zsigmond ügyvéd Nagybitte. Felsorolható volna még számos bel- és külföldi vendég, akik a téli kúra használatá végett felkeresték ezen kénes hévízi budai gyógyfürdőt.

— **Meno a Friedmann-Orfeumban.** A Friedmann-orfeum szenzációja, *Meno*, a telepathikus fenomen minden este óriási sikert arat csodálatos, megmagyarázhatatlan tehetségével, amelylyel a legnehezebb feladatokat is gyorsan, játszi könnyűséggel oldja meg. A gondolatolvasás terén ma ő a legelső művész a világon. Ezt bebizonyította pénteken délután a meghívott orvosokból és tudósközből álló előkelő közönség előtt is, amely nem győzött eleget csodálkozni *Meno* különös, szinte természetfölötti adományára fölött, amelylyel a legkomplicáltabb gondolatokat könnyen kitalálta. Az orvosokból álló közönség maga is nagy elismeréssel adózott *Meno* különös talentumának. *Meno* kívül valamennyi száma elsőrangú az új decemberi műsorának s a közönség igazán kitűnően mulat a pompás, eddig még nem látott attrakciók mutatványain. Vasárnap délután fél négykor délutáni előadás lesz az egész fényes műsorral 1 és 2 koronás befizetések mellett.

— **A rossz utra tévedt fiu merénylete.** Olter Sándor borbélylegény megjárta már a fegyházat is. A mesterségét is a fegyverruhában tanulta ki. Garázda természete miatt valóságos róme volt Gödöllőnek. Most egy hete meg is nősült a gödöllői falu rossza, hanem azért az elmúlt éjszaka is szülei házába vitte a szeretőjét. Ott dorbézoltak reggelig és amikor az öreg szülei szemrehányást tettek egészen radikálisan felelt meg nekik. Revolvert rántott s kétszer rásütött apjára, anyjára. A golyók szerencsére nem találtak, de a rémületől az öreg Olter és felesége összeesett. A garázda legény azonban azt hitte, hogy agyonlötötte szüleit, azért hirtelen magára irányította a fegyvert, mellbe lölte magát. A golyó jól talált, Olter Sándor szörnyethalt.

— **A tuberkulózis gyógyítása.** Kételkedőket is meggyőzni alkalmasak azon fényes eredmények, melyeket a tüdővész kezelésénél szérumszerekkel érhetünk el oly esetekben, mikor más beavatkozás hiábavalónak bizonyult. A szérum ugyanis nemcsak azáltal fejti ki hatását, hogy a beteg szervezetben a kórt okozó bacillusokat elpusztítja, hanem azt egy újabb fertőzéssel szemben immunizálja. A hosszabb idő óta szérumkezelést alkalmazó dr. Harmat Gyula kimutatta, hogy az intézetében és inhalatoriumában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 82.) szérummal kezelt betegek fele gyógyul, negyede nagyban javul s negyedénél még kedvezően befolyásoltatik a baj.

— **Vakmerő rablótámadás.** Rákoskeresztúrról Battyai csendőrszervező táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy a 8. számú vasuti órház közelében három ember vakmerő rablótámadást követett el. *Schinkovics József* gazdaember és a felesége ellen. A rablók közül az egyik parasztosan, a második rendőrnek, a harmadik nőnek volt öltözve. *Schinkovicsoktól* elrabolták a pénzüket és azután kocsin elváltatták Pest felé. A rendőrség nyomoz.

— **Fővárosi Orfeum.** A esütörtöki premióra minden tekintetben fényesen sikerült. Különösen nagy sikere volt „A műbetyár” című népies jelenetnek, melyen sokat nevetett a közönség és melynek dalait és dalszövegeit Zerkowitz Béla, a legnépszerűbb zeneszerző írta. Az új Zerkowitz-légyerek hamarosan bejárják az országot, úgy, mint a jeles zeneszerző összes eddigi művei. A közönség tombolva szökött a kárpit elé Zerkowitz Bélát és a kitűnő összejátékot produkált csupa elsőrendű erőből álló kis társulatot: Keleti Juliskát, Sugárt, Aalbachot, Baumant és Gyárfást. A „Háremélet” című vízió nagyon szép és érdekes látványosság, a decemberi új műsor többi számai egytől-egyig kiváló számok. Holnap, vasárnap és december 8-án, esütörtökön két-két előadás lesz, a délutáni fél 4 órai kezdettel. A délutáni előadásra részt vesznek a remekül idomított főkek, melyek tulajdonosának szerződését, a hatalmas sikerre való tekintettel, meghosszabbította az igazgatóság.

— **Luxuskirándulás Egyiptomba és a Szent-földre.** Jövő évi január 16-án külön halálkocsiban indul a Központi-Menetjegyiroda kiránduló társasága Konstantinápoly, Smyrna és Beirut érintésével és megtekintésével Jeruzsálemba, ahol a kirándulók hat napot időznek. A szent város és környékének megtekintése után a társaság folytatja útját és Kairóban tölteni nyolcz napot, vagyis ezen ut programja elter a társaskirándulások, másfél-kétnapos tartózkodásainak szokásától és bőségesen nyújt módot az összes látványosságok kényelmes megtekintésére és a kellő pihenésekre is. A társaság február hó 12-én ér vissza Fiuméba és pedig olyképen, hogy a különben hosszú tengeri utat három nap alatt teszi meg a „Cunard” 30.000 tonnás oceánjáró luxusgőzösén. A 28 napig tartó ut részvételi díja, hajón 1. osztályú utazás mellett 250 korona. Prospektust díjtalanul küld az érdeklődőknek a Központi Menetjegyiroda, Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

— **Halálozás.** Galantai Bernát, a Kőolajhírnemítő R. T. levéltárnoka, volt tanító és a Győri Független Újság néhai szerkesztője, ma elhunyt. *Lipsey* Adam országgyűlési képviselő elhunyt feleségének temetése vasárnap délután félháromkor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából. Báró *Piret-Bihain* Lajos, es. s kir. kamarás, örökös főrendiházi tag élete 49-ik évében elhunyt Bocsben. A megboldogultnak hült temetési Erdő-Kövesden folyó évi december 6-án a családi sírboltba teszik örök nyugalomra. Az elhunyt fia volt *Piret de Bihain* Jenő belga-eredetű báró, aki *Albrocht* főherceg főudvarmestere volt és mint lovassági tábornok szerepet játszott a közös hadsereg fejlesztésében. Özv. *Farkas* Ignáczné Csukay Laura tegnap hatvanegy éves korában meghalt Rákosszentmihályon. Az elhunytat vasárnap délután három órakor fogják a kerepesi temető halottasházából temetni. *Farkas* Elek, a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének titkára és dr. *Farkas* Géza édesanyjukat gyászolják benne. Dr. *Menich* Jánosné kiskéri Vörös Alojzia 78 éves korában Tatatóvárosban elhunyt.

— **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.** Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherezege-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

— **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **Milliók ajkáról mintegy szózatként hangzik és terjed a Borolin csodaszor hite.** Aki fej-, fog- és gyomorfájás ellen használta, az meggyógyult, — aki lábszárgatás és hátfájás ellen használta, meggyógyult, — de meggyógyult még a gümőkóros beteg is, aki izom- és izületi fájdalmak folytán jóformán életunt volt már. — A Borolin kiváló gyógyszerjén felül a világ legjobb fertőtlenítő szere is — és a testre használva valósággal óvszer! Olvasóink figyelmét felhívjuk Borolin hirdetésünkre.

— **Yes porcellánpouder, 5.— és 3.— korona.**

— **Ha örömet akarunk szerezni kedveltjeinknek,** lepjük meg őket karácsonyra egy doboz szalon-cukorkával. A nagysurányi cukorgyár készítményeit a legmelegebben ajánlhatjuk é ezéla, mert ezen előkelő hazai gyárból kikerült cukorkák és teasütemények finomságukkal és nagy választékuknál fogva, a legkényesebb igényeket is kielégíthetik és mindenféle vonatkozásban szívesen fogadott ajándéktárgyul szolgálnak. Egyebekben utaljuk t. olvasóinkat a gyár mai hirdetésünkre.

— **Szolgálatot** velünk teljesíteni, ha felhívjuk a t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 18.) mai hirdetésére. E fogszpecialista szájpaddás nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon 10 évi szavatosság mellett készít.

— **A dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű házi-szere lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszul. stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórú, minő: a kolera és hányóhasmenés, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is üvegekben: a K—50, K 1.40 és K 2.— a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Az Edisonban** igen sok érdekes kép kerül bemutatásra a jövő héten is. Kiemelkednek Lear király színes műfilm, A halott nyakéke dráma, A méhészet gyönyörű természetbeni felvétel. Ropant érdekes A vízi bogár, mely gyilkos csápjával megöli a nálánál sokkal nagyobb salamandert is.

— **Egger Emulsio** kipróbált és gyermekek által kedvelt csukamájolaj készítmény. Kellemes ízű és szaga fehér folyadék, mely kitűnő erősítő és tápláló szer, a leggyengébb gyermek is könnyen emészti. Minden gyógyszerárban kapható. Ára 2 korona. 6 korona előzetes beküldése ellenében 3 üveget postán bérmentve küld: Nádor-gyógyszertár, Budapest, VI., Vácikörút 17.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

— **Aviatikusok katasztrófája.** Rómából jelentik: *Camarota* mérnök és *Castellani* utászkatona ma a centrocellei repülőtéren biplánossal tetemes magasságból lezuhantak. *Castellani* azonnal meghalt, *Camarotát* a katonai kórházba szállították, hol nemsokára behalt sebeibe.

— **Elégett magyar repülőgép.** Bárczay Gábor felsődobsinai földbirtokos repülőgépe, melylyel annak idején a lapok is foglalkoztak, a hangárral együtt elégett. A tüzet rövid zárlat okozta. A kár igen jelentékeny, de egy része biztosítás útján megtérül.

— **ÓVJA AZ ARCBÓRT.** Mindeütt kapható. Árak: 5.— és 3.— korona.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Forradalom a képzőművészetben.

— Izgalmas ülés a Műcsarnokban. —

Budapest, december 3.

A magyar képzőművészet történetére új nap virradt ma. Olyan fordulat állott be, mely lehetséges, hogy a meddön heverő művészeti talajból új, egészséges termést fog hajtani. Megtörtént az a csoda, hogy a lealázott, mellőzött és megalázott magyar művészek egyetlen szilárd blokkban tömörülve fölvonultak az ellen az ember ellen, aki több egy évtizede meggátolója és hátramozdítója minden egészséges fejlődésnek és becsületes művészi törekvésnek. A magyar művészek ma egy imponáló ülés keretében sorakoztak K. Lippich Elek, a Képzőművészeti Tanács elnöke, miniszteri tanácsos ellen, akit méltó felháborodásuk és egy évtizede fűtött elkeseredésük el fog söpörni arról az utról, ahol a magyar művészetnek tovább mennie kell. A söprés munkája ma pedig sikeresen megkezdődött.

Soha, semmiféle akció a művészek akkora tömegét még nem boronálta egybe, mint a Képzőművészeti Tanács reformálásának eszméje. Több, mint kétszáz művész szorult össze a Műcsarnok tanácstermében, két ellenséges tábor, mely nagy részt a haladásért, csekély részt pedig a legsúlyosabb reakcióért dobott keztyűt egymásnak. Elszántan nézett farkasszemet egymással a két tábor: az ellenzék, mely lelkesedéssel szállott síkra a becsületes, művészetet respektáló haladásért és az a pusztló, fogyó csoport, mely a Tanácselnök ültetésével az ajkán vonult fel az ütközetre és állhatatosan kitartani akart mellett, mely a magyar művészet legszomorúbb lapjaira tartozik.

Az apropo-t a mai összejövetelre K. Lippich Elek működésének 25 éves jubileuma, — illetőleg előirányzott ünneplése — adta. Az érdekeltek mindenáron hivatalos jellegű akartak adni ennek, amelyben az egész magyar művészet zászlóhajtással vegyen részt. A terv azonban nem sikerült. A Képzőművészek Egyesülete, mely már régen belátta, hogy az a helyzet, amelyet a jubiléus-jelölt a Képzőművészeti Tanács élén teremtett, tarthatatlan, éppen ezért nemrégig deputációval keresték fel a kultuszminisztert, akit a Tanács reformálására kértek fel. A kultuszminiszter átérte a kérés méltányosságát és nemrégig árt az Egyesülethez, hogy miképpen képzelte ezt a reformálást? Bevezetésül, a mai ülésen, ezt a levelet olvasta fel Róna József szobrászművész, a Képzőművészeti Egyesület elnöke. Ez volt a jeladás.

A Képzőművészeti Tanács elnökének pártja, látván az ellenük tömörülő nagy többséget és érezve, hogy itt minden elveszett, visszavonták ünneplési indítványukat. De már későn. A megindult lavinát már nem lehetett feltartani. Lesújtó kritikák sortűze vette ezéba azt a rezsimet, amelyet K. Lippich Elek teremtett és a lövegek találtak. Itt már nem használ a visszavonás. Amit ez a frakezió a magyar művészet ellen elkövetett, azt jóvá tenni nem lehet. Most a fejükre olvasták minden bűnüket. Akárkinek akármiféle véleménye lehet a művészetről, tisztelettel kell néznie ezt a mozgalmat, mely a magyar művészet legnagyobb képviselőit tudta csatasorba állítani. Gyönyörűség volt nézni, hogyan tört ki az elfojtott keserűség az ellenzékéből, mely a szó szoros értelmében elsöpörte utjából azt a pártot, mely még egyszer megkísérelte, hogy magához ragadja azt a hatalmat, amelyvel eddig csak visszaélni tudott. Igen: szenzációsan szép napja volt ez a magyar művészetnek.

A viharos ülés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

Soha nem látott nagy számban gyűltek össze ma este a magyar képzőművészek a Műcsarnok nagy tanácstermét zsúfolásig megtöltötték. A tömeges megjelenésre az adott okot, hogy néhányan indítványt nyújtottak be Lippich Elek miniszteri tanácsos üdvözlésére abból az alkalomból, hogy 25 év óta van hivatalban. A művészek már évek óta elő-

gedetlenek Lippich Elek működése miatt és éppen ezért különös provokálásnak tekintették ezt az ünneplésre való felhívást azok részéről, akiknek esetleg lehet okuk Lippich Elek működésének örülni. Az ellenhangulat olyan viharos volt s az ellenzék oly nagyszámú, hogy az indítványt az indítványozók visszavonni voltak kénytelenek azzal az indoklással, hogy Lippich kérte fel őket, miután magát ünnepleni nem akarja, mindazonáltal többen szólak a tárggyhoz.

Jendrassik Jenő egyszerűen az ügy történetét adja elő, hangsúlyozza, hogy a Képzőművészek Egyesületének semmi oka nem lehet az ünneplésre, hiszen az Egyesület évek óta harczban áll a tanácsossal és működésével. Jellemzésül felhozza még, hogy a Képzőművészeti Főiskola tanári kara sem tartotta szükségesnek a legkisebb üdvözlést sem. Pap Sándor próbálta az ünneplést kívánók álláspontját kifejtetni, de csak viharos közbeszólásokat eredményezett. Zala György temperamentumos beszédben támadja Lippich ténykedéseit s nagy éljenzést közt fejezi be beszédét. Vágó József megállapítani kívánja, hogy itt nem puzta udvariasságról van szó, hanem egy olyan nagyméretű ünneplésről, mely tulajdonképpen a tanácsos állását erőlteti súlyiával erősíteni lett volna hivatva, de amelyre a megjelent művészek abszolút semmi hajlandóságot sem mutatnak. A művészek az ő eddigi működését is nagyon károsnak tartják. Igaz ugyan, hogy az ünneplési indítványt visszavonták, mégis a meghatározottabban leszögezni kívánja, hogy ezen óriási számban megjelent művészsereg nem azért nem ünnepli Lippichet, mert ő ezt nem kívánja, hanem azért, mert a művészek nem akarják.

Kriesch Aladár szerette volna a fölizgult kedélyeket lecsillapítani s ezt a szerencsétlenül felvetett ünneplési kérdést meg nem történté tenni, Telcs Ede pedig saját és pártja gyengeségét leplezendő, az elnök ellen fordult, mert az nem méltóztatott vele egy nézetet lenni. Bizalmatlansági indítványt akart tenni, amiből azonban óriási ováció, percekig tartó taps és éljenzés fejlődött Róna mellett.

Kaczány próbált még az ünneplendő védelmére kelni, de csak gorombáskodásig jutott, mire oly lármára keletkezett, hogy az ülést csak akkor lehetett folytatni, mikor bocsánatot kért s a tereméből távozott. Csók István kifejtette, hogy ő tulajdonképpen nem is akart felszólalni, mert várta az érveket, hogy: — miért ünneplünk hát? Miután neki ezt nem mondták meg, — ő fogja kifejtetni. Hogy ugyan eddig Lippich még semmi olyat nem tett, amivel a művészek bizalmát megnyerhette volna, de még tehet, még pedig olyat, amit minden művész lelkes örömmel fogadna, ezt két szóban foglalja: — Mondjon le! Bálint Zoltán megállapítani kívánja, hogy az indítvány visszavonása határozott vereség, különben nem kellett volna azt az utolsó perczre hagyni, mikor a viszonyok nyilvánvalókká lettek s nem kellett volna összehívni az ülést, de még kevésbé kellett volna még a mai napon is, neki is, kortes levelet küldözgetni. Kernstock Károly örövendő látja, hogy az ünneplés átváltozott a művészek ítélhető és hogy nem voltak rábírhatók arra a megalázkodási gesztusra azzal az emberrel szemben, akinek tulajdonítja a művészek autonómiájának megsemmisítését, mely az anyagi károkon kívül gyakran még a művészek megalázásához is vezetett. Kernstock beszéde során kikelt a tanácsos ellen, aki a Képzőművészeti Tanácsot szervezte s amelyben a művészek ügyét az ő saját személynék szolgálta ki. Reméli, hogy a Képzőművészeti Tanács jelenleg szóban levő reformjánál már nem ő fogja a minisztert informálni.

Az ülés ezzel véget ért. Az általános és most már mámoros lelkesedés kihömpölygött a csatakos utcákra és szétvitte az örömdetes hirt mindenfelé, ahol művészetért érdeklődnek. A megvert csoport csendben kullogott el a csatatérről és remélhetőleg nemsokára végleg eltűnik onnan is, ahol eddig a magyar művészetet felett diktátorkodott.

(*) „Meguntam Margitot.“ A Nemzeti Színházban ma adták elő Pierre Wolff és Georges Courteline „Meguntam Margitot“ című vig-

játékát, amelyet múlt szombaton mutattak be a budai Várszínházban. A közönség nagy tetszéssel fogadta a Nemzetiben is a vidám darabokat s a szereplőket, különösen Kürthy Györgyöt és a Dezső-házaspárt sűrű tapsokkal tüntette ki. A tapsból kijutott B. Lenkei Hedvignek is. Előzőleg, úgy, mint a Várszínházban, a „Gringoir“ került színre.

(*) Színházak műsora. Az Operaházban holnap, vasárnap Cahier Charlesné asszony vendégfellépésével Aidat adják, melyben a vendégművész Annerist énekli. Aida — Krammer Teréz, főpapnö — Berts, Radames — Lunardi, a főpap — Erdős, a király — Venczell, Amonasro — Takács. Vezényel Kerner István, rendezői Alszezhgy Kálmán főrendező. (Bérlétszűnet 42. Kezdeté 7 órakor.) Hétfőn Székelyhidi Ferencz betegsége miatt a György barát helyett Mignont adják, Payer, Szojyer, Arányi, Szemere, Mihályi, Kertész Ö., Kornai fellépésével. Vezényi Márkus Dezső, rendezői Alszezhgy Kálmán főrendező. (Bérlétszűnet 42. sz. Olesó helyárrakkal. Kezdeté 6 órakor.) Kedden Lohengrint adják Vasquezné, Anthes, Haselbek, Rózsa, Várady S., Ney B., Kárpát és Kertész Ö. fellépésével. (Évi bérlét 167.) Szerdán nincs előadás. Csütörtökön ez évadban először van Lakmé műsoron Sándor Erzsé, Ambrusné, Berts, Arányi, Szemere, Mihályi fellépésével. (Évi bérlét 168.) Pénteken Toscat adják Krammer Terézzel a cím-szerepben. Merio — Lunardi, Scarpia — Takács lesz. (Évi bérlét 169. sz.) Szombaton a Bohéméletet adják, utána a Táncegyveleget. Vasárnap megismétlik Hoffmann meséinek előadását. A főszereplők Sándor Erzsé, Ambrusné, Székelyhidi, Dalnoki, Kertész Ö. (Bérlétszűnet 44. sz.) Hétfőn gyermekelőadásul Jancsi és Juliska és a Babatündér kerül színre olesó helyárrakkal.

A Nemzeti Színház művészcsapata a jövő héten ismét két újdonságot mutat be, amelyekből már hetek óta párhuzamosan folytak a színpadi próbák. Az egyik újdonság *Garra*, Andornak „A becsületen“ című háromfelvonásos társadalmi színműve, amelyet pénteken a Nemzeti Színházban mutatnak be. A másik bemutatott előadás a Várszínházban lesz és pedig a jövő hét szombatján. Az újdonság Giuseppe *Giacosának*, a nemrég elhunyt kiváló drámáinak Como le foglalja című drámája lesz, amelynek magyar címe: „Mint a falevelek“ s pár év óta állandó műsordarabja a nagy olasz színpadoknak, tavaly pedig a párisi Odeon egyik legnagyobb sikere volt. A jövő hét többi napjaira a színház legvonzóbb műsordarabjait tűzte ki az igazgatóság. Így holnap, vasárnap, ugyancsak szerdán és csütörtökön este „A balga szűz“, Henry Bataille szenzációs sikerű drámája kerül színre, amely csütörtökön a huszonötödik előadását éri meg. Hétfőn nyolczadszor kerül

Minden iparosnak fontos.

Mindenki, aki a motorszakmában járatos, tudja és általában el van ismerve, hogy „Otto“-rendszerű motorjaink a világ legelső gyártmányai közé tartoznak.

Világhírű

RAJNAVIDÉKI Motorok.

Benzin :: Szívógáz :: Nyersolaj.

Minden iparosnak,

asztalos, lakatos, gépműhely, bádogos, malom, kofaragó, könyvnyomda, szóval minden kisiparosnak és gyárnak ha olesón akar dolgozni,

:: MOTOR-ÜZEMET ::

ajánlunk kedvező fizetési feltételek mellett. Aki motor-beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, fontos, hogy a gép beszerzése előtt teljes szakszerű felvilágosítás és utbagazítás birtokában legyen; tehát kérje, akár csak egy levelezőlapon, tanulságos argyuzókunket. Díjmentesen küldjük.

Rajnaideki motor- és gépgyárak

magyarországi vezérképviselete.

Levélcim: KELLNER ANTAL Post, Váci-ut 2.

színe ebben az évadban Shakespeare klasszikus tragédiája, a III. Rikárd király. A délutáni előadások során holnap, vasárnap „A boszorkány“ kerül színpadra P. Márkus Emmával a címszerepben, csütörtökön délután „A vasgyáros“-t adják, amelynek címszerepét Mihályfi játszza, a jövő vasárnap pedig az „Endre és Johanna“ van műsoron, amelynek két címszerepét P. Márkus Emilia és Beregi játszzák.

A Vígyszínház jövő hete is a „Testőr“ jegyében fog lefolyni, amennyiben Molnár Ferenc szenzációs sikerű vígjátékát két est kivételével a hét minden napján adják. E szerint a „Testőr“ hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap kerül színpadra. Kedden a „Rubikon“-t, Bourdet Edouard elmés vígjátékát ismétlik, amelynek holnap, vasárnap lesz az első délutáni előadása. A pénteki est is Molnár Ferencé, amennyiben az „Ördög“-öt játszzák Hegedüs Gyulával és Varsányi Irénnel a két vezető szerepben. Csütörtökön délután a „Kormánybiztos“, Gulthi Soma jókedvű boházata fogja mulattatni a közönséget. A „Szent liget“-nek (Le Bois sacré) bemutatóját a „Testőr“ kivételével nagy sikerre való tekintettel, még nem tűzték ki. A híres francia vígjáték mellett egy eredeti vidám mesejátékra készülődnek a Vígyszínházban.

A Király Színházban Lehár Ferenc páratlan sikerű nagy operettje, a „Czigányzerelem“, amely eddig esténként az utolsó helyig eladott nézőtér előtt került színpadra, kedden, a hó 6-án jut el első jubiláris stációjához, a 25-ik előadáshoz. A darab a hét egész műsorát betölti.

A Magyar Színház jövő heti műsorát Bíró Lajosnak szerdán bemutatott vidéki története, a Sárga liliom dominálja. A darab kedden, csütörtökön este, szombaton és jövő vasárnap este kerül színpadra. Hétfőn és pénteken a népszerű Karenin Anna-t adják G. Kertész Ellával a címszerepben, szerdán megismétlik Kóbor Tamás kiválóan érdekes drámájának, az Egy test, egy lélek-nek az előadását. A délutáni előadások közül holnap, vasárnap kerül először mérsékelt helyárral színpadra G. B. Shaw nagy hírű komédiája, az Orvosok, csütörtökön a Csákos és Kalap, jövő vasárnap délután pedig a Koncert van műsoron, ugyancsak mérsékelt helyárral.

Az Urániában a Király Színház előadásai iránt olyan érdeklődés nyilvánult meg, hogy a Király Színház igazgatósága meghosszabbította a vendégszínházi előadásokat. Így a hét minden estjén — szombat kivételével, amikor az Akadémia játszik — előadják Farkas Imre operettjét, a „Narancsvirág“-ot és Fall Leó bübajos zenéjű énekesjátékát az „Édes öregem“-et, amelyben Kormos Ilonka, Soós Margit és Király játszzák a főszerepeket. A „Narancsvirág“-ban kivülök Ráthai és Kovács ragadja még el minden előadásban a közönséget.

A Kamarajáték-társulat vasárnap (december 4.) kivételével, az az esti szimfonikus hangversenyre való tekintettel délután 4 órakor tartja előadását az Orsz. Zeneakadémia színházi termében (Liszt Ferenc-tér 12.), amely alkalommal „Julia kisasszony“ kerül színpadra Föld Irénnel a címszerepben.

Az Uránia M. T. Színház a jövő héten is megtartja szokásos délutáni előadásait mérsékelt helyárral együtt. Így csütörtökön délután egyik legnagyobb sikerű darabja, Monte Carlo és a Riviera szerepel a műsoron, vasárnap délután pedig, folyó hó 11-én a mostani saison utolsó műsordarabját, A haditengerészet-et adják. Folyó hó 4-én Lajos Dénes poétikusan megírt és eredeti mozgóképekkel illusztrált darabja, „Székelyország“ kerül színpadra. Azonfelül a jövő hét minden délelőttjén ifjúsági előadás lesznek az iskolák növendékei részére.

A Városligeti Színházban vasárnap délután mérsékelt helyárral 30-szor adják Feld Mátyás „A pesti zsidó“ című boházát. Este Lehár Ferenc a „Bécsi asszonyok“ című gyönyörű zenéjű operettje kerül színpadra, melynek eddigi előadásai langos tetszés közepette, teljesen zűfolt házak előtt folytak le. Már nagyban folynak a próbák a „Der Unsterbliche Lump“, Eysler és Börmann szenzációs sikerű operettjéből, melytől a színház az évad kasszarabjává válik. A „Bécsi asszonyok“ a jövő hét minden napján műsoron van.

A Gyermekszínház vasárnap ezúton negyedszer adja a gyermekvilág egyik legkedveltebb mesejátékát a „Hamupipóké“-t. Csütörtökön 8-án szintén a „Hamupipóké“ van műsoron.

(*) Talapkovich Andrea. Magyar dalestélyt rendezett a Royal-teremben Talapkovich Andrea énekművész a legszimpatikusabb és legkiválóbb magyar szerzők műveiből. Ez a körülmény is félig biztosította a sikert, miután pedig az előadó művész is kiváló talenter, igen természetes, hogy a közönség meleg szeretettel fogadta. Kellemes, képzett hangon adta elő többek közt Mihalovich, Hubay, Csiky János, Gajary István, gróf Zichy

és nobilitással. Minden számát viharos taps kísérte és az előkelő közönség alig tudott betelni az ismétlésekkel.

(*) A Művészház új alapító tagjai. A Művészház Városligeti-fasor 6. szám alatt megnyitja „Ellenzárlat“-jának rendkívüli sikerét misem bizonyítja jobban a közönség körében, minthogy annak megnyitja óta a társadalom előkelőségei szinte tünnetlenül sorakoznak az egyesület zászlaja alá. — Ujabban 300—300 koronával a következők léptek be a Művészház alapító tagjainak sorába: Barta Arnold udvari tanácsos, az Agrárbank vezérigazgatója, dr. Madarassi-Beck Marcell a Leszámitolóbank igazgatója, dr. Domony Mór a Folyam- és Tengervíz Társaság igazgatója, Maróthy-Fürst Bertalan udvari tanácsos, Glück Frigyes fővárosi bizottsági tag, szállodatulajdonos, báró Herzog Mór Lipót, Kissling Alfréd udvari szállító, Köhner Adolf dr. udvari tanácsos, Löwenstein Arnold a Pallas igazgatója, báró Madarassi-Beck Gyula, a Jelzálog Hitelbank vezérigazgatója, Mauthner Alfréd nagykereskedő és dr. megyeri Megyery Izor gyártulajdonos. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter, akit a vernissageon való megjelenésben a vasárnap délelőtt tartott minisztertanács akadályozott meg, kitérésre helyezte, hogy e héten tekintse meg a Művészház nagyszerű kiállítását, melynek bezárása után az idei sorsolást fogja megejtetni az egyesület, mikor is minden tag megkapja az öt alapszabályszerűen megjelölt nyeregménydíjat.

(*) Bruck Lajos halála. A magyar festőművészetet újra érzékeny csapás érte: Bruck Lajos, az európaszerte ismert, a becsült genre- és arcképfestő, váratlanul meghalt. Csak hatvanégy évet élt és még sok értékes alkotást várhatunk az ecsetétől. Talán még évekig a mienk maradhatott volna, ha jobban kiméli magát, de szívbeteg volt s ennek ellenére minden idejét műtermében, festőállvány előtt töltötte és dolgozott. Ez volt legfőbb öröme, gyönyörűsége, szenvedélye. Testvéröccse, Bruck Miksa még tegnap is palettával és ecsettel a kezében talált a kedélyesen elbeszélgetett anélkül, hogy a legesekélyebb fájdalomról is panaszkodott volna. Éjszaka asztmatikus rohama támadt, családja orvost hivatott, de mire az megérkezett, Bruck Lajos kiszenvodott. Vele a magyar művészet egy utolsó bajnokát veszítette el, de műveiben tovább él. Nevét pedig halásan jegyezhetjük be képzőművészetünk évkönyveibe, mert alkotásaival nem csupán idehaza, hanem a messze külföldön is hatalmasan emelte a magyar művészet presztízsét. Akik pedig személyes ismerésköréhez tartoztak, kegyelettel őrzik meg e szeretetreméltó ember, derék, jó kolléga emlékeit.

Az elhunyt művész Pápán született, az iskolát Budapesten végezte és ugyanitt kezdte meg művészeti tanulmányait, amelyeket a bécsi akadémián folytatott. Bécsből Velenczébe került, ahol 1869-től 1873-ig Molmenti tanár mellett dolgozott, ezután bejárta Rómát, Nápolyt majd Párisba tért és a Munkácsy iskolájába állott be. Legelőször 1876-ban állított ki a párisi szalonban és onnan kezdve állandóan résztvett a párisi tárlatokon és az ott kiállított műveinek legnagyobb része Amerikába került. 1885-ben Londonba tette át székhelyét, ahol Anglia uralkodóházának tagjait és legkiválóbb férfait festette és gyönyörű genre-képeket csinált, amelyekért a legkiválóbb művészkriti-

kusok a legnagyobb elismeréssel adóztak neki és elismerésben részesítette őt maga Ekvárd király is. Magyarországra 1895-ben került vissza és legelőször a király és a királyné arcképeit festette meg, amelyekhez a felségek többször útek modellet a művésznak. A képek az igazságügyi palota dísztermét ékesítik. Megfestette néhai József főhercegnek az arcképeit is, ezután a fiát és ennek feleségét, Augusztia főhercegnéasszonyt, Erzsébet főhercegnőt, az orléansi herceget és a hercegnőt és más előkelőségeket portretüzött. A kormány megbízásából 1899-ben Pétervározt ő rendezte a magyar művészeti kiállítást, amelyet a császár nyitott meg, aki Bruckot a Miklós-renddel tüntette ki. Genre-képei közül kettő van a király tulajdonában, egy Vilma hollandi királynőnek a gyűjteményében és több darab a budapesti Szépművészeti Múzeumban, meg előkelő gyűjtők birtokában. A Műcsarnok jelenlegi téli tárlatán három képe van kiállítva, amelyek közül kettő fővárosi részleteket ábrázol, a harmadik pedig interieur-kép. Bruck Lajos halála alkalmából az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kitérte a gyászlobogót a Műcsarnok ormára, a temetésen képviselteti magát és keszort helyeztet a művész koporsójára. Bruck Lajos a Nemzeti Szalon régi alapítótagja volt. Elhunyt alkalmával a Nemzeti Szalon Erzsébet-terti művészpalotájának ormára is kitérte a gyászlobogót. Az igazgatóság és a választmány a temetésen küldöttségileg képviselteti magát keszort helyez a ravatalra és a búcsubeszédet a Nemzeti Szalon nevében Déry Béla igazgató fogja mondani.

Bruck Lajos, az elhunyt kiváló festőművészt az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tekinté halottjának és temetteti el. Temetése hétfőn délután három órakor lesz a Kerepesi-út melletti izraelita temető halottasházából és ugyanebben a temetőben helyezik örök nyugalomra. A holtestet hétfőn reggel szállítják át a Szarvas-dér 3. szám alatti halottasházából a temetőbe, ahol díszes ravatalra teszik és a koporsót a Magyar Képzőművészek Egyesületének nemzeti színű selyemtakarójával borítják le. A temetésen a Képzőművészeti Társulat és a Képzőművészek Egyesülete nevében Jendrassik Jenő festőművész mondja a búcsuzató beszédet. A művész halála alkalmából a közönség között legelső volt gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki megleghangú részvétliratot intézett az elhunyt özvegyéhez. Az özvegynek és családjának már ma is sokan fejezték ki részvétüket úgy a művészeti, valamint a társadalmi élet kitünőségei közül.

(*) Nikisch nem megy Bécsbe. Bécsből jelent nekünk: Nikisch Arthur Lipcséből ezt a táviratot küldte Bécsbe: A Gewandthaus igazgatósága nem akarja felbontani lipcei szerződésemet s így kénytelen vagyok Bécsről lemondani.

(*) A „Kéve“ tagjai a bécsi „Secession“ kiállításán. A „Kéve“ művészegyesület tagjai közül Kövesházy Kalmár Elza szobrászművész és Lohweg Ernesztin festőművész rendkívül szép sikert arattak azon a nemzetközi kiállításán, amelyet a bécsi „Secession“ rendezett „Die Kunst der Frau“ elnevezéssel. A két magyar művész műveit a katalógusban is reprodukálták és a bécsi sajtó osztatlan elismeréssel adózott tehetségüknek.

(*) Sztrájk a bécsi udvari Operában. A budapesti operai kardalokok sztrájkjához teljesen hasonló történt ma Bécsben. Tudósítónk telefonálja az éjjeli órákban, hogy az udvari operának ma izgalmas estéje volt. A Lohengrin dalművet adták. A férfikórus kiment ugyan a színpadra, de hiába integetett nekik a karmester, hangot nem adtak és

BLUZ-HÉT

Az előnyösen ismert fővárosi cég RADÓ ALADÁR közel 1000 drb elsőrendű minőségű legújabb (Kimono) fagonu posztó-, selyem- és csipke-bluzt, eddig még nem létezett olcsó árakban bocsátja eladásra. A bluzok árai most: 5.80, 7.80, 9.80 és 13.50 kor.

RADÓ ALADÁR

Budapest, IV., Bécsi-utca 5. sz. Deák Ferencz-utca sarkán

Divatlap Specialista: bluz és nagyzólékekben.

rémán végigsztrájkolták az előadást. A zsúfolt nézőtér megdöbbenve vett tudomást a férfikardalósok sztrájkjáról, melyet két év óta tartó bérharc előzött meg. A mai este az udvart, de főként az intendánst érintette kellemetlenül, akinek esetleg állásába kerülhet, hogy annyira el hagyta mérgesedni a helyzetet, hogy ily módon kerüljön kenyértörésre a dolog. Weingartner Felix igazgató több ízben tett előterjesztést a kardalósok fizetésjavítására vonatkozólag, de az intendatura nem fogadta el.

(*) Filharmoniai est. Szerdán, december 7-én fél 8 órakor lesz a Vigadóban a IV-ik filharmoniai hangverseny Kerner vezetése alatt Dohnányi Ernő közreműködésével és a következő műsorral: 1. Beethoven IV. szimfónia (b-dur); 2. Csajkovszky „Nussknacher”, Suite; 3. Mozart XVII. zongoraverseny (G-dur); 4. Dohnányi II. szimfónia (D-moll) a szerző vezetésével. Dohnányi ma érkezik Budapestre és megkezdí művének előkészítő próbáit.

(*) Egy bécsi színház bajai. Bécsből jelentik A Theater an der Wien igazgatói között válság tört ki. Néhány nap előtt Karczag Vilmos összevezett Wallnerrel egy szerződötés miatt, mert társának megkérdése nélkül önhatalmulag szerződötte Meister tenoristát s ezért Wallner napok óta kerüli a színházat. Tudvalevőleg a Theater an der Wien társulatának egy része Berlinben fog vendégszerezni. Az igazgatók a Schöne Risetite operettet fogják játszani a német fővárosban s erre a darabra szerződötte Karczag Meister tenoristát, akinek csunya botránya volt Wallnerrel. A berlini vendégjátékok Wallner rendez. s mikor megtudta ezt a szerződöt, lemondott a berlini utról.

Wallner igazgató megválk a Theater an der Wien társigazgatójától és Karczag Vilmos a színháznak egyedüli igazgatója lesz, ellenben a kiadvállalatot továbbra is közösen fogják vezetni.

(*) Hangversenyek. Az idei szezon négy kiváló Konzertverein estje mellett még kettő, méreteiben és művészi arányokban is hatalmas művészt fog lezajlani január 3-án és 4-én a Vigadó összes termében. A Harmonia R. T. hangversenyrendezője alaposan gondoskodott arról, hogy ezen a két estélyen a közönségnek a legnagyobb művészi élvezetben legyen része, amennyiben a Wiener Tonkünstler Orchester két szimfonikus estélyére megnyerte karnagyokul dr. Weingartner Felix és Nédhal Öszkárt, közreműködőkül pedig Kurz Zelmát és Marcel Lucille ünnepelt művésznöket, Godowsky Lipót zongoraművészt és Magistretti hárfaművészt, aki csodálatos művészetével szenzáziós feltűnést keltett a műértő közönség körében. Ez a két óriási méretű művészt feltétlenül dominálni fogja az egész hangversenyvadót. Az estélyek érdekességét csak fokozni fogja az a körülmény, hogy a Tschaiowsky-simfonie pathetiquen kívül csupa új számmal kedveskednek a művészek a közönségnek. Többek között Kurz Zelmá Patti Ade-

lina programját hozza magával, Lucille Marcell pedig opera-áriákon kívül kéziratan levő itt még ismeretlen dalokat fog előadni, Godowsky egy itt már rég nem hallott hangversenyt játszik, Magistretti pedig programjának legkiválóbb számait fogja előadni. A nagy jegykeresetre való tekintettel a Harmonia hangversenyirodája előjegyzéseket e két este csak december 20-ig vesz fel, aki tehát biztosítani akar magának e két remek estélyre helyet, jól teszi, ha már a legelső napokban intézkedik, a Harmonia Váci-utcai üzletében, ahol a jegyek együttesen 6—50 koronáért kaphatók.

Hubay Jenő és Popper Dávid első trióestélyüket december 6-án rendezik a Zeneakadémia termében. A zongoraszólamot Lhevinne József, az ünnepelt zongoraművész fogja játszani. Műsor: Beethoven: Hármas Es-dur; Mozart: Pastorale, Variet; Liszt: Loreley; Schumann Tausig; Der Kontrabandist; Chopin: Barcarole és Valse As-dur; Rubinstein: Etude C-dur (Lhevinne) Rubinstein: Hármás C-moll. Jegyek 3—10 K-ért a Harmonia Rt.-nál (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

A Wiener Konzertverein két első zenekari hangversenyén (december 9. és 10.) Löwe Ferdinánd a következő műsört fogja vezényelni: I. Beethoven: VII. sim.; Ducas: Polyecete nyitány (először); Tschaiowszky: V. szimf. II. Beethoven: Egmout-nyitány. Bruckner: IV. simf.; (romantikus); Berlioz: Lidércztánc, Sylphidek tánca, Magyar induló; (La Damnation de Faust) Wagner: Bolygó hollandi-nyitány. Jegyek a Harmonia Rt.-nál (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

Kerpely Jenő önálló csellóhangversenyét december 14-ről január 18-ra halasztotta. Sugár Viktor és Venczell Béla közös orgona és dalestélyüket utóbbinak családi gyásza miatt december 5-ről december 19-re halasztotta. Anheuer Ottó operáénekes ma érkezik Párisból ide, hogy holnap, hétfőn tartsa meg dalestélyét a Royalteremben. Változatos műsorrát Schubert-dalok és részletek Don Carlos, Varázsfuola, Büvös vadász, Windsori vig nők és Szöktetés a Szarilból című operákból képezik. Az estélyen közreműködik Holzberger Mariska zongoraművésznő.

Koenen Tilly jövő vasárnap, december 11-én rendezi ez idei egyetlen dalosestélyét a Royalteremben Aron Pál lippei zongoraművész közreműködésével és a következő végleges műsorról fog kedveskedni óriási számú tisztelőinek: Beethoven Ehre Gottes von Eykon, Aus der Tiefe, Armseeichen, Ikarus, Paisiello la Zingarella, Sartorio Oche umore, Tosti Ridarami la calma, Haendel Furibondo, Catharina von Rennes hollandi gyermekdalok, Wolf Hugó Die Zigeunerin, Um Mitternacht, Das Waldmaedchen, Trucken müssen wir sein. Aron Pál magánműsora: Debussy Prelude, Clau de lune, Reger Humoreske d-dur, c-dur.

Hubermann Bronislaw, a páratlan lengyel hegedűművész jövő héten kedden, december 13-án, a Royalban tartandó hangversenyén közkívánatra nem a Kreutzersonátával, hanem Eruch Miksa második (d-moll) hegedűversenyével nyitja meg nagy-szerű műsorrát, amelynek többi számai a következők: Bach Chaconne magánhegedűre, Tschaiowsky Souvenir d'un lieu cher, Meditation Scherzo, Melodie és Paganini Boszorkánytáncok. Spielmann Dipót zongoraművész számai: Schubert Impromptu e-moll és Liszt Venezia e Napolii.

Sabathiel Rezső pénteken, december 16-án rendez önálló hangversenyt a Royalteremben a következő igen érdekes műsorról: Joachim Magyar hegedűverseny, Bach Szicíliai, Paganini Baruccaba változatok (először), Beethoven Cavatine, Sabathiel Pastorale, Ernst Aires hongrois.

A bécsi világhírű Rosénégys hétfőn december 19-én tartja meg első bérleti kamarastélyét a Royalteremben. Műsora: Mozart d-moll, Beethoven a-moll op. 132 és Haydn f-dur op. 3. sz. vonósü-gyesek.

Gerhardt Elena egyetlen dalestélyét végleg kedden december 20-án tartja meg a Royalteremben. Berlinben, ahol Nikisch Artur a kísérője, ez idén hat dalestélyt rendez, amelyek közül már a harmadikhoz is minden jegy elkelt. Anheuer, Koenen, Hubermann, Sabathiel, Rosé és Gerhardt hangversenyét Méry Béla rendez.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az Uránia közgyűlése. Az Uránia magyar tudományos színházegyesület ma délután hat órakor tartotta meg XI. rendes évi közgyűlést az egyesü-

let hivatalos helyiségében. A közgyűlésen a tudományos világ és a társadalom számos előkelősége megjelent. Molnár Viktor államtitkár, a közgyűlés elnöke bemutatta az igazgatóság évi jelentését, mely a színháznak évről-évre fokozódó erkölcsi és anyagi erősödéséről és emelkedéséről tesz tanubizonyosságot és a rendelkezésére álló csekély anyagi eszközök dacára mind intenzívebb s számottevő kulturális munkát végez nemcsak a fővárosban, hanem ország-szerte is. A hat pontból álló tárgysorozat letárgyalása után Gerster Béla építész a részvényesek nevében hálás köszönetet mondott Molnár Viktor elnöknek ama fáradhatatlan munkásságáért, melyet az Uránia-színház felvirágztatása körül minden időben kifejtett, amikor ugyszólván nap-nap után maga is személyesen részt vesz a színház ügyeinek vezetésében és egyedül ezen odaadó fáradozásnak tudandó be az a fényes anyagi és erkölcsi siker, mely a társaság működését kíséri. Indítványozza ezért, hogy a közgyűlés mondjon köszönetet Molnár Viktor elnöknek. Molnár Viktor államtitkár megköszönte a megtisztelő elismerést, melylyel a közgyűlés tulajdonképpen önmagát tisztelte meg, mert az ő munkássága csupán a részvényesek, az igazgatóság, a felügyelő-bizottság, a színház tisztikara, a hatóságok és különösen a sajtó vállvetett támogatása mellett hozhatott olyan fényes sikert, mint amelyről az igazgatóság jelentéseivel a közgyűlésnek beszámolt. A közgyűlést este fél kilenc órakor ünnepi banket követte az Országos Kaszinó külön termében. A banketen Kövesligethy Radó ercvémi tanár, kezében a Molnár Viktor-serleggel, meleg-hangu felköszöntőben ünnepelte az Uránia páratlan agilitású elnököt, Molnár Viktor államtitkárt.

* A gyermek alvása és álmái. A Magyar Gyermektanulmányi Társulat ma délután öt órakor az újvárosi nagytermében felolvasó ülést tartott, amelynek előadója Deutsch Ernő főorvos volt, aki a gyermekek alvásáról és álmairól olvasott fel. A felolvasást a jelenvolt nagyszámu és előkelő hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta és nagy tapsal honorálta.

Nyiltes.

Szeretettel köszöntjük a honfitársainkat és a vendégeinket.

UHÉR ÖDÖN csász. és kir. udvari és kamara fény-

képész tisztelettel felkéri nagyra-becsült rendelőt, hogy a karácsonyi ünnepekre szánt fényképek és festmények elkészítésére már most sziveskedjék b. látogatásával megfizetni, hogy több időt és gondot fordíthasson a képek művészi kidolgozására.

IV., Kossuth Lajos-u. 7.

A budai Szt.-Lukácsfürdő
„Nagyszállójában” és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdő és iszaporogatások. Fürdőismertető díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-lárs.

Dr. HARMATH GYULA
TÜDŐBETEGEK gyógyintézete bejáróknek
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 82. szám.
Tüdő-mellbajok: Asztma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában, vértköpés, tüdőcsuszorúság) a legújabb gyógymódokkal kezeltetnek
Sérum-kezelés! Kamara-inhalációk!
Az 5 éve fennálló intézetben kezeltek 70 százaléka gyógyul.
Bemutató 12-3 és 2-4-ig.

SZÉN Koks, Briket, Antracit **RADNAY KÁROLY**
szükségletét
a pontos szállítási érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
IDŐKRE, MÁR MOST Tájékoztató kérem.
Budapest, Nagymező-utca 43. l. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Szeretettel ANTRACIT Budapest

Mulatságok.

X A Budai Polgári Kör családi estélye. A Budai Polgári Kör tegnap tartotta az idén első családi estélyét a Budai Vigadóban lévő helyiségekben. Az estély hangversenyyel kezdődött, melynek első száma Linz Márta zongorajátéka volt, ki Chopin egyik balladáját adta elő kitűnő technikával. Utána Matyeczka Béla hegedült Mendelssohn hegedűversenyének I. tételét adván elő, nagy tetszést aratva Berzeviczy Mária Tschaikowsky románczát a „Pique Dame” című operából énekelte el mély érzéssel és közvetlenséggel, végül Várady Erzsébet, a Magyar Színház tagja Bányász László csevegését adta elő a tánczról. Jelen voltak:

Asszonyok: Berzeviczy Károlyné, Biscara Endréné, dr. Bozóky Adámné, dr. Baillrol Józsefné, Breicha Jánosné, Bilár Józsefné, Báudoky Adorjáné, Bodroghy Lajosné, Bánás Lászlóné, Deák Gézáné, özv. dr. Draskovich Istvánné, Eckermann Edéné, Henyey Vilmosné, özv. Heinrich Ernőné, Kollár Lajosné, özv. Kovács Gyuláné, özv. Linke Tivadarné, özv. Link Józsefné, Ludinsky Lajosné, dr. Lugmayer Józsefné, dr. Molnár Imréné, Matyeczka Károlyné, Moser Sándorné, dr. Neuschloss Kornélné, Ormay Gézáné, Pap Eleké, Prybill Károlyné, dr. Rónay Sándorné, Schömer Ferenczné, Sebasta Kolosné, Szalay Sándorné, Székely Ferenczné, Várady Menyhértiné, dr. Weinek Károlyné, Wolfarth Lászlóné, Walter Péterné.

Leányok: Arthold Józsa, Berzeviczy Mária, Biscara Mariska, Biscara Betta, Bodrogi Ica, Bánás Margitka, Deák Adrienne, Deák Betti, Draskovich Elma, Eckermann Mariska, Heinrich Icsi, Heinrich Mici, Kovács Gizella, Kugler Bella, Linka, Irma, Linz Márta, Ludinsky Margit, Molnár Erzsébet, Matyeczka Ilonka, Moser Irénke, Nagy Juci, Ormay Gézáné, Ormay Etus, Pap Manca, Schinbeck Józsa, Schömer Rózsa, Schlosser Lenke, Székely Manca, Várady Erzsébet, Walter Irénke, Szabó Erzsike.

X Az állami vasgyári tisztviselők mulatsága. A magy. kir. állami vasgyárak budapesti tisztviselőinek társasága ma este tartotta ezidei első mulatságát, mely kitűnően sikerült. Az estélyt tréfás hangverseny nyitotta meg, amely kitűnő számaival mindenkit jókedvre hangolt, úgy, hogy az utána következő táncz a legjobb kedvben folyt reggelig. Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Dr. Axmann Béláné, Czechner Józsefné, Csengeri Ferenczné, Corti Jánosné, Dvorák Hubertné, Doctaries Benóné, Dankovszki Edéné, Elsner Józsefné, Ebner Józsefné, Eöry Józsefné, Fabisch Józsefné, Fekete Istvánné, Faragó Béláné, Farkas Sándorné, Fülhossy Józsefné, Gottlieb Ferenczné, Gálffy Györgyné, Havass Gusztávné, bossányi Havass Edvin Tiborné, Janosó Kálmánné, König Rezsőné, Kainberg Eleké, Kozmitza Gyözőné, Klinghammer Istvánné, Lichtscheidl Lajosné, Lukácsné Imréné, Lencz Odónné, Müller Alajosné, Neumann Ferenczné, Pillis Károlyné, Palkovics Aurélné, Przyborsky Ottóné, Ritter Ottóné, Róth Pálné, Robitsch Ignácné, Schmiedt Gyuláné, Seltmann Jánosné, Stark Hugóné, Stubenfell Odónné, Schön Nándorné, Szieberth Imréné, Szijgyártó Istvánné, Temmer Adolfné, Wanesch Ferenczné, Wiercher Mórné, Walter Ferenczné, Wimm Györgyné, Zalan Károlyné.

Leányok: Acs Gizike, Czobor Ella, Dérer Viola, Csengeri Lili, Gottlieb Margit, Hebingler Ilonka, Havass Márta, Holinger Margit, Hainberg Elza, Lányi Ilona, Klinghammer Erzsébet, Apánszky Margit, Pálfy Birceke, Róth Ella, Stubenfell Ilona, Seltmann Zsuzs, Soltész Zsófi, Schön Irma, Vida Margit, Wimm Margit, Zalan Gizella, Walter Lola, Wones Margit.

FŐVÁROS.

(X) A tanítók s a fizetésrendezés. A tanítók már megindították a mozgalmat a fizetésrendezés tervezete ellen. Száz tanító aláírásával arra kérték a Budapesti Tanítók Egyesületének elnökségét, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon össze a tanítók helyzetének megvitatására.

(X) Uj villamos vasut. A főváros engedelmet adott a Városi Villamos Vasut Társaságnak, hogy népszínház-utcait vonalát Simor-utcait vonalával összekösse. A határozatot ma a belügyminiszter is megerősítette.

(X) Könyvtár-adományozás. A főváros tudvalevőleg nagyszabású népkönyvtárt akar berendezni. Újvegy gróf Batthyány Ferenczné és gróf Batthyány Ervin, Trefort Ákos és gróf Batthyány Ferenc 2000 kötetes értékes és gazdag könyvtárt ajándékoztak a fővárosnak a népkönyvtár létesítésének előmozdítására.

K

arácsonyi kiállítás

RIPPEL KÁROLY

játék-kereskedésében

Deák Ferencz-utca 12. sz.

Málnási Mária Forrás

legjobb nyálkaoldó és étvágyemelő szer. Gyomorégést azonnal megszünteti!

TANÜGY.

= A tanítóképzők tanárainak sérelmei. A Tanítóképző Intézeti Tanárok Országos Egyesületének elnöksége emlékiratba foglalta a tanítóképző intézeti tanároknak sérelmeit a státuszrendezés elmaradása, a heti órák és a szolgálati évek felemelése tárgyában, amelyet átnyújtottak gróf Zichy János kultuszminiszternek. Az emlékirat kifejti, hogy a tervbe vett besorozásnál a tanítóképzők tanárai a középiskolai tanárokkal szemben igen méltánytalan helyzetbe kerülnek. A középiskoláknál ugyanis 74 igazgatóra esik 927 tanár; itt a tanári létszámból előmegy a VII-ikbe 260 ember, vagyis 28.0 százalék a 33 százalékhelyett; a tanítóképző-intézeteknél van 27 igazgató és 180 tanár; itt előmegy 41 tanár, vagyis 23 százalék; a veszteség tehát a középiskolaiakkal szemben 5 százalék, a 38 százalékkal szemben pedig 10 százalék. Az emlékirat ezután rámutat arra, hogy miért veszedelmes a szolgálati évek s az eddigi óraszámok felemelése, végül nemcsak a maguk, hanem a gondjaikra bízott iskolák érdekében is az a kérésük, hogy maradjon továbbra is a szolgálat harmincz éves, a kötelező óraszám pedig tizennyolcz.

KASZNÁR NÁNDOR

Magyar Világ Konyhája volt tulajdonosa még tavaly Bőszösdön átvett

„Grand Hotel National“-t

Wien, II., Taborstrasse 18.

teljesen átépítette, megújította és miniszterben utonnan berendezte, 800 szoba, lift, villanyvilágítás, központú fürdő, a lakosztályok turdóval ellátva, gyönyörű kertek, zenés és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árk mellett áll a n. é. közönség rendelkezésére. Telefon, Interurban Villamos összeköttetés az összes pályaudvarokkal

EGYESULETEK.

(—) A DMKE üdülőháza és tanulóotthona Cirkvenicán. A Délmagyarországi Magyar Köznevelődési Egyesület kulturális intézményeinek száma ismét szaporodott egy magasztos hivatású intézménnyel. A kultúregyesület Cirkvenicán üdülőházat és tanulóotthont létesített. A két emeletes gyönyörű épületben, amely a D. M. K. E. örök tulajdona, naponta 3 koronáért teljes ellátásra egy tanár és egy tanár nő állandó felügyelete és igazgatása alatt uri leányokat, gyermekeket és tanulókat helyeznek el. Felvételért már a mai naptól kezdődleg a D. M. K. E. elnökségénél kell jelentkezni.

(—) Szociológiai Szabad Iskola. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület szociológiai szabad iskolájának jövő heti lezakerendje a következő előadásokat tartalmazza: Hétfőn és kedden dr. Előtevényi Nagy Olivér: A bosnyák kérdés társadalmi, gazdasági vonatkozásaiban. Szerdán Giesswein Sándor: A keresztény szocializmus nemzetgazdasági rendszere. Pénteken: Bálint Imre: A kereskedelem társadalmi és nemzetgazdasági vonatkozásaiban. Szombaton: dr. Kármán Elemér: A büntető törvény. Belpó jegyek válthatók a helyszínen (központi egyetem, I. sz. jogi tanterem) este 6 órakor az előadás kezdete előtt.

(—) A főváros VI. kerületének közjótékonyági egyesülete minden esztendőben nagy hangversenyt szokott rendezni a kerületi népkonyha és a szegényalap javára. Az egyesület, mely fáradságot nem kímélve, elismerésért méltó nagy munkát végez, hogy a kerület szegénysorsu lakosait felségélyezhesse, az idén január hó 22-én az eddigieknél is fényesebb hangversenyt rendez a Vigadó összes helyiségeiben. A sablonos hangversenyektől eltérőleg, a rendező bizottság az idén valami különleges meglepetéssel szolgál, amennyiben a hazai legjobb névű művészeket kívül a közreműködésre Kaufmann Franciollót, a bécsi operaház európai hírű művésznőjét is megnyerte. Kaufmann Franciollónak ez lesz első budapesti szereplése, ami mindenütt érthető édeklődést kelt. A nagy és előkelő rendező bizottság élén Eszlár Sándor kerületi előjáró buzdokolódik a siker érdekében. A hangversenyre jegyek a VI. ker. előjáróság pénztárából kaphatók 10 és 15 koronáért.

(—) Nagy Bethlen-estély. A budapesti egyetemek és főiskolák Bethlen Gábor köve, hétfőn, december 5-én este 6 órakor rendezi XX. szünetelvényességét, amelyen dr. Balogh Jenő államtitkár is meg fog jelenni. Az estélyt — tekintettel a már is megnyilvánuló nagy érdeklődésre — a skót missziónak a Vörösmarty-utca 51. szám alatt (az Andrássy-ut és Podmaniczky-utca között) lévő nagy dísztermében tartják meg. A jegyek ára személyenként 2 korona, tagoknak 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabbul eszközi

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és ruhafestő gyára

KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Petíció-tárgyalások. A Kuria II. választási tanácsában Zachár Emil tanácselnök ma délben hirdette ki a Kuria határozatát a dr. Jármy István Kossuth-párti képviselő tiszaháti mandátuma ellen benyújtott petíció ügyében. A Kuria a petíciót elutasította és összes költségeiben a kérvényezőket marasztalta. A Kuria összesen 22.000 korona költséget állapított meg. Megokolásában kimondotta a Kuria, hogy a kérvényezők képviselője a tárgyalás folyamán elejtette az összes érvénytelenségi okokat és ezért a petíciót el kellett utasítani. — A szabadkai második választási körületben az általános választáson dr. Janiga János munkapárti képviselőt választották meg Mukits Simon függetlenségi párti jelölttel szemben. A kisebbségben maradt párt megtámadta a választást és a Kuria néhány abszolút érvénytelenségi okra nézve elrendelte a vizsgálatot. A szegedi ítéletábra által kiküldött Molnár Elemér táblalőr már befejezte a vizsgálatot és az iratokat fölterjesztette a Kuriához. A Kuria választási tanácsa ma a petíció folytatálagos tárgyalását április 26-ára tűzte ki.

§ Habár Mihály ügye. Habár Mihály rágalmazási porében a védelem a bizonyítási anyagot egyre duzzasztja. A mai napon dr. Gál Jenő védelemben beadványt intézett az esküdttörvényszékhez s ebben a beadványban azt kéri, hogy hallgassa ki a bíróság úgy Kossuth Ferenczet, mint Szerényi Józsefet tanuként arra a körülményre, hogy alkak-e utasításokat a vezetőségük alatt álló hivatalok, minisztérium és máv., valamint a vasúti és hajózási felügyelőség azon tisztviselőinek, akik nevében és megbízásukból a talpfaszterződések költétek, valamint akik a Csomagszállító Részvénytársaság és a balatoni vasut engedélyezése tárgyában véleményes jelentést készítettek, hogy a náluk közbenjárt magánfelek érdekeit, képviselők neveit titokban tartásuk és hogy a véleményezésük alapján elutasított ajánlatok újra felvételét és akaratuk és véleményük ellenére való megkötését miként készítették elő. Ez okból szükegesetek tartja Vörös László nyugalmazott és Hieronymi Károly jelenlegi kereskedelemügyi miniszternek kihallgatását. Indítványozza továbbá, hogy a bíróság hallgassa ki tanukul arra nézve, hogy a talpfaszterződések biztosítása körül kik voltak a közlenjárók, Stetina József államtitkár, Fenyvessy József miniszteri osztálytanácsost, Pulszky Garibaldi volt máv. üzletvezetőt és vasúti és hajózási főfelügyelőt, Sajbély Kálmán igazgatót és Vázsonyi Jenő igazgatót. Tekintettel arra a körülményre, hogy a porban két volt miniszter és egy jelenlegi miniszternek tanukénti kihallgatásáról van szó, akik a hivatali rendelkezési alapok őrzői és a bizalmas természetű feljegyzések ismerői, de a többi közhivatalnokok is oly kérdésekre kell, hogy feleljenek amelyek hivatali és szolgálati titoktartás keretében tartoznak, a védő arra kéri az esküdttörvényszéket, hogy legyen javaslatot az igazságügyminiszternek arra nézve, hogy a király Vörös László, Kossuth Ferencz és Hieronymi Károly részére adja meg a feloldást a szolgálati titoktartás alól. A védőnek ezen beadványa fölött az esküdttörvényszéki tanács fog dönteni.

§ Halálos ítélet. Prágából jelentük: Szvoboda Vineze magánhivatalnokot ma gazdaszónyának meggyilkolása miatt halálra ítélték.

§ Pörösködő szerkesztők. Szegedről jelentük: A Balassa Ármin és Engel Lajos lapkiadó között

rémán végigsztrájkolták az előadást. A zsúfolt nézőtér megdöbbenve vett tudomást a férfikardalók sztrájkjáról, melyet két év óta tartó bérharoz előzött meg. A mai este az udvart, de főként az intendánst érintette kellemetlenül, akinek esetleg állásába kerülhet, hogy annyira el hagyta mérge-sedni a helyzetet, hogy ily módon kerüljön kenyér-törésre a dolog. Weingartner Felix igazgató több ízben tett előterjesztést a kardalók fizetésjavítá-sára vonatkozólag, de az intendatura nem fo-gadta el.

(*) Filharmoniai est. Szerdán, december 7-én fél 8 órakor lesz a Vigadóban a IV-ik filharmoniai hangverseny Kerner vezetése alatt Dohnányi Ernő közreműködésével és a következő műsorról: 1. Bee-thoven IV. szimfónia (b-dur); 2. Csajkovszky „Nussknacher”, Suite; 3. Mozart XVII. zongora-verseny (G-dur); 4. Dohnányi II. szimfónia (D-moll) a szerző vezetése alatt. Dohnányi ma érkezik Budapestre és megkezdni művének előkészítő próbáit.

(*) Egy bécsi színház bajai. Bécsből jelentik A Theater an der Wien igazgatói között válság tört ki. Néhány nap előtt Karczag Vilmos összevezette Wallnerrel egy szerződötés miatt, mert társának megkérdezése nélkül önhatalmulag szerződötte Meister tenoristát s ezért Wallner napok óta kerüli a színházat. Tudvalevőleg a Theater an der Wien társulatának egy része Berlinben fog vendégzere-pelni. Az igazgatók a német fővárosban s erre a darabra szerződötte Karczag Meister tenoristát, akinek esunya botránya volt Wallnerrel. A berlini ven-dőjátékok Wallner rendezzi, s mikor megtudta ezt a szerződöt, lemondott a berlini utról.

Wallner igazgató megváltik a Theater an der Wien társigazgatóságától és Karczag Vilmos a színháznak egyedüli igazgatója lesz, ellenben a ki-adóvállalatot továbbra is közösen fogják vezetni.

(*) Hangversenyek. Az idei szezon négy ki-váló Konzertverein estje mellett még kettő, mére-teiben és művészi arányokban is hatalmas művés-zest fog lezajlani január 3-án és 4-én a Vigadó összes termeiben. A Harmonia R. T. hangverseny-rendezősego alaposan gondoskodott arról, hogy ezen a két estélyen a közönségnek a legnagyobb művészi élvezetben legyen része, amennyiben a Wiener Ton-künstler Orchester két szimfonikus estélyére meg-nyerte karnagyokul dr. Weingartner Felix és Nedbal Oszkárt, közreműködőkül pedig Kurz Zel-mát és Marcel Lucille ünnepelt művésznöket, Go-dowszky Lipót zongoraművészt és Magistretti hár-faművészt, aki csodálatos művészetével szenzációs feltűnést keltett a műértő közönség körében. Ez a két óriási méretű művészt feltűnést dominálni fogja az egész hangversenyévatot. Az estélyek ér-dekességét csak fokozni fogja az a körülmény, hogy a Tschaiowsky-szimfonie pathetiquen kívül csupa új számmal kedveskednek a művészek a közönségnek. Többek között Kurz Zelma Patti Ade-

lina programját hozza magával, Lucille Marcell pedig opera-áriakon kívül kéziratosban levő itt még ismeretlen dalokat fog előadni, Godowsky egy itt már rég nem hallott hangversenyt játszik, Magis-tretti pedig programjának legkiválóbb számait fogja előadni. A nagy jegykeresletre való teki-nettel a Harmonia hangversenyirodája előjegyzése-ket e két estre csak december 20-ig vesz fel, aki tehát biztosítani akar magának e két remek es-télyre helyet, jól teszi, ha már a legelső napokban intézkedik, a Harmonia Váci-utcai üzletében, ahol a jegyek együttesen 6—50 koronáért kaphatók.

Hubay Jenő és Popper Dávid első trio-estélyüket december 6-án rendezik a Zeneakadé-mia termében. A zongoraszólamot Lhevinne József, az ünnepelt zongoraművész fogja játszani. Műsor: Beethoven: Hármass Es-dur; Mozart: Pastorale. Varice; Liszt: Loreley; Schumann Tausig: Der Kontrabandist; Chopin: Barcarole és Valse As-dur; Rubinstein: Etude C-dur (Lhevinne) Rubinstein: Hármass C-moll. Jegyek 3—10 K-ért a Harmonia Rt.-nál (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

A Wiener Konzertverein két első zene-kari hangversenyén (december 9. és 10.) Löwe Ferdi-nánd a következő műsört fogja vezényelni: I. Beethoven: VII. sim.; Ducas: Polyucte nyitány (először); Tschaiowszky: V. szimf. II. Beetho-ven: Egmont-nyitány. Bruckner: IV. simf.; (ro-mantikus); Berlioz: Lidércztánc, Sylphidek tán-cza, Magyar induló; (La Damnation de Faust) Wagner: Bolygó hollandi-nyitány. Jegyek a Har-monია Rt.-nál (IV., Váci-utca 20.) kaphatók.

Kerpely Jenő önálló eselőhangversenyét december 14-ről január 18-ra halasztotta.

Sugár Viktor és Venczell Béla közös orgo-na és dalestélyüket utóbbinak családi gyásza miatt december 5-ről december 19-re halasztotta.

Anheuer Ottó operanékes ma érkezik Párisból ide, hogy holnap, hétfőn tartsa meg dalestélyét a Royalteremben. Változatos műsörát Schubert-dalok és részletek Don Carlos, Varázsfuvola, Bü-vös vadász, Windsor-i vig nők és Szóktetés a Se-raillból című operákból képezik. Az estélyen köz-reműködik Holzberger Mariska zongoraművésznő.

Koenen Tilly jövő vasárnap, december 11-én rendezi ez idei egyetlen dalosestélyét a Royalteremben Áron Pál lipsei zongoraművész közreműködésével és a következő végleges műsorról fog kedvezkedni óriási számú tisztelőinek: Bee-thoven Ehre Gottes von Eykon, Aus der Tiefe, Arm-seichen, Ikarus, Paisiello la Zingarella, Sartorio Oche umore, Posti Ridarami la calma, Haendel Furibondo, Catharina von Rennes hollandi gyer-mekdalok, Wolf Hugó Die Zigeunerin, Um Mitter-nacht, Das Waldmaedchen. Trucken müssen wir sein. Áron Pál magánműsora: Debussy Prelude. Clau de lune, Reger Humoreske d-dur, c-dur.

Hubermann Bronislaw, a páratlan lengyel he-gedűművész jövő héten kedden, december 13-án, a Royalban tartandó hangversenyén közkívánatra nem a Kreutzersonátával, hanem Eruch Miksa má-sodik (d-moll) hegedűversenyével nyitja meg nagy-serű műsörát, amelynek többi számai a következők: Bach Chaconne magánhegedűre, Tschaiowszky Sou-venir d'un lieu cher, Meditation Scherzo, Melodie és Paganini Boszorkánytáncok. Spielmann Dipót zongoraművész számai: Schubert Impromptu c-moll és Liszt Venezia e Napoli.

Sabathiel Rezső pénteken, december 16-án rendez önálló hangversenyt a Royalteremben a kö-vetkező igen érdekes műsorról: Joachim Magyar hegedűverseny. Bach Szciziliano, Paganini Ba-rouccala változatok (először), Beethoven Cavatine, Sabathiel Pastorale, Ernst Airs hongrois.

A bécsi világhírű Rosénégves hétfőn december 19-én tartja meg első bérleti kamaraestélyét a Ro-yaltermében. Műsora: Mozart d-moll, Beethoven a-moll op. 132 és Haydn f-dur op. 3. sz. vonósú-gyések.

Gerhardt Elena egyetlen dalestélyét végleg kedden december 20-án tartja meg a Royalterm-eiben. Berlinben, ahol Nikisch Artur a kísérfje, ez idén hat dalestélyt rendez, amelyek közül már a harmadikhoz is minden jegy elkelt. Anheuer, Koenen, Hubermann, Sabathiel, Rosé és Gerhardt hangversenyét Méry Béla rendezzi.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az Uránia közgyűlése. Az Uránia magyar tudományos színházegyesület ma délután hat órakor tartotta meg XI. rendez évi közgyűlését az egyesü-

let hivatalos helyiségében. A közgyűlésen a tudomá-nyos világ és a társadalom számos előkelősége meg-jelent. Molnár Viktor államtitkár, a közgyűlés el-nöke bemutatta az igazgatóság évi jelentését, mely a színháznak évről-évre fokozódó erkölcsi és anyagi erősödéséről és emelkedéséről tesz tanubizonyoságot és a rendelkezésére álló csekély anyagi eszközök da-czára mind intenzívebb s számottevő kulturális munkát végez nemcsak a fővárosban, hanem ország-szerte is. A hat pontból álló tárgysorozat letárgya-lása után Gerster Béla építész a részvényesek nevé-ben hálás köszönetet mondott Molnár Viktor elnök-nek ama fáradhatatlan munkásságáért, melyet az Uránia-színház felvirágztatása körül minden idő-ben kifejtett, amikor ugyszólván nap-nap után maga is személyesen részt vesz a színház ügyeinek vezetésében és egyedül ezen odaudó fáradozásnak tudandó be az a fényes anyagi és erkölcsi siker, mely a társaság működését kíséri. Indítványozza ezért, hogy a közgyűlés mondjon köszönetet Molnár Viktor elnöknek. Molnár Viktor államtitkár meg-köszönte a megtisztelő elismerést, melylyel a köz-gyűlés tulajdonképen önmagát tisztelte meg, mert az ő munkássága csupán a részvényesek, az igazga-tóság, a felügyelő-bizottság, a színház tisztikara, a hatóságok és különösen a sajtó vállvetett támoga-tása mellett hozhatott olyan fényes sikert, mint amelyről az igazgatóság jelentéseivel a közgyűlésnek beszámolt. A közgyűlést este fél kilencz órakor ün-nepi banket követte az Országos Kaszinó külön termében. A banketen Kövesligethy Radó erve-ti tanár, kezében a Molnár Viktor-serleggel, meleg-hangu felköszöntőben ünnepelte az Uránia pártat-lan agilitásu elnököt, Molnár Viktor államtitkárt.

* A gyermek alvása és álmái. A Magyar Gyer-mektanulmányi Társulat ma délután öt órakor az újvárosi háza nagytermében felolvasó ülést tartott, amelynek előadója Deutsch Ernő főorvos volt, aki a gyermekek alvásáról és álmairól olvasott fel. A felolvasást a jelenvolt nagyszámu és előkelő hall-gatószám nagy érdeklődéssel hallgatta és nagy társ-al honorálta.

Nyiltter.

6 szavathoz közzétételre nem válna: teljesítmény a szerzőknek.

UHER ÖDÖN csász. és kir. udvari és kamara fény-képzés tisztelettel felkéri nagyra-becsült rendelőt, hogy a kará-csonyi ünnepekre szánt f nyképek és festmények elkészítésére már most sziveskedjék b. látogatásával megtisztelni, hogy több időt és gondot fordíthasson a képek mű-vészi kidolgozására.

IV., Kossuth Lajos-u. 7.

A budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagyszállójában* és „Thermal”-szállójá-ban szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapboro-gatások. Fürdőismertetőt díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

Dr. HARMATH GYULA

TÜDŐBETEGEK

gyógyintezete bejáróknak Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 82. szám. Tüdő-mellbajok: Asztma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában, vérköpés, tüdőcsucshurut) a legújabb gyógymódokkal kezeltetnek Szérum-kezelés! Kamara-luhalecsőtök! Az 5 éve fennálló intézetben kezeltek 70 százaléka gyógyul. Rendelés 12—2 és 2—4 óra.

SZÉN Koks, Briket, Antracit
szükségletét
pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
IDŐKRE, MÁR MOST felelni kérem.

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Székhelye: ANTRACIT Budapest.

Mulatságok.

✪ **A Budai Polgári Kör családi estéje.** A Budai Polgári Kör tegnap tartotta ez idén első családi estélyét a Budai Vigadóban lévő helyiségekben. Az estély hangversennyel kezdődött, melynek első száma *Linz Márta* zongorajátéka volt, ki Chopin egyik balladáját adta elő kitünő technikával. Utána *Matyeka Béla* hegedült Mendelssohn hegedüversenyének I. tételét adván elő, nagy tetszést aratva *Berzeviczy Mária* Tschaikowsky románczát a „Pique Dame” című operából énekelte el mély érzéssel és közvetlenséggel, végül *Várady Erzsé*, a Magyar Színház tagja Bányász László csevegését adta elő a tánczról. Jelen voltak:

Asszonyok: Berzeviczy Károlyné, Biscara Endréné, dr. Bozoky Adámné, dr. Baitrol Józsefné, Breicha Jánosné, Bihar Józsefné, Bándoky Adorjáné, Bodrogyi Lajosné, Bánás Lászlóné, Deák Gézáné, öz. dr. Draskovich Istvánné, Eckermann Edéné, Henney Vilmosné, öz. Heinrich Ernőné, Kollár Lajosné, öz. Kovács Gyuláné, öz. Linke Tivadarné, öz. Link Józsefné, Ludinsky Lajosné, dr. Lugmayer Józsefné, dr. Molnár Imréné, Matyeka Károlyné, Moser Sándorné, dr. Neuschloss Kornélné, Ormay Gézáné, Pap Elek, Prybill Károlyné, dr. Rónay Sándorné, Schömer Ferenczné, Sebasta Kolosné, Szaay Sándorné, Székely Ferenczné, Várady Menyhértné, dr. Weinek Károlyné, Wolfarth Lászlóné, Walter Péterné.

Leányok: Arthold Józsa, Berzeviczy Mária, Biscara Mariska, Biscara Betta, Bodrogi Ica, Bánás Margitka, Deák Adrienne, Deák Betti, Draskovich Elma, Eckermann Mariska, Heinrich Iesi, Heinrich Miczi, Kovács Gizella, Kugler Bella, Linka, Irma, Linz Márta, Ludinsky Margit, Molnár Erzsé, Matyeka Ilonka, Moser Irénke, Nagy Juci, Ormay Iesi, Ormay Etus, Pap Manca, Schinbeck Józsa, Schömer Rózsa, Schlosser Lenke, Székely Manca, Várady Erzsike, Walter Irénke, Szabó Erzsike.

✪ **Az állami vasgyári tisztviselők mulatsága.** A magy. kir. állami vasgyárak budapesti tisztviselőinek társasköre ma este tartotta ezidei első mulatságát, mely kitünően sikerült. Az estélyt tréfás hangverseny nyitotta meg, amely kitünő számaival mindenkit jókedvre hangolt, úgy, hogy az utána következő tánc a legjobb kedvben folyt reggelig. Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Dr. Axmann Béláné, Czehner Józsefné, Csengeri Ferenczné, Corti Jánosné, Dvorák Hubertné, Doctaries Benóné, Dankovszki Edéné, Elsner Józsefné, Ebner Józsefné, Eöry Józsefné, Fabisch Józsefné, Fekete Istvánné, Faragó Béláné, Farkas Sándorné, Fülhossy Józsefné, Gottlieb Ferenczné, Gálffy Györgyné, Havass Gusztávné, bossányi Havass Edvin Tiborné, Janosó Kálmánné, König Rezsóné, Kainberg Elekne, Kozmitza Gyözné, Klinghammer Istvánné, Lichtscheidl Lajosné, Lukácsécs Imréné, Lencz Ödönne, Müller Alajosné, Neumann Ferenczné, Pillis Károlyné, Palkovics Aurélné, Przyborsky Ottóné, Ritter Ottóné, Róth Pálné, Robitsch Ignáczné, Schmiedt Gyuláné, Selmann Jánosné, Stark Hugóné, Stubenfall Ödönne, Schön Nándorné, Szieberth Imréné, Szijgyártó Istvánné, Temmer Adolfné, Wanesh Ferenczné, Wiecherz Mórné, Walter Ferenczné, Wimm Györgyné, Zalán Károlyné.

Leányok: Acs Gizika, Czobor Ella, Dérer Viola, Csengeri Lili, Gottlieb Margit, Hebinger Ilonka, Havass Márta, Holinger Margit, Hainberg Elza, Lányi Ilona, Klinghammer Erzsébet, Apánszky Margit, Páfy Birceke, Róth Ella, Stubenfall Ilona, Seltman Zsuzsi, Soltész Zsófi, Schön Irma, Vida Margit, Wimm Margit, Zalán Gizella, Walter Lola, Wones Margit.

FŐVÁROS.

✪ **A tanítók s a fizetésrendezés.** A tanítók már megindították a mozgalmat a fizetésrendezés tervezete ellen. Száz tanító aláírásával arra kérték a Budapesti Tanítók Egyesületének elnökségét, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon össze a tanítók helyzetének megvitatására.

✪ **Új villamos vasút.** A főváros engedelmet adott a Városi Villamos Vasút Társaságnak, hogy népszínház-utcai vonalát Simor-utcai vonalával összekösse. A határozatot ma a belügyminiszter is megerősítette.

✪ **Könyvtár-adományozás.** A főváros tudvalegleg nagyszabású népkönyvtárt akar berendezni. Ötven gróf Batthyány Ferencné és gróf Batthyány Ervin, Trefort Akos és gróf Batthyány Ferenc 2000 kötetes értékes és gazdag könyvtárat ajándékoztak a fővárosnak a népkönyvtár létesítésének előmozdítására.

Málnási Mária Forrás

legjobb nyálkaoldó és étvágyemelő szer. Gyomorégést azonnal megszünteti!

TANÜGY.

✪ **A tanítóképzők tanárainak sérelmei.** A Tanítóképző Intézeti Tanárok Országos Egyesületének elnöksége emlékiratba foglalta a tanítóképző intézeti tanároknak sérelmeit a státuszrendezés elmaradása, a heti órák és a szolgálati évek felemelése tárgyában, amelyet átnyújtottak gróf Zichy János kultuszminiszternek. Az emlékirat kifejti, hogy a tárgyvet besorozásnál a tanítóképzők tanárai a középiskolai tanárokkal szemben igen méltánytalan helyzetbe kerülnek. A középiskoláknál ugyanis 74 igazgatóra esik 927 tanár; itt a tanári létszámból előmegy a VII-ikbe 260 ember, vagyis 28.0 százalék a 33 százalék helyett; a tanítóképző-intézeteknél van 27 igazgató és 180 tanár; itt előmegy 41 tanár, vagyis 23 százalék; a veszteség tehát a középiskolaisokkal szemben 5 százalék, a 38 százalékkal szemben pedig 10 százalék. Az emlékirat ezután rámutat arra, hogy miért veszedelmes a szolgálati évek s az eddigi óraszámok felemelése, végül nemcsak a maguk, hanem a gondjaikra bízott iskolák érdekében is az a kérésük, hogy maradjon továbbra is a szolgálat harmincz éves, a kötelező óraszám pedig tizenhatsz.

KASZNÁR NÁNDOR

Magyar Világ Kávéház volt tulajdonosa még tavaly Évesben átvett

„Grand Hotel National“-t

Wien, II., Taborstrasse 18.

teljesen átépítette, megnagyobbította és mintaszerűen újonnan berendezte, 300 szoba, ill. villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok tündöklő ellátva, gyönyörű képek, zene és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett áll a n. é. közönség rendelkezésére. Telefon, interurban Villamos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

EGYESULETEK.

✪ **A DMKE üdülőháza és tanulóotthona Cirkvenicán.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület kulturintézményeinek száma ismét szaporodott egy magasztos hivatású intézménnyel. A kultúregyesület Cirkvenicán üdülőházat és tanulóotthont létesített. A két emeletes gyönyörű épületben, amely a D. M. K. E. örök tulajdona, naponta 3 koronáért teljes ellátásra egy tanár és egy tanárné állandó felügyelete és igazgatása alatt uri leányokat, gyermekeket és tanulókat helyeznek el. Felvételért már a mai naptól kezdődőleg a D. M. K. E. elnökségénél kell jelentkezni.

✪ **Szociológiai Szabad Iskola.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület szociológiai szabad iskolájának jövő heti lezkerendje a következő előadásokat tartalmazza: Hétfőn és kedden dr. Eötvényi Nagy Olivér: A bosnyák kérdés társadalmi, gazdasági vonatkozásaiban. Szerdán Giesswein Sándor: A keresztény szocializmus nemzetgazdasági rendszere. Pénteken: Bálint Imre: A kereskedelem társadalmi és nemzetgazdasági vonatkozásaiban. Szombaton: dr. Kármán Elemér: A büntetett lélektana. Belépő jegyek válthatók a helyszínen (központi egyetem, I. sz. jogi tanterem) este 6 órakor az előadás kezdete előtt.

✪ **A főváros VI. kerületének közjótékonyági egyesülete** minden esztendőben nagy hangversenyt szokott rendezni a kerületi népkonyha és a szegényalap javárá. Az egyesület, mely fáradságot nem kímélve, elismerésért méltó nagy munkát végez, hogy a kerület szegénysorsú lakosait felsegélyezhesse, az idén január hó 22-én az eddigiekénél is fényesebb hangversenyt rendez a Vigadó összes helyiségeiben. A sablonos hangversenyektől eltérőleg, a rendező bizottság az idén valami különleges meglepetéssel szolgált, amennyiben a hazai legjobb neví művészeket kívül a közreműködésre Kaufmann Franciillót, a bécsi operaház európai hírű művésznőjét is megnyerte. Kaufmann Franciillónak ez lesz első budapesti szereplése, ami mindenütt érthető édeklődést kelt. A nagy és előkelő rendező bizottság élén Eszláry Sándor kerületi előjáró buzdokolódik a siker érdekében. A hangversenyre jegyek a VI. ker. előjáróság pénztáránál kaphatók 10 és 15 koronáért.

✪ **Nagy Bethlen-estély.** A budapesti egyetem és főiskolák Bethlen Gábor köve, hétfőn, december 5-én este 6 órakor rendezi XX. szeretetvendégségét, amelyen dr. Balogh Jenő államtitkár is meg fog jelenni. Az estélyt — tekintettel a már is megnyilvánuló nagy érdeklődésre — a skót misszió-nak a Vörösmarty-utca 51. szám alatt (az Andrássy-ut és Podmaniczky-utca között) lévő nagy díszteremben tartják meg. A jegyek ára személyenként 2 korona, tagoknak 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabbul eszközli

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és ruhafestő gyára

KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

TÖRVÉNYSZÉK.

✪ **Peticzió-tárgyalások.** A Kuria II. választási tanácsában Zachár Ernő tanácselnök ma délben hirdette ki a Kuria határozatát a dr. Jármy István Kossuth-párti képviselő tiszaháti mandátuma ellen benyújtott petició ügyében. A Kuria a peticiót elutasította és összes költségeiben a kérvényezőket marasztalta. A Kuria összesen 22.000 korona költséget állapított meg. Megokolásában kimondotta a Kuria, hogy a kérvényező képviselője a tárgyalás folyamán elejtette az összes érvénytelenségi okokat és ezért a peticiót el kellett utasítani. — A szabadkai második választási körületben az általános választáson dr. Janiga János munkapárti képviselőt választották meg Mukliss Simon függetlenségi párti jelölttel szemben. A kisebbségben maradt párt megtámadta a választást és a Kuria néhány abszolút érvénytelenségi okra nézve elrendelte a vizsgálatot. A szegedi ítéletábla által kiküldött Molnár Elemér táblabíró már befejezte a vizsgálatot és az iratokat fölterjesztette a Kuriahoz. A Kuria választási tanácsa ma a petició folytatódó tárgyalását április 26-ára tűzte ki.

✪ **Habár Mihály ügye.** Habár Mihály rágalmazási pörében a védelem a bizonyítási anyagot egyre duzzasztja. A mai napon dr. Gál Jenő védelem terjedelmes beadványt intézett az esküdtbíróhoz s ebben a beadványban azt kéri, hogy halgassa ki a bíróság úgy Kossuth Ferenczet, mint Szerényi Józsefet tanuként arra a körülményre, hogy a lakó utasításokat a vezetőségük alatt álló hivatalok, minisztérium és máv., valamint a vasuti és hajózási felügyelőség azon tisztviselőinek, akik nevében és megbízásukból a talpfaszakácsoktól, rőtől, valamint akik a Csomagszállító Részvénytársaság és a balatoni vasut engedélyezése tárgyában véleményes jelentést készítettek, hogy a náluk közbenjárt magánlevelek érdekeit, képviselők neveit titokban tartásuk és hogy a véleményezésük alapján elutasított ajánlatok újra felvételét és akaratuk és véleményük ellenére való megkötését miképpen készítették elő. Ez okból szükségesnek tartja Vörös László nyugalmazott és Hieronymi Károly jelenlegi kereskedelemügyi miniszternek kihallgatását. Indítványozza továbbá, hogy a bíróság halgassa ki tanukul arra nézve, hogy a talpfaszakácsok biztosítása körül kik voltak a köztejtárók, Stetina József államtitkár, Fenyvessy József miniszteri osztálytanácsost, Pulszky Garibadi volt máv. üzletvezetőt és vasuti és hajózási felügyelőt, Szilbely Kálmán igazgatót és Vázsonyi Jenő igazgatót. Tekintettel arra a körülményre, hogy a perben két volt miniszter és egy jelenlegi miniszternek tanukénti kihallgatásáról van szó, akik a hivatali rendelkezésük alapok őrzői és a bizalmas természetű feljegyzések ismerői, de a többi köztejtárnokok is oly kérdésekre kell, hogy feleljenek amelyek hivatali és szolgálati titoktartás keretében tartoznak, a védő arra kéri az esküdtbírást, hogy tegyen javaslatot az igazságügyminiszternek arra nézve, hogy a király Vörös László, Kossuth Ferenc és Hieronymi Károly részére adja meg a felvilágosító és szolgálati titoktartás alól. A védelem ezen beadványa fölött az esküdtbírási tanács fog dönteni.

✪ **Halálos ítélet.** Prágából jelentik: Szvoboda Vince magánhivatalnokot ma gazdaszonyának meggyilkolása miatt halálra ítélték.

✪ **Pörösködő szerkesztők.** Szegedről jelentik: A Balassa Ármin és Engel Lajos lapkiadó között

Karácsonyi kiállítás

RIPPEL KÁROLY

játék-kereskedésben

Deák Ferencz-utca 12. sz.

folyó sajtóperben a tárgyalás második napján a fellebbezéses sajnálkozás kifejezésével panaszukat visszavonták és így a per befejezést nyert.

§ A Haverda-ügy epilógusa. Haverda Mária és büntársainak ügyében az első tárgyalást a szabadkai esküdtbíró előtt tudvalevően elhalasztották, mert a tárgyalás alatt *Ealogh Béla*, az egyik szavazó-bíró cikkeklyt írt egy szabadkai újságba s e cikkeklyben élesen kikelt a védők, tanúk és szakértők ellen. A cikkekly miatt azután a szegedi esküdtbírószéket delegálta az ügy tárgyalására. *Balogh Béla* bírót ellen a szegedi főügyészség a fegyelmi eljárás megindítását indítványozta s a szegedi tábla, mint fegyelmi tanács vád alá is helyezte. A fegyelmi eljárás befejezése után a szegedi királyi ítélőtábla, mint fegyelmi tanács másodfoku fegyelmi büntetésre, *feddésre* ítélte *Balogh* bírót, mert azzal, hogy egy folyamatban lévő bünyügről hírlapi cikket írt, a bírói állás méltósága ellen vétett. Főlebbezés folytán ma tárgyalta ezt az ügyet a Kuria fegyelmi tanácsa *Vavrik Béla* másodelnök vezetésével. A vádhatóságot *Stipl Károly* koronagyógyász-helyettes képviselte, de jelen volt a tárgyaláson a vádlott bíró is védőjével. A Kuria hosszabb tanácskozás után a vádlott bírót elsőfoku büntetésre, *rosszalásra* ítélte, egyébként azonban helybenhagyta az elsőfoku fegyelmi bíróság megokolását.

§ A harminczad-utcazi rablótámadás. A rendőrség még tegnap átkísértette az ügyészség fogházába *Braicoff Gusztáv* mérnököt, aki tegnapi délután a Silbermann Lajos és testvére cégnek a Harminczad-utca 6. számú házában lévő ékszerüzletében rablóügylkos kísérletet követett el. *Csopey dr.* vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki először *Braicoffot*, aki töredelmes beismerő vallomást tett. A kihallgatás után a vizsgálóbíró az ügyészség indítványa alapján elrendelte ellene gyilkosság és rablás kísérletének büntetéséért a vizsgálói fogságot. A vizsgálóbíró határozatában *Braicoff* és védője, *Weisz Ödön dr.* megnyugodtak.

§ A magdeburgi titkos klub. A magdeburgi törvényszék tegnap zárt ajtók mögött tizenhat fiatalembernek bünyügrét tárgyalta, kik a büntetőtörvény 175. szakasza ellen vétettek. A fiatalok közül a legidősebbik huszonnégy és a legfiatalabbik tizenhat éves, klubot alapítottak, amelyben naponta összejöttek. A bíróság egyet közülök három hónapi, hármat másfél hónapi fogságra ítélte, a többi bizonyítékok hiányában fölmentette.

§ A sikkasztó ügyvéd. Krakóból jelentik nekünk: *Dr. Seinfeld Alfréd* ügyvédet 100.000 korona bíztosíték ellenében a törvényszék szabadlátra helyezte. A bíróság eredetileg 200.000 korona kaucziót követelt, de a család kijelentette, hogy nem tud annyit fizetni, erre a vizsgálói fogságban lévő ügyvéd kérvényt intézett a törvényszékhez, hogy érje le 100.000 koronával s helyezze szabadlábra, mert akkor rendezni fogja kötelezettségeit.

§ A törvénytelen fiu. A mult év őszén kellemlen meglepetés érte *Balla Lajost* a mezőgazdasági múzeum portárait. Egy napon egy 19 év körüli fiatalember állított be lakására s azt mondta, hogy ő az a törvénytelen fiu, ki *Balla* egy esendő korában szőtt szerelmi viszonyából származik. *Balla Lajos* kiutasította lakásából *Csavar Lajost*. Ez azonban folyton zaklatta őt kisebb-nagyobb pénzsegélyekért. A mult év november havában *Csavar Lajos* bekerült a Rókus-kórházba. Innen november 25-én levelet írt *Balla Lajoshoz*. Ebben a levélben arra kérte a természetes apját, hogy jöjjen be a kórházba és látogassa meg. Együttal hozzon neki egy kis pénzsegélyt is. Ha ezt nem tenné, akkor azzal fenyegette meg, hogy egy golyó véget fog vetni majd életének. Ezért a levélért zsarolás kísérletének vétségéért tett *Balla Lajos* feljelentést a helyi asztalossegéd ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék *dr. Füzesséry* bíró előkeltje alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta bünyügrét, de tagadással szemben beigazolást nyert, hogy a levelet ő írta. A bíróság erre *dr. Nagy Béla* kir. ügyész vádjá után elítélte zsarolás kísérletének vétségéért nyolcz napi fogházra. Tekintettel azonban a nyomatékos enyhítő körülményekre, a bíróság a kiszabott büntetést a novella 1. szakasza alapján felfüggesztette.

500 drb

képeslevelezőlapot készítünk bármely beküldöt.

arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért.

Magyar fénynyomdai r.-t.

Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára.

Budapest, VIII/2. Ór-utca 9. sz.

Karácsonyi occasio!

Legalkalmasabb ajándékok
Uri-, női- és gyermek fehérneműk, zsebkendők,
harisnyák, pongyolák, törülközők, kötények stb.
Vilcsek Vilmos vászon és fehérnemű
áruházában
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. szám.

SPORT.

() A vasárnapi mérkőzések. Az őszi idény utolsó, hivatalos vasárnapjához érkezünk. Ezen a napon kellene megtartani az utolsó mérkőzések, de a sok elhalasztásoknak az lett az eredménye, hogy hátramaradt egynéhány bajnoki mérkőzés és a Chorintán döntő. A holnapi mérkőzések közül kimagaslik jelentőség tekintetében az MTK és a MAC találkozója a margitszigeti pályán. Mindkét félnek konvenióló pályán tartják meg a matchet és ha az idő egy kissé kedvez, nagyszámu nézőközönség fog ez érdekes mérkőzésben gyönyörködni. A kék-fehérek kitünő formában levő csapatát alig hisszük, hogy a MAC a győzelmében megakadályozná. Véleményünk szerint két goaldifferenciával várjuk az MTK győzelmét. — A millennárius pályán két mérkőzés kerül elődöntésre. A 33 FC nagy szenzációkat elért csapata mérkőzik a TTC-vel. A TTC csapata bár szokott meglepetésekkel szolgálni, de ezúttal teljesen kizártnak tartjuk, hogy a TTC a 33 FC-on gyarapítaná babérait. — Utána egy teljesen nyílt lefolyású mérkőzés lesz. Az NSC játszik volt anyaegyesületével, a BTC-vel. A piros-fehérek erős védelmére kemény munkát fog adni a NSC kitünő csapatára. Ha a nemzetieknél a válogatott *Bodnár* szokott formájában lesz — és nem fogják erősen fedezni a halfok — úgy BTC a matchet elvesztette. — A népszigeti pályán tartják meg a negyedik bajnoki mérkőzést. Az UTE látja vendégül a Törekvést. Az UTE reorganizált csapattal megy a küzdelembe, hogy a Törekvést győzelmében megakadályozza és a mérkőzés eredményét a maga javára billentse.

() Az FTC nem megy Prágába. Mint értesülünk, az FTC tegnap telefonice lemondta a DFC-nek a mérkőzést, miután *Schlosser* nem kapott szabadságot s így a csapat nagyon megdandicapelve állott volna ki. A DFC elfogadta az elhalasztást és így a mérkőzés tavasszal kerül elődöntésre.

() A MAC boxversenye. A MAC esütörtökön, f. hó 8-án rendezi első országos boxversenyét a régi országház kupolatermében, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. A versenyen nemesak *Tatics* új gárdája, hanem a régiek közül *Balaton* *Graefl Károly* is résztvesz. A pehely sulyban *I. F. Bing*, a BEAC tagja is indul, aki Angliában nyervén kiképzést, e sulycsoportnak valószínűleg győztese is lesz. A többi sulycsoportban azonban a küzdelem teljesen nyílt s a győzelmét a várható nagyszámu nézőzés folytán alaposan ki kell verekedni. Talán a nehéz sulyban lehet még a várható győztesre rámutatni, hol *Sipellus Győző* a 192 czm. magas és 110 kilós sárospataki diák öklei előtt kénytelen lesz a nagyobb technikai készség meghajolni. A versenyre f. hó 6-ig lehet a MAC titkársága (dr. Nemes Dezső, Esterházy-utca 36., Nemzeti Lovarda) címre nevezni.

() Vivőverseny. A Hungária Vivó Club december 8—11-én rendezendő egyéni kizárásos vivőversenyére eddig a következő egyesületek neveztek: MAC, MVC, Föv. VC, MTK, FTC, MAFC, Debreczeni VC, Komáromi VC, Kispesti VC stb. A versenyre újabban a honvédelmi minisztérium és közös hadügyminisztérium igen értékes tiszteletdíjakat ajánlottak fel. A verseny esütörtökön délután 4 órakor a Gyár-utca 4. sz. alatti klubhelyiségben kard- és tőrvényverseny-minisítéssel veszi kezdetét és pénteken és szombaton este felhét órakor folytatódik. A vasárnapi döntőről később fognak hírt adni.

KÖZGAZDASÁG.

A tüzkárbiztosítás.

— Erdős Aladár könyve. —

Budapest, december 3.

A modern közzgazdasági életben szinte napról napra fokozódó jelentőségre tett szert a biztosítási intézménye. Azok az óriási tőkék és értékek, amelyek a modern ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi üzemekben helyezkedtek el a lehetőség szerint jó, állandó és biztos kamatozás céljából, megfelelő garanciákat is igényelnek arra, hogy értékkállandóságuk mindenféle, az ember hatáskörén kívül eső elemi csapásokkal szemben is biztosítottassék. A modern produktív vállalkozói életnek valósággal nélkülözhetetlen segítője a biztosítási intézmény, mely — nyomon követve az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság fejlődését — bámulatos alkalmazkodási képességével a közzgazdasági, sőt a magánélet majdnem minden megnyilvánulásában is közhasznú tevékenységet tud kifejteni. A sikos járdán elcsuszó gyógyittatási költségeit, a motorjának felrobbanása miatt szünetelni kényszerült gyáros elmaradt üzemi jövedelmét, a lezuhanó repülőgép által megsérült néző fájdalomdíját egyaránt előre biztosíthatja ma már. De e szinte bámulatosan kifinomodott biztosítási ágak között is megőrizte vezető szerepét a biztosítás legáltalánosabb és legrégebbi ága, a tüzkárbiztosítás, mely épp úgy közelről érdeklí az egyszobás, szalmafedezés kis falusi viskó gazdáját, mint a ragyogó nagyvárosi márványpaloták milliomos urát.

És — sajtáságos — éppen ennek a legelterjedtebb közjóléti és közbiztonsági szempontból legfontosabb biztosítási ágnak alig van némi irodalma. Eltekintve a biztosítási szaklapoktól — amelyek azonban a nagyközönség kezében alig fordulnak meg — szakiróink eddig főleg csak a biztosítási intézmény jogi anyagát dolgozták fel, míg annak gyakorlati részével senkiesem foglalkozott. Valósággal hézagpótló munkát végzett tehát *Erdős Aladár*, az Adria Biztosító Társulat osztályfőnöke akkor, amikor „Tüzkárbiztosítás” címmel megírta ma megjelent könyvét, mint maga mondja: biztosítási tisztviselők, főügynökök, üzletszerzők, helyi ügynökök és általában a tüzkárbiztosítás iránt érdeklődők számára. Erősen túlzott szerénységgel kisigényűnek jelzi munkáját azért, mert a tüzkárbiztosítási ágnak nem tudományos rendszerét, hanem csak annak kereskedelmi vonatkozásait és ezáltal a tüzkárbiztosítás intézményének gyakorlati oldalát, hogy úgy mondjuk: technikáját dolgozta fel. Pedig éppen ebben rejlik *Erdős Aladár* legnagyobb érdeme és könyvének eléggé meg nem becsülhető értéke. Egy olyan előkelő és általános elismert szaktekintélyt, mint aminő a biztosítási ügy terén *Erdős Aladár*, valósággal esábitott az a kínálkozó alkalom, hogy a tüzkárbiztosítás egész tudományos rendszerét dolgozta fel; szaktudása és írói készsége minden bizonynyal sikert szereztek volna neki e téren is. De *Erdős* éles szemmel felismerte szakirodalmunknak azt a nagy hiányát, hogy a biztosítási ügy gyakorlati része még irodalmilag feldolgozatlan és szerencsés érzékekkel ezt a részt választotta munkája tárgyává.

A könyv valóban nem a jogászok és nem a szobatudósok számára készült, bár ezek is haszonnal forgathatják, különösen az első részét, mely a tüzkárbiztosítás röviden, de alaposan megírt külföldi és hazai monografiáját nyújtja. Hanem ami ezután következik, a 300 oldalra terjedő vaskos kötet háromnegyed része, az olyan szerencsés érzékekkel megírt *tankönyve* a tüzkárbiztosítás gyakorlati részének, hogy az nemesak hogy nem kis igényű, hanem valósággal minden igényt kielégítő. A biztosítási feltételeket, a biztosítási ajánlat szabatos felvételét, a biztosítás tárgyait (épület biztosítás, ingóságok biztosítás, mezőgazdasági biztosítások), a kockázatok elborolását, a kötvényzáradékokat, a gyári biztosítást oly világosan és oly szabatosan tárgyalja — mindig csak gyakorlati szempontból — a szerző, hogy a könyvből nemesak a biztosítással hivatásszerűen foglalkozók, hanem a laikusok is könnyedén

KULCSÁR SÁNDOR

Bronzárú- és csillárgyár

világító testek légszusz., acetilyen- és villamos világításra.

Budapest, VI., Dessoewfy-utca 8-11.

Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

megtanulhatják a tüzkárbiztosítással összefüggő összes gyakorlati teendőket is.

Ha ez, a tanítás, volt a szerző célja, feladatát fényesen oldotta meg. Olyan uttörő könyvet adott a gyakorlati biztosítási, általában a közgazdasági pályára készülők kezébe, amely a legalkalmasabb eszköznek tekinthető a tüzkárbiztosítási intézményre vonatkozó szakismeretek megszerzésére és fejlesztésére. Ezzel szolgálatot tett első sorban a biztosítási ügynek, a biztosítással hivatásszerűen foglalkozóknak, de szolgálatot tett kereskedelmi szakembereinknek és a nagy közönségnek is, mely Erdős Aladár könyvéből teljes tájékozottsággal állapodhat meg tüzkárbiztosítási igényei tekintetében.

A könnyen érthető, majdnem népszerű modorban tartott és csinosan kiállított mű bolti ára 6 korona s megrendelhető a szerzőnél (IV., Váci-utca 20.) is

A Phoebus tőkeemelése. Ismételten megírtuk, hogy a Phoebus villamos vállalatok részvénytársasága üzleteinek erőteljes fejlődése következtében komolyan foglalkozik az alaptőkeemeléssel. Az utóbbi években ugyanis a Phoebus igen nagy és jelentékeny munkálatokat végzett s így a budapest-vác-gödöllői villamost ő építette. Ő állítja elő majdnem kizárólag az összes budapesti pályaudvarok világítását és csak ujabban kötött szerződést a Rákospalota-Ujpest-Rákospalotai terjedő környék világítására vonatkozólag is, amely berendezkedésnek az előmunkálatai már folynak is. Mindezek az óriási beruházások szükségessé tették a Phoebus alaptőkéjének a felemelését, ami legközelebb meg is fog történni, még pedig úgy, hogy az eddigi 2 milliós alaptőkét 3 millióval 5 millió koronára emelik fel. A társaság 22 korona osztalékot fizetett és az idei kedvező üzletmenete lehetővé teszi neki azt, hogy daczára azon óriási beruházásoknak, amelyekben különösen a rákospalotai István-teleken épült óriási erőtelep került, meg fogja adni a múlt évi osztalékot.

Kereskedők a Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara ellen. Megírtuk, hogy a Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara minap tartott teljes ülésén elhatározta, hogy fuvarlevél-felülvizsálatokra vonatkozó megbízásokat elfogad és teljesít. A kamarának ilyenmő tevékenysége által a szállítványozással és fuvardíjviszátartásokkal foglalkozó kereskedelmi cégek sérelmet láttak és megbízták dr. Kohn Jakab budapesti ügyvédet, hogy éljen a kamara határozata ellen előterjesztéssel a kereskedelemügyi miniszterhez. A megbízott ügyvéd ennek eleget is tett és előterjesztésében kifejtette, hogy a kamara egyéni tevékenységet még kereskedelmi ügyekben sem fejtethet ki, hanem törvényszabta hatásköre a kereskedelemmel és iparral foglalkozó osztályok általános érdekeinek istapolására terjed csak ki. Szakkörökben érdeklődéssel várják a miniszter döntését.

Az Országos Iparbank alaptőkeemelése. Ismeretes, hogy a prágai Zivnostenska Banka és az eszéki Horvát Országos Bank részvénytársaság Budapesten ez évben 2 milliós alaptőkével Országos Iparbank részvénytársaság hangzatos címe alatt nemzeti bankot alapítottak. Hogy mi rejtezik az Országos Iparbank hangzatos címe mögött, azt mi már ismételten megírtuk, s ma már a közönség előtt is a jó magyar hangzású név úgy szerepel, mint a magyarság egyik legellenesebb tényezője. Amint hogy valóban igaz az, hogy rövid fél éves működése alatt ez a nemzeti bank valóban megmutatta, hogy a főtörvényes nemzeti banknak és üzleti érdekek előmozdítása. Ugy látszik, ennek a központi nemzeti banknak igen hálás talaj kínálkozott a kifelé gravitáló és magyarellenessé nemzeti pénzügyintézetek között. Ez okból már rövid fél éves fennállása után a társaság alaptőkéjének felmelésén gondolkodik és e célból, mint értesülünk, legközelebb rendkívüli közgyűlést fog tartani. Erre vonatkozólag már körlevelet is intézett a nemzeti bankhoz, amelyeket tekintettel arra a gyűlésre, amelyel a magyar érdekek ellen viselkednek, új részvényeinek jegyzésére igyekezett rábírn.

A kirakatok magyarsága. A Kereskedő Hírek Társulata kirakatrendező csoportja azaz a kézzel fordul a magyar kirakatrendezőkhöz, hogy legelőször a karácsonyi vásár idején térjenek el az eddigi szokásoktól, ne használják a sok „valódi angol”, „valódi francia” stb. jelzőtáblákat, hanem sok magyar árukat helyezzenek el a kirakatban és azokra feltűnő „Hazai termék”, „Magyar gyártmány” stb. feliratot akasztassanak.

Az Athenaeum telkei. Több ízben megírtuk, hogy az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság részvényei iránt a tőzsdén állandó érdeklődés nyilvánul meg. E keresletnek nemcsak a társaság kedvező üzletmenetében keresendő az okai, hanem abban is, hogy az Athenaeum eladta a Ferenciek-terén lévő házát igen előnyös feltételek mellett. Az üzlet most tényleg meg is kötöttet s mint értesülünk Weisz Manfréd, Weisz Berthold és Deutsch Ignác és fiai vették meg az Athenaeum házát. Érdekes, hogy a házvétel alkalmával került csak nyilvánosságra, hogy hány érdekeltségű részre osztott meg az Athenaeum házának a tulajdonjoga. Ezt mutatja az alábbi telekkönyvi kivonat, amely szerint az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t.-nak a pesti 283. betétben 284. 287—289/a. hrsz. a. felvett Ferenciek-terén fekvő házbeli tizenkét nyolcvanad része 142,500 K-ért Deutsch Ignác s fia cégére, hatnyolcvanad része 71,250 K-ért csepeli Weisz Manfrédre, hatnyolcvanad része 71,250 K-ért Weisz Bertholdra, a 286. betétben 284. 287—289/b. hrsz. a. felvett ingatlanbéli tizenkét nyolcvanad része 90,000 K-ért Deutsch Ignác és fiai cégére, hatnyolcvanad része 45,000 K-ért csepeli Weisz Manfrédre, hatnyolcvanad része 45,000 K-ért Weisz Bertholdra, a 288. betétben 284. 287—289/c. hrsz. a. felvett ingatlanbéli tizenkét nyolcvanad része 127,000 K-ért Deutsch Ignác és fiai cégére, hatnyolcvanad része 63,750 K-ért csepeli Weisz Manfrédre, hatnyolcvanad része 63,750 K-ért Weisz Bertholdra. Itt említjük, hogy ugyanezek megvették Egyedi Lajosnak a pesti 283. 286. és 288. betétekben felvett Ferenciek-terén fekvő ingatlanait és Sonnenberg Imrénnek a 283. 286. és 288. betétekben felvett Ferenciek-terén fekvő ingatlanait is.

Uj cukorgyár. A Déván feállítandó cukorgyár után ismét újabb cukorgyár alapításának híre került hozzánk. Egy horvát cukorgyári részvénytársaság akar a Bácskában hasonló gyárat létesíteni. Hír szerint a gyár napi 10,000 méter-műzsa cukorrépat dolgozna fel. Az alapítók 3 millióra tervezik az alaptőkét s már 1912-ben üzembe volna helyezendő. A gyár alapításában két szabadkai pénzintézet is részt vesz.

A Coburg-palotában lesz a munkapárt új helyisége. Megírtuk, hogy hosszas alkudozások után a Kereskedelmi Bank megvásárolta egyik vállalat révén a Coburg-palotát a Ferenc József-terén. A palotát már a tavasszal lebontják s helyébe a bank óriási bérpalotát épít, amely teljesen összhangban lesz a mellette lévő székházával. Ez a Coburg-ház helyén emelendő palota egyébként politikai nevezetességre is fog szert tenni, amennyiben a Nemzeti munkapárt elnökségével is tárgyalásokat folytat a bank, hogy az egész első emeletet a párt céljaira fogja építeni s a párt ebbe a helyiségébe fog átköltözködni. Ismeretes, hogy a Nemzeti munkapárt mostani helyiségének házá, a Lloyd épületet, a Generali Biztosító Társaság szerezte meg, amely a mostani bérlőkkel egyezségi tárgyalásokat folytat oly irányban, hogy a jövő év folyamán költözzenek ki a palotából és hogy a Generali már a jövő évben megkezdhesse ennek helyén való monumentális építkezését. Eczélből a társaság telkét egyesíteni fogja a mellette lévő régi telkével. Mihelyt a tárgyalások a mostani bérlőkkel, nem kevésbé a fővárossal, melynek a Lloyd-épület egyik kiugrására telekkönyvi szolgalmi joga van, eredményre vezetnek, a Lloyd-épületet is ellepi a eskányos tótok s ezzel Budapest egy az elmúlt időkben igen nagy szerepet játszott épületével lesz szégyenesebb és egy modern, hatalmas palotával gazdagabb.

Kenyérgyárak szaporodása. A főváros községi kenyérgyára eleven példát szolgáltatott a nagyobb vidéki városoknak a magas kenyérrár elleni védekezésre. Rövid időn belül Nagyváradon, Szatmárnémetiben létesült kenyérgyár, ujabban pedig Kolozsvárott alakult Első Kolozsvári Kenyér Gyár R.-T. cég alatti vállalat, mely a jövő hó elején akarja működését megkezdni.

A Magyar Általános Köszénbánya R.-T. egyik bányáját elárverezik. Ismeretes, hogy a m. kir. pénzügyminiszterium az utóbbi időben nagyon szigorúan kezeli azt a jogát, hogy mindazon bányáktól, amelyek nem működnek, a jogosítványát

bevonja s azután a bányát a törvényes formák között elárverezteteti. Erre kerül most a Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársaság Kuritján közönségben fekvő Mária védő című bányája is, melynek jogosítványát a fentemlített ok miatt bevonták. Az árverést rövidesen meg fogják tartani.

A mezőgazdasági hitel. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek december 11-én tartandó közgyűlésére Mendl Jeromos indítványt nyújtott be a „Mezőgazdasági Hitel” ügyében. Indítványa, — amelyet tárgyalni is fognak — így szól: Tekintettel arra, hogy Magyarország közgazdasági jellege legelső sorban mezőgazdasági; tekintettel arra, hogy a mezőgazdaság érvényesülése és boldogulásának eddig legnagyobb nehézsége és akadálya a tőkehiány. Tekintettel arra, hogy az állam nemcsak legfőbb érdeke, hanem — Magyarországon sokkal inkább mint máshol — hivatása is, hogy kezdeményezése és hozzájárulása által segítsen azon bajokon, melyek alatt a mezőgazdaság elvitáztatlanul nyög; javaslatom: Intézzék az OMGE abból az alkalomból, hogy az Osztrák-Magyar Bank és annak adómentes bankjegyköztartó-géne a törvényhozás napirendjére került, egy feliratot, mely oda konkludálna, hogy a felemelendő kontingensből kétszáz millió korona az Osztrák-Magyar Bank jelzáloghitel-osztályának mostani 300 millióról 500 millióra emelendő kontingensének utaltassék.

Miért emelkednek a Hazai Bank részvényei? Ismeretes, hogy a Hazai Bank részvényei a nehezebben mozgó részvények közé tartoznak s mégis az utóbbi időben gyakori áremelkedésben volt részüik. Ezt az áremelkedést a tőzsdén azzal indokolják, hogy a bank ez évben 15 korona helyett 16 korona osztalékot fog fizetni, ami üzleteinek rendkívül kedvező fejlődése tesz lehetővé. Így alig vette a bank üzletkörébe a betéti üzletágat, már az első napokban is igen kedvezően alakult ennek az üzletágának a forgalma. Ugy volt továbbá, hogy a bank két budapesti fiókot állít fel. A kedvező üzletmenet azonban arra bírta az igazgatóságot, hogy a két fiók mellett még további három új fiókot állítson fel. De nemcsak a bank folyóüzletei, hanem a tárczájában lévő iparvállalatok is, így pl. Neuschloss-nasitzi tanninyár, a Rózsahegy Magyar Textilipar Részvénytársaság, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár, a Goldberger-féle textilgyárak, mind olyan jó üzletmenettel dicsekedhetnek, hogy a bank értékpapirjai e révén igen gazdag kamatozást fognak juttatni az intézetnek. Ez az oka annak, hogy a bank részvényeit az utóbbi időben a tőzsdén erősebben keresik, hogy e kereslet következtében azok árfolyama 308 koronára emelkedett.

A Magántisztviselők Nyugdíjgyűlésének igazgatósága e hó 1-én ülést tartott. Az ülésnek bejelentettek az újonnan csatlakozott vállalatok, pénzügyintézetek és számos beérkezett adomány. Az 1910. évi bevétel a jelentés szerint 134 millió, úgy, hogy az egyesületi vagyon ma 7 és félmillió. Végül az igazgatóság több új munkaképtelenség és özvegynek folyósította az öket megillető járadékokat.

A Belvárosi Takarékpénztár terjeszkedése. A Belvárosi Takarékpénztár — amint ismeretes — megvásárolta a Kigyó-ter sarkán levő telket négyszögölenként 4000 koronáért. Mikor ez a vétel létrejött, akkoriban általában azt beszélték, hogy a Belvárosi Takarékpénztár igen drága vásárt csinált, amelyre nem fogja megtalálni későbbben a számadását. Azonban az idők folyamán a Belvárosi Takarékpénztár számítása fényesen bevált. A telekárak ugyanis a Belvárosban olyan rohamosan emelkedtek, hogy ma már a Belvárosban sokkal drágábban kelnek el telkek. Így például a Váci-utca és Türr István-utca sarkán levő telket a napokban négyszögölenként 7000 koronájával vették meg. Ha már most meggondoljuk, hogy a Belvárosi Takarékpénztárnak közel 600 négyszögöles telke, amelyet 4000 koronájával vett meg, mennyivel értékesebb, mint a Türr István-utcai telkek.

HARIS, ZEILLINGER és Tsa a kék csillaghoz

Czégtulajdonos: FABINYI GÉZA.

Karácsonyi eladás zsebkendők, kávé- és asztalkendőek, törülközők, vásznak és sifonok, jól mosható flanel-velozsefir- és kretonmaradékok, mélyen leszállított árakban. **Bpest, IV., Váci-u. 16.**

akkor könnyen megérthetjük azt is, hogy ezzel a telekvétellel a takarékpénztár nemcsak hogy jó üzletet csinált, hanem óriási *latens tartalék*ra is tett szert. Mert ha csak a telek időközben való értékelkedését 2500 koronával számítjuk, ámbar egészen bátran számíthatnók 3000 koronával is, akkor is körülbelül 1.500.000 korona az a nyereség, amit a takarékpénztár ezen az üzleten elért. A takarékpénztár palotája 4 és fél millió koronába kerül, de a palotában levő helyiségeket több mint 400.000 koronáért adták ki bérebe, ami a befektetett tőkének fényes kamatozását jelenti. Egyéb üzletágaiban is hatalmas fejlődést tapasztalhatunk a banknál. Ismeretes ugyanis, hogy a Belvárosi Takarékpénztár volt az, amely első ízben nyitotta meg a záloglevelek számára a hollandi piacot, ahol nagyobb mennyiségű záloglevelet helyeztél el igen jó feltételek mellett. Mint értesülünk, újabb ismét sikerült egy záloglevél-komplekszumot elhelyeznie, nem kevésbé kedvező feltételek mellett. A bank üzletmenetile az egész vonalon nagy lendületet vett és mindenképpen indokolják azt a kedvező véleményt, amelyet a pénzpiac a Belvárosi ideai üzletéről alkotott magának. Igaz ugyan, hogy a Belvárosi nem fog az idén nagyobb osztalékot fizetni, az óriási tartalékolások azonban, amelyek még a házipénztársak is jelentkezőnek, bővebben kiérthetők a részvényesek, mert hiszen a részvények belső értékét tetemesen emelkedettnek látjuk. Ezek a körülmények teszik indokolttá a takarékpénztár részvényesnek az utóbbi napokban történt emelkedését.

A Máv kísérletezései bukáltáplákkal. Ismeretes, hogy Máv. kísérleteket folytatott a bukáltáplá tartóságáról. A kísérletek — hírt szerint — kedvező eredményre jutottak. Számszerű adatok igazolják, hogy a bukáltáplá kellő impregnálás és szakszerű kezelés mellett létszer annyi ideig használható, mint a tölgytáplá. Ezzel a bukáltáplá számára új korszak nyílik s máris arról értesülünk, hogy a Máv. új bukáltáplátelepek felállításának gondolatával foglalkozik, ami arra vall, hogy a bukáltáplák a Máv. a jövőben nagyobb szerepet szán az az eddiginél nagyobb mértékben fogja alkalmazni.

A Felsőmagyarországi Bányá- és Kohóipari Részvénytársaság tokeviszafizetése. Az utóbbi időben bizonyos forrásból, amely következetesen és tendenciázusan szokott foglalkozni a Felsőmagyarországi Bányá- és Kohóipari Részvénytársaság, általában pedig a Kereskedelmi Bank üzletével, azt a hírt terjeszti, mint hogyha a nevezett részvénytársaság azért, mert bányái kimerülöben vannak, kénkövánd üzemet be akarja szüntetni, sőt maga a részvénytársaság is felszámol. Megállapíthatjuk azt, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert felszámolásról szó sincs, hiszen a legutóbbi napokban élénk kereslet mellett határozottan emelkedő irányzatot mutattak a Felsőmagyarországi részvényei, ami nem is a felszámolásra, hanem arra vezethető vissza, hogy a társaság igazgatósága elhatározta azt, hogy a legközvetlenebbi közgyűlésnek javasolni fogja a részvényeseknek bizonyos százalékban való visszafizetését, mert a társaság tartalékai már túl vannak telítve. Ugy értesülünk, hogy a mostani tokeviszafizetés, amit egyébként a társaság kedvező üzletmenete is mindenképpen indokol, 50 korona lesz. Ez a visszafizetés már a harmadik lesz, mert két ízben 50-50 koronát utalt ki tartalékából a társaság részvényesének. A vállalat egyébként a múlt évben 20 korona osztalékot fizetett, ami 10 és egyharmad százalékos jövedelmezőségnek felel meg. És a részvények emelkedésének az a hír teljes magyarázatát is adja. Egyébként a társaság részvényei az utóbbi időben 570 koronáról 620 koronára emelkedtek.

ÉKSZEREK
EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK
 Egyházi szerek, angol, francia, china, chinezüst dísz tárgyak, gyári áron beszerezhetők.
 Legújabb angol rendszerű fizetési módokat mellett.
SÁRGA JÁNOS és társai
 óraszergyáros KOLÓZSVAR.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Küzdelen az élelmiszerhamisítás ellen. Az Országos Iparegyesület gyáripari szakosztálya pénteken ülést tartott, amelyen a meghívott társesületet képviselőinek részvételével folytatták az élelmiszerhamisításról szóló törvény revíziójának tárgyalását. A kérdés harmadik előadóját, dr. Szilágyi Gyula adta elő referátumát ezuttal; részletesen kifejtette a reform okait, az érvényben levő törvény és rendelet hibáit és azokat a követelményeket, amelyek a revíziónál figyelembe vevendők. *Gelléri Mór* indítványozta, hogy a szakosztály kérje fel az előadókat a földművelésügyi miniszterhez intézendő felterjesztés elkészítésére. A felterjesztés szövegének másolatát a szakosztály megküldi a társesületnek hozzájárulás végett. A szakosztály a javasolt eljárás módját elfogadta s végül *Asbóth Emil* elnök indítványára közönyt mondott az előadóknak szakszerű munkálataikért.

A Magyar Bank belvárosi fiókja. Hírt adtunk már arról, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. a Belvárosban új fiókot állit. A bank igazgatósága — amint értesülünk — a bécsi-utczában létesíti az új fióklát, mely működését nemsokára meg is kezdi.

A telekkönyvi betétszerkesztés és a pénzintézetek. A Magyarországi Pénzügyminiszter Országos Szövetségének elnöke, *Mándy Lajos* nyugalmazott miniszteri tanácsos felterjesztést intézett az igazságügy-miniszterhez avéghöz, hogy a folyamatban levő telekkönyvi betétek szerkesztésénél intézkedjék, hogy a betétek technikai beosztása járuljon hozzá a kezelés könnyességéhez és pontosságához. A vidéki pénzintézetek már régebb idő óta panaszkodnak, hogy a telekkönyvek számadatainak beiktatása nehézséget teszi a kezelést. A Pénzügyminiszter Országos Szövetsége ennek a nehézségnek elhárítására kéri a minisztert.

A Horvát Leszámitolóbank fumei érdekeltsége. Megemlékeztünk már a Fiumei Népbank alapítókfelemelési szándékáról. A héten tartott igazgatósági ülés foglalkozott a felemelés kérdésével, s elfogadta a Horvát Leszámitolóbank ajánlatát, mely szerint nevezett bank hajlandó az ujonnan kibocsátásra kerülő 6000 részvény kétharmad részét átvenni. A két bank között létrejött érdekközösre vall a Fiumei Népbank két új igazgatósági tagja is, akik a Horvát Leszámitolóbanknak is igazgatósági tagjai.

Fizetőképzetlenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetőképzetlenségeket közli: *Lohr Gyula*, bécsi jegyzett vásáros, *Kaposvár*; — *Kovács Armin* kereskedő, *Budapest*; — *Schwartz Adolf* kereskedő, *Eger*; — *Liszkóvits Gyula* budapesti posztkereskedő (VII., *Dohány-u. 12.*) is beszüntetve fizetéseit. Arukért kb. 200.000 koronával tartozik. — *Ehrentreu testvérek* (VI. ker., *Ebävös-u.*) budapesti cégg alatti, *Ehrentreu Dezső és Géza* butorkereskedést nyitottak. Alig néhány hónapi tevánllás után *Ehrentreu Géza* a cégéből kivált, *Ehrentreu Dezső* pedig katona lett, amire a céget a cégjegyzékből töröltették, a még rakitáron levő butorokat jóval az értékükön alul eladták anélkül, hogy a mintegy 30.900 koronával érdektelt hitelezőket kielégítették volna. A cég künnelevő követeleit azonban állítólag *Ehrentreu Géza* pontosan beszedte és a maga cégjaira fordította. A károsított hitelezők egyike, a *Köhl* és *Krapfenbauer* bécsi cég a volt cég-tulajdonos ellen bünyenítő följelentést tett. — *Grossmann és Steiner*, *Rádó villanyfűszerelési és reklám-vállalat* (VII., *István-u. 9.*) budapesti cég rövid ideig fennállása után fizetési zavarokba jutott s egyik hitelezője esődtört kért ellene. A cég igen kis méretekben dolgozik s passzívja is jelentékelen.

A „Mundus“ fabutorgyárak vesztése. A Magyar Általános Hitelbank égizse alatt működő „Mundus“ egyesült magyar hajlított fabutorgyár részvénytársaság ungvári telepe egy idő óta vesztéssel dolgozik. Bár az anyavállalat mindent elkövetett arra, hogy a butorgyár helyzetét javítsa, sőt legutóbb a volt vezérigazgatóját végkielégítéssel el is bocsátotta, még sem sikerült a gyárat jövedelmezőbbé tenni. Most tehát úgy határozott a központi igazgatóság, hogy a munkabéreket 25 százalékkal leszállítja, ha pedig a munkások ebbe nem egyeznének bele, akkor az ungvári üzemet végleg beszünteti. Az ungvári telepre való ráfizetések egyébként az idén veszélyeztetik az egész társaságnak kedvező üzletmenetét is, mert mint értesülünk, a deczember 20-ára összehívott közgyűlés elé az igazgatóság már olyan mérleget nyújt be, amely a múlt évi 146.500 korona nyereséggel szemben már vesztésegét mutat ki.

Gyáriparosok drágasági ankéteje. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége és a Magyar Közgazdasági Társaság ankéteje ma délután négy órakor folytatódott. *Chorin Ferenc* elnök nyitotta meg az értekezletet és átadta a szót *Szilassy Zoltán* országgyűlési képviselőnek, aki annak a felfogásának ad kifejezést, hogy a nagy mértékben emelkedő aranytermelés egyik, ha nem is legjelentékenyebb oka az általános drágulásnak. Meggyőződése, hogy a drágulást a munkabérek évről-évre való tetemes emelkedése is okozza. További okul a védővámrendszer hozza fel, a mai vámrendszer azonban az iparnek és a mezőgazdaságnak vámmakkal való védelm-

ben a teljes paritás alapján áll. A határok megnyitását nem tartja megengedhetőnek, mivel a nálunk hatalmasabb gazdasági területek legyűrűnek benünk. A mezőgazdaságnak vámmakkal való védelmét elengedhetetlennek tartja, mivel a mezőgazdaság fejlődése minden térre kihat s magára az iparra is nagyarányú fejlesztő hatása van. A drágaság elleni panaszokban sok az önzés, mivel a szocialista szervezetek (!) azért követelik az árleszállítást, hogy munkabéreiből az életfentartás költségein kívül még egyébre is maradjon pénzük, a nagypar pedig azért panaszkodik, mivel a hus árának leszállításában a munkabérek leszállításának lehetőségét látja (!) (Élénk ellentmondások.) Szerinte — természetesen — a magyar mezőgazdák érdekeinek védelme felel meg az igazi közérdeknek, mivel ez a védelem jelenti igazában a milliók védelmét. *Chorin Ferenc* elnök nem akar reflektálni *Szilassy* felszólalására, de tiltakozik amaz állítása ellen, hogy a magyar iparosság azért panaszkodik, hogy a drágaság esőkkenésével a munkabéreket leszállíthatja. A munkabéreket az iparosság a munkásság érdekében lényegesen emelte, hogy azoknak tűrhető életfeltételeket biztosítson, de úgy látják, hogy a legnagyobb mértékű munkabéremelés is kárba veszett azon a réven, hogy a megélhetési feltételének, de különösen az élelmiszernek ára rohamosan és igen nagy mértékben emelkedtek. *Szilassy Zoltán* helyreigazítja szavait és hangsúlyozza, hogy az ipar érdekeinek éppenséggel nem ellensége. *Báró Hatvany-Deutsch Sándor* az egész drágasági kérdést kiséstülzottnak tartja. A drágaság már régóta a különböző epékákbán állandóan növekedett, aminek első főoka éppen a pénz vásárlási képességének esőkkenésében van. A főbajt a borzasztóan fölöslegzett védvámokban találja. Ezen a maguak erejével nem segíthetünk; éppugy kell azt szenvednünk, mint az egész világ szenved. Rátér azután a speciális magyar hibákra. Frázissokkal nem lehet a földet felszántani. A magyar gazda földművelése nem elég intenzív s bár az utóbbi időben nagy javulás észlelhető, mégis szükség volna arra, hogy a magyar gazda tanuljon a szomszédaitól s akkor a magyar földből kétszer annyit ki lehet hozni, mint most. *Dr. Tonelli Sándor* nem tartja jogosultnak azt a kifogást, hogy a drágulás ellen panaszok csupán az élelmiszer drágulása miatt panaszok. Áttérve a serb és romániai behozatal dolgára, szükségesnek tartja a kontingens felemelést, amely úgy az agrár, mint a merkantil álláspontot kielégítheti. Igen szükségesnek tartaná az állatszállítás költségeinek megfelelő refakézúkkal vagy más alkalmas technikai módon való mérséklését. *Dr. Szende Pál* örömmel konstatalja, hogy a drágaság elleni ankóteknék már eddig is megvan az a hatása, hogy az agrár és a merkantil álláspontok közeledtek egymáshoz. Kimutatja, hogy habár az állatlállomány 74 százaléka a kisbirtokosok kezében van is, azért a magas husárak és a nagy vámok éppenséggel nem a kisbirtokosoknak előnyére szolgálnak, sőt sokszor egyenesen a kisbirtokosokat károsítják. *Dr. Balkányi Kálmán* Szerbiából hozott statisztikai adatokkal erősíti meg *Szende Pál* előadását és kimutatja, hogy a husnak vágott állapotban való behozatalától nem igen lehet a drágaság megszüntét várni, hanem az élőállatok behozatalát kell megengedni. *Chorin Ferenc* elnök ezután, mivel még több felszólaló jelentkezett, az értekezletet elhalasztotta s a záróülés megtartását kedden délután négy órára tűzte ki.

Uj paloták Budapesten. Lapunk olvasóinak beszámoltunk időről-időre azokról az építkezési tervekről, amelyekkel a budapesti pénzintézetek és biztosítók az év folyamán foglalkoztak. Bár újabb adatokat az alábbi összeállításban nem közölhetünk, mégis együtt csoportosítva adjuk most az új budapesti bankpalotákra vonatkozó terveket, amelyek igazolják azt, hogy az 1910. évben szinte szenzá-

ÖN BÉREDEL
 egy ócska zongorát vagy pianinót és
KIDOB
 havonta 12 vagy 16 korona kölcsöndíjat, végre pénzt kádta,
 zongorája nincsen.
HA FIZET
 havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érozpánczelttőkes kereszthuros új zongorát vagy pianinót, nem ir alá váltót, nem állit kezeset, nem leköteltette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonos lesz a zongora. — Ilyen Ideális szolild, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA“ részvény-társaság
 (Igazgató: Sternberg Dezső.)
 zongora eladási és kölcsönzési telepén.
 Eufon ölcsernélküli legtükkéletesebb gramofon- és művészlamezek főeladásitása.
Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.
 (Király-utoza sarok, az Országos Zenekadémia közelében.)
 Telefonszámi: 4-31.
 Zongorák beoszerelése, javítása, hangolása legkülönbansban.
 Fentli rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban látók részesülnek.

ciószámbe menő építkezési kedv uralkodott a budapesti pénzintézetek között. Eddig modern bankpalota kevés volt Budapesten. Most azonban sorra épülnek a modern bankpaloták a fővárosban. Az épülőben levő új bankpaloták között a legelőrehaladottabb a *Felvárosi Takarékpénztár* palotája a Koronaherezeg-utca és a Kigyó-tér sarkán. — A *Magyar Általános Hitelbank* hatalmas bankpalotájának építését nagyon visszavetette az a kiapadhatatlan forrás, mely a fundamentum ásásánál kibuggyant, de most már nemsokára elkészül az a ciklopszi elzáró mű, mely ezt a Dunaszemét elzárja. A palota csak 1912 végére lesz kész. — A *Magyar Agrár- és Járadékbank* a Nádor-utca és a Béla-utca sarkán épülő palotája már gyorsabban halad, miután a régi épület hatalmas százados falait nagy fáradsággal lehordták. — A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület* új palotájának helyén álló régi házakat a Deák Ferencz, Vácz- és Türr István-utczák között most bontják és a palota építését a tavasszal kezdik meg. — A *Hazai Bank R.T.* legutóbb megvásárolta az Erzsébet-tér és Harminczad-utca sarkán lévő házat Sztányi Géza és birtokostársaitól. Most a szomszédos, Harminczad-utca 4-ik számú és Forché Román nevén álló ház megvásárlása iránt tárgyal. — Nagyszabású bankpalotát készül építeni a *Magyar Bank és Kereskedelmi R.T.*, melynek jelenlegi helyiségei a bank rohamos terjedése következtében már régen szűkek. Ez a bank már azelőtt megvásárolta a jelenlegi székházával szomszédos telket a Vácz-körút 30. sz. alatt, hogy ennek helyén szükség esetén pótépitkezéssel kibővitse saját házat. E helyett azonban grandiózus tervet valósít meg ez a bank, mely célra megvásárolta a Katonai biztosítótól a Marokkói-utca sarkán lévő Vácz-körút 12. és 14-ik számú házakat, melyek helyén, éppen az Andrásy-ut torkolatával szemben, impozáns bankpalotát fog építeni. — A *Magyar Pénzintézetek Központi Hitelbankja* megvásárolta gróf Nemes Jánostól az Arany János-utca 24. számú házat, amelyben jelenleg is székel s két emelet ráépítésével modern bankházzá alakíttatja át. — Végül még megemlítendő, hogy a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* biztosította magának a Ferencz József-tér és a Mérleg-utca sarkán lévő Kőburg-palotának nevezett egyemeletes házat. — A pénzintézetek mellett különösen a biztosító társaságok építkeznek nagyobb mértékben a fővárosban. A *Hollandi életbiztosító társaság* e hónap elején költözködött saját otthonába a Kálvin-tér és Ullői-ut sarkán. — Az *Adria biztosító társaság* tudalevőleg az Erzsébet-tér, Deák-tér, Deák Ferencz-utca és Miatyánk-utca között lévő hatalmas négyszöglet szerelte meg, melyen 1912 tavaszán kezd meg új palotájának felépítését. — A *Katonai biztosító* a Károly-körút és Dohány-utca sarkán lévő Huszár-féle házat vásárolta meg 2800 K-ért négyszögölenként és ennek helyén rövidesen nagy székházat épített. — Az osztrák *Phoenix biztosító társaság* jelenlegi Bécsi-utcai háza mellett lévő Hajó-utca 4. és 6. számú házakat megvásárolta dr. Gruber Ármintól és Gruber Zsigmondtól 1700 K-ért négyszögölenként és mindhárom háznak mintegy 555 ölnyi területén új palotát fog építtetni. — A *Magyar élet- és járadék-biztosító intézet* pedig megvásárolta az Andrásy-ut 8. számú három emeletes házat özv. báró Schosberger Henrikéntől kerek 1 millió K-ért, ami azonban elég jól fog kamatozni az intézetnek. — Egyéb részvénytársaságok is meglehetősen építkeznek a fővárosban. Így a *Magyar általános közbánnya-társulat* Akadémia-utcai palotája már tető alá kerül. Az épületben nemsokára a Magyar általános közbánnya, hanem a Nyugatmagyarországi közbánnya R.T., a Borsodi szénbányák R.T., a Mészárosító R.T. és az Általános magnezit R.T. helyiségei lesznek elhelyezve. — A *Magyar kir. folyam- és tengerhajózási R.T.* új székházának a Mária Valéria-utca és a Vigadó-utca sarkán az alapozási munkálatait kezdték meg az idén. — Végül a *Magyar cukoripar R.T.* Bálvány-utca 10. számú házat is felépíti. Ezek a társasági házak még jó ideig foglalkoztatják majd az építő ipart és elkészülve igen előnyös háttal lesznek a fővárosra.

Országos kiállítás Szegeden. A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara, továbbá más gazdasági egyesületek évek óta készülnek már egy országos ipari és mezőgazdasági kiállításra. Lázár György kir. tanácsos, polgármester most átiratot intézett Szeged város tanácsához, hangsúlyozván, hogy 1914-ben lesz 35 esztendeje, hogy az árvíz elpusztította a várost. Akkor hangzott el a király ajkáról a szó, hogy Szeged szebb lesz, mint volt. 1914-ben készül el az egész városrendezés és az árvíz emlékére épülő fogadalmi templom, az új közkörház, ezenkívül számos új tanintézet, a zenepalota, végül Deák Ferencz, Széchenyi István és I. Ferencz József király szobra. A polgármester azt javasolja, hogy tegyen a tanács lépéseket az anyagi alap megteremtésére. A tervezet szerint a város 150.000 koronával járulna a kiállítási alap megteremtéséhez.

Az Agrárbank alapításának új üzletága. A parcellázás újban fontos üzletágává kezd válni a pénzintézeteknek. A Magyar Agrár- és Járadékbank egyik vidéki alapításának, a Szabolcsi Agrártakarékpénztárnak igazgatósága határozta most el, hogy üzletkörét kibővíti és *mezőgazdasági ingatlanok parcellázásával* is kíván foglalkozni.

A Közlekedés. Egész sor elsőrangban érdekes olvasmány, magas nivóju czikk, tanulmányok és apróságok teszik érdekessé „A Közlekedés” ma megjelent novemberi számát. Első helyen *Wittek Henrik* lovag, volt osztrák vasúti miniszternek a vasúti politika történetéről szóló tanulmányát közli, ezt *Bánky Gyula* államvasúti főmérnöknek a beruházásokról szóló hatalmas fejtegetései követik; *Maurer Vilmos* ny. máv. felügyelő az államvasút pénzügyeinek egy igen fontos problémáját tárgyalja nagy avatottsággal. Az Adria-szerződés kérdését szakértő penza ismerteti, hosszabb czikk foglalkozik a magánvasutak szállítási adójának kérdésével és a közlekedési szakismereteknek a kereskedelmi iskolákban való tanításával. Nagy esomó aktuális kérdései és a közlekedésügy minden ágát érintő témáról találunk jól összeválogatott és elevenen megírt kisebb-nagyobb terjedelmű közleményt a fűzetben, amely ismét tanuságot tesz a folyóirat előkelő színvonaláról. „A Közlekedés” előfizetési ára évi 24 korona. Megrendelhető a kiadóhivataltal.

A pénzpiacról. A pénzpiac oly régóta várva-várt megkönnyebbülése úgy látszik megérkezett. Ez külsőleg is kifejezésre jut már az Angol Bank mult heti kamatlábleszállításában és kifejezésre jut a hazai pénzpiac mostani kedvező helyzetében is. A piacon az befektetési papírok és a járadék iránt igen nagy az érdeklődés nemsokára a hazai, hanem a külföldi vásárlók részéről is és az idén megtörtént az az érdekes, eddig bizony még elő nem fordult eset, hogy a magyar járadékok árfolyama 1-1/4 százaléknnyira megközelítette az osztrák árfolyamokat, holott eddig általában 4-5 százalékos differencia volt a két járadék között. Ha még ehhez hozzá vesszük azt, hogy a magyar járadékosokra kirótt 2 százalékos osztrák járadék adót megszüntették, akkor világos lesz előttünk, hogy a járadékos névze most nagyon kedvező piaci viszonyok uralkodnak, ami egyébként kifejezésre jut a járadékosok mai 92 koronás árfolyamában is. Egyébként az összes értékekben kedvező irányzat uralkodik a tőzsdén és ha nagyobb árfolyam emelkedések — kivéve a Magyar Hitelt — e héten nem is fordultak elő, azért az irányzat az összes értékekben szilárdnak mondható, amint az az alábbi táblázatunkból is kitetszik:

	nov. 5	nov. 12.	nov. 26.	dec. 3.
Magyar Hitel	856.50	847.—	855.50	862.—
Osztrák Hitel	666.50	660.50	666.50	671.50
Államvasut	752.—	744.25	750.50	751.—
Keresk. Bank	3890.—	3880.—	3885.—	3910.—
Leszámitolóbank	606.—	594.—	601.50	605.50
Magyar Bank	753.50	743.50	747.50	748.—
Jelzálogbank	515.50	493.—	507.—	506.—
Hazai Bank	306.—	301.50	304.50	306.—
Aszfalt R.T.	217.—	217.—	220.—	219.50
Salgótarjáni	641.—	633.—	637.—	639.—
Danubius	490.—	482.—	493.—	494.—
Ganz	3880.—	3845.—	3990.—	4080.—
Rimamurányi	685.—	669.—	676.50	675.50
Spódium	181.—	178.—	177.—	176.—
Közuti Villamos	758.25	742.50	745.50	757.—
Városi Villamos	406.50	391.50	396.50	395.50

A kormány és a községi takarékpénztárak. Sajnátságos álláspontira helyezkedik a mindenkori kormány a községi takarékpénztárakkal szemben. A városok ugyanis belátták, hogy a községi hitelt ma már csakis községi takarékpénztárak segítségével lehet szanálni. A képviselőházban is elhangzott már néhány interpelláció amiatt, hogy a kormány nem nyilatkozik arról, mi a véleménye a városi takarékpénztárakról. Egyben pedig nem hagyja jóvá a ter-

vezett községi takarékpénztárak alapszabályait. A városok ebben érdekeik elhanyagolását látják, s ez indította Debreczen városát arra, hogy megkeresi a fővárost, amely szintén városi takarékpénztárt akar létesíteni, hogy a kormánynál érdeklődjének, miért késik a fővárosi takarékpénztárra vonatkozó alapszabályok jóváhagyása. Valószínű, hogy ugyanazon ok késlelteti mindkét községi takarékpénztár alapszabályainak jóváhagyását.

Méhészek ülése. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület *Szilassy Zoltán* orsz. képviselő előklésével ülést tartott, melyen a deczemberi közgyűlés elé terjesztendő jelentések, zárszámadás és költségvetés előterjesztésén kívül a legfontosabb tárgy volt a Magyar Méhészeti Egyesületek Országos Szövetsége alapszabálytervezetékének megvitatása. A tervezetet elfogadták és elhatározták, hogy megvitatás céljából az összes hazai méhészegyesületeknek megküldik.

Jön az argentinai hus. Triestből jelentik: Az Austro-Amerikana igazgatóságához ma Buenos-Ayresből a következő távirat érkezett: A Viando gözös, amely az első nagyobb argentinai huszállítmányt hozza, deczember 1-én indult el. A hajó janár elején érkezik Triestbe.

Uj szaklap. „Magyar Vasutas Ujság” czimmel dr. Halmos István máv. fogalmazó és dr. Walles Antal szerkesztésében új hetilap indul meg. A lap — mint a bevezető czikk mondja — független kolleghiális érzéstől áthatott tolmácsolója kíván lenni a vasutasok összességének s hirdetni kívánja a kartársi becsület, megértést, a hivatás és a haza iránti szeretetet. Az első számban Marx előkligazgató, Sztéryny ny. államtitkár, Rákosi Jenő főrendiházi tag, Czinder Antal Budapestnyugoti raktárfőnök, Steyskál főfelügyelő, Okolicsányi-Kutly Dezső kir. tan., egyetemi tanár és dr. Lázár György szegedi polgármester irtak. A tarzát Bársony István jeles írónk irta. A hírek és egyleti rovatán kívül az utazó közönség részére nyújt tájékoztatást. A lap előfizetési ára évi 6 korona. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal (Budapest, VII., Klauzál-tér 9.)

A Nemzeti Biztosító forgalma. A Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaság folyó évi október havában 658 drb balesetbiztosítási kötvényt állított ki, 8,196.080 korona és mulékony keresékeptelenség esetén 8,196.080 korona és mulékony keresékeptelenség esetén 2371 korona napikártanításra biztosított összegről szólanak. Nevezett társaság a f. év janár hó 1-től október hó végéig terjedő időszakban 7740 ajánlatot kötvényesített és pedig 56,108.803 korona halálesetre, 86,951,688 korona rokkantság esetére és 26,248 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 12,816,179 korona 49 fillér kártérítést fizetett ki.

Uj magyar gözös. Fiuméből jelentik: Az Atlantica hajóstársaság a belga-hobokéni Encinering hajógyárban készült Tenger nevű 728 regis-ter és 2000 tonna tartalmu új hajója ma Fiuméba érkezett. A hajó Methilből teljes szénrakományt hozott és óránként 10 tengeri mérföld sebességgel haladt. A Tenger kazán- és gépvizsgálatát, továbbá a hajó lajstromozását és hivatalos próba-utját a révhivatal legközelebb megejti.

Feloldás szerkesztő:
FURJEST LAJOS
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató **ERDŐS ARMAND**

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult
Dr. Schöfft-féle
„ARANYCSEPPEK”
váltólag és minden gyomorbeli ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugást és kölikat, továbbá vértisztítja a szorgát és megszünteti az étvágytalanságot, emigrén-, hanyasins-gert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. AKI ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségre és a guttá-téstól is mentve van. Vesebei és kolera e. i. n.
I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.
Szétküldi minden világrészebe:
Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez, Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, december 3.

A készáru piaczon élénk kereslet mellett a forgalomba került 25.000 mm. búzát a malmok ma 5 fillérig magasabb áron vásárolták. — Rozsban kevés üzlet volt, Zab szilárd az emelkedő határidőár-folyamnak hatása alatt, habár a kereslet nem nagy. Tengeriben csak új áru van üzlet, ó-áru hiánya folytán. A határidőpiacon az üzletet ma lanyhának taksálták a malomviszályban megjelent azon hír következtében, hogy a malmok üzemredukciója perfect, csak a vidéki malmok hozzájárulását várják. Sőt a Concordia-malom állítólag már redukálta is az üzemét. Már régi tapasztalat, hogy mihelyt a malmok üzemredukciója a valósághoz közeledik, az árak emelkednek. Így volt ez ma is és habár az árfolyamok jóval a tegnapi zárhat alatt indultak, rövid idő múlva a tegnapi zárati árfolyamok felé emelkedtek és a szilárd irányzat az üzlet végéig megmaradt.

A készáru piactól jegyzés a mai tőzsdén a következő volt:

Áru	Minőségi jel	Ár 100 kg.	Minőségi jel	Ár 100 kg.
Búza				
Tiszavidéki	75	—	79	22,40—22,80
"	76	22,10—22,35	80	22,50—22,90
"	77	22,20—22,50	81	—
"	78	22,35—22,70	82	—
Pestvidéki	75	—	79	22,30—22,65
"	76	22,—	80	22,40—22,85
"	77	22,10—22,40	81	—
"	78	22,25—22,50	82	—
Bánsági	75	—	79	22,35—22,70
"	76	22,—	80	22,40—22,80
"	77	22,20—22,40	81	—
"	78	22,30—22,55	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	22,15—22,40	80	—
"	77	22,25—22,55	81	—
"	78	22,40—22,70	82	—
Rozs	1-ndü új	—	—	15,50—15,60
"	Középmínőségű új	—	—	15,30—15,45
Arpa	takarmány 1-ndü új	—	—	14,50—15,—
"	2-ndü új	—	—	14,——14,40
Zab	1-ndü új	—	—	17,——17,40
"	2-ndü új	—	—	16,60—16,90
Tengeri	tehető földi ó	—	—	—
"	új	—	—	10,40—10,80

Eladatott:

Búza. Tiszavidéki: 100 mm. 80,5 k 23,10 K felső, 500 mm. 79,5 kg. 23,05 korona, 500 mm. 79,5 kg. 23,— korona, 200 mm. 79 kg. 23,30 korona, 200 mm. 79 kg. 23,20 korona, 150 mm. 79 kg. 23,10 korona, 100 mm. 78. kg. 22,85 korona, 1000 mm. 77,5 kg. 23,10 korona, 150 mm. 77 kg. 22. 80 korona, 135 mm. 76 kg. 22,50 korona.
Bácskai. 3070 mm. 75 kg. 22,20 korona.
Bánsági. 5000 mm. 75 kg. 22,30 korona,
Óbecsei. 4030 mm. 75 kg. 22,40 korona.
Pestvidéki. 200 mm. 78,5 kg. 22,90 korona. 100 mm. 78 kg. 22,80 korona, 100 mm. 78 kg. 22,80 korona, 500 mm. 78 kg. 22,80 korona, 500 mm. 78 kg. 22,60 korona, 100 mm. 78 kg. 22,40 korona, 350 mm.

76 kg. 22,60 korona, 4000 mm. 76 kg. 22,55 korona, 100 mm. 76 kg. 22,40 korona.

Ókanizsai. 800 mm. 76 kg. 22,40 korona, 400 mm. 74,8 kg. 22,40 korona.

Felsőmagyarországi. 1000 mm. 79,5 kg. 23,05 korona.

Raktár. 1750 mm. 76,3 kg. 22,50 korona.
Zab: 100 mm. 16,70 K, 100 mm 16,35 K, 100 mm. 16,40 korona, 100 mm. 17,10 korona, 400 mm. 16,40 korona, képf.

Rozs: 400 mm 15,15 K pp.
Új tengeri: 100 mm. 10,80 K.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötötték:

Délelőtti:
Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1910-re:
Búza áprilisra 22,24—22—20—32
Búza májusra 22,20—22—14—26
Búza októberre 21,66—70—58—74
Rozs áprilisra 15,82—74
Rozs októberre 15,40—56
Tengeri májusra 11,24—22—32
Zab áprilisra 16,86—94—98—90

3 óra 30 percés árulások:

Búza áprilisra	22,24—22,86
Búza májusra	22,24—22,26
Búza októberre	21,72—21,74
Rozs áprilisra	15,76—15,78
Rozs októberre	11,28—11,30
Tengeri májusra 1911-re	10,92—10,94

Budapesti gabonaforgalom.

1910. decz. 1-től 1910. decz. 2-ig.

	Erkezett	Elszállított	méter mássa
Búza	22387	6698	
Rozs	6081	100	
Arpa	19568	131	
Zab	12687	—	
Tengeri	964	—	
Liszt	561	—	
Korpa	—	—	

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde iránya a javult külföldi jelentés ellenére eleinte gyöngye volt. Az üzlet későbbi folyamán a hangulat barátságosabb jellegűt öltött, a forgalomban levő értékek árvesztése megtérfült. A készáru piactól üzlettel van.

Az értéktőzsde kötötték: Osztrák hitel 670,25—671,25, Magyar hitel: 860—861,50, Jelzálogbank 503,50—505, Rimamurányi vasmű 675—673,50, Városi villamos vasút 394,75—395,75, Közüti villamosvasút 752,50—753,75, Hazai bank 307, Magyar bank 746,75—748, Beocsi 745.

Délben ösztönzés hiányában a forgalom úgy a nemzetközi, mint a helyi piacon teljesen pangott. Az értékek kissé javultak és tartottan zártak. A készáru piactól alig volt kötés. A járadékpiacon nyugodt, tartott maradt.

A déli tőzsdén kötötték: Osztrák hitel 671—672, Magyar hitel 860,75—861,75, Kornajáradék 92, Jelzálogbank 505—506,50, Rimamurányi 674,50—675, Osztrák-magyar államvasút 752, Délvasút 114,50, Városi villamosvasút 395—395,50, Közüti villamosvasút 753,50—754,75, Hazai bank 306,50, Magyar bank 747—748, Agrárbank 513—513,50, Bevárosi takarékpénztár 674,50, Felsőmagyarországi 615, Ganz 4020.

Az utőtőzsde iránya csekély forgalom mellett lanyha maradt.

Az utőtőzsdén kötötték: Magyar hitel. 861,75—862, Jelzálogbank 560,50, Délvasút 115, Közüti villamos vasút 757,50—758,75.

STEIN SAMU

Telefon 21-28. BUDAPEST Telefon 21-28.
VII. ker., Erzsébet-körút 14. szám.

Olcsóságokban páratlan nagy karácsonyi occasió-vásár.

Az őszi idényről visszamaradt nem selejtés, de nem is külön e célra beszerzett silány áruk, hanem kizárólag raktáron felhalmozott kifogástalan jó minőségű árukat bocsátok mélyen tisztelt vevőim rendelkezésére az alant felsorolt feltűnő olcsó árakkal:

120 cm. sz. divat angol kelme...	49, 65 és 75 kr.
120 cm. sz. jó minőségű sima színű posztó	55 kr. és felj.
140 cm. sz. szürke angol homespun 2.	2,25 és 2,50 frt.
Bársonyok nyomott, préselt, pettyes, törökös színeben	65, 78, 85 kr., 1 frt és felj.
Taft-selyem minden színben	78 kr.
Pongé-selyem 60 cm. széles	58 kr.
120 cm. sz. svajci selyembatizt sima színeken	35 kr.
Kitűnő minőségű tennisz-flanell	18, 22 és 25 kr.
Puha, meleg barkettek	26, 29, 35 és 45 kr.
Ruhavászak	29 és 39 kr.
12 darab jó minőségű damaszt törölköző-kendő	3 frt.
1 vég, 15 méter reklám-vászon	3,75 frt.
1 vég, 23 méter ág- és fehérneművászón	5,50 frt.
1 vég 1/4, 14 méter lepedő-vászon	7,75 frt.
1 darab 6 személyes damaszt-asztalkészlet	3 frt.
1 darab 6 személyes színes kávé-készlet	1,40 frt.

Legjobb minőségű női fehérneműk, zsebkendők, csipke- és ruhadíszek, színházi kendők és plaidok dus választékban.

Videóra mintát kérésre küldök és 10 frton felül rendelvényt bérmentve szállítok. — Még nem felelő árú kicserélők. 11674

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, december 3. (Saját tudósítottól.) A budapesti terménypiac megszilárdulása csak annyiban volt befolyással az itteni terménypiacon, hogy az e heti árhanyatlások nagy részét helyre vanna hozva s búza már csak 5—10 fillérrel áll alacsonyabban, semmint a múlt szombat, egyes provenienziájú árúért teljes múlt heti áratok kellett volna fizetni. Rozs csekély forgalom mellett a múlt szombathoz képest 5 fillért vesztett, árpában a Konzum érdeklődést mutatott, az árak 30 fillérrel javultak. A kínálat magyar zabban gyenge volt, amelykel szemben normális konzumkereslet jelentkezett, az árak 5—10 fillérrel emelkedtek. Osztrák zab ára változatlan, új tengeri nyugodt irányzat mellett 5 fillérrel drágult.

Jegyztetett búza: Tiszavidéki 11,05—12,15, bánáti 11,35—11,85, székesfehérvári 11,25—11,60, mosoni és győri 11,05—11,55, felsőmagyarországi 11,05—11,55, délvasuti 11,10—11,50, marchfeldi 10,85—11,25.

Rozs: Felsőmagyarországi 8,15—8,35, pestmegyei 8,20—8,40, csepeli és délvasuti 8,10—8,30, különféle magyarországi 8,10—8,30, ausztriai 8,10—8,40.

Arpa: Morvaországi 9,20—10, marchfeldi 8,70—9,50, bécsvidéki 8,50—9, felsőmagyarországi 8,20—9,00, győri 8,30—9,10, délvasuti 8,20—9,10, északmagyarországi 8,20—9,35, maláta 7,70—8, takarmány 7,35—7,70.

Magyar tengeri 7,50—7,75, új 5,90—6,15, Cinquantin 7,80—8,25.

Magyar zab 8,65—9,15, válogatott 9,05—9,45, csehországi 8,70—8,90.

Lisztben az üzleti viszonyok valamivel javultak,

Heti műsor:

December hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vígyszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- Ujleti Színház	Uránia	Hangversenyek
5 Hétfő	III. Rikhard	Mignon	—	A testőr	Karenin Anna	Czigányszerelem	Bécsi asszonyok	Narancsvirág Édes öregem	Anbauer Ottó Royal (M.) Sugár-csuzzi, Zenepalota (H.)
6 Kedd	Gringoire Meguntam Margitot	Lohengrin	—	A Rubikon	Sárga liliom	Czigányszerelem	Bécsi asszonyok	Narancsvirág Édes öregem	Hubay-Popper Zenepalota (H.)
7 Szerda	A balga szüz	—	—	A testőr	Egy test, egy lélek	Czigányszerelem	Bécsi asszonyok	Narancsvirág Édes öregem	Filharmonikusok Vigadó (R.)
8 Csütörtök	A vasszáras	Lakmé	—	A kormánybizos	Csákó és kalap	János vitéz	A peleskei nótárius	Narancsvirág Édes öregem	Schnittser Germaine Royal (N. és B.)
9 Péntek	A becsstelen	Tosca	A vadkaesa	Az őrdüg	Karenin Anna	Czigányszerelem	Bécsi asszonyok	Narancsvirág Édes öregem	Wiener Konzert- vein (H.) Vigadó
10 Szombat	A becsstelen	Bohémélet Magyar táncgyuleg	Mint a falevelek	A testőr	Sárga liliom	Lili	Bécsi asszonyok	—	Wiener Konzert- vein Vigadó (H.)
11 Vasárnap	délután: Este: André és Johanna A becsstelen	Hoffmann meséi	Mint a falevelek	A Rubikon A testőr	A koncert Sárga liliom	Az élvált asszony Czigányszerelem	A falu rossza. Bécsi asszonyok	Narancsvirág Édes öregem	Koenen Tilly Royal (M.)

finom rozliszt irányzata és kelendősége normális, sőt több minőségű nyugodt, a kereslet nagyobb, Buzakorpora ára változatlan, rozskorpában a kereslet jelentékeny.

BRENNABOR TELEFON 76-28. ROTH LAJOS magyar gyermek-koosci és kosárfőző-gyári raktára BUDAPEST, VI., Teréz körút 3. Árjegyzék hérmérvé.

Bécsi értéktőzsde.

Szilárd alapiránnyal nyílt meg az előtőzsde, egyes cikkekben élénkség uralkodott. Uniobank és Laenderbank részvényei helyi vásárlásokra javultak. Átmenetileg budapesti eladások következtében a két hitelrészvény némileg csökkent. Korlátok közt Ausztria-emil és Fegyvergyár értékei iránt érdeklődés jelentkezett. Török sorsjegyet Berlinre javultak. A déli tőzsde megnyitáskor a forgalom nyugodt, az árfolyamok tartottak, csak Laenderbank javult. A forgalom későbbi során Laenderbank részvényei folytatták emelkedő irányzatukat. Korlátok közt meglehetősen élénk volt az üzlet. Berlin gyengült irányzatokat jelentett.

10 óra 40 perczkor: Osztrák hitel 671.25, Magyar hitel 859.50, Laenderbank 534.50, Unionbank 637.50, Államvasut 751.50, Déli vasut 115, Alpesi 769, Ríma-murányi 675, Török sorsjegy 257.05, Fegyvergyár 732, Ausztria-emil 475.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 671.50, Magyar hitel 860, Angli 316.50, Bankverein 555, Osztrák Föld-hitelintézet 1300, Laenderbank 536, Unio 637.50, Magyar Jelzáloghitelbank 504.50, Államvasut 751.75, Déli vasut 114.75, Dunagőzhajózási 1183, Alpesi 770.50, Ríma-murányi 674.25, Brixli kőszénbánya 708, Orosz járadék 103.90, Török sorsjegy 258, Fegyvergyár 729, Északmagyarországi bánya és kohó 613.50, Keleti vasut 736.50.

Bécs, decz. 3. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 111.55, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 155.—, Magyar hitelbank részvény 860.—

Magyar leszámítoló és váltó részvény 602.—, Ríma-murányi 673.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.—, 4 százalékos magyar földtelerh. kötvény 92.35, Magy. nyereim-köles. sorsjegy 22.75, Kassa-Oderbergi Vasutrézv. 353.—, Magyar jelzálogbank 506.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, decz. 3. (Osztrák értékek zárata). 4,2 százalékos papír-járadék 93.50, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.06, 1860-as sorsjegy 318.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 316.50, Bécsi Bankverein 554.50, Osztrák magyar bank 1871.—, Déli vasut 115.25, Dunagőzhajózási r. t. 1185, Dohány-részv. 372.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankr. 117.81, Osztr. Lloyd 597.—, 4,2 száz. ezüst jár. 93.45—97.05, Osztr. koronajáradék 92.55, 1864-es sorsj. 318.—, Osztrák hitelintézeti részvény 671.20, Union-Bank 637.60, Osztrák Länderbank 584.80, Osztrák-magyar államvasut 7.2.—, Elbavölgyi vasut —, Alpesi részvény 770.50, 20 frankos 19.7, Londoni váltóár 240.67, Lipótkohó 519.—, Török sorsjegy 257.60.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, (Értéktőzsde.) deczember 3. A mai tőzsde túljomórészt gyöngye irányzatú volt, mert a newyorki tőzsde újbóli ellanyhulása és a kevésbé kielégítő ipari helyzet általános kedvtelenséget okozott. Erősebben azonban csak amerikai és bányászati értékeket kínáltak. Ezzel szemben járadékok emelkedő árfolyamok mellett meglehetősen szilárdak voltak, mert a nemzetközi pénzügyi viszonyok kedvező alakulása vásárlásokra ösztönzött. Ehez járult az a hír, hogy a német kormány reméli, hogy a jövő évben új kölcsön nélkül fog boldogulni. Átmenetileg némi javulás állott be. A tőzsde újabb realizációkra gyöngén zárult. A készáruipiac ipari értékei többnyire gyöngébbek voltak. Az utőtőzsdén déli vasut többnyire szilárd volt. Napi pénz 4 százalékos és ennél kevesebb, magánkamatláb 4% százalékos.

Berlin, decz. 3. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyezték: 4,2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 93.70, osztrák hitelrészvény 210.50, Déli vasut 31.20, orosz bankjegyek 216.20, 4 százalékos új orosz kölcsön 95.10, Disconto Commandit 193.40, Dinamitruszt 179.75, Harpeni 184.50, Unifikált török járadék 93.70, 4,2 százalékos ezüstjár. —, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.50, Magyar koronajáradék 92.—, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 849.36, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 266.—, Gelsenkircheni 211.10, Laurakohó 170.70.

Frankfurt, decz. 3. Zárlat. 4,2 száz.-os papír-járadék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 93.75, Magy. ar.-jár. 93.65, Osztr. hitelint. részv. 210.50, Osztrák-magyar államvasut 160.75, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.65, Bécsi Bankverein 189.15, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.20, 4,2 százalékos ezüstj. járadék 97.20, Osztrák koronajáradék 93.40, Magyar koronajáradék 92.05, Osztrák-magyar bank 13.—, Déli vasut részvény 21.12, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.36, Párisi váltóár 809.16, Union bankrészv. 168.80, Alpesi részv. —.

Hamburg, decz. 3. (Zárlat). 4,2 százalékos ezüst járadék 96.80, 1860. sorsjegy 17.75, Déli vasut 21.80, 4 százalékos arany-járadék 93.10, Osztrák hitelrészvény 210.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.10, 4 százalékos Magyar arany-járadék 93.60.

London, decz. 3. Angol consol 79.7/.

Páris, decz. 3. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 97.90, Osztr. arany-járadék 10.20, Magyar arany-járadék 97.10, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről —, 3 3/4 százalékos Olasz járadék 104.50, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 288.—, 5 százalékos marokkói járadék 53.—, 4 százalékos 1890. román köles, 91.80, 4 százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 104.65, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.45, 4 százalékos spanyol jár. 94.72, 4 százalékos unifikált török jár. 92.00, Török sorsjegy 22.50, Török dohányrészvény 397.—, Osztrák földhitelintézet 1864. Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank 539.—, Banque de Paris 18.54, Banque Ottomane 678.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut 672.—, Hartman gépgyár 63.—, Rio Tinto 11.40, Sucrerie d'Égypte 7.—, Tula 430.—, Urlikányi kőszén —, Chartered 42.—, De Beers 449.—, East Rand 123.50, Jagersfontein 21.—, Trans. Land Comp. 60.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.50, Váltó Bécsre (rövid) 10.06, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz arany-váltó rövid 2/4, Váltó Svájcra (rövid) 2/4, Csekk Londonra 252.80, Magánkamatláb 2.5%.

Jogászok! Ügyvédjelöltek! siessünk! Dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma segítségével Budapest, Dohány-u. 78. III. em. TELEFON 118-57. gyorsan, sikeresen letenni a szigorlatokat és az ügyvédi vizsgát! „A jogi vizsgák vezérfonala” nélkülözhetetlen tanácsadó minden érdeklődőnek ingyen!

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székelyfővársi állatvásár és községvidéki igazgatóságától.) Decz. 3. Előző napi eladatlan maradvány 428 drb sertés, 56 drb süldő, 12 drb malacz. Mai felajánl. 436 drb sertés. Összesen 864 drb sertés, 56 drb süldő, 12 drb malacz. Eladatott 508 drb sertés, Mai maradvány 296 drb sertés, 56 drb süldő, 12 drb malacz.

Arjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 151—154 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 154—161 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 154—166 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 158—166 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE. Mai záró árfolyam. Table with columns for various financial instruments, exchange rates, and market data. Includes sections for Allamadoossag, Zaloglevelek, Bankok, Gőzmalomok, Sparvállalatok, and Sorsjegyek.

Ungár

női divatárúháza

Budapest, Kossuth Lajos-utca 2.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

Szörmeárak: Leszállított árak. Téli felöltők:

Fekete és barna canin kabát... most 40.— K
Caracül és silskin paletó ... 80.—>
Nerzmurmel paletó ... 120.—>
Caracül és silskin paletó 130 cm. hosszú ... 180.—>
Perzsia kabát 75 cm. hosszú ... 500.—>
Rövid bunda (Mikadó) ... 50.—>
Utazó bunda 125 cm. hosszú ... 80.—>
Városi bunda, angol v. fekete kelméből ... 100.—>
Városi bunda, mókushas v. opposumbéléssel ... 160.—>

Posztókabát 80 cm. hosszúságban ... most 24.— K
Posztópaletó 130 cm. hosszúságban ... 36.—>
Posztópaletó szörmegallérral... ... 70.—>
Peluchepaletó, silskin pelucheből ... 70.—>
Peluchepaletó, 120 cm. hosszú... „ 100.—>
Peluchepaletó, szörmegallérral ... 120.—>
Angol himalaja paletó ... 40.—>
Angol himalaja paletó félig bélelt szörmegallérral ... 70.—>

Szabott árak!

 Kérje a divattudósítót.

Telefon 9-22.

Kőbányai sertéspiac.

December 3. I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehez (páronként 400 kg-on felül) 144—146 fillér, fiatal nehez (páronként 320 kg-on felül) 150—152 fillér, fiatal közep (páronként 251—320 kg.) 156—160 fillér, könnyű (páronként 162—163 fillér.) Sertéslétszám: 1910. év december 1. napján volt készlet 19106 drb, december 2-án felhajtott 61 drb, 2-án elszállított 201. 3. napjára maradt készlet 19866 drb. A hizott sertés üzletirányzata: kellemes.

Budapesti vágómarhavásár.

(Vesztégzár.) December hó 3. Felhajtott 705 drb vágómarha. Árjegyzékek (mértarmásánként előszuliban, levonás nélkül.) Magyar hizott ökor, legjobb minőség 78—88 K-ig, közép 68—76 K-ig, silányabb 56—66 K-ig. Magyar paraszmarha legjobb 64—74 K-ig, silányabb 54—62 K-ig. Tarka hizott ökor, legjobb 84—96 K-ig, kivételesen 104 K, közép 72—82 K-ig, silányabb 60—70 K-ig. Bika, jobb minőség 82—96 K-ig, silányabb minőség 62—80 K. Bivaly 56—64 K-ig. Magyar tehén 56—73 K. Tarka tehén 58—88 K. Kicsontozni való marha 44—50 K. — E héten a kínálat nagyobb lévén, ellenben a husszükséglet gyengült, ennek következtében az irányzat lanyha volt s az árak a legtöbb esetben 2—3 K-val mm-ként csökkentek A legközelebbi vestégzár kedden fog megtartatni.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 3. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Lukács Béla soproni törvényszéki joggyakornokot a zalaezerségi törvényszékek és Zakariás Gyula aradi törvényszéki joggyakornokot a mocsi járásbírószághoz jegyzökké;

a pénzügyminiszter Móra Gyula adóhivatali segédet a törökbecsei adóhivatalnál, a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, adóhivatali ellenőrré az adonyi adóhivatalhoz és Arvay György beregszászi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte a törökbecsei adóhivatalhoz, Balogh Ignác segédydíjas pénzügyi számgyakornokot a nagybácskerei pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévősegédnek a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi tisztviselővé az ungvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévősegéhez;

a földmivelségi miniszter Kaufmann Lajos és Gillicze József díjnokokat, a vezetése alatt álló minisztériumhoz, ideiglenes minőségű fizetéstelen miniszteri tanácsadókak.

a közös pénzügyminiszter Stieglitz Ferdinándot, a cepei járási hivatalnál alkalmazásban levő nyilvántartási főföldmérőt a VIII. fizetési osztályba sorozott I. osztályú főföldmérővé; Reisinger Armin főművezetőt a sarajevói országos nyomdának a VIII. fizetési osztályba sorozott vezetőjévé;

a debreczeni ítéltábla elnöke Katona Lajos marosrosszigeti törvényszéki díjtalan joggyakornokot segédydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Megerősítések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Liffa Aurél osztálygeológusnak az elméleti krisztallografiából műegyetemi magántanárá történő kinevezését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ebben a minőségében megerősítette.

Pályázatok. Temesvár város polgármesteréhez a törvényhatóságnál kinevezés útján betöltendő egy építómesteri, egy vízvezetési, két adóhivatali gyakornoki, egy adóbecsési, továbbá a választás útján betöltendő egy második aljegyzői, egy rendőrfogalmazói, négy számtartói, egy árvasszéki nyilvántartói, négy irodatiszti, egy irnoki, egy adóvégrehajtói, egy rendőrbiztosi és egy szülész-női állásra december 20-ig; a tordai törvényszék elnöke a topánfalvi járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Állomás	Létszám mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szállvány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet
						max. min.
A.-Duna	68.7	10.0	SE	2 0	—	11 11
Ungvár	65.5	3.2	NE	1 4	—	1 1
Kármár	65.7	1.0		0 1	—	2 1
Losonc	65.5	2.0				
Ogyalla	64.1	2.1	E	1 4	4	3 1
Budapest	64.5	2.1	N	1 4	4	3 4
Herény	64.2	2.6		4 4	—	3 3
Kosztály	63.9	3.0		0 0	—	4 3
Pécs	64.5	3.6		0 0	—	4 3
Zágráb	64.3	4.6	ESE	1 4	—	6 4
Fiume	61.5	9.3	E	1 4	—	1 3
Szeged	64.7	2.5	S	1 4	1	7 5
Temesvár	63.1	2.1	E	1 4	—	3 3
Kolozsvár	64.2	3.6		4 0	—	1 1
Kolozsvár	67.0	4.9		4 0	—	1 7
Nagyvárad	65.7	3.0	SE	2 4	—	2 0
Szatmár	—	2.0	SE	1 4	—	3 0
Eger	—	2.0	S	1 2	—	3 0
Arvavár	—	0.0	NN	3 0	—	3 1
Balmazújváros	—	0.6	E	1 4	12	1 1
Komárom	—	0.0		0 0	—	0 0
Magyaróvár	—	2.5	S	1 0	2	4 1
Sopron	—	2.4	E	0 0	1	5 6
Debrecen	—	2.4		3	—	6 3
Órmeny	—	7.7		4 4	—	15 15
Debrecen	—	0.6	NE	2 4	—	5 5
Keskeny	—	0.0		0 0	—	0 0
Órmeny	—	2.8	SE	1 4	1	5 6
Arad	—	2.5		2 4	—	6 8
Zombolya	—	2.0	E	2 4	—	6 1
Verecske	—	1.6	SE	3 3	1	5 1
Órosvány	—	1.0	SW	1 4	—	5 0

Állomás	dec. 2.	dec. 3.	Állomás	dec. 2.	dec. 3.
M. Szilágy	0.92	1.16	Tisza	0.45	0.40
Passau	2.28	3.14	Tékeháza	0.60	0.52
Linz	0.42	0.25	V. Namény	1.48	1.08
Bécs	0.62	0.13	Tokaj	2.56	2.00
Pozsony	1.90	1.97	Tiszafüred	3.10	2.24
Komárom	3.14	3.18	Szolnok	3.84	2.84
Budapest	2.71	2.60	Csongrád	3.78	2.85
Paks	2.30	2.05	Szeged	4.12	3.35
Mohács	3.84	3.46	T.-Becse	3.88	3.44
Gombos	4.75	4.35	Titel	0.00	4.52
Újvidék	4.33	4.12	Órosvány	1.02	1.02
Pannocsa	4.73	4.69	Tapoly	0.80	0.30
Órosvány	4.27	4.32	Bodrog	2.65	2.07
Morvaifalu	3.28	3.18	Sajó	1.99	1.92
Zsófia	0.40	0.42	H.-Németi	0.42	0.35
Trencsén	0.54	0.61	B.-Újfalu	0.06	0.20
Szered	0.93	1.00	Berettyó	0.25	0.24
Szt.-Gothárd	0.00	0.10	Causca	0.84	0.33
Sárvár	0.45	0.55	N.-Vár	0.10	0.13
Győr	2.85	2.98	Belényes	0.35	0.46
Várasd	0.00	0.06	Tenke	0.02	0.04
Zákány	0.21	0.03	Guraboncs	0.56	0.61
Bács	0.47	0.59	Borosjenő	0.08	0.12
Sziget	2.36	2.08	Békes	0.96	0.76
Mura	0.60	0.00	Gyoma	1.90	1.32
Száva	0.78	1.24	Gy.-Fehérvár	0.16	0.00
Sziszek	5.00	5.00	Branyicska	0.60	0.60
Mitrovicza	5.99	5.98	Arad	0.66	0.74
Deés	0.26	0.10	Makó	0.54	0.28
Szatmár	0.98	0.96	Lugos	0.70	0.50
Kraszna N.-Majtény	0.00	0.00	K.-Kostály	0.92	0.92
Latorcsa	0.26	0.20	Kiszató	0.76	0.76
Laborcza	0.29	0.25	Temesvár	0.35	0.31
Úny	0.22	0.20	Herény	1.01	1.00

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban Trencsén és Sopron vidékek között elterülő északnyugati határtól délkeletnek a Tiszántulig húzódó sávban volt többnyire 5 mm.-os aluli eső. Az idő a keleti és északkeleti részeken hideg (több helyütt —10 fok C alatt), az ország délnyugati felén pedig enyhe jellegű; a maximum Fiumében 10 fok C, a minimum pedig Botfalun —16 fok C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Semmi, vagy kevés csapadék és hűsülédés várható.

Állomás	Létszám mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szállvány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet
						max. min.
A.-Duna	68.7	10.0	SE	2 0	—	11 11
Ungvár	65.5	3.2	NE	1 4	—	1 1
Kármár	65.7	1.0		0 1	—	2 1
Losonc	65.5	2.0				
Ogyalla	64.1	2.1	E	1 4	4	3 1
Budapest	64.5	2.1	N	1 4	4	3 4
Herény	64.2	2.6		4 4	—	3 3
Kosztály	63.9	3.0		0 0	—	4 3
Pécs	64.5	3.6		0 0	—	4 3
Zágráb	64.3	4.6	ESE	1 4	—	6 4
Fiume	61.5	9.3	E	1 4	—	1 3
Szeged	64.7	2.5	S	1 4	1	7 5
Temesvár	63.1	2.1	E	1 4	—	3 3
Kolozsvár	64.2	3.6		4 0	—	1 1
Kolozsvár	67.0	4.9		4 0	—	1 7
Nagyvárad	65.7	3.0	SE	2 4	—	2 0
Szatmár	—	2.0	SE	1 4	—	3 0
Eger	—	2.0	S	1 2	—	3 0
Arvavár	—	0.0	NN	3 0	—	3 1
Balmazújváros	—	0.6	E	1 4	12	1 1
Komárom	—	0.0		0 0	—	0 0
Magyaróvár	—	2.5	S	1 0	2	4 1
Sopron	—	2.4	E	0 0	1	5 6
Debrecen	—	2.4		3	—	6 3
Órmeny	—	7.7		4 4	—	15 15
Debrecen	—	0.6	NE	2 4	—	5 5
Keskeny	—	0.0		0 0	—	0 0
Órmeny	—	2.8	SE	1 4	1	5 6
Arad	—	2.5		2 4	—	6 8
Zombolya	—	2.0	E	2 4	—	6 1
Verecske	—	1.6	SE	3 3	1	5 1
Órosvány	—	1.0	SW	1 4	—	5 0

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Előadóhivatali igazgató: PAJON MATYÁS

KÜLÖNFÉLÉK.

Hervadás.

Délele huznak a darvak az égen.
A táj veszi a nyári ruhát,
Hallja a nympa az alkonyi szélben,
Busan sírni a Pánfurulyát.

Délele huznak a darvak az égen.
Völgyben hull le a sárga levél,
Pár hete volt e vidéken az éder
S nászra mostan a lepke se kél.

Nap heve délre se füt be a légben.
A táj veszi a nyári ruhát,
Köndnek a fátyla csüng a vidéken
S Pán még fü epeő furulyát.

Dallama foszlik az esteli légben.
Szívben már ma nem éled a vér,
Hallja a nympa az alkonyi szélben:
Vissza eltűnt szerelem sohse tér!

Megkevesíti a vágyat az élet.
Mindennap kevesebb, amit ad,
Hallja, — kinek szíve már sohse éled, —
Bucsut sírni a Pánfurulyát.

Vöröss József

(Wagner Richard és az angol lord.) Wagner Michárd londoni tartózkodása idejéből józsi anekdotát közöl egy angol folyóirat. Wagner Londonban megismerkedett Pitkin lorddal, aki magasrangú állást tölt be, de zenéhez egyáltalán nem értett. Mindemellett megkérdezte Wagnert, hogy hol játszik és amikor hallotta, hogy a St. James Hall-ban, megígérte, hogy ő is elmegy oda. Néhány héttel később egy diszében, amelyet Wagner tiszteletére rendeztek, Pitkin lord újból találkozott Wagnerral és amikor meglátta, e szavakkal fogadta:

— Hallottam játszani, mr. Wagner és mondatom, ritkán mulattam olyan jól. Szinte könyeztem a nevetéstől, de hiszen olyan mulattató is volt ön, kedves Wagner.

Wagner egy szót sem felelt és az egész társaság is elképedve hallgatott.

— Tudja — folytatta azután Pitkin lord — csaknem félórát tartott, amíg rájöttem, hogy az a torzonborz hajú és bekormozott arcu alak maga.

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYRBOU.

43

A második versszak következett. A dalnok most már hévvel énekelte; átérzte a dal minden ütemét. A királyleányt férjhez akarják adni, a királyleány sir, de minden hiába, a lovag csak nem érkezik vissza, férjhez kell mennie ahoz, kitől irtózik szíve.

A teremben egy mukkanás se hallatszik. Az egyszerű közvetlen dal mindenkit meghat. Most már mindenki látni véli a siró királykisasszonyt, s a lovagot, ki harezol babéért s fõvis koszorut kap.

Senkiesem vette észre, hogy Merville a keményszívû gárdista hadnagy lassan lehajítja fejét s tarsolyában keresgél s azután lassan észrevétlenül előhúzza zsebkenőjét. Senkiesem vehette észre, mert mindenki a dalnokot figyelte, ki éppen most ért el oda, hogy hazatér a lovag diadalmasan s homlokára fûzi a boldogtalanság tövis koszoruját.

Még egy-két ütem:

„Burgundiában nincs királyleány.”

A hûr nagyot pattant; a dálnak vége. Mindenki mozdulatlanul bámul s még hallani akarja, amint elenyésznek az utolsó hangok. És senkiesem veszi észre, hogy Merville, a keményszívû gárdahadnagy már nincs a helyén, s hogy Elise, a kedves, a bájos, a jószívû Elise fogait összeszorítva, törülgeti könnyeit.

Azán egyszerre felzûg a taps, az „éljen” s mindenki a dálnak felé nyújtja poharát.

— Na, te szépen mulattatsz bennünket, — kiáltott Viktor, Edmund felé. — Azt hittem, valami vig katonanótát fog énekelni. Látod, egészen lehangoltad a kedélyeket.

Pitkin lordnak ezt az újabb kijelentését az egész társaság hangos kacajjal fogadta. Kitűnt ugyanis, hogy Pitkin lord a St. James Hall-ban nem Wagner koncertjét, hanem egy varieté-csoport előadását hallgatta, amely a csarnok egy másik helyiségében játszott.

(Szóló, mint bőrpoló.) A szőlőkura új neméről tud egy londoni ujság. A friss szőlő belsejének szelvénye a külső alkalmazással együtt arra szolgál, hogy szép arczbört eredményezzen. E külsőleg és szőlőhasználat előkészítésére az arczot este bekenik és reggel meleg vízzel mossák le. A leszárítás után kezdődik a tulajdonképeni szőlőkezelés: az arczbört befecskendezik vele, azután száradni hagyják és köztben az újakkal masszírozzák az arczbört.

(A kovácsmester szerencsése.) A francia nagylutri milliós főnyereményét az idén egy kovácsmester nyerte meg, aki Páris közelében egy kis községben űzi mesterségét. Amikor Puvion Ferencnek — ez a neve a szerencsés nyerőnek — lúril vitték a nagy eseményt, csak ennyit mondott:

— Lassan, lassan, ne zajongjatok annyira, mert még megvadtjátok a lovakat — és tovább patkolta paripáit. Amikor meggyőződött róla, hogy a patkó elég erősen fel van verve, félretette a kalapácsot s szóba állott a leányaival és barátjaival, akik a jó hírre köréje seregették.

— Most legalább sok szegény ember baján enyhíthetek valamit. Nem kell majd garaszkodnom, mert van miből a könyveket fölszáritani. Elsősorban — szakította magát félbe — táviratot kell föladnom, amit még soha se tettem az életemben.

Csodálkozva ismételtgették barátai:

— Táviratozni akarsz? — de nyomban megértették s helyeslően bólogattak:

— Igen, értjük, táviratot a bankhoz.

— Dehogy a bankhoz. Doumlin barátomhoz, akinek biciklijavítóműhelye van a szomszéd faluban. Hadd tudja meg ő is hamar, hogy milyen szerencse érte. A biciklijavító régi jó barátja Puvionnak. Egyszer néhány pohár bor mellett megemegtek, hogy Doumlin is vesz egy sorsjegyet s amelyik előbb nyer, az felében osztozik a másikkal. A megegyezés csak szóbeli volt s akár le is lehetett volna tagadni, de ilyen galádság még csak eszébe sem jutott a derék kovácsmesternek, noha a falu jegyzője is figyelmeztette, hogy nem volna köteles nyereményének felét barátjának átadni. A biciklijavító meg is kapta a táviratot, amely így szólt:

— Megittottuk a főnyereményt, mindegyikünk nyert félmilliót.

Edmond megölelte barátját.

— Ne haragudj, Viktor, majd lesz vigabban is.

Poharát összekocczintotta a társaság tagjaival s aztán fenéig ürítette:

— A legbájosabb háziasszony egészségére.

A poharak fenéig ürültek s aztán lassacskaán ismét megindult a társalgás, de Elise most már sehogyan sem tudott visszatérni a megkezdett kerékvágásba.

— Gyönyörű volt, — szólott Edmondhoz, ki ismét visszaült melléje. — De hol tanulta ezt a dalt? En sohasem hallottam...

— Ezt a dalt?... — kérdezte Renault ijedten s látszott, hogy csak azért szól, hogy időt nyerjen. — Ezt a dalt Párisban tanultam.

— Különös, — szólott a leány elmerengve, — én csak a minap voltam Párisban, s bár nagyon sok zenekedvelő társaságban megfordultam, nem hallottam sehol, pedig az ilyen munka nem szokta elkerülni az újdonságra éhes párisi körök figyelmét. Mikor hallotta?...

— A múlt hónapban, lehet vagy három hete... De hol van Merville, — kérdezte Renault hirtelen, egyrészt, mivel ki akart térni a faggatások elől, másrészt mivel feltűnt neki a hadnagy távolmaradása.

— Éppen ott jön, — szólott Elise a szomszédos terem ajtaja felé mutatva.

— Ejnye, Jean, — évődött vele Edmond, — te végig sem várod, ha én énekelek? Ugy-e, te az Operában hallgatsz zenét.

— Ugyan kérlek... — szólott Merville boszusán, de nem folytatta tovább.

Elise ránézett Merville-re, s a hideg közbős arezon nagy változást vett észre.

— Kettőjük közül egyik a mesebeli lovag, — gondolta magában s most már okát tudta adni a két férfi szomorúságának. S

A kovácsmester különben elhatározta, hogy a mesterségét folytatja.

(Herkomer önéletrajza.) A nagyhirű angol festő, Sir Hubert Herkomer most adta ki önéletrajzát, amely haladásával és ifjúságával foglalkozik. Nagyjajja gipszműves volt, apja müncheni asztalos, aki művészetig tökéletesítette mesterségét. Herkomer születésekor ezeket mondotta:

— A fiúból művész lesz és az én legjobb barátom!

Egyelőre kevés kilátás volt e vágy teljesítésére: a szülőknek Amerikába kellett vándorolniuk, a kis Hubert ekkor mindössze hároméves volt. Az apja azonban, mihelyt egy kevés vagyont szerzett, visszatért Európába. Southampton lett új lakóhelyük és itt kapta a fiu az első rajzleczkét. Innen került rövid időre Münchenbe, majd a South-Mensingtonban levő főiskolára. Innen rövidesen eltávozott s azokhoz csatlakozott, akik a bator festést hirdették és ekkor találkozott igazi tanítómesterével, Birchettel.

— Megnézte a rajzom — írja Herkomer — és azt kérdezte, van-e kedvem az élet után való rajzolásra. Természetesen nemmel feleltem, de hozzátettem, hogy Münchenben már sokat foglalkoztam gipszminták másolásával. Homlokát ráncolta és kijelentette: lehetetlenséget kérek, mert szabály az, hogy antik tanulmányokkal kell kezdeni.

— Nem vétettem e törvény ellen, — válaszoltam — és az antiktól mentem át az élő ábrázolásra. Tegnapi egész nap az antik-teremben dolgoztam.

Mesteremnek volt érzelme a humor iránt, mert válaszomra nevetve felelt:

— Nos, a rajza jó és teljesen ez osztály-nívóján áll. Itt maradhat tehát.

Ilyen gyors módon jutott Herkomer az élet ábrázolásáig s minden mintájában hű maradt első vágyódásához.

(Mibe kerül egy ország kormányzása?) Egy francia statisztikus, egyéb dolog híján, kiszámította, hogy mivel minden megdrágult ezen a világon, hát már a kormányzás kiadásai is növekednek évről-évre. A statisztikus kimutatja, hogy az első konzul, azaz I. Napoleon idejében, egy órai kormányzás, illetve államélet 115.000 frankba került. Lajos Fülöp idejében már 150.000 frankra rugott egy órai államélet költsége. 1848-ban a köztársaság 172.000 frankot fogyasztott el egy óra leforgása alatt. Mindez az összeg azonban alapsan eltörpül a mai Franciaország államéletének egy óra alatt elfogyasztott pénzüsszege mellett, amely kerek számokban 500.000 frankot tesz ki.

káig elmélázott s szeretne volna megkérdezni, hogy kiről szól a nóta, de úgy gondolta, hogy ez illetlenség.

A kérdés elől ugyanis kitérnek minden bizonynyal. Hogyne, hogyne, hisz legjobb barátainak sem árultak el semmit.

Szótlansága feltűnt a két hadnagnak. Az imént még ő tartotta szóval mindkettőjüket, s most egyszerre nagyon esendes lett.

— Milyen jó szíve lehet önnek, kisasszonyom, — szólott Edmond néhány percznyi hallgatás után. — Lám, az urak már egészen el is felejtették, hogy miről volt szó.

— Azt hiszi, — felelte Elise szomorúan. — Ők csak jobban el tudják rejtteni érzelmeiket.

Elise már épp arra a pontra jutott a társalgásban, hogy megkérdezze a dal hősnének kiltét, mikor nagynénje lépett a terembe.

— Megbocsássanak az urak egy pillanatra, el kell távoznom. Épp most érkezett a nagynéném.

Alig távozott el helyéről, Merville Edmondhoz hajolt s fojtott hangon szólott hozzá.

— Látod, Edmond, ezt nem kellett volna megtenned, Elrontottad az egész társaság kedvét.

— Ugyan kérlek, hogy mondhatsz illet. Látod, már régen megfeledkeztek az egészről s öt éppen szegény Viktor szerzett legkevesebbé tudomást róla, pedig tulajdonképen neki szólott. Valahogy csak bele kell szoknunk ebbe a gondolatba. Valahogy csak be kellett vezetnem ezt a rettenetes játékot; hát megkezdtem így. Istenem, csak már túl voltunk a holnapi napon.

— Mégsem kellett volna itt kezdened. Nem elég, hogy mi logatjuk az orunkat már két hét óta, azt akard, hogy a többieknek is kedvét szegjük.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1910. december 4-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

A boszorkány.

Dráma 3 felvonásban. Írta: Viktor. Ford.: Faj J. Béla.

Személyek:
Kimenes bibornok Iván
Don Lopez Szacsavay
Juana Azél J.
Don Enrique Garamszeghy
Ramiro Boais
Soraya Márkus E.
Fatum Faj Sz.
Caldones Gyenes
Cleofas Pethes J.
Oliveira Rózsanevél

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

A balga szüz.

Bűnű 4 felvonásban. Írta: Henry. Batailla. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
De Charance hurok K. Hargasi M.
De Charance K. Hargasi M.
De Charance Liane Puslay E.
De Charance Gaston Dezső
Lumary Marcel
Lumaryné P. Márkus E.
Yonx Aobé Pethes
Cetty Klemen M.
A herceg tükára Sz. S.
Elő pincér Balassa
Masodik pincér Surár
Lány Munkási M.

Kezdeté 1/3 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

A Rubikon.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Bourdet. Eduard. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:
Georges H. Gedds
Germaine felesége M. Harmath
Mareuil Tanay
Jacques Szerényi
Savin Balassa
Saviné asszony Haraszthy H.
Ugyelő Vendrei
Ery ur Sarkadi
Yvonne Makay M.
Horczegné Rónaszkiné
Elis C. Ágy I.
Frejus Bardi
Emile Herányi

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

A testőr.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferencz.

Személyek:
A színész Csontos
A színésznő Varányi I.
Kriszta Szerényi
Kriszta Szerényi
Kriszta Szerényi
Kriszta Szerényi
Kriszta Szerényi
Kriszta Szerényi
Kriszta Szerényi

Kezdeté 1/3 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő iratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása
Tartós fogtömések
Fogkirások (altatásban is.)
Szejpadiásművelés
Aranyhidak, koronák
Jól használható fogorvosok
Elkészítése és behelyezése.
Jó állás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkiek fele nap alatt megkapják műfogalkáikat.

Hétfőn, december 5-én Royalterem

Anheuer

Ottó első dalestélya Budapesten.

Közre-működő: **HOLZBERGER MARISKA**

zongoraművész.

Jegyek: 10-6-4-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12.

Kedden, december 13-án, Royalterem.

Hubermann

BRONISLAV hegedűművész

egyetlen hangversenye.

Jegyek 10-6-4-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12.

NEM BÉRLI
a részletfizetés lépje alatt,
hanem azonnal Öné a

Zongora
de csak ha 10 forintot
havi részletfizetésre!

Reményi Mihály
a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
Budapesten, VI., Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjlan.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma vasárnap december 4-én:

2 nagy előadás 2

kezdetük fél 4 és 8 órákor.

Délután mérsékelt helyárak.

Bővebbet a falragaszok!

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál.

A téli kertben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyes.

Penteken, december 16-án, Royalterem.

SABATHIEL

REZSŐ hegedűművész,

a m. kir. Opera hangversenymesterének hangversenye.

Jegyek: 10-6-4-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

Hétfőn december 19-én — Royalterem — a bécsi

ROSÉ

vonósnégyes első kamarastélya. (Bérlot 3 szám.)

Műsor: 1. Mozart vonósnégyes d-moll; 2. Beethoven a-moll op 132; 3. Haydn f-dur op 3.

Jegyek: 10-6-4-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

Kedden, december 20-án — Royalterem

GERHARDT

ELENA egyetlen dalestélya.

Jegyek: 10, 6, 4, 2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

Hatóságilag engedélyezett

nagy végeladás!

Az üzlet teljesen feloszlik!

Rendkívül alkalmas

karácsonyi és újévi ajándékok

most olcsó árban. — Az összes

arany- és ezüstárak, ékszerek és órák

prima minőségű briliánsékszerek

mélyen leszállított áron adatk el!

Az egész üzletberendezés, egy

8-as tűzmentes pénztárkérvény és

„ a portál olcsón eladó. „

BARTOS és TÁRSA

ékszerek és órák

IV., Kossuth Lajos-utca 21. (Múzeum-körút)

sarokház.

BRACHFELD F.

cs. és kir. kamarai és udvari szállító

új üzlethelyiségeiben

V., Dorottya-utca I. (Gizella-tér sarkán)

legremekebb PÁRISI és LONDONI

ujdonságok kiállítása.

Régi ideiglenes helyiségében

Budapest, V., Dorottya-utca II.

Nagy karácsonyi

OCCASIO.

Gyári áron eladatnak:

Nyakkendők, kész férfi fehérneműk, zsebkendők, női és férfi harisnyák, plaidok, téli kötött árak, kész férfi és női felöltők stb.

Guttermuth János

fogműterme, Baross-tér 18. szám

Műfog.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házából 8 évi pontos lakbérfizetés dacára minden ok és megkérdésem nélkül 650 K-val kistegeztettem. Műtermem már Baross-ter 18. sz. alá helyeztem át. Keleti pályaudvar közelében. Telefon 159-68.

Budapest, IV., Ferenctér 3. szám. Királybazaar.

DVORAK GUSTAV

Modern függőlámpák.

Zlatnói üvegyári rakatár.

Jour, tea, kávé, mokka és mosdó készletek.

Vásár, különféle dísz tárgyak. Porcellánban: ékező

Kristályüvegekben: 16- és asztali készletek, virág-

legalkalmasabb karácsonyi ajándék:

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Legelőszervebb és legszebb

karácsonyi ajándék

egy bájos

„Gyermekfénykép“

Mai és Társa műterméből

Budapest, VI., Nagymező-u. 20.
a Fővárosi Orfeummal szemben.

Szén és kokszt nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Tsa cégnek

Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.

Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1910. december 4-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Canter Charles-sonny a bécsi udv. Operaház tagjának vendégléptével

Aida.

Dalmú 4 felv. Zenéjét szerette: Verdi. Szövegét írta Chislanzoni

Személyek:

A király V. czeli
Amneris Cahier
Aida Krammer T.
Radames Lunardi
Rampis Erdős
Amonaso Takáts
Küldött Ney B.
Főpapnő Berits M.

Kezdeté 7 óraker.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Vépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

1910. december 1-től f. hó 5-ig a teljesen új felhúti műsor **Tolsztoj Leó temetése Jasznaja-Pollanában.** Legközelebbi műsorváltozás betűn f. hó 6-án. Az első előadás hétköznapokon d. u. 4 óraker, vasár- és ünnepnapokon délután 2 óraker kezdődik.

URANIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyraker.

Mohamedán világ.

Írta: Atlasz Márton.

Kezdeté 4 óraker.

Este rendez helyraker.

A Király Színház vendéglátóka

Narancsvirág.

Dalosság két képben. Írta: Tarkas Imre.

Személyek:

Csú-Csu Kovács
Narancsvirág Sós M.
Tom Jenkins Rákai
Edna Gray Kormos I.
Sidney Clark Király

Ezt követik:

Édes öregem.

Enekes játék 1 felvonásban. Írta: Fali Leó. Fod. Faragó J.

Személyek:

Drechsler Király
Toni. felesége Kormos I.
Gyuri Sós M.

Kezdeté 1/8 óraker.

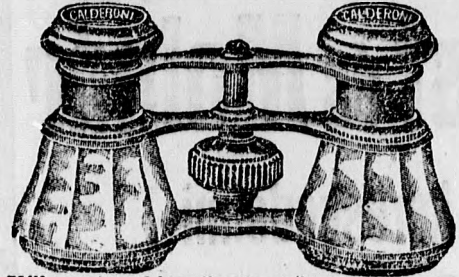
Karacsonyi ajándék!!

Erős szálu hurkolt sifon női ing kor. 2.—
Hozzá nadrág kor. 2.—

KUNZ ÁRUHÁZ BUDAPEST, Deák Ferencz-utca 10.

Calderoni és Társa

Budapest, V., Gizella-tér 1. (Haas palota.)

Szemüvegek és orrsüvegek arany, ezüst, teknősbéka és double foglaltat legújabb amerikai szerkezettel és legfinomabb üvegekkel. Színházi látóeszközök legfinomabb optikával.

Női nyelés látóeszközök gyöngyház, teknősbéka és diszománéz burkolattal. — **Prizmás látóeszközök.** Zeiss és Busch-féle színházi, tábori, verseny, utazási és vadászati célokra. **Diszes kivitelű lorgnettek** arany, ezüst, gyöngyház, teknősbéka és diszománéz. **Aneroid légsúlymérők** finom szerkezettel, egyszerű és diszes kivitelben. **Ablak, szoba-, fürdő-, ház- és diszes állóhőmérők.** Stereoskop készítőek. Teleskopok. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Benes Károlyné

Vlik ker., Teréz-körút 26. sz. alatti levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolatos csatlós csatlós

szabászati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII. tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12 ig, ú. u. 2 óráig 6-ig eszközölhetők.

ROYAL ORFÉUM

Vasárnap, december 4-én

két előadás

Délután 3 1/2 óraker mérsékelt, este 8 óraker rendez helyraker a szenzációs decemberi új műsor.

I. Móric

a mindig utánzótt, de soha utol nem ért

embermajom és a kisöccse.

Chonchette

Trézsi sztrájkol

Csupa új kuplék, szölk, új ezirksz és 12 elsőrangú attrakció. A téliertben éjfélkor Royal-Cabaret, 34 új tánc- és ének-attrakció. Bal matulle, ének- és táncmulatság. Czigányzene hajnali 5 óráig.

COLOSSEUM NAGY BIOPRÁF

MÓRIC vagyok

a Royal Orféumból. Minden osütrökön, vasár- és ünnepnap délután föllépnek a féltáru délutáni előadásban a rendkívüli gazdag családi műsor keretében. Fivérám, a kis MÓRIC is játszik! Gyerekek ott legyetek!

KÉZIMUNKÁK alkalmi vétele

30 drb. rajzolt kézimunka K 10.—
14 " 5.—
hozzáváló teljes selymekkel. — Ugyanott mindenféle rajzolt, kezdett, kézimunka és hozzáváló anyagok. Előnyömda berendezés K 200 kedvező részületekre. Hungaria kézimunka ipar Vadás és Wilhelm VII., Akácia-utca 59. — Telefon 102-66.

Vasárnap, december 11-én Royalterem

KOENEN

TILLY egyetlen dalestélye.
Jegyek: 10-6-4-2 kor. kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 12.

Szoknya-ujdonságok az 1910—11-iki évadra!

Magyar levelezés.

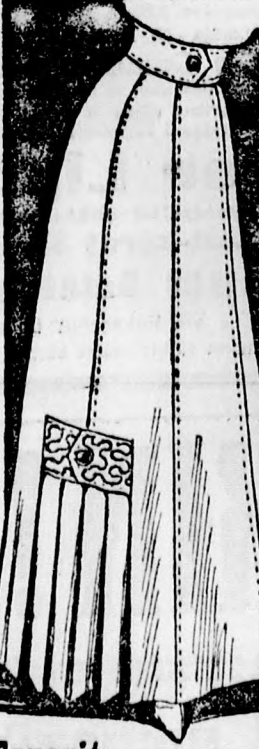
Magyar levelezés.

Favorit 5 korona.

„Zur Schossenfabrik“

Bécs XVI., Neulerchenfelderstrasse 2.

Grázia 12 korona.

Favorit 5 korona

Praktikus és izléssel összeállított alj, oldalberakott részekkel, melyeket nimzett szövetpartok tartanak össze. Szürke szolidan mintázott brúnai divatkelemből vagy sötétbordó felposztóból 5 korona. Ugyanilyen facin prima felposztóból fekete, sötétkék és szürke színben 7 korona. Ezen aljak árai mider és öv nélkül értendők. Miderrel v. övvel minden alj 50 fillérrel drágább.

Sport 6 korona.

Sport 6 korona.

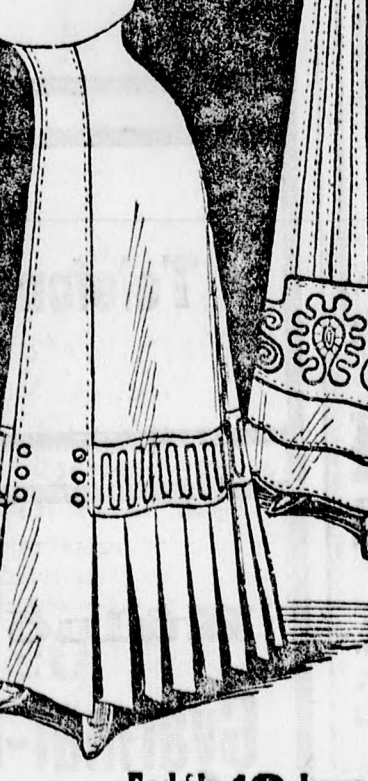
Sport, turista és strapa célokra kiválóan praktikus alj. Ujjszűrt, heleszabott nagy zsebekkel. Világos, közép és sötétszürke vagy stiel-zöld színű jelölésből 6 korona. Kitűnő felposztóból fekete és sötétkék színben 8 korona. Utolsó divatu szűk ke komeszpun kelmeből szintén 8 korona. Az arak mider és öv nélkül értendők; miderrel vagy övvel, minden alj 50 fillérrel drágább.

Sikk 8 korona.

Elsőrangú divat ujdonság a legújabb divat szabállyal sz rínt szűkre szabott volánáll, melyet selyem tressz sze-élyez és gombok díszítnek. Divatos szürke komeszpun kelmeből 8 korona. Angol, mintázatu férfiruha kelmeből, szürkésben 10 korona. Sima korszimmesztőből fekete és sötétkékben 12 korona. Rendkívül finom szalon pervienből különleges kivitelben fekete és minden sima színben 20 korona.

Sikk 8 korona.

Fedák 10 korona.

Fedák 10 korona.

Finom divatalj, mely egyesíti az elő és a mostani divattal. Alul berakott, volánáll, pánál lekötve, melyet sűjtás munka díszíti. Szürke komeszpun kelmeből 10 korona. Fekete düchesz szatinból 10 korona. Kosztüm posztóból, fekete sötétkék, lila és sötétbordó színben 12 korona. Divat sevietből, fekete, sötétkék, barna, zöld és krém színben 15 korona.

Grázia 12 korona.

Kiválóan elegáns párisi facon, mely rein-kül áll minden alaknak. Lekötött tunik volánjál a legutolsó divat előírásai szerint valók és finom selyem himzés képezi rajt az elegáns díszítést. Az alj fekete, tegeitből, zöld és barna sevietből 12 korona. Fekete és sötétkék kosztüm kelmeből 14 korona. Gyapju sevietből krém fekete és sötétkék színben 16 korona. Szalon pervienből fekete és sötétkékben 20 korona.

Megrendelésnél méltóztassék előírni a fazont, a szövet színét, schluss és csipőbősséget, az alj hosszát elől, oldal és hátul; ezek alapján minden alj hűn a megrendelés szerint lekliismeretes pontosággal lesz elkészítve.

Legújabb magyar nyelvű divat-albumunkat ingyen és bérmentve küldjük a m. tisztelt arholyeknek.

SZINNHÁZAK

Vasárnap, 1910. december 4-én.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárral.

Orvosok.

Komédia 5 felvonásban. Irta: Shaw Bernhard. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Ézemlékek

Sir Richardson	Gálh
Sir Patrick	Vágó
Walpole	Z. Molnár
Ralf Bonnington	Sebestyén
Dubedat	Törzs
Jennifer	R. Gombaszögi
Schoemaker dr.	Dobi
Blenkinsop dr.	Réthey
Emmy	P. Tárnokl
Minni, szobalány	Csatal
Redpenny	Thuróczy
Ripporter	Czobor

Kezdeté 3 óraker.

Este rendezés helyárral.

Sárga liliom.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Biro Lajos.

Ézemlékek

A főherceg	Törzs
Thurzó Viktor	Z. Molnár
Hessen báro	Pethő
Bedőházy gróf	Vandory
Basarçy András	Latabár
Katolnay ezredes	Szirmay
A primadonna	Csatal J.
Dr. Peregy	Papp
Peregy Judith	R. Gombaszögi
Bokor Adolf	Vágó
Csihas Péter	Réthey
Rudas Béla	Dobi
Zsinkovics János	Körmeny
Réál János	Sebestyén
A főispán	Fartos
Emórcia	Nagy T.
Nác i	Csawér

Kezdeté 1/28 óraker.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz.

Telefon 54-23.

Ma és mindennap!

Kezdeté 1/49-ker.

Az erényesek klubja

Már megint főznek.

Bohózatok. Írták Glinger és Taussig, ford. és át. Steinhardt. Steinhardt és Hunyadi új kuplékkal, Szöke Szakali, mint betegsegélyző orvos, csodás külföldi számok. — Vasár- és ünnepnapokon délután fél négy óraker előadás fél helyárral. — Éjféltől reggel 5 óráig a remek téli kertben cabarett, táncz és cigányzene, belépődij nélkül. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagyfürdőben Andrassy-ut 19. és a Hungaria-fürdőben.

BRISTOL-szálló.

Naponta HANGVERSENY

Délután a Társalgóban. Este az Étteremben.

LYRA

hangversenyigazgatóság, VI., Andrassy-ut 15.
Telefon 174-17

Vasárnap, december hó 18-án este fél 8 óraker

a Zeneakadémia disztermében

YSAYE-PUGNO

szonáta-estélye.

Jegyek ára 2 koronától 15 koronáig.

Elsőrendű zongorák

Kovács Gyula

zongoratermeiben,

Bpest, V., Gresham-palota.

Ferencz József-tér 7.
Világhírű Perzina zongorák egyedüli képviselője.

"NEIGE DE FLEURS"

egészen új, tudományos elvek szerint előállított kéz- és arc-zsír krém egészségtanilag a legjobb tolett-alk a világon. Egy ábus 80 H.L. Egy szelencze 1 K 60 H.L.

Mindenütt kapható.

Nagyban: Wien, XIV., Grimm-gasse 25.

Tost és Molnár

kereskedelmi-,

diszítő- és tájkerészete

BUDAPEST,

VII., István-ut 50. sz.

Elvállal ablak és erkély-

diszítéseket. Kertek, par-

kok tervezését, alakitá-

sát, fentartását. Alkalmi

és állandó diszítéseket.

Téli kertek berendezését,

minden e szakba vágó

munkát.

Telefon: 83-75.

Külső telep:

Gyarmat-utca 25.

PLÖKL HAASNÁL SPORT ÜZLETE.

Tündéresen Tündöklő Törhetetlen Takarékos karácsonyi fadisz: üjdonság: 3 tet. nagy üstökös csillag, 1 tet. vatta gyümölcs 95 krajczár.

gyönyörű sorti menta ládikában 5 forint. Üveg jégcsap 3 tet. 48 kr., 6 darab lampion 58 kr., 3 drb velencei lampion 40 kr., viasz angyalka 8 kr., pompás golyós kvaszini, 4 drb 15 kr., magától forgó angyalka 12 kr., nagy ezüst léghajó 12 kr., harangoeska 4, 6, 8, krajczár, angyalhaj 20, kovrta 58 kr., természetes moha a fa alá 1 csomag 6 krajczár, 5 csomag 27 krajczár, asbesthó 5, 10 kr., óriási doboz 20 kr., brillant por 10 doboz 35 krajczár, gyertyatartó csipetével 12 drb 18 kr., 12 ezüst girland 58 kr., magnesium csoda gyertya 12 drb. 18 kr., 36 drb 48 kr., kötöző gymantfonál 12 és 18 kr. Gyönyörű üjdonság: 2 méteres ezüstgolyós girland 14 és 20 krajczár

és még milliányi apróság.

Karácsonyi sport.

PLÖKL HAASNÁL

Budapest, Andrassy-ut 13.

Bethlehemezési könyv 10 fillér.

Gummi-övszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 drb.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható. CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 drb legfinomabb 4 korona.

IRRIGATOR zománcszott vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -.50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV“ (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót

Kötszer, gummiárúk és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest, Váci-körut 2.szám.

LINOLEUM üzleteim:

VI. Váci-körut 1. (ANKERKÖZ), VII. Rákóczi-ut 8. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TYURIN!!

használatát után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszüntet mindenféle vész.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szer használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat. 1 nap alatt megszünteti a vészt. Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél:

Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1910. december 4-én.

(KIRÁLY SZÍNHÁZ.)

Délután mérsékelt helyárak.
Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Írta:
Lehar Ferencz.

Személyek:
Luxemburg grófja Király
Bazil herceg Pápir
Staza grófné Erdei B.
Brissard Armand Kovacs
Vermont Julietta Soos M.
Didier Angéla Baron L.
Mencsikoff Szergej Sáfrány
Pavlovics Pavel Maté
Feketein Krasznay
Manageré Baráts
Barónó Saári R.

Kezdeté 3 óraker.

Este rendez helyárakkal.
Fedák Sári vendégléptével.

Czigányszerelem

Operette 3 felvonásban Szöveg-
írták: Bodánszky Robert
és Willner A. M. Zenejét írta:
Lehar Ferencz.

Személyek:
Dragutin Péter Pápir
Zorika, lánya Bendiner
Jolan húga Baráts
Koröshazi Iona Fedák S.
Barónó Turóczy

Bolcsku Jonel Tóth
Kucsmáros Németh
Dimitreanu Csige
Julcsa Erdei B.
Mocu Sáfrány

Kezdeté 1/8 óraker.

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31.

Ma két előadás
délután 3 1/2 óraker mérsé-
kel, este 8 óraker rendez
helyárakkal legel-örangu
színhazi és variété előadás.
Mindkét előadásban fellép:

I. MORICZ

a világhírű ember-majom
és a kis ösöse.

CHONCHETTE.

Callavet és Fiers operettje,
zenéjét szerzette Claude Tor-
rasso. — A kávéházat ál-
lalkitják. — Jépp. I. a!
(Szép Ernő új cirkusz-tréfája.)
Trézsi sztrájkol. (Aprós oia
mole.) Bohózat, írta Max sau-
rey, a párisi Grand Guignol
igazgatója. — Jacsó-To os.
— El suró-csoport. — A
testőr. — Liótvárosi csó-
kok. — A legett pontőr.
— Juhászkatya stb. stb.
Minden vasár- és ünneppap 2
előadás: délután 3 1/2 óraker
mérsékelt, este 8 óraker rendez
helyárakkal

FRIEDMAN-ORFEUM

Szerecsen-utca 35. Telefon: 4-49.

Uj műsor! Ma és mindennap! Uj műsor!
Szenzációs decembéri családi műsor!

Világ- szen- záció! MENO Telepa- tikusfe- nomek!

és a többi tízenyelez világhírű különlegesség.
Uj olcsó helyárak: Páholy 4 személyre 16 K.
Földszinti helyek: 4, 3, 2 és 1 kor. Jegyelövétel
d. e. 11-1-ig és d. u. 3-6 óráig. Remdbauer
hires konyhája. Pohár sör.

**Éjjel 12 órától kezdve a télikerti caba-
réban 15 szenzációs szám.**

**Vasár- és ünneppap délután 1/2 óraker
nagy előadás az egész fényes családi
műsorral.** Erre az előadásra földszinti jegyek
ára 1 kor., páholyülés 2 kor.

? Minden szobának disze.

Szőnyegujdonság!
300/200 cm. nagyságu nyírott
Jaquard-szőnyeg elpusztít-
hatatlan minőségben

5 frt 80 kr.-ért kap-
ható

Szőnyeg-udvar
Király-u. 32. (az udvarban.)
Vidéki rendelések pontosan eszközöltnék.

GARAI

ANDRÁSSY 37

Karácsonyi vásár megkezdődött!
1 városi bunda
szőrmegallérral és béléssel K 100.—

Surányi szalonczukorka
és karácsonyfa-diszczukorka
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,
utánvétel mellett bérmentve.
Finom friss teasütemény is kapható.
Surányi czukorkagyár
Nagy-Surány Nyitra megye.

30 koronáért
készülnek saját műhelyem
ben mérték után remek
szabásban, finom kivitel-
ben divatos férföltönyök
vagy télikabátok finom
szövetekből. László Sándor
férfiszabómester, Budapest
Erzsébet-körút 1. sz., I. em.
Vidékre posztóminták bér-
mentve, helyben szabá-
szomat kívánatra házhoz
küldöm. 28592

Dr. BOROVSZKY-féle

BOROLIN

felülmulhatatlan háziszser fagy, meghűlés okozta bajok, fejfájás, fogfájás, köszvény,
csusz, ischias, izületi lob és zsába megszüntetésére. Kifünő fertőtlenítő és testi
óvszer. Kapható mindenütt 1.20, 2.— és 2.50 koronás üvegekben. — Gyártják.
Dr. Borovszky R. (orvos) és Borovszky R., Budapest, II., Fő-utca 77.

Régi

Mester- hegedük

és

Gordonkák

A hangszerek
részletfizetésre is
kaphatók.

Hurok Vonók Tokok

Vétel és becserelés

3 év
múlva

őne a
zongora

ha a Harmonia
Részvénytársaságnál bérlí
Budapest, IV., Váci-utca 20.

DEA

„ villanyüzemű „
„ önműködő zongora „
„ vagy pianino „

A hangszer-technika
VILÁGCSDÁJA!

Dohnányi,
Godovszky, Sauer,
Paderevszki,
Pugno, Szántó Ti-
vadar zongorajá-
tékát élethüen
adja vissza.

Megtekinthető és meg-
„ hallgatható „

Harmonia R.-T.
zongora-termeiben
Váci-utca 20. sz.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1910. december 4-én.

Fővárosi Városigazgatás
Délután mérsékelt helyárok.
Pesti zsidó.Operát 5 képből. Szóvalát írta:
Föld Mátyás Zenéjét szerzették:
Barna Izso, Chorin Géza és
Weiser István**Kezdeté 1/4 órakor.**

Este rendez helyárakkal.

Bécsi asszonyok.Operát 5 felvonásban. Zenejét
szerzték: L. Har. Ferencz. Szó-végét részint francia eszme
után írta: Tano Berger és
Noiml. Fordították: Fod. Andel
és Mery Adoll.**Személyek:**Rosner F. Pálp. Földes
O. v. Pro. anné. Delliné
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.
Károlyi L. á. M.**Kezdeté 1/8 órakor.****FOLIES CAPRICE**Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.
Az előadás kezdete 1/9 órakor.

9/4 órakor:

Ma

Ujdonság:

A szerencsétlen szám.Bohózat 1 felvonásban. Irta: Hirschfeld Lajos. Rendező:
Rott Sándor.

Végtől 11 órakor:

Ujdonság:

„OH DIESER NOVÁK“Bohózat 1 felvonásban. Irta: Hirschfeld Lajos. Rendező:
Rott Sándor.Jegyek elővételben a napali pénztárnál d. e. 9-11-g és
d. u. 3-6-ig. — Kinti különlegességi tőzsde, Andrássy-
ut 26. és Sopronyi nagytörszlemben, Rákóczi-ut 1. szám.
12 óra után az 1-es emeleti Casino de Parisban a világ
legelső ének- és táncszámok fellépte.**VÉRTESSI SÁNDOR**Ajánlja a karácsony alkalmára érkezett dúz
választékú illatszereit, manicure és fész-
kész-
leteit stb. Budapest, IV., Kristóf-tér 8. sz.

ELEGÁNS

Levélpapírok

célszerű és érdekes

MŰIPARI UJDONSÁGOK

állandó kiállítása "

Ranitz C. és Fiai, Budapest

Dorottya-utca 12.

EDISON Mozgófénykép

Vállalat

Részvénytársaság

Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Mai műsora:Kőn-ípar. Gyárüzemi természetos felvétel.
A vízi bogár. Tudományos.
A méhészet. Természetos.
Taubenloch szakadék. Tájfelvétel.
Kinema újság. Aktualitások.
A sátn mint lakó. Kómikus trükk.
Lotti a tengeren. Kómikus.
A Varietében. Kómikus jelenetek.
A nagy kalap. Kómikus.
A cowboy önfeláldozása. Amerikai életkép.
Új kender. Drámai jelenetek. (Imperial film.)
A második anya. (Műfilm. Eclair kép.)
Már, gyere vissza! Megrendítő dráma.
A hullamok postája. (Ambrosio film.)
A halott nyakéke. Nordisk drámája.
Lear király. Színes műfilm.**E. ÓADÁSOK KEZDETE:** hétköznapokon délután 5
órákor, vasár- és ünnepnapokon délután 3 órákor.**HELYÁRAK:** Páholýúés: I korona.

I. hely 70 fill., gyermekeknek 5 fill.

II. " 50 " " 30 "

III. " 30 " " 20 "

**A legjobb hírnévnek örvendő
tea-, rum és kávé-nagykereskedés****A SZERECSENHEZ.****Schnitzer Mór utóda**

Alapítottát 1850.

Budapest, Váci-körút 9. sz.

1 pintes üveg Schnitzer-féle köz-
ismert brazíliai rum 2.50 K
1 liter kitűnő angol rum 2.30 K
1/4 kg. finom osztrák vagy legűn-
omabb törmelek tea 1.50 K
1/2 kg. pörkölt legűnomabb török
koverék kávé 1.60 KVideki megrendelések utánvét
lett eszközöltetnek. Tömeges rende-
lések végett kérem a szűkségletét
idejében beszerezni.

Tessék árjegyséket kérni.

A magy. kir. Opera művészei,
A magy. kir. Zene-Akadémia,
A Nemzeti Zenede, az ország leg-
előkelőbb zene-iskolák Tanárai
szívesen díszítették, hogy hegedűt**Reményi Mihály**olyant készít, mely bármely régi 1000
forintos hegedűvel a versenyt sikeresen kiálja.**Reményi hangfokozógerendája**által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb,
erősebb és nemesebb hangot kap. Szükség
képpen minden egyes hangszernél. Árjegyséket
kérem Reményi m. hegedű-mészítési
osztályától

Budapest, Király-u. 58.

A világ legjobb quintisztia hurjai csak Reményinél.

**KARÁCSONYI ÉS
UJÉVI AJÁNDÉK**MAGYAR GYÁRTMÁNYU
DÍVATOS ÉS MŰVÉSZI**LEVÉLPAPIROK**

MINDEN KIVÉTEL BÉN

RIGLER

JOZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST

VI. DOZSA UTCA 55.

V. ERZSÉBET TÉR 19.

IV. EGYETEM TÉR 5-6.

Valódi orosz brabanter-kanin fekete szőzme

STOLAGALLÉR

Minden nagyság és kivétel barna színben is kapható, árbeszélő 2 képen látható, mint a felsőben.

fekete dúszesz-selyemmel
bélélve, állatféldisz zel
és pompás 6 farokkal,
220 centiméter hosszú**9 KORONA**Ugyanezen forma, 150 cm.
hosszu**7 KORONA**

275 centiméter hosszú

14 KORONAFekete
karmantyú**6 korona.**Barna
karmantyú**8 korona.**

Utánvétellel szétküldi!

**PELZWAREN-
EXPORT-HAUS
WEILER, BÉCS
XVI., LERCHEN-
FELDEGÜRTEL 53****12 darab gyönyörűen oszillogó
karácsonyfádisz****30
fillér.**12 darab oszillogató oszlopgyertya 20 fillér. 12 darab gyönyörű
oszillogó, vegyítő 60 fillér. 12 darab reptőlőp, legújabb, hó-
labda, hóemberke, vegyes hangszer, trombita, harang,
oszlop vagy különféle gyümölcsök és állatok vegyítő 60, 70
fillér, 1 és 2 korona. 100 darab gyöngy, színes 60, 70 fillér, 1 és
2 korona. 12 darab gyertyatartó rugóval 20 fillér. 25 darab
karácsonyfagyertya, színes 30 fillér. Angyalok és lepkek
repülő szárnyakkal, darabja 16, 30 és 50 fillér. Karácsonyfá-
harangoskák, 12 darab gyönyörű angyalokkal, mikkelből,
darabja 1 korona. Boc-ésűst, két méter hosszú, gyönyörű színes
gyöngyökkel, darabja 20, 30 és 60 fillér.**Dukesz Miksa**karácsony-fádisz Budapest, O-u. 8. (az udvarban.)
nagybani raktára**Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.**Elnök: Herczeg Windischgrätz Lajos.
Boratink hírneve az egész földgömbön ismeretes!
Eredetisége s fölülmulhatatlansága tette azzá!!

A legalkalmasabb s legbecsebb

karácsonyi és újévi ajándék.**5 kg. postakosár:**3 palaczk 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni ... K 12.—
3 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu ... K 7.—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár
vagy
3 palaczk 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni ... K 7.10
vagy
3 palaczk 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni ... K 7.40
vagy
3 palaczk 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni ... K 15.10
3 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár ... K 15.10**Ládában:**20 palaczk 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni K 36.—
vagy
12 palaczk 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu ... K 40.80
12 palaczk 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kovér ... K 55.20**Hordóban:**60 liter 1908. évi finom tokaji aszall bor ... K 60.—
60 " 1907. " " peccsenye bor ... K 72.—
60 " 1904. " zamatos szamorodni bor ... K 90.—
60 " 1901. " kiváló szamorodni bor ... K 138.—A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel.
A megrendelő vasúti ártomással bármintve küldünk minden rep-
delést. Bővebb árjegyzékkel szivesen szolgálunk.

4 1/2 %-kal KAMATOZÓ SORSJEGYKÖNYVECSKÉK.

Ugy a tőkepénzesek, mint pedig a takarékos közönség részéről mint tőkebefektetés igen nagy kedveltségnek örvendenek a sorsjegy-értékpapírok, melyek feltétlen biztonságuk és kedvező nyereséységiük mellett még annak lehetőségét is nyújtják, hogy az ily papírokba fektetett tőke, árfolyamemelkedés révén jelentősen szaporodhatik. Nincs mindenki azonban abban a helyzetben, hogy a vásárlandó sorsjegyek teljes vételárát azonnal kifizethesse s még kevesebb embernek áll módjában, nagyobb mennyiségű sorsjegy nyeresi esélyeit megszerezhetni: igen ajánlatos ennél fogva sorsjegyeknek az általunk kibocsátott sorsjegy-könyvecs-kék alapján való vásárlása.

Többnemű sorsjegyek jelenleg igen alacsony, ennél fogva emelkedőképes árfolyama arra indít bennünket, hogy a következő

500 darab sorsjegyből alkalmi sorsjegytársaságot

alakítsunk, melynek tagjai kis összegek folytatólagos gyűjtése által nemcsak hogy biztos tőkét szereznek maguknak és már a törlesztés tartama alatt jelentősen mennyiségű sorsjegy nagy nyeresi esélyeit élvezhetik, hanem a sorsjegytársulat feloszlásáig teljesített

befizetések 4 1/2 %-kal kamatoznak.

A sorsjegy-társulatot a következő 500 darab sorsjegyből alakítjuk:

- 50 darab Konvertált Jelzalog-sorsjegy,
- 50 " Hazai Takarékpénztár-sorsjegy,
- 50 " Magyar vörös-kereszt-sorsjegy,
- 50 " Olasz vörös-kereszt-sorsjegy,
- 50 " Budapesti Bazilika-sorsjegy,
- 50 " Magyarországi Józsviv-sorsjegy és
- 200 " Erzsébet-Szanatórium-sorsjegyből.

Évenként 22 huzás.

több mint 5 millió korona nyeresémmel.

Legnagyobb főnyeremény már december 27-én.

Egy millió korona.

Mindenemű sorsjegy készpénzfizetés ellen, let. r. és havi részletre legelőnyösebben nálunk kapható.

NEMZETI PENZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Váci-utca 22. :: Sürgőncim: „Nemzeti Pénzváltó Budapest“.

A megrendelési jegy levágandó s nekünk beküldendő.

Belépési nyilatkozat.

A NEMZETI PENZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK, :: BUDAPEST, IV., Váci-utca 22. szám.

Ezennel bejelentem belépésomat az önök által 50 tag részére alakítandó 500 sorsjegyből álló sorsjegy alkalmi társaság csoportjába. Mai postával küldöm Önöknek egyúttal az első részletet, azaz 15 koronát és 45 fillért ajánlasi póstadíjért a sorsjegy-könyvecske beküldése céljából.

A megrendelő neve és foglalkozása:

Égy.

Lakhely és közelebbi cím:

A legközelebbi huzások:

December 27-én: Konvertált Jelzalog-sorsjegyek.
 Február 1-én: Olasz vörös-kereszt-sorsjegyek.
 Február 5-én: Hazai Takarékpénztár-sorsjegyek.

A sorsjegytársulat 50 tagból áll.

Minden tag **48 havi 15 koronát** fizet.

Az első részlet befizetése után minden tag egy a fenti 500 darab sorsjegy sorozatát és számát tartalmazó sorsjegy-könyvecskét kap, miáltal már a legközelebbi

huzástól, azaz **1. é. december 27-től**

kezddőleg 500 sorsjegy huzásán részt vesz. A sorsjegytársulat feloszlása után minden tagnak kiszolgáltatjuk a kizárólagos tulajdonát képező:

10 drb eredeti sorsjegyet

és pedig:

- 1 darab Konvertált Jelzalog-sorsjegyet,
- 1 " Hazai Takarékpénztár-sorsjegyet,
- 1 " Magyar vörös-kereszt-sorsjegyet,
- 1 " Olasz vörös-kereszt-sorsjegyet,
- 1 " Bazilika sorsjegyet,
- 1 " Józsviv-sorsjegyet és
- 4 " Erzsébet királyné szanatórium-sorsjegyet

egyúttal minden tagnak kiutaljuk a befizetése után járó:

11608

4 1/2 százalékos kamatot is.

A társulatba belépni óhajtó vidéki ügyfeleket felkérjük, hogy az első részletet postautalványon szíveskedjenek átutalni. A második és további részletek befizetésére portmentes befizetési lapokat bocsátunk a tagok rendelkezésére. Huzási listákat pontosan minden huzás után küldünk. — Minthogy sorsjegytársulatokat csak korlátozott számban alakítunk, kérjük a belépési bejelentések mielőbbi szíves feladását. Amennyiben későn érkező bejelentések már nem fogadhatók el, úgy e célra átutalt összegeket azonnal visszaküldjük.

Csuz, Köszvény?

A ZOLTÁN-féle csuz és köszvény elleni kenőcs már nehézszerű bedörzsölés után elmulasztja a kínzó kasogató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA.
 Zoltan gyógyszerárban
 BUDAPEST, V. Szabadságtér.

Fakult bőrkabátok

sötét színekre tartósan festetnek
 Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában Kassán.

Helyny vagy idült

bujakór - bántalmak

Ugy górválykór, borbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s a ronlott vertől származó egyéb bajoknál, mint mirigyda-anat, rheumatizmus, a száj, gaga gyenedései, a ga-zatok, onos esis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökös bujakóros bántalmak esetében, a legmegbizhatóbb s minden gyógykezeléssel dacoló betegekből biztos és győ-kezes gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyúttal vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvo-sok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szeret és még számos kúntest-szen részeseit.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 6.50 kor., egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 11 - kor. Minta és pro-prius rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

BUTOR

készpénzért és részletre. Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számí-tatik. Haló, eb-dő, őr-és szalonberendezések, óriási vá-laszték, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Arjegyék ingyen.

Szenzaciós ujdonság! Stubnyai Fenyő Sósorszesz!

em szabad egy házból sem hiányoznia. — Hüléből eredő összes bántalmánál, úgymint: reuma, csuz, köszvény, fog-fajás, fejfájás stb. kitűnő hatású. Hatás és jószágban járul-mulja az összes eddigi sósorszesz-készítményeket. — Kérje mindenütt a Stubnyai Fenyő Sósorszeszt. — Hat évig ren-del-és nél portmentes szétküldés a készítőtől.

DETRICH ENDRE gyógyszerész, Stubnyafüredő.
 Kis üveg ára 40 fillér, nagy üveg 1 korona.

6 hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

6 hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Ki venne nőül
18 éves árva 400.000 kor. vagyonnal? Csak komoly szándékú urak, ha vagyontalanok is, kiknél gyors nőülés akadályba nem ütközik, írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18.

Faun.
Édes Boldogságom! Kimondhatatlan amit érzek. Semmit sem tudni, semmit sem hallani felőled, ez borzasztó. Irnék én most másképp is, de féltelek. Csak azt szeretném tudni, enyém vagy-e s úgy szeretném, mint valaha — akkor! Millió puzsi a Tiedtől.

Férfi és hölgy-
munkatársakat a bel- és külföld minden városában keres azonnal Nemzetközi házasságközvetítő intézet. Házasságközvetítőkné és bármely más foglalkozású hölgyek és uraknak állandó mellékjövedelmet biztosít. Schlesinger L. Berlin, Amt 18 29570

Legjobb likörök
és rum készíthetők kivonataimmal. Egy üveg ára 80 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bérmentve. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békésesaba.

Nevelőnőket
német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonnekat azonnali belépésre ajánlok, magyar oklevellel nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. Szeghőné S. Lujza intézete Budapest, VI., Desseswffy-utca 22. 29324

Kárpitos nyergesek
részeire mindennemű kelések képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománnyár Részvtárs. Nagymező-utca B. 44.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkán 50 fill, 12 adag 5 korona. Bartá József konzervgyára Felka (Szepes megye). 29318

Rizike
gomba, válogatott, 5 kilós bordókban, ezetben K 8.—; sóslében K 7.—; Bartá József konzervgyára Felka (Szepes megye). 29319

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenesteket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Tisztviselői kölcsönt
köztisztviselőkné és katonatisztnekné olgjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Iszázalékot 60 évre. Váttokölcsönt kereskedői, iparosok és mezántisztviselőkné gyorsan és előnyösen folyósítat.

Rigócz és Hartmann bank
iroda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Réthy-
név látható a valódi pemeterfő cukorka minden egyes darabkáján.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű. Látható írásu írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Veres alonya
befőtt, szepességi, 5 kilós postakosár K 7. Bartá József konzervgyára Felka (Szepes megye). 29317

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, értekezésre felkészítő előkészítő Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes postakosár bérmentve K 10.50 Bartá József konzervgyára Felka (Szepes megye). 29315

Papirhéjú diót,
mézédes téli szőlő postakosárként 3.60, nemes birsalmát, téli csmegealmát 2.60, mázsánként 38.—, ezetes ugorokát, paprikát 2.60, házilag főzött mézédes szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackkonyak 5 kg-os üveggel 20.— koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokát
lefejtve kölcsönhordóban hektóliterenként 44 koronáért, papirhéjú diót postakosárként 3.50. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Marónit, narancsot,
ezetromot, datolyát, papirhéjú diót, fűget, orosz teát, vegyesen postakosárként 2.60 koronáért szállítja Gyümölcskivittel Csongrád

Nyilatkozat.
Egy helybeli zongorás, aki mellékesen gramofont is elad, újabb állandóan olyan tartalmú hirdetésekkel árasztja el a lapokat, hogy ne higgyen senki, ha az ug. hirdetéseknek, melyek nagyon sokszor nem valósítják meg, hogy nevezet cégnékn nagyon fáj ezen jól bevált amerikai rendszer, mert senki sem gondol, hogy nála vegyen részletfizetésre hatszor drágábban, mint ha nálunk szerezn be egy gépet. Kinek van igazsága, azt az intelligens művelt nagyközönségre bizzuk. Kérünk mindenkit, kinek a gramofon birtka, hogy személyesen győződjön meg ingyen gramofon rendszerünk sziladságáról. Mi a gép árát feltétlenül behozzuk az idővel vásárolt lemezekkel, mert feltételezzük a vevőkről, hogy állandó lemeze vásárlók maradnak. Többszörépes gépet már 8 lemezzel felébe, többszörékesnél valódi Euion gépet pedig már 20 dro. lemez vásárlásnál teljesen ingyen adunk minden alárulés és kötelezettség nélkül.

A támadó közleményekért pedig köszönetet mondunk, mert ezáltal meg mi jutunk ingyen reklámhoz.

Szent László Intézet
beszélőgép osztálya
Budapest, Veres Pálné-u. 16.

TÁRS,
(csak komoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott tömegzsidókhoz amelyek kitűnő rekordul lettek minsteriumoknál és a közgazdaságnál bevezetve. 100.000 korona évi jövedelem elérhető. Csak komoly ur embernek ajánlata véteik figyelembe. Felvilágosítást nyújt a Modern Kereskedelmi Szervezettségében Budapest, VII., Rottenbiller-utca 10., hova a levelek intézendők.

Sok pénzt kereshet!
mellékesetként is minden üzleti tőke és előismeretek nélkül, képviseltem átvétele által. Ajánlatokat „Tiszteletes kereset” jellegre Blockner J. hirdető irodája Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. továbbít.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánssokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER ISIDOR
Ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. sz.

Ajtók, Ablakok,
veszedőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62—80.
Alapítvány 1886-ban.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb: lüthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindeftelje kútszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselyéni-u. 61. E. Telefon 113—43. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TELEFON 71-52. sz.
BUTOR
u. m. :
hálo-, ebédlo-, uri- és leány-szobák:
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig olcsón, jótállás mellett kiadunk

Mübutor:
Kereskedelmi Részvénytárs.
BUDAPEST,
IV., Aranykéz-u. 5.
Árjegyzék rajzokkal 80 fillér ellenében.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteinil és gyermekkádkat kaphatók
Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91—20. 28793

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánssokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáért költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakob
Ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.
27553

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktató szaktanárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítvány Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékekről s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68. Leiratások egész napon át.

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.
Ára 3 korona.

Kapható LAMPEL R.
könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.t.-nél, Budapest, VI., Andrassy-út 51. sz. és minden könyveskereskedésben.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kisért háziszter a dr. William Bartley-Ianar amerikai erőp-pora. Soványak tartós, szép télt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jót állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajósoknak nekilözhetetlen tápszter. Kintűtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országban. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Foraktár Baráz Már E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteinil és gyermekkádkat kaphatók
Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91—20. 28793

25 koronáért
készülnek saját műhelyomben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finomszövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4 A. sz. Vidékre postabiztosított bérmentve, helyben szabáshozat kívánatra házhoz küldöm 28592

A gyermekáldást
2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbélyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 242. Lindenstrasse 51. 23634

Karácsonyi és újévi vásár
December 1-től Január 1-ig. Az összes hangszerekből. Melyen leszállított árak.

MARNITZ FRIGYES
Budapest, VIII., 4.
Írószék-körút 37—39. szám.
Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket különben.

BUTOR
készpénzt vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék politurek butorokban.
Nagy Imrénél
Bpest, VI., Váci-körút 9.
Feltár Szerecsen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Elsőrendű Singer varró-gépeket
nagybani árban és min en árfel-emes nélkül havi 8 és 10 K részlete szállítunk 10 évi jótállással és vidékre is bárhova
Láng Jakab
és fia varrógép- és kerékpár vagy nagykereskedők Budapest, József-körút 41. szám. Értékeltek Baross-ter 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hajfestő-fésű,

egyszerű festés által fest ősz vagy fehér haját valódi szőke, barnára vagy fekete-re. Teljesen ártalmatlan! Evezik használatból — Ezek használatban. Egy doboz ára 6 korona.
SCHÜLLER, WIEN, III. E.
Krieglergasse 8. Számos elismerő és köszönőlevel.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapon át kereskedelmi szakírókat, gépirási, gyorsírást, helyesírást, szepírásst, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet. Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Zálogcédulát,
Brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiességű veszek. Alt-Wien porcellán, régi-bronz, osztriggyakat szobrokat és olajfestményeket veszek. Kertész ékszerész és régiségkereskedő Király-u. 85. — Telefon 95—48. — Meghívásra jövek.

BUTOR
30% megtakarítást! Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3. földemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitörök és teljesen berendezett minaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13. 28589

Kézimunkák
alkalmi vétele 30 db rajzolt kézimunka 10.— korona. 14 db rajzolt kézimunka 5.— kor., teljes hozzávaló selymekkel Hungaria kézimunkagyár Akácfa-utca 59.

A világhírű „THE ROYAL”
Gramofonokat minden részegés vagy utozaj nélkül mesés tisztá hanggal, szigorúan az eredeti, nagybani gyári áron és minden árfel-emes nélkül havi 6—10 kor. részletfizetésre szállítjuk a vidékre is. Picióó Gramofonok 20 kor.-tól feljebb.

Láng Jakab és Fia
grammofonnagykereskedők, Budapest, József-körút 41. Póküzletek VIII., Baross-ter 4. Buda, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve 20566

Tíz lemez 10 forint.

Hulló falevel, Balkáni hercegné, — Czigany-hercelem, Luxemburg grófia. Az anyját neki, Kaland a Lichthofban és még négy kitűnő lemez vadonatúj kétoldalu 26 cm. nagyságú szenzációs reklámárban karácsonyig 10 frt. wánvétel kapható. Minden tíz lemezhez egy doboz tűt ingyen adunk. ::
Gramofon Áruház
BUDAPEST, Himzö-u. 5.

JOGÉLET

A hozomány ígérete.

Budapest, december 3.

A *nervus rerum gerendarum* a házasságban is nagy jelentőséggel bír. Hány szív eped hiába; nincs hozomány s így nem tud bejutni a házasság szép kitervezett kikötőjébe. De nagyobb baj az, ha ígérnek hozományt s van is annak, aki ígéri s még se lehet megkapni, mert az ígéret nem érvényes alakban történt. Azért elesevegünk egyet-mást a hozományról, annak ígéretéről és az ígéret érvényes alakjáról.

A hozomány az a vagyon, amelyet a nő vagy helyette, illetőleg érdekében egy harmadik személy ad abból a czélből, hogy a férj a házasság anyagi terhein könnyíthesse. A hozomány tehát a nőé, akár ő adja, akár más, de a házasság tartama alatt a férj használja. Vannak országok, ahol a nő, ha van saját vagyona, tartozik vagyonához mért hozományt adni a férjnek; ha pedig a nő vagyontalan, akkor a szülők, illetőleg nagyszülők tartoznak hozományt adni, természetesen a saját vagyoni arányában. Ez a szabály egyébiránt érvényes Erdélyben és a polgárosított határvidéken, mert ezeken a területeken az osztrák polgári törvénykönyv van érvényben, ez pedig 1220. szakaszában a most ismert jogsabályt foglalja magában. Ellenben a magyar jog területén a szülők, ezek életben nem létében a nagyszülők nem kötelesek leányuknak, illetőleg unokájuknak hozományt adni. Ha azonban saját jó szántukból kötelezik magukat, hogy adnak hozományt, akkor ez a nyilatkozatuk kötelezi őket abban a terjedelemben, ahogy tették, ha egyszersmind érvényes alakban tették.

Az érvényes alak tekintetében a következőket kell szem előtt tartanunk. A hozományadás nem lévén kötelező, az, aki a hozomány adását ígéri, nem a törvénytől fogva, hanem ígéretet alapján lesz kötelezhető.

Ámde a hozományadás nem egyéb, mint ajándékozás, mert ingyenesen juttatja a hozományadó a hozományt a nőnek tulajdonára és a férjnek használatára. Az, hogy a férfi a nőt feleségül tartozik venni, különben nem jut a hozományhoz, az nem ellenérték, hanem csak feltétel, melynek bekövetkeztével a hozományt ígérő azt megadni is tartozik.

Ha azonban a hozományadás ajándékozás vagyis ellenérték nélküli, ingyenes vagyonjuttatás: akkor a hozomány ígérete nem egyéb, mint ajándékozás ígérete. Ámde az ajándékozásnak egyoldalú ígérete egyáltalán nem kötelező; ha azonban az, akinek javára fog szólni az ajándékozás, ezt az ígéretet elfogadja, akkor az ilyen elfogadott ígéret kötelezi az ígérőt, ha az ígéret írásba foglalt.

Nincs ugyan törvényünk, mely azt mondaná, hogy az elfogadott ajándékozási ígéret csak írásba foglalva érvényes, ez csak az osztrák jog területén van törvénybe iktatva, t. i. Erdélyben és a polgárosított határvidéken; mégis a bírói joggyakorlatban az a felfogás jutott érvényre, hogy az elfogadott ajándékozási ígéret csak írásba foglalva kötelezi az ígérőt.

Ezek alapján tehát azt állíthatjuk fel követendő elvül, hogy ha hozomány ígértetik, erről az ígéretéről és annak elfogadásáról írásbeli szerződés készíttessék. Az írásbeli szerződésnek nem kell éppen közjegyzői okiratba foglaltnak lenni, ámbar tanácsos, mert könnyebb vele bizonyítani; ha azonban a kiskorú nő törvényes képviselője tesz kötelező ígéretet, természetesen a kiskorú nő nevében, akkor mivel jegyesek közti szerződésről van szó, a hozomány ígéretét és elfogadását, hogy ez érvényes legyen, közjegyzői okiratba kell foglalni.

Rendszerint a hozomány ígéreténél a készpénzbeli hozomány összege, vagy az egyéb hozományi vagyon minősége és men-

nyisége is megállapíttatik. Lehetséges azonban olyan eset is, amikor, tegyük fel, a nagybácsi azt írja a gyámnak, hogy unokahuga részére fog hozományt adni, ha az férjhez megy az ő kedve szerint s a gyám felel, hogy ezt az ígéretet elfogadja. Ily módon is létesülhet írásbeli alakban az ajándékozás ígérete és annak elfogadása. Mest azután jelentkezik egy alkalmas vőlegény, a nagybácsi is elfogadhatónak tartja és megtörténik a házasságkötés. A nagybácsit sürgetik a hozomány tekintetében, de ő nem akar tudni a hozományadásról semmit. Perre kerülne a dolog, de nem tudják az ifjú házassok, mily hozományi összeget követeljenek. Elmennek tehát jogtudó emberhez tanácsért, aki ilven tanácsot adhat nekik:

Ha nem ígért valamely dolgot, pl. földet, ígás marhat stb., akkor feltétlenül csak pénzt lehet követelni. Az, hogy az összeg nem lett meghatározva az ígéret tételénél, ebben az esetben ezért nem fontos, mert azzal, hogy hozomány ígértetett, adva van az is, hogy mily összegű ajándékot lehet a kötelező ígéret alapján követelni. Ugyanis a hozomány a házassági anyagi terhek megkönnyítésére szolgál; tehát figyelembe veendő a házastársak vagyoni viszonya, társadalmi állása és a hozomány ígérőnek vagyoni helyzete. Sem a felek vagyoni és társadalmi helyzetén, sem az ígérő vagyoni helyzetén tulmenő követelés nem érvényesíthető.

Mindazonáltal az óvatos tanácsadó mindehhez azt is hozzá fogja tenni: nincs azonban kizárva, mivel éppen törvényünk erre nincs, hogy a bíróság úgy fogja fel majd a dolgot, hogy az ígéret tárgya azzal, hogy hozomány ígértetett, nincs meghatározva, ennek hiányában pedig nem lévén tárgya az ígéretnek, maga az ígéret sem kötelező.

Mielőtt ezikkünköt befejeznők, még csak arra hívjuk fel a szíves olvasó figyelmét, hogy eddigelé csak hozományról szoltunk, melyet ne tessék a kiházasítással összetéveszteni.

Azokból az ingókból, melyeket kiházasítás vagy budapesti nyelven stafirung czimre adnak a szülők leányuknak, nem lehet mint hozományt tekinteni azokat, melyek a leány személyes szükségleteinek fedezésére szolgál-

Shanghaii emlékek.

Írta: Bignio Gyula tengerészkapitány.

Shanghai, a távoli Kelet hatalmas kereskedelmi központja, az orosz-japán háború idejében sokat beszéltetett magáról. Nagy volt a város utcáiban és üzleteiben a forgalom, tele volt terjedelmes kikötője kereskedelmi hajókkal, melyek nagyszámú menekülteket hoztak a harcztérről a városba.

A város szállodái boarding house-i tömve voltak a vagyonsosabb orosz menekültekkel.

Mandsuriából, Koreából és a tengerpart vidékéről föl egész Wladivostokig menekült minden európai lakos, iparos, telepes, kis- és nagykereskedő délfelé, főleg Shanghaiba.

Azok, kik némi pénzt tudtak magukkal hozni az eszeveszett futásban, Shanghaiiban mindenféle üzletet nyitottak, úgy hogy a város több utcái egész orosz jelleget öltöttek.

Sok kérdéses egzisztenciájú művész, kávéleány, demimonde, pinczérleány volt a menekültek között, ezek pedig mindenféle zene-, tánc- és más mulató-házakat nyitottak.

Igaz, hogy Shanghai már azelőtt is nemzetközi jellegű város volt, de ezen időben teljes Bábellé fejlődött.

A nagy durva orosz, a hajm-resztő németet beszélő lengyel szemita, a gesztikuláló olasz, a temperamentumos francia, az orrán át beszélő yankee, a rideg angol, a szorgalmas német, a lusta indus, a lármázó kínai, a mozgékony japán, mind egymás mellett élt békében és esendben.

A harcztéren a győzedelmes japánok mind csakabbra szoritották az orosz hadsereget, körül-

vették Port-Arturt, hová egy erős hadsereget és hadi flottát zártak be.

Szoros volt a szárazföldi és a tengeri gyűrű, mely a város körül huzatot, oda be- vagy kijutni élve alig lehetett. Azen menekülők, kiknek mégis sikerült kiszökni az ostromlott városból, rémhíreket beszéltek az odavaló viszonyokról.

Kifogytak a városban az összes friss élelmiszerek, a kórházak, lazarették és barakkok tele voltak sebesültekkel, azonkívül még epidemikus betegségek is grasszáltak az ugys lankadozó helyőrség között.

Shanghaiiban abban az időben óriási mennyiségű eleség volt fölhalmozva, töképenzesek rengetegét vettek össze és még minden nap jöttek új meg új szállítmányok.

Több kínai djunk tett már kísérletet, hogy árukkal bejuthasson a szorongatott kikötőbe, de majdnem mindig vagy japán kézbe kerültek, vagy pedig elsüllyesztettek.

Togo admirális hajórajja résen volt mindig, a hajó árbozaiból őrszemek vizsgálták nappal a láthatárt, éjjel pedig számtalan fényszóróval kutatták a vidéket, jaj volt annak a hajónak, mely a blokádtörő kísérletében észrevétetett, mert egy pár percz alatt a halált szörő ügyük lövegei elsüllyesztették.

A pénz utáni vágy mégis megkíséreltette egy pár orosz kereskedővel egy nagyobb gőzös elküldését azzal a czállal, hogy egy rakomány eleséget Port-Arturba szállítson.

Egy este volt, midőn az Astor House terraszán egy pohár whisky szóda mellett egy fiatal angol tengerészkapitány barátommal csevegtem, mikor egy boy asztalunkhoz lépett és egy névjegyet tett le ennek közepére.

Idegen oroszos neve előttünk ismeretlen volt, de jelentkező emberünkben azonnal felismertük a gazdag menekült orosz alattvaló kereskedőt. Beszél-

getésünk a háborúról folyt egy darabig, mikor is az idegen nyiltan azt kérdezte tőlünk, hogy melyikünk vállalkoznék egy oly hajó vezényletére, melynek célja a japán czernirozó flotta áttörése volna kontrabandul. Hajómmal rendes vonalban voltam, de cimborám, ki vakmerőségéről nevezetes volt, épp egy oly hajó parancsnoka volt, mely olcsón megkapható lett volna, — tudtam, hogy jelentkezni fog. A rozoga, elavult angol Chinkiang nevű gőzös már alig kapott rakományt a kínai partokon, kapitánya pedig tudva azt, jelentkezett azonnal a kísérletre, felajánlotta egyszersmind hajóját a célra.

Másnap a Frenchtown egy szállodájában légyotot is adtunk egymásnak további megbeszélés végett, angol barátom engemet mint tanút kért, hogy jelenjek meg.

Megjelentünk idejében a szállóban, hol előttelevő napi ismerősünk más három orosz ur jelenlétében már türelmetlenül várt reánk.

Vállalkozó barátom gyorsan megegyezett, nagy tiszteletdíjat kötött ki magának, tisztikarának és személyzetének, melynek egynegyede azonnal fizetendő is volt, a fennmaradó összeg pedig Port-Arturban vált esedékessé. A Chinkiang gőzhajó megvásároltatott, tulajdonosai sok pénzt kerestek és örültek, hogy tudtak adni régi rozoga hajójukon.

A Chinkiang parancsnokának legnagyobb gondot a legénység megszerzése okozta, nehezen akad kínai, ki elég bátor volna egy ily veszedelmes vállalkozásra. A pénz hatalma azonban itt is győzött és sikerült a szükséges személyzetet össze is szedni. A hajón pedig éjjel-nappal dolgoztak a munkások, borzasztó mennyiségű friss élelmiszert, mint friss húst, zöldséget, stb. nyelt el a hajó gyomra.

A hajó egész személyzete pedig telerakta saját számlájukra vásárolt árukkal a hajó egész fedélzetét, négy-ötszörös pénzt vélték ezekért elérni.

nak. Persze a gyakorlatban ezt is hozományul szokták felszámítani a házassági szerződésben.

A végrehajtási jog köréből.

Irtá: Igaz Gusztáv halmi kir. aljárásbíró.
Budapest, december 3.

A kir. bíróságoknál, mint telekkönyvi hatóságoknál gyakran előfordult azon eset, hogy az ingatlan árverési vevője a kikiáltási ár 10-től 20 százalékig terjedő összegben megállapított bánatpénzen felül mit sem helyez letétbe, s ennek folytán az időközben megtartott sorrendi tárgyalás alapján a kielégítés sorrendjét megállapító végzésnek jogerőre emelkedése dacára sem hozható meg a kiutaló végzés.

A telekkönyvi hatóságok teendője ez esetben rendszerint abban merül ki, hogy a bánatpénzben esetleg vételári részletben kifizetett és bírói letétben kezelt összeget a jogerős sorrendi végzés értelmében jogosított vagy igazolt megbízottja kezéhez kiutalják, egyben késedelmes árverési vevőt, az 1881:LX. t.-cz. 185. szakaszára való figyelmeztetés mellett a vételárnak és 5 százalékos kamatainak záros határidőn belül leendő lefizetésére felhívják. A telekkönyvi hatóságok legnagyobb része az 1881:LX. t.-cz. 153. szakaszában felsorolt érdekelteket a viszárvetés kérésére vonatkozó joguk gyakorlására is felszólítja.

A viszárvetési kérvény beérkezése esetén a tkvi hatóság 30 napra késedelmes árverési vevő veszélyére és költségére, bánatpénze elvesztésének kimondása mellett újabb határnapot tűz, és ha ennek következtében az ingatlan megfelelő vételárban elkél, a befizetett összeg hitelezők részére a letétből kiutalható.

Gyakrabban előfordul azonban azon eset, hogy az ingatlan tulajdonosa (árverést szenvedett) a bíróságon kívül, úgy ahogy, kiegyenlíti a hitelezőket, a viszárvetést nem kéri tehát senki, az árverési jegyzőkönyv széljegyze a tkönyv B. és C. lapján továbbra is ott lóg, az illető ingatlan egyelőre forgalmon kívül van helyezve, már nem a tkvi tulajdonosé, de még nem is az árverési vevőé, az el nem idegeníthető, meg nem terhelhető.

Hivatalból a viszárvetés elrendelhető nem lé-

Volt szivar, dohány, cognac, pezsgő, tojás, szárnyasok ezrei, ásványvíz, zöldség stb. a fedélzetten.

Negyvennyolcz órai éjjel-nappali munka után a Chinkiang készen volt veszedelmes útjára, mire azután rövidesen el is hagyta a kikötőt. Nem volt hajó, mely ne köszöntötte volna a távozó hajót vakmerő, vállalkozó szellemű kapitányát és személyzetét. Az utolsó órákban pattant az európaiak között ki az a hír, hogy a Chinkiang blokád meggy áttörni és nem hiszem, hogy sok tengerész-társam lett volna, ki bizott az expedíció sikerülésében.

Midőn később találkoztam a kapitánnyal, ő mondta el nekem a következőket.

A Chinkianggal úgy indult el Shanghaiból, hogy Port-Arthur tájékára sötétségben érjen. Az uton nem történt semmi sem, a hajó erős, jó Compound gépje kitünően dolgozott, úgy, hogy számítássa szerint érkeztek a Pecsilii öböl azon részéhez, honnan már csak a legnagyobb elővigyázatnál kellett utjukat folytatni.

A hajón minden egyes lámpa eloltatott, a gépházhoz vezető összes nyílások betömtek, nehogy a legesekélyebb zaj csapja meg az esetleg közel állkodó ellenséges füleket.

Az egész legénység derekukon a mentőövekkel, a használatra kész feketére festett mentőcsónakoknál állt, fönn a hidon pedig a kapitány tisztjeivel, fűrkészte a láthatárt. Egy pár óráig haladt már a Chinkiang a koromsötétségben, midőn megpillantatták a japán hajók jelző lámpásait.

Idegesség fogta el látszólag az egész személyzetet, csak a kapitány adta nyugodt, halk hangon a kormányon álló embernek parancsait. Vakmerően nekivágott a hajók sorai között lévő egy tőr kellő közepének a Chinkiang, már elérte ezek sorát, már láthatók voltak a japán hajón a mozgó alakok és

vén, akárhányszor évtizedeken át érintetlenül fennmarad az árverési jegyzőkönyv széljegyze. Az 1881:LX. t.-cz. megszövegezte az árverési vevő mulasztásából eredő azon gyakran előforduló esetre nem gondolt, az eljárás tehát a tételes törvényből ki nem magyarázható.

A végrehajtás és az ennek folyamán képező árverésre vonatkozó rendelkezésekből azonban a követendő helyes eljárás egyöntetűen lenne megállapítandó.

A kielégítési végrehajtás és a bírói árverés a jelzálogos hitelezők (és a kir. kincstár) magánjogi érdekeinek szolgál kiegyenlítésére, az árverés eredményes megtartásának az a célja, hogy a hitelezők a bíróság közvetítésével készpénz követelésükhöz jussanak. Hogyha már most, záros határidőn belül, a bírói felhívásra sem kéri érdekeltek a viszárvetési hirdetés és feltételek kibocsátását, ebből a nemleges körülményből csak arra lehet következtetni, hogy nincs érdekükben a letétben őrzött összegnek viszárvetési bánatpénzzel és vételárral való gyarapítása, nem érdekli őket az, vajjon lesz-e viszárvetés, vagy az, kérelem hiányában elmarad.

Mint hogy pedig az árverés elrendelésére csakis a végrehajtató, vagy az 1881:LX. t.-cz. 166. és 167. szakaszához képest csatlakoztatott végrehajtató (jelzálogos hitelező) kérelmére rendelhető el, természetesen a viszárvetés sem lenne elrendelhető, az érdekeltek nemleges viselkedésében kifejezésre jutott kívánság ellenére.

Legcélszerűbb lenne, ha a telekkönyvi hatóság késedelmes árverési vevőt az árverési feltételeknek teljesítésére, érdekelteket pedig a viszárvetés kérésére 30—60 napi záros határidő kitűzése mellett azon figyelmeztetéssel hívna fel, hogy amennyiben egyikőjük sem tenne eleget ezen felhívásnak, magatartásuk annak lesz tulajdonítandó, hogy követelésük teljes kiegyenlítését nyert s az árveréskor telekkönyvi tulajdonos jogának épségben tartása mellett, az árverési jegyzőkönyv széljegyzt a B) és C) lapon törölteni fogja.

Végtevére is a közhitel alapját képező telekkönyvek megbízhatósága, közönyös hitelezők, illetve árverési vevők nemtörődomsége által nem csökkenthető.

mégse volt még fölfedezve a hajó a japánoktól. A hadihajók fényezőri mind befelé játszottak, úgy hogy valószínűleg a japánok egy orosz kitérést vártak akkor éjjel.

Félelmetes, izgató látvány volt ez, midőn az a sok, lövésre kész hajó fényezőriával az orosz partokat kutatta. Még egy negyedórát ment a dolog a Chinkianggal, mely már régen elhagyta a japán gyűrűt, midőn belekerült a fényezőriába. Egy pillanat és fel volt fedezve, a másik pillanatban már egy fénytengerben uszott a hajó, mely most célzatlánlájává vált a japán golyóknak. Borzasztó ágyudörgés következett, süketévé vált a hajón mindenki, de a gépben és a hidon levő gépészek és tiszték a hajót nem adták föl, gyorsan haladt ez egyenesen a kikötő bejárata felé.

Szerencsés volt itt is a Chinkiang, igaz, hogy golyózápor vette körül, mégis alig lett eltalálva máshol, mint árboezaiában, kéményében és felülépítményében.

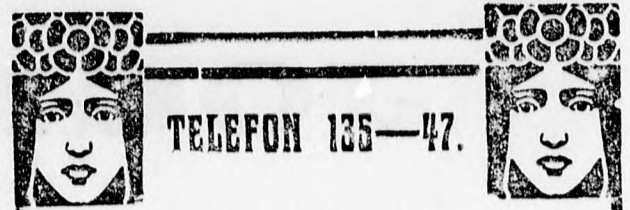
Rövidesen kiért a japán hajók lőtávolságából, mert a bejárat sziklafalai védték és horgonyt vetett a belső kikötőben.

A hajó rakományát gyorsan átvette a hatóság, és rengeteg pénzt fizetett érte a kereskedőknek.

A tiszték és a többi személyzet legénysége pedig sok pénzt keresett, kapott áruját 7—8-szoros pénzt, és kifizették nekik a nagy tiszteletdíjakat is.

A kapitány ma már nem tengerész, hanem visszavonultan él valahol Kaledónia hegyei között skót hazájában.

Vakmerő tetteiről még sokáig fognak Shanghaiban beszélni, hallgatnak azonban a japánok, kiket ily esemény kijátszott egy rozoga kereskedelmi gőzös egyszerű kapitánya.

Tessék megkísérelni

hogy tényleg szalon- és ebédlő-szőnyegek, függönyök, legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelben, paplanok, matracok, ágy- és asztalterítők, sezlontakarók, csipke- és tüllstórok legjobb kivitelben a legjutányosabban szigoruan szabott árak mellett kaphatók

Fodor József

szőnyegáruházában

BUDAPEST, Váci-körut 14.

az Andrassy-utcai szemben.

KÖZIGAZGATÁS

Igények és eszközök.

- Második közlemény. —

Budapest, december 3.

Lapunk ma egy heti számában rámutatunk arra, hogy a községi közigazgatással szemben általában sokkal nagyobb igényekkel lépnek fel úgy a hatóságok, mint egyesek, mint amily igények támasztására a rendelkezésre bocsátott eszközök őket feljogosítanak.

Természetes, hogy e helyzet állandó nem maradhat, mert elvégre a községi jegyzők sem tűrhetik örökké, hogy tőlük neesak több és jobb munkát várjanak, mint a többi köztisztviselőtől, hanem annyit is, amennyit emberileg elvégezni lehetetlen, de az is hatalmas közérdek, hogy a községi közigazgatás működése ne fejlődjék retrograd irányban, hanem lépést tartson a modern kívánalmakkal s a növekvő igényeket ki tudja elége-
gíteni.

Evégből szükséges, hogy a községi közigazgatás kereteibe oly számú és minőségű szervek illesztessenek be, amennyit és aminőt a viszonyok megkövetelnek.

Első sorban is a jegyzőt kell a község élére állítani s minden igazgatási feladat végrehajtása és intézése egyedül és kizárólag az ő jog- és hatáskörébe utaltassék; a községi bíró vigye a község gazdasági tisztét, kezelje a közpénzeket, de rá és elüljáró társaira ne bizzanak olyan feladatok, amelyeknek megoldása előtanulmányokat, törvényismeretet, feltételez, mert hiszen ilyenekkel a községi elüljáróságok tagjai — a jegyző kivételével — általában nem bírnak s valóban nem lehet kívánni sem tőlük, hogy az ily feladatok megoldásában aktív részt vegyenek.

Ezek az elüljárók legyenek egyszerűen eszköz a jegyző kezében, mely eszközöket a legjobb belátása és a mutatózó szükséghez képest használ fel s legyenek oly függelmi viszonyban a jegyzőtől, hogy ez kiadott utasításának érvényt szerezni is képes legyen, mert hiszen nagyon sok üdvös rendelkezés van, aini soha nem hajtatik végre, mert éppen ezek az elüljárók, sokszor élükön magával a bíróval, akit a belügyminiszter nemrégiben is, mint az elüljáróság fejét mutatott be ország-világnak, éppen az ő tudatlanságukban kerékkötői a végrehajtást előző intézkedéseknek.

A reformnak ez a része pénzbe igazán nem kerül és senki nem mondhatja, aki a községi életet, a községi elüljárók átlagos törvénybeli jártasságát csak némiképpen is ismeri, hogy a megvalósulásra nem kellően érett.

Mi nem mondjuk, sőt tiltakoznánk ellene, ha olyan szándék merülne fel, amely a mi értelmes magyar népiünket a község önkormányzati életéből ki akarná zárni; ennek kereteiben helyük van, mert azokat be tudják tölteni s mi csak a községre ruházott állami feladatok teljesítése tekintetében kívánjuk a rendelkezési jogot kifejezetten és egyedül a jegyzők kezébe letenni, míg a nép bizalmi emberéit, bírót, tanácsbelit, a végrehajtó eszköz szerepére utalni.

Az önkormányzati élet kereteit tágitani kell, hogy a községek felszabadulhassanak a vármegyék féderczyomása alul s ezeknek mai praepotenciája az egyszerű ellenőrzésben s érdekelt fél részéről előterjesztett felelősség esetén, a kérdésnek törvényszerűség szempontjából való megbírálásában merüljön ki. Ily törvényhozási intézkedés, ily irányú törvény a vármegyék termeiből sok értékes elemet kívinne a községházak tanácskozó termébe, hogy a közérdeket ott védelmezzék meg s ez elemeknek az önkormányzati életrevaló, ugy-
szólván állandó hatása, megnyilvánulási

iránti állandó érdeklődése, az önkormányzati életet frissebbé, lüktetőbbé, tartalmasabbá tenné, s növelné működésének eredményeit.

Természetes, hogy az önkormányzati élet határainak tágitása szükségképen maga után vonja a községi jegyzőnek a megyei hatóságtól való fegyelmi függetlenítését. Különböző sok panasz van e téren, s mondhatjuk jogos panasz, hogy minden egyéb mellékkérdéstől elvonatkoztatva is, a fegyelmi eljárásról szóló törvényrész haladéktalan megváltoztatása a legégetőbben sürgős. A vármegyei hatóságok számtalan bizonyosságát adták annak, hogy a bírósági jogra való igény legfontosabb és legnélkülözhetlenebb előfeltételével: az elfogulatlan igazságossággal egyáltalán nem bírnak. A jegyzők nem vágnak az érdekükben, a javukra közreható elfogultságra, azt pedig joggal megkövetelhetik ez ország törvényhozásától, hogy ne szolgáltassa ki őket a hátrányukra érvényesülő elfogultságnak, amelynek gyakran, sőt legtöbbször kiesínyes okai vannak, s ami végeredményében mégis családok egész jelenét és jövőjét kívánja áldozatul. Mi is, mások is, számtalanszor rámutattunk a fegyelmi törvények terén alkotandó reformoknak még részleteire is, ezeket tehát ismételni ezuttal nem akarjuk, — mindössze azt szögezzük le, mint a mi követelésünket, hogy a fegyelmi bíróságokban a jegyzői karnak helyet kell adni, mert a vádbeli események súlyát, valamint a mentő körülmények feltétlenül beszámítandó voltát kellőképpen csak jegyző tudja értékelni, s hogy az eljárásnak nyilvánosnak, szöbelinek kell lennie, ahol a védelem a váddal szemben felsorakoztathatja összes fegyvereit, s a vádnak nem állana módjában, — mint ma — a védelemnek legnagyobb erősségeit egyszerűen — agyonhallgatni, ahol a védelem részen van és kimutathatja a vád alaptalanságát, vagy minden súlynélküliségét.

A jegyzők nem kedvezéseket, nem elnézést, nem hümpártolást kívánnak a törvényhozástól, hanem igazságot, ehhez pedig akkor is joguk lenne, ha nem volnának ennek a nemzetnek legelső napzamosai.

Ezek után előtérbe nyomul a községi reformok terén a jegyzők fizetése rendezésének kérdése.

Igaz, hogy a jegyzői fizetések ezelőtt csak hat évvel rendeztettek s igaz, hogy — amennyiben a községi törvényben megállapított négyezer forintos minimumot tekintjük, — a rendezés ennek kétszerezését biztosítja a jegyző részére, viszont azonban, ha nem feledkezünk meg arról, hogy e kétszeres összeg mindössze csak 1600 koronát tesz ki; meg kell állapítanunk, hogy a hat év előtti rendezés is alul maradt a legmérsékeltebb jogos igényeken is, mihez képest a fizetésrendezés érdekében megnyilvánuló közóhajjal szemben döntő érvül ki nem jászható.

A fizetésrendezéssel szemben hivatkozni szokás még a magánmunkálatokból eredő jövedelmekre is, de mi e hivatkozást sem honorálhatjuk, amennyiben a fizetésrendezés ellen kívánják indokul felhasználni. Ugyanis a vármegyék oly mérsékelt díjakat állapítottak meg egyes, e téren való jegyzői ténykedésük, hogy az előállható jövedelem a legtöbb községben jelentősnek éppen nem mondható és abból az indokból, hogy falusi népünk hiteligényei következtében napról-napra szorosabb kapcsolatba lép a pénzintézetekkel és ezek révén azok ügyészeivel, akik tultermelés következtében a perenkívüli ügyeket is szívesen látják el: a nyerhető megbízások száma is folyton csökken, mivel azok több jogosult között oszlanak meg.

De nem tekinthetjük a magánmunkálatokkal való foglalkozhatóság jogát azért sem a fizetésrendezés ellen értékeül, mert:

a felek szabadon választván megbízottakat, a megbízások száma és neme sokkal labilisabb jövedelmet hoz, semmint erre reu-des, állandóan ismétlődő kiadásokat lehetne építeni, s mert:

a jegyzők a magánmunkálatokból eredő jövedelmekért külön megdolgoznak, s még eddig senkinek sem jutott eszébe, hogy például a postatiszteknek azt mondta volna: nincs fizetésrendezés, mert szabad idejében mindenki kereshet — mivel tiltva nincs — mellékjövedelmet, mondjuk, ezimszalag írásával, már pedig a jegyzőknek is csak megengedve van magánmunkálatok elvállalása, de nem bir biztosítékokkal, hogy ily irányú megbízásokat kapni is fog, mivel a felek e tekintetben kötve nincsenek, s végül,

mert: akárhány község van az országban, amelyben a viszonyok olyanok, hogy magánmunkálatok tárgyát képező esetek a legnagyobb ritkaságszámba mennek s így a jegyző ilyenek végzésével nem is foglalkozhatik.

Kétségtelen, hogy a jegyzők fizetésrendezése annál kevésbé odázható el, mert falun lakó emberek lévén, a gyermeknevelés költségei sokkal többre rugnak, semmint azok a megélhetésre is kevés fizetésben fedezetet találhatnának.

Nehéz akadály ma a községre ruházott feladatok kívánatos módon lehető teljesítésében a munkaerő kérdése is.

Alig van község az országban, amelyben a szükséges számú és kvalitású munkaerő meg lenne s szomorúan kell tapasztalunk ama tényt, hogy az ifjuság nem is igen tudul a jegyzői pályára, úgy hogy ma-hoinap a termelés sokkal kisebb lesz, mint amennyire már ma is szükség lenne. A jegyzői pályától való emez idegenkedés okait volt már alkalmunk bővebben kifejezni s most csak azt ajánljuk a törvényhozás figyelmébe, hogy e téren kettős feladat előtt áll: egyfelül törekednie kell az idegenkedés okainak megszüntetésére, másfelől módját kell ejtenie annak, hogy a községek kellő munkaerővel elláttassanak.

Ezek nagyjából azok a feladatok, amelyeknek megoldása parlamentünkre a községi reform terén várna s amelyeknek elődázása bün a nemzet igazi érdekei ellen, mert annak erő kifejtését a helyes irányú községi reform van hivatva fokozni, már pedig a nemzet szemé előtt lebegő nagy czélok elérése az erők legnagyobb mérvű kifejtését kívánja.

Tisztában vagyunk azokkal a nehézségekkel, amelyek a reform valóditása elé tor-nyosulnak, mert tudjuk, hogy az állam pénzügyi helyzete a legsúlyosabb válságban van s a kiadások fokozása a helyzetet javíthatatlanná tenné, már pedig a szükséges reformok bizony pénzt kívánnak, mert reform anyagi áldozat nélkül létre nem hozható.

De éppen ezekben a napokban mutatott rá a parlamentben egy kiváló államférfi, egyik legjelesebb pénzügyi kapacitásunk, hogy fokozni kell az állam jövedelmeit, fokozni kell, ha azt akarjuk, hogy közintézményeink teljesíthessék a reájuk háruló kötelességeket, ha azt akarjuk, hogy a nemzeti haladás továbbra is biztosítható legyen.

Teljesen egyetértünk e dologban vele, mert mi is csak az állami jövedelmek fokozásában látjuk az egyetlen módot arra, hogy közintézményeink fejlődésében stagnáció ne álljon be; csak talán a fokozás kivételét tekintetében; vannak közöttünk felfogásbeli különbségek s alkalmat fogunk arra venni, hogy az állami jövedelmeknek közterhek révén való fokozása felül tapasztalataink alapján kialakult felfogásunkat kifejtjük.

A községek és jegyzők ügye.

Budapest, december 3.

Az „Egyetértés“ legutóbbi vasárnapi számaiban a községi közigazgatás és a jegyzők helyzetének rendezése ügyében oly annyira fontos és érdekes cikkek jelentek meg, hogy azokat elismerés nélkül hagyni lehetetlenség. E cikkek teljesen megvilágították a helyzetet a nagy szakértelemmel megmutatták az utat és módot, amelyen az életbevágó problémák sürgős megvalósítása és megoldása végett haladni és tenni kell. Az elismerés bizonyára nem marad el, mert az Egyetértés már régebb óta fejt ki eredményes munkásságát a községek és jegyzők közérdekű, főfontosságú ügyeiben. Ez alkalommal, a cikkek elolvasása után, legyen szabad a mi igaz ügyünk érdemes képviselőjének, az Egyetértés igen t. cikkírójának röviden becses figyelmébe ajánlani egyet-mást és semmi kétség afelől, hogy ez az igen szerény eszme és kívánság figyelemre és megszigorításra talál. Kétségtelen, hogy az Országos Jegyzői Egyesület tullejális elnöksége mellett hatalmas sajtóorgánumra van szükség, mely az eszmék megvalósítását kiküzdő, mert évtizedes tapasztalat, hogy másképpen senélkül eredményt elérni lehetetlenség. A létesíteni szándékolt „Uj Politika“ az Isten tudja mikor fog megtestesülést nyerni, talán soha eem.

Ebben a 12-dik órában nincs tehát más hátra, minthogy minden további gondolkodás és kísérletezés mellözésével ragadja kezébe a zászlót az Egyetértés, rázza fel álmából azt a jegyzői kart, mely teljes bizalommal megy utána. Ezzel szemben kiszámíthatatlan és meg sem becsülhető, hogy mit nyerne sulyban és értékben azzal a több mint 6000 főből álló testülettel az az irány, amit ez a nagy-sulyu lap évtizedek óta képvisel.

Ha ez a mai rendszer, mely oly sokat köszönhet a jegyzői karnak, megelégedezik legelemibb kötelességéről, arra nem elég csak figyelmeztetni, hanem a leghatározottabban alakban követelni kell tőle a községi közigazgatás és a jegyzők helyzetének rendezését, legalább is oly alakban, amely az államnak nem okoz tulok, vagy éppen elviselhetetlen terhet, mert tényleg mindenkor számolni kell az állam sulyos pénzügyi viszonyaival is. Nem elég tehát, sőt nem is helyes és nem méltó a jegyzői karkhoz a folytonos jaggatás, a sérelmek felidézése; nem lehet kimeríteni, vagy éppen elaltatni az ügyet a sérelmek folytonos hangoztatásával, hiszen helyzetünket ott, ahol kell, nagyon jól ismerik, csak hogy nehezen, s bizonyos *magasabb* okokból talán egyáltalán nem akarnak belemarkolni a kérdések tömegébe, aminek természetesen keservesen mi adjuk meg az árát. Abban a körben azonban nem látnak messze, nem gondolnak arra, hogy mi lesz akkor, ha a községi közigazgatás csakugyan csöndbe jut, ami pedig sokkal közelebb van, mint ahogy ők képzelik.

Magyarazattal szolgálók arra nézve is, hogy miért kell a jegyzői kart ily módon felbresztetni? Azért, mert úgy áll a dolog, hogy a jegyzői kar mintegy 1/10 része, amely anyagilag tehető, erre támaszkodva semmit sem törődik a sérelmekkel, ugyszólván gondtalanul él, akarnak folytonos anyagi gondokkal küzdő, nyomoruságosan élő zöme pedig roskadásig meg van terhelve különböző s százféle teendővel s ezenkívül erkölcsileg is lenyűgözött, szinte megalázó helyzetében restelkedik kitépni a porondra, hogy a benne rejlő s szunnyadó energiával és erőteljes sulyával kivívja magának, illetőleg magasztos hivatásának azt az elismerést és pozíciót, amit nemcsak az ő saját, hanem a nép és az állam érdeke egyaránt megkövetel. Olyan követelményeket kell tehát haladéktalanul felállítani, mely legalább a legelőtöbb szükségleteket kielégíti s mégis nagy anyagi áldozatba sem kerül. Első sorban jönnének tehát az erkölcsi, mivel ezek képezik mindennek az alapját. Ennélfogva tehát szerény nözetem szerint mindennel számolva követelni és keresztül kell vinni, hogy addig is, míg a községi törvény teljes revíziója elérkezik:

1. A jegyző közigazgatásilag állítassék a község élére, mivel ténylegesen már most is ott van.

2. A képviselőtestületnek a jegyző legyen az elnöke, a jegyzőkönyv vezetője pedig más községi alkalmazott, ilyen mindenütt található, a jegyzőkönyvvezetés amugy is a jegyző intenciója és felügyelete mellett történik.

3. A rendőri és kihágási bíraskodást a jegyző teljesítse, mivel tényleg most is 3 teljesíti. Ezt r. t. városokban a rendőrkapitány végzi, a jegyző ezt legalább is úgy, vagy talán még jobban el tudja végezni, mint a kapitány, hiszen képesítése és praxisa is rendszerint magasabb amazénál.

4. A fegyelmi eljárás bizassék a kir. bíróságokra, vagy ha ez nem lehetséges, a törvényhatóság által választandó 6 tagu bíróságra, utóbbi esetben annak elnöke lenne a megyei t. főügyész, előadója egy vármegyei jegyző. Ehez a bizottságba a megyei jegyzőegylet külön három tagot delegálna. Az érdekelt jegyzőt a tárgyalásra minden esetben meg kell hívni. A bíróság ítélete a közig. bírósághoz legyen felelbezhető.

5. A jegyző, mint az államhatalom látható exponense és helyi képviselője (a jogczim teljesen megilleti az összes adókezelés, a katonasállítás és az állami anyakönyvek, stb. révén, mert vajjon melyik más tényleges állami tisztviselő teljesíti ennél nagyobb és hasznosabb szolgálatot az államnak?) és az általános közigazgatás vezetője megkülönböztetésül hivatalos eljárásai közben köteleztessek oly jelvény viselésére, amely a magyar nemzeti államiság kifejezője legyen, aminek különösen a számtalan nemzetiségi községben nagy jelentősége lenne. Ez a később, illetékes közegek által megállapítandó jelvény helyettesítené az anyakönyvi válszalagot is. A rendszeresített állásban levő segédjegyzőnek, mint a jegyző állandó helyettesének is lehetne ily jelvényt engedélyezni, esetleg valamely eltéréssel. Végül

6. a nélkülözhetetlen segédmunkaerő kérdésében kieszközöndő, hogy kapja meg minden jegyző egyszerre a segéderőt és pedig erre a célra az államtól 500 koronát, a községektől szintén 500 koronát, ugyan-csak a községtől lakást, vagy 200 korona lakbért. Ha nem lenne egyideig elég okleveles jegyző, az állás ideiglenesen arra érdemes irnokokkal, vagy nagy gyakorlattal bíró kiségitőkkel töltessek be. Nincs az a nagyközség és körjegyzőségben szövetkezett község, amely ilyen módon megtagadná a hozzájárulást; azután meg valami csekélységgel járuljon ehez a nemes vármegye is, amely szintén csak követel a községtől, de a terhet nem szereti vállalni. Az államnak az egész, a még hátralevő 4000 jegyzőséget véve, nem kerülne többé 200.000 koronánál, s ezzel egyszerre megoldana egy nagy kérdést.

Mindezekhez még csak annyi hozzátenni való van, hogy ezek megvalósítása után a sérelmek többi része maradna meg egyelőre egy jobb időig sérelemnek.

Amint a fentebbiékből látható, a község és előjáróság szervezete — melyhez nem mernek hozzányulni — mindenben maradna a régieben, azt azonban még ki kellene törvényileg mondani, hogy az előjáróság tagjait hivatalos kötelességük teljesítése körül a jegyző ellenőrizni és egyben afelől intézkedni tartoznék, hogy azok kötelességüknek híven és pontosan megfeleljenek, mert ez nem megy ma sok helyen sehogy sem s a jegyzőnek a haladásért a tulnyomólag konzervatív gondolkozású előjárásági tagokkal csak az örökös harc és viaskodás jut osztályrészül. Ezen terv végrehajtása a legkisebb mérvben sem esorbitaná a község annyira féltett autonóm jogát; a jegyző az autonóm ügyek és a község háztartását, gazdálkodását illetőleg továbbra is változtatlanul felelősséggel tartoznék a képviselőtestületnek, ellenben a jegyző ambíciója, erkölcsi ereje a terv megvalósításával megtízszereződnek s ezen új erő adna neki már-már elviselhetetlen helyzetéhez kellő energiát és hatványozott akaratot arra, hogy anyagi helyzetének rendezésért majdan egy legalkalmasabb időpontban eredményesen sikra szállhasson.

Mindezekből világosan kitűnik, hogy nem

anyagi haszonzért és jólétért, vagy éppen alamiznánáért, hanem a megérdemelt erkölcsi elismerésért küzdünk. Ehez való jogosultságunkat pedig nem vonhatja kétségbe senki.

Ne tespedjünk és ne jaggassunk tovább, hanem fel a tettek mezejére!

Bizalommal kell kérnünk a mi lapuzat, az „Egyetértés“-t, hogy most lépjen sorompóba.

Egy jegyző.

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek

Külföldön tartózkodó katonák igazolványai. A külföldön tartózkodó nem tényleges állományu legénységnek a fegyvergyakorlat alóli felmentésre irányuló kérvényeihez a fennálló szabályok szerint melléklendő katonai, illetőleg honvéd igazolványi könyveit czatul már a cs. és kir. osztrák-magyar külképviseleti hatóságok nem fogják továbbítani, hanem visszatartják. (A m. kir. honvédelmi miniszter 1910. év i. 1202/eln. számú általános rendelete.)

Az önkéntesi jog korlátozása. Az állításköteles kor elérése előtt önkéntes belépés utján a közös hadseregbe besorozott hadköteles az egyévi önkéntesi szolgálatra képesítő felvételi vizsgát le nem teheti. Így rendeli ezt a cs. és kir. közös hadügyminiszter 1910. évi 1680. számú határozata. A védtörvényi utasítás I. rész 65. szakasz 3. pontja alatt foglalt rendelkezés ugyanis, mely szerint az egyévi önkéntesi szolgálatra képesítő vizsgára való becsátás annak az évnek március havá 1-je után, melyben a jelölt 21. életévét betölti és a besorozás után nincsen megengedve, a törvényesen besorozott összes hadkötelesekre vonatkozik. Az önkéntes belépés utján besorozott hadköteles azonban, akit alkalmatlansága miatt még az állításköteles korba való belépés előtt becsátanak el a közös hadseregből, annak az évnek március havá 1-ig, melyben 21. életévét betölti, az egyévi önkéntesi szolgálatra képesítő felvételi vizsgát leteheti.

Be nem sorozottak házassáktési joga. Azok az állításkötelesek, kik bármely okból állítási kötelezettségüknek eleget nem tettek és a harmadik korosztályból már kiléptek, mindaddig, míg be nem soroztatnak, engedély nélkül köthetnek házasságot. (A véderőről szóló 1889. évi VI. t. cz. 50. és 61. szakasza, a m. kir. honvédelmi miniszternek 1904. évi január hó 18-ról 4000. sz. általános rendelete.)

A magyar nyelv joga Ausztriában. Az osztrák közigazgatási hatóságok nemcsak a magyar nyelvű hivatalos megkereséseket, hanem azok magyar nyelvű mellékleteit is tartoznak elfogadni és maguk kötelesek lefordíttatni. (A cs. kir. osztrák honvédelmi miniszternek 1910. évi 777/Departement XVI. sz. rendelete.)

Orvosjelöltek katonai szolgálata. A külföldi egyetemet látogató orvostanhallgatóknak kivételesen megengedték, hogy az egyévi önkéntességének első félét a katonai állományban teljesíthessék, a második félét azonban csak abban az esetben szolgálhatják le mint segédorvshelyettesek körében, hogyha orvosdoktori okleveleket vagy a hazai egyetemen szerzik meg vagy pedig amennyiben külföldön avattatnának orvosdoktorrá, okleveleik Magyarországon szabályszerű módon honosítatják. (A közös hadügyminiszternek 1909. évi 8878. sz. határozata.)

Önkéntesek a póttartalékban. Volt egyévi önkéntes, akit mint családfenntartót a póttartalékba áthelyeztek, az egyévi önkéntesi kedvezményben újból mindaddig nem részesíthető, míg atyját valóban támogatja és amíg atya erről a támogatásról le nem mond. (A m. kir. honvédelmi miniszternek 1910. évi 28.335 számú határozata.)

Urbéres birtokosok egyesülési jogának korlátozása. A volt urbéres birtokosok, ha osztatlan közös legelőjük nincsen, sem nyomásos gazdálkodást közösen nem folytatnak, a mezőrendőri törvény alapján közös birtokkezelés céljából szervezett birtokossággá nem alakulhatnak, sem gazdasági egyesületben nem társulhatnak. (A m. kir. földmivélsügyi miniszter 1910. évi 69.912. sz. hat.)

Urbéres birtokosok közgyűlési határozatai. A volt urbéres birtokosság közgyűlésének csak oly határozatai bírálhatók felül a közigazgatási hatóság által, melyek a nyomásos gazdálkodás vagy közös legeltetés és apaállattartás ügyeire vonatkoznak; a birtokosságnak a tulajdonára vonatkozó minden más elhatározása magánjogi ügyleti rendelkezésnek tekintendő. (A m. kir. földmivélsügyi miniszter 1910. évi 69.680. sz. határozata.)

A községi bíró mint magánszemély. Ha a községi bíró nem hivatalos minőségben megy el valamely koresmába s ott ittas állapotban a közösen tartott háborította, nem tekinthető hatóságilag. Az ily rendetlenkedés közzend elleni kihágás s elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1910. évi 28. sz. határozata.)

A dohány, a só, a bélyeg az állami egyedárúság tárgyai lévén, végrehajtásilag le nem foglalhatók. Úgyállás: A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla 1910. évi 2498. sz. alatt a pénzügyigazgatóság felfolyamodása folytán az első bíróság végzését megváltoztatta és a foglalási jegyzőkönyvben összeirt dohány, só és bélyegárakra foganatosított foglalást megsemmisítette. Ugyanis nem az egyedárúság tárgyát képező árut, hanem a végrehajtást szenvedőnek ebben rejlő követelését lehet és szabad csak lefoglalni.

Közszégi közigazgatás.

A szegedi rendőrség államosítása. A magyar rendőrtisztviselők tudvalevőleg elhatározták, hogy a jövő év január 18-án országos kongresszust tartanak, amelyen sürgetik a nagyobb városok rendőrségének államosítását. Szeged ezt nem akarja bevárni, hanem arra való hivatkozással, hogy a világharcforgalmi utvonalak mentén fekvő nagy magyar városok anélkül is külön folyamodnak az államosításért, csatlakozni fog ezek mozgalmához és föllíratban kéri fel a kormányt, hogy a rendőrséget soron kívül államosítsa.

Debreczen kövezési terve. Kevesen tudják, hogy a faburkolatot Debreczenben találták fel a mult század közepe táján. A városnak t. i. rengeteg sok erdeje volt, de semmi köve, sem vasútja, mely a követ szállíthatta volna. Ellenben hihetetlen rosszak voltak az utai, télen a sártengerbe gyakran belefultak az igavonó állatok. Ekkor jutott eszébe a városi tanácsnak, hogy fatörzseket keresztemben darabokra kell fűrészelní s e kerek, dobalaku hengeres darabokkal be kell burkolni az utcáikat. Mint minden újítás, ez is nagy ellenkezéssel találkozott, akadtak, akik a tanács határozata ellen a bécsi kormánynál kérték segédelmet, mert attól tartottak, hogy tüzvészely esetén, ami akkor ott gyakori volt, az utcák is lángba fognak borulni. A furcsa aggodalomban nem osztozott a bécsi kormány, a faburkolatot megvalósult és évtizedeken át jó szolgáltatást tett, bárha könnyen romlott és folytonosan javítani kellett. Most, hogy az új burkolási terv elkészült, a lakosság egy része éppen az ellenkezéért panaszkodik, hibáztatják, hogy az utcákat csupa követ akarják burkolni, a fát és az aszfaltot ellenben mellőzzék. A város összes utcáit három csoportra osztják. Az I. osztályba sorozott utcákat (10 fővonalat és a főutcába torkoló mellékutakat) aszfalttal, keramittal vagy alapzatos koczkás burkolattal látják el; a II. osztályba sorozott utcák 5 méter széles fejkő nagy alapzatos kiskoczkaköburkolatot kapnak (ilyen utca lesz 6), míg a III. osztályba sorozott utcák 3 méter széles, az I. és II. osztály burkolatának ócska anyagából kapnak kövezetet.

Fegyvertartás és autonómia. A fegyvertartás és fegyverhasználat joga Nagyvárad városában még mindig nem nyert szabályrendeleti korlátozást. A közigazgatási bizottság december 1-i ülésén felszólalt dr. Baróthy Pál kir. ügyész és rámutatott arra, hogy az elmúlt hónapban Nagyváradon három revolveres merénylet és egy öngyilkosság történt, miért szükséges, hogy a város Biharmegye példája szerint alkosson fegyvertartási szabályrendeletet. Ma a megyebeli kiskoruk és rovott multuk is Nagyváradra jönnek és itt szerzik be fegyvereiket és löszereiket. Rimler Károly polgármester erre azt válaszolta, hogy Bihar vármegye már 1898-ban megkereste Nagyvárad városát ilyen szabályrendelet megalkotása érdekében. A jogügyi bizottság kimondotta, hogy erre semmi szükség nincs s így a törvényhatóság napirendre tért a dolog felett. A vármegye ezt megfélebbezte, mire a miniszter kimondta, hogy a megye nem illetékes a felebbezésre, így az egész ügy azóta nem került napirendre. **D. Várady** Zsigmond figyelmeztetett arra, hogy az autonómiát meg kell védeni s ezért a közigazgatási bizottság nem hívhatja fel a várost szabályrendelet alkotására. A közigazgatási bizottság nem is hivott ilyen indítványok tárgyalására. Az ezmeccsere azzal ért véget, hogy a tanács az autonómia megvédése céljából felszólítás nélkül fog szabályrendeletet készíteni, mire nézve a polgármester megnyugtató ígérteket tett.

A tagosítás megkönnyítése. Az igazságügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően értesítette a királyi bíróságokat, hogy a tagosítás hasznos voltának és észszerű keresztülvihetőségének megállapítása végett a földmivelésügyi miniszterhez intézett kérvényekhez csatolandó telekkönyvi kivonatokat bélyegmentesen kell kiadni. Szükséges azonban, hogy ezekre a telekkönyvi kivonatokra a cél, amire azokat bélyegmentesen kiadták, tüzetesen feljegyeztessék s hogy e kivona-

tok az említett kérvények elintézése után a feleknek ne adassanak ki, hanem a tagosítási iratoknál visszatartassanak.

A jegyzők és a bűnügyi nyomozasok. A királyi ügyészeknek a nyomozó hatóságokkal, jelesen a közszégi előjáróságokra bizott bűnügyi nyomozásokat rendszerint foganatosító közszégi jegyzőkkel való sürübb és behatöbbs közvetlen érintkezése kívánatosnak mutatkozott, miért is a belügyminiszter az igazságügyminiszter megkeresésére akkép intézkedett, hogy a királyi ügyész a jegyzői napok, helyesebben járasi tisztí értekezletek megtartásáról hivatalosan értesítessék oly czélból, hogy azokon megjelenhessék és a jegyzőkkel bűnügyi nyomozási ügyekről megbeszéléseket folytathasson. E révén módjukban áll ezentul az ügyészeknek, hogy észrevételeiket és kívánságaikat a nyomozó közegekkel szóbelileg közöljék, megértessék és viszont a felvilágosításért hozzájuk fordulónak a kellő utbaigazítást rövid uton megadják.

Lelkészek és hatöszági személyek érintkezése kolerabeteggekkel. Egy felmerült esetből kifolyólag a belügyminiszter a kolerabeteggeknek lelkeszek által való látogatása tekintetében körrendeletet bocsátott ki. A körrendelet szerint mint fölél, szem előtt tartandó az, hogy a lelkeszköz papságot kolera-beteggeknek gyónztatás, áldoztatás vagy utolsó kenettel való ellátás czéljából leendő meglátogatásától eltiltani vagy ebbéli működésükben megakadályozni nem szabad. De ez nem is szükséges, mert aránylag egyszerű, mindenütt könnyen kivihető elővigyázati szabályok lelkiismeretes betartásával a kolera elhurezölása kielégítő biztossággal elkerülhet. Ennek előfeltétele csak az, hogy a lelkeszek az övörrendszerű tudomással birjanak és azokat be is tart-sák, mert ezek között egy sincs, mely a lelkeszi funkcziók méltóságát sértelné vagy gátolná. A lelkesztől okvetetlenül megkövetelendő a következő: A lelkesz valamilyen könnyen fertötlenthető tiszta lepel, lepedöz, porköpeny vagy hasonlónak a betegszobába lépés előtt való felöltése által ruházatat a fertözés ellen eleve biztossítsa. Lelkeszi funkcziónak befejezése után a használt egyházi szerezket (feszület, tartályokat stb.) forró vízbe mártás által, vagy lysoform, esetleg más alkalmas fertötlentöz oldattal való lemosás által, a használt vattát, a fertözéstöl ért söt és hasonlótak tüz által ott a helyzínén tegye ártalmatlanokká. A beteg szobájából való kilépés előtt védöleplet vagy köpenyöt a szobában készen álló lugba vessen, kezait szappannal és két szálalkalos lysoform-oldattal jól mossan meg, ruháját fertötlentöz oldatba mártott kefével tisztítsa meg, a szobából kilépve, talpát az ajtó előtt fekvöz fertötlentöz oldattal, lehetőleg szublimináttal átítatott ruhába vagy pokróczba alaposan törölje meg. Ugyancz eljárást kell követniök azon hivatalos vagy hatöszági személyeknek is, pl. közjegyzöz, vizsgálóbírák és a többi, kik hivatalból vagy hivatasukból kifolyólag kénytelenek kolerabeteggekkel érintkezni.

Megüresedett köszégi jegyzöi állások. Nagy-Szántöz körj. állás, szabad lakás, 1600 korona fiz., 92 K átalányok, 60 K kéz. díj. Decz. 15-ig. Fözszolgabíró Mezőkeresztes.
Árvátfalva körj. á. 1600 K fiz., 80 K szállásp., 290 K kül. ált., decz. 10-ig. Fözszolgab. Székelyudvarhely.
Maluzsina körj. á. (4 köszég) 2350 K összjavadalommal deczember 23-ig. Fözszolgabíró Lipótújvár.
Borválaszt körj. á. 1600 K fiz., decz. 15. d. u. 5-ig. Fözszolgab. Színörvállja.
Nagyszajöz kösz. jegyzöi á. 2488 K összjavadalommal. Decz. 16-ig. Fözszolgab. Besztercze.
Hlonca körj. á. Decz. 11. d. e. 12-ig. Fözszolgab. Hossza.

Drágabártfalva, segédj. á. 1000 K fiz., 100 K lakpénz. deczember 12 delután 4-ig. Fözj. á. Munkács.
Mezőkegyes, második segédj. á. 1200 K fiz., butoros szoba, fűtés, világítás. Deczember 8-ig. Fözszolgab. Baltonya.
Tiszavörkony, irnok végrehajtöz á. 800 K fiz., 100 K végrehajtöz díj. Decz 1-ig. Fözszolgab. Tiszaföldvár.
Bellenháza, segédj. és anyakönyvv. á. 1000 K fiz., 200 K lakp. Decz. 19-ig. Fözszolgab. Bálincez.
Keglevichháza, segédj. á. 800 K fiz., 200 K lakp., decz. 12-ig. Fözszolgab. Nagyszentmiklöz.
Csománfalva, segédj. á. 1000 K fiz., 100 K lakp. Decz. 12-ig. Fözszolgab. Técsöz.
Uglya, segédj. á. 1000 K fiz. és élelmezés, decz. 12-ig. Fözszolgab. Técsöz.
Turja kösz. irnokí á. 800 K fiz., 120 K lakp., deczember 15. Fözszolgab. Óbecse.
Márkaszköz, segédj. á. 1000 K fiz., decz. 20-ig. Fözszolgab. Szilágysomlyöz.
Tökésüjfalu, segédj. á., 1000 K fiz., decz. 14. delután 5-ig. Fözszolgab. Hossza.
Szentmiklöz, segédj. á. 1000 K fiz., 200 K lakp., Fözszolgab. Szolyva.

Megüresedett köszégi orvosi állások: Kölcse. körorv. állás (13 köszég). 1600 K fizetés,

600 K lakpénz, 600 K utiát., 1000 K helyi pótlék, megállapított látog. díjak. Fözszolgab. Fehérgyarmat.
Polgár köszég másodorvosi á. 1480 K fiz., 150 K himblöt. 1000 K az érseki uradalomtól. Más uradalmaktól 70 K, ingyen előfogat, lakás-pénz szabályozás alatt. Decz. 10-ig. Fözszolgab. Tiszalök.
Bogytözöz kösz. orv. á. 1600 K fiz., 4-szer 200—200 K korpótlék, szabad lakás decz. 21. d. e. 11-ig. Fözszolgabírószög Kalocsa.
Balkács nagykösz. orv. á. 1600 K fiz., 200 K-ás ötödéves pótlék, szabad lakás, 6 öl tüzfifa, lát. díjak 1 K 50 f., éjjel kétszertuse, decz. 10-ig. Fözszolgabírószög Hosszuasöz.
Nagyekemeöz nagyk. orv. á. 1600 K fiz., 4-szer 200—200 K korpótlék 6 öl tüzfifa, szabad lakás. Lát. díjak, Fözszolgab. Hosszuasöz.

A rovalvezetöz üzenetei.

Kérdés: Köszégekben — köszégem 2800 lélek-böl áll, mennyi italméresi illetéket kell fizetni egy korlátlan italméresnek, mi a kivetés kulcsa?
Válasz: Az 1899. XXV. t. cz. 16. szakaszának 3. b) pontja értelmében 20,000 léleknél kisebb köszégben egy italméresi üzlet évi italméresi illetékének minimuma 20 K, maximuma 100 K. Az italméresi illeték egyéenként megszabandó összege e kerek köztöl függ az illetöz üzlet forgalmi adataitól is, de minden 500 lélekre a hivatozott törvény 18. szakaszának 3. c) pontja értelmében legalább 40 koronát kell kitennie az italméresi illetéknek s mivel ugyancz szakasz szerint, ha a népesség száma 500-al maradék nélkül nem osztható, a 100-at meghaladó maradék teljes 500-nak vétetik, egy 2800 lélekkel bíroz köszégben legalább 240 K évi italméresi illeték kontingentáltak, ami után az egyes üzletek köztöl a forgalmi viszonyok figyelembe vételével osztatik szét.

Kérdés: Izraelita, uaynevezett kultuszadöz megállapítása ellen hova lehet folyamodni.
Válasz: Az illetöz egyházköszégnek a kultuszadöt megállapitó határozatait az illetöz vármerve alispánjához felebbezhetök, mivel az izraelita egyházaknak központi szervezete nincs s így azok felett felsöbbs egyházi fórumok sincsenek.

Kérdés: Házadómentességi kérvények bélyegmentesek-e s mily mellékletekkel szerelendök fel.
Válasz: Bélyegmentesek, csatolandöz a terrajz, illetve az adómentesíteni kért ház vázlatos rajza s végül ott, ahol lakhatási engedélyre is szükség van, a lakhatási engedély is.

Selmeczbánya. Sz. V. Ha ön november 1-én kifízette a laközört, miköpen szölíthatták föl a lakás elhagyására? Ösmerni kellene legalább is a nyugta szövegét. Mert ha önök esetleg a multa fizettek, (pl. május—novemberi negyedre) akkor lehet némi alapja a felmondásnak. Nézzem utánna az önöknel érvényes laközörti szabályoknak. Budapesten ilyen esetben a tulajdonos felmondási joga kétszegtelen és a határidöz lejárta után kérheti a kilakoltatást. Ezt ön is megvárhatja, és csak bíroz ítélet után lesz köteles távozni.

Óbars. Tanitóí oklevéllel a jegyzöi tanfolyamra nem veszik fel, oda 8 középiskola elvégzéséről szölöz bizonyítvány szükséges.
Pocsaj M. F. Kísértse meg, nyujtsa be a körványt.

Bács. Az illetéket rendezen egyetemleges kötelezettséggel vetik ki, és ha a hatöszágok a behajtást elhanyagolták az egyik örkösön, hát kíméletlenül behajtatják a másikon. Kísértse meg, folyamodjon, de foganatja alígha lesz.

Gyomorlázdalmakat enyhít!

Rögtönli hatás mutatkozök gyomorgörös, gyomorhurut köllika, esömöz, étvágytalanság, böfögés, felfüvöz, rosszullet, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, lüz és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum“ székelyhavasi gyomorke-serü honiszert használja. Kapható a készitözöl:

KÁRPÁTI JÖZSEF

Arkos-Sepsiszegyözöz 5. szám. Egy nagy üveg ára **2 kor.** Egy közöz üveg **1 kor. 20 fill.** és egy kis üveg **60 fill.** Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közöz vagy 10 kis üveget **6 kor.** utánvét mellett a készitöz vagy a Magyarországi föraktár: **Balla Sándor, Hunnia gyögzyszertára Budapest, VII. 11. Erzsébet-körüt 56. szám.**

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Hegyen-völgyön.** Kődös téli esték földérfésére, szomorúságának eloszlatására, zimankós hidegének átmelegítésére nem tudunk biztosabb, kedvesebb, nemesebb módot, mint egy olyan könyv olvasását, melyből a nagy, a szent, az örök természet imádjója mesél nekünk az ő világából. Ilyen könyv a „Hegyen-völgyön” című, mely most hagyta el a sajtót, s melynek Makay Béla a szerzője. Szükséges-e, hogy bemutassuk? Van-e, aki nem emlékszik a „Verőfény” című kötetére? Hiszen még azelőtt is régi jó ismerősei, barátai, rajongói az „Egyetértés” olvasói, mert irodalmi apró remekeknek jó része lapunk tárczarovtatában jelent meg először nyomtatásban. Makay Béla puskával a vállán járja be az erdőt, mezőt, legyet, völgyet. Kifürkészi a természet titkait. Meglési a szarvabika szerelmes bögését; kihallgatja a rengeteg sutogását; a keskeny ösvényen lépést tart a lábainál lefelé osonó patakka; kutatja a földanya maradványait... és amire a szemé vetődik, azt meg is látja, az átszűrődik poetakadélya retortáján, s színes leírásokban, bájos rajzokban vetődik papírosra. Új kötetében a Tátra havasai és a Mátra büköskéibe vezet el bennünket. Hü kísérői a Zahraj és a Csárdás. Talán az ő csaholásuk verte föl álmából azokat a tündéreket is, amelyek gyémántporral, aranyfűsttel, ezüstcsillámmal szórták tele a költő utait. Az egyes természet-rajzok: „Óriások temetője”, „Fehér világ”, „Köd a zombikon”, „Rügyakadás”, „Ott ahol a Vég ered”, „Én is csak ember vagyok”, „Az örök asszonyi”, „Vihar-fuvó hegyek között”, „A pálóshegyi barlanglakók”, „A medvebőr”, „Vadászat tizezer év előtt”, „Vadászat tizezer év múlva”, „Ég a berek”, „A pisztráng király”, „Utolsó hajítás”, „Mikor a kis-kakas dörög”, „A nyomok beszélnek”, „Mikor az ég is beszél”, „Liba-les”, „Rongyos világ”. Olyanok ezek a címek, úgy bokrétába kötve, mint egy irodalmi csemege-kirakat. A válogatott inyenczések gyűjteménye. Mindegyik felkelti étvágyunkat, mohón kapunk utánuk. A tipografiai művészettel s ritka ízléssel kiállított kötetet Makay Béla saját rajzai díszítik, mert ez a szenvedélyes vadász, ez a poéta-író egyszersmind művészettel rajzol is. A „Hegyen-völgyön” a Franklin Társulat kiadásában jelent meg s a karácsonyi ajándéknak különösen ajánlható becses munka ára díszkötésben 5 korona.

* **Hier.** (Sonnenfeld Nándor versei). Évtizedek előtt szakadt el tőlünk *Sonnenfeld* Zsigmond nagyérdemű publicista hazánkfiá, hogy Párisban előkelő, tekintélyes társadalmi állást foglaljon el. Családjá is vele költözött a francia fővárosba. Egyik fiából, *Sonnenfeld* Nándorból az a levegő, melyben egykor Musset élt, poétát érlelt. Melegszívű, s szépet szomjazó, ábrándos lelkű poétát. Egy-két éve „*Les Sentiments*” című, egy-két év előtt jelent meg, francia irodalmi körökben nagy feltűnést keltett és egy csapásra ismertté tették *Sonnenfeld* Nándor nevét. Most a második versköteté fekszik előtünk. Címe: „*Hier*” (Tegnap). A természet imádása, izzó szerelem és hazaszeretet szól felénk a szép kötet lapjairól. Minket leginkább ezek a hazasíró strófik érdekelnek. Egy magyarországi látogatás alkalmával írta a „*La terre natale*” (A szülőföld) című versét.

Il est doux d'écouter une chanson chérie,
Il est doux d'obtenir le baiser longtempé fuí,
Mais rien ne vaut d'atteindre au sein de la patrie
Triste et fier, á vingt ans, par une belle nuit.

(Gyönyör hallgatni a kedvelt dalt, gyönyör elérni a régóta került eszököt, de semmisen fogható ahhoz: huszéves korban, szép éjjel, elérni a bánatos és büszke hazá küszöbét).

Igy ujjong a hazatérő. Badacsony látogatása is megihlette, csinosan és hiven fordította le Petőfi egyik vertés: „*Ablakból hogyha...* (En regardant par ta fenétre...) de a legmegkapóbb mind megannyi közt a „*Les deux patries*” (a két hazá) című, melyben magyar szülőhazájá és francia fogadott hazájá iránt táplált érzelmeit eseteli, s végül e vallomásra fakad:

Partir? je ne pourrais, demeurer? cest l'exil,
Une main m'emprisonne, une autre me repousse,

Ici c'est mon été, là-bas c'est mon avril,
Cette terre est plus noble et l'autre m'est plus douce.

(Elhagyjam? — Franciaországot — nem tudom; maradjak? ez száműzetés. Az egyik kéz fogva tart, a másik eltaszit. Itt van a nyáram, ott az áprilisom. Ez a föld nemesebb, amaz edesebb nem.) Sajátságos! Míg az idehaza, magyarul író költőink verse idegenül érint, az elpárisiasodott poéta, francia nyelven, de magyar érzéssel szól a szívünkhez. *Sonnenfeld* Nándor verseskötetét a hírneves *Plon* cég adta ki, valódi francia ízléssel. Az első üres lapján egyetlen magyar szó áll: *Szüleimnek*.

* **„A Nyugat”,** Ignótv. Osvát Ernő és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő kiünö szépirodalmi modern folyóirat december 1. száma a szokottnál nagyobb és igen érdekes következő tartalommal jelent meg: *Gellért* Oszkár: Ó Rubens, boldog mester... (Vers). — *Szomor* Dezső: III. Richard király. — *Juhász* Gyula: Ó asszonyok... (Vers). — *Krudy* Gyula: Egy régi déli báb. (Novella). — *Heltai* Jenő: Dal. — *Halász* Imre: Egy letűnt nemzedék. (Hatodik közlemény: Gróf Andrássy Gyula. V.) — *Pásztor* Árpád: Barangolások. (Versek). — *Farágy* Miksa: A pozsonyi országgyűlés utolsó napjai. — *Kádár* Endre: Halott a faluban. (Novella). — *Ignótv. Két* színdarab. (Egy test, egy lélek. A testőr.) — *Mindszenti* István: Báiban. (Vers). — *Bán* Ferencz: Szerdától—szombatig. Regény. (III.) *Hatvany* Lajos: Könyvek. (Egy stílus halála, Ambrus Zoltán Speidelről.) — *Ady* Endre: Versek. — *Figyelő*: Száz évvel ezelőtt (Lengyel Géza). — Új hangjegyek (Csáth Géza). — Arról a bizonyos homályosságáról (Lukács György). — Szavak a patvarban (Ady Endre). — A sebzett madár (Lengyel Menyhért). — Napkeletről (Halász Gyula). — Rilke-Brigge Laurids Malte följegyzései (Turóczy József). — Egy művészi hagyatokról (Bárdos Artur). — Greco (Lengyel Géza). — Paal László képei (Lengyel Géza). — Bélyky Kálmán: A magyar szörvénység (Nagy Zoltán). — *A Nyugat* főmunkatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály, *Hatvany* Lajos, *Móricz* Zsigmond. — *A Nyugat* előfizetési ára: egész évre: K 20.—, félfévre K 10.—. Szerkesztőség és kiadóhivatal V., Mérleg-utca 9. — Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* **„Uj Idők.”** Vadászruhában, fegyverrel kezében áll József királyi herceg azon a képen, amelyet ezimlapján közöl az „Uj Idők”. A kiesenő vadászatról készült ez a fotográfia, amelyen Augusztó királyi hercegasszony és Henrik porosz herceg is részt vett. Az „Uj Idők” számos érdekes festői képet közöl arról a nagyarányú vadászatról. A szövegrészben Bíró Lajos pompás regényének „Nyári zivatarnak” folytatását, Farkas Pál és Legiőner elbeszélését, Koronghy Lippich Elek és ifj. Szász Béla versét, Fráter Aladár magvas cikkeit, továbbá több apró cikket találunk. Az aktuális képek közül kiemeljük a brazilai flotta lázadásáról készült érdekes képeket. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszámot kérésre díjtalanul küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

* **„A Szocializmus”-nak** a szocializodemokrata párt Kunfi Zsigmond szerkesztésében megjelenő folyóiratának most jelent meg a decemberi száma, amelynek változatos tartalmából kiemeljük a következőket: Diner Dénes József: „A szocializodemokrata párt taktikájá”. Lerner Dezső: „Nyomdász-statisztika”. Jócsák Kálmán: „A földmunkások szervezése”. Weltner Jakab: „Rabdógazdálkodás”. A füzet egyéb közleményei: „A német vagyonhámozódást”, Tolstoj és a munkásosztály viszonyát”, „Lloyd George életrajzát” ismertetik. A füzetet gazdag szemleóvat zárja be, amely „Elméleti szocializmus”, „Szakszervezeti mozgalom”, „Termézet-tudomány”, „Kultúra, álkultúra” nevezetesebb érdekesebb aktuális eseményeit ismerteti. A Szocializmus egyes füzeté ára 50 fillér s kapható a kiadóhivatalban. (VIII., Conti-utca 4.)

* **„Ország-Világ.”** Dr. Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond kiünö lapja, az „Ország-Világ” e heti (49-ik) száma pompás és változatos irodalmi tartalommal jelent meg. *Grazia Deledda* olasz novellája *Balla* Ignác fordításában, továbbá *Láposy Hegedűs* Jánosné, G. *Miklós* Ilona, *Gyárfás* Zsigmond írtak cikkeit e számba. Verset közöl *Sárvány* Imrétől, *Abonyi* Andortól és *Borbély* Sándortól. A szövegrészt Kleist Henrik „*Penthesilea*” című darabja és *Pogány* J. Béla regénye egészitki ki. *Molnár* Kálmántól közöl egy oldal kedves megenésített dalt. Az illusztrációk nagy számából kiemeljük *Winter* Béla amatőr-fényképeit, I. Napoleon faximilái kábol, *Michelangelo* emléksobrát *Caprerában*, továbbá *Balogh* Jenő, az új vallás- és közoktatásügyi államtitkár, *Thuróczy* Vilmos, az állami szöveggyűjtő új elnöke és *Molnár* Kálmán arcképeit stb. Élénken összállított rovatok, talányok eg-

szítik ki az érdekes számot. Az „Ország-Világ” kiadóhivatala (Budapest, V., Hold-utca 7) kívánatra ingyen küld mutatványszámot. A lap előfizetési ára: Egész évre 16 korona, félfévre 8 korona és negyedévre 4 korona.

* **A „Vasárnapi Ujság”** december 4-iki száma ritka szenzációval szolgál a magyar közönségnek: pompás reprodukciókkal mutatja be azokat a festményeket, melyek az orosz ezár szentpétervári teli palotájában és muzeumában az 1818-iki beszerzési esatát, a világsi fegyverletételt és Görgey tábornokot ábrázolják. Ugyane számban vannak még képek Nemes Macczellnek a Szépművészeti Muzeumban kiállított gyűjteményéből, *Henrik* porosz herceg kiesenő vadászatról, a Budapestben járt örmény küldöttségéről, az aradi vértanúk homvá után folyó ásatásokról, *Bíró* Lajos új színdarabjáról, a los-angélesi betűszedő-zavargásokról (Pásztor Árpád felvétele) stb. Szépirodalmi olvassmányok: *Lampérth* Géza és *Lányi* Viktor versei. *Móricz* Zsigmond regénye, egy pompás részlet *Melnár* Ferencz új darabjából, A testőr-ből, *Neca* olasz regénye. Egyéb közlemények: tárcacikk a hítről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkronika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt rendelhető a „Képes Néplap” a legolecsóbb újság a magyar nép számára, félfévre két korona 40 fillér.

* **„Az Én Ujságom.”** Csupa vidámság és jókedv *Pósa* Lajos pompás ifjusági lapja „Az Én Ujságom”, amely e héten is derűt és vigaszt visz kis olvasói közé. Farkas Pál e héten is folytatja *Pápay* András érdekes történetének elmondását, *Ballagó* bácsi a dalológépes emberről tud tréfás históriát, *Gyököcsy* Endre vig színdarabot ír „*Jön a tél*” címmel. *Murai* Károly az aranyos kis *Sárikáról* mesél el bájos történetet, *Garály* Viktor a tenger láthatatlan állatvilágáról ír cikket, *Pósa*, *Lajos* és *Szaboleska* Mihály pedig verseket közöl. *Tányórtalpu* koma e héten is folytatja mulatságos kalandjainak elbeszélését, amelyek messze-messze Amerikában estek meg a bundás nagyúrral. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámot kérésre díjtalanul küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

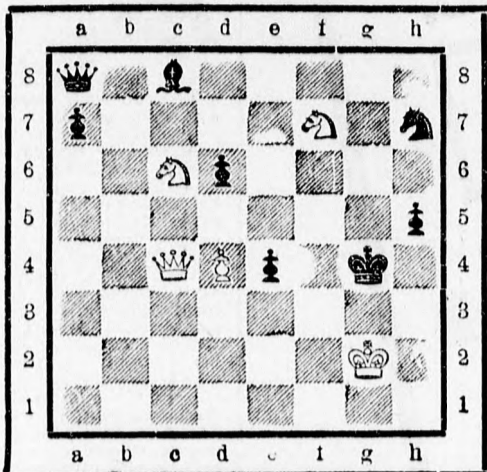
* **Az Akadémia ülése.** A Magyar Tudományos Akadémia II. osztálya december 5-én délután öt órákor ülést tart, melynek napirendje a következő: 1. dr. *Vécsey* Tamás rendes tag: „Az 1569-LVIII. t. cz.” 2. Dr. *Földes* Béla rendes tag: „A M. Tud. Akadémia és a nemzetgazdaságtan” (a nemzetgazdasági bizottság ötvenes éves működése). A felvasoló ülést zárt ülés követi, amelyen a folyó ügyeken kívül az Akadémia költségvetését fogják tárgyalni.

* **„Modern Könyvtár.”** A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő „Modern Könyvtár”, irodalmi, művészeti és tudományos gyűjteményes könyvtárnak harmadik sorozata és ezzel most már tíz füzetet jelent meg. A legújabb sorozat négy füzetből áll, melynek elsőrangú irodalmi és tudományos művek. A füzetek a következők: 1. *Nádai* Pál: Búgyadt mosolygás. (Tárcák.) 2. *Színi* Gyula: Vándortáska. (Üti ólmények.) 3. *Henri Bergson*: Bevezetés a metafizikába. *Fogarasi* Béla fordítása. 4. *Peterdi* Andor: A Sátor alatt (Magyar Költők II.) (Lírai ciklusok.) Az első füzet igen érdekes, szép és művészi tárcázatok hoz a fiatal irógeneráció egyik legizosabb tehetségű tagjától, *Nádai* Páltól. E tárcák a legművészebb és legköltoőbb eszközökből faragottak. A második füzet *Színi* Gyulától, a kiváló írótól, a Könyvtár főmunkatársától való. Címe: Vándortáska. *Színi* Könyvben gazdag és színes uti ólményeit írja meg ugyanazon az elragadó, finom és lírai nyelven, amely őt novellairóadalunk legelső művészei közé emeli. A harmadik füzetet régóta várják már Magyarország mindazok, akik némi figyelemmel kísérik a filozófia óriási haladását: korunkban, *Henri Bergson* századunk legmélyebb elméje; ma már a filozófusok világszerze, mondhatni pápájunknak tisztelik. A „Bevezetés a metafizikába” korszakos mű, amelyet *Henry Bergson* neve a filozófiában korszakot jelent. *Gotolainak* esudálatos mélysege, előadásának páratlan lebilincselő ereje hamar meghódították még azokat is, akik tanításaival eleinte nem értettek egyet. A „Bevezetés a metafizikába” *Bergson* legjelentősebb, legalapvetőbb műve. Hogy a magyar közönség teljesen esorbittatlanul, olvashatja az alapvető munkát, abban nagy része van *Fogarasi* Bélának, a mű magyarra fordítójának, ak ivalóban mintaszertű, kiváló fordítást produkált. A negyedik füzet a modern magyar költészet egyik legerősebb és legértékesebb tehetségének, *Peterdi* Andornak legújabb verseivel gyanapítja a Könyvtár legjelentősebb sorozatát, a „Magyar Költők”-et. *Peterdi* Andor legújabb, nagyrésben még meg sem jelent versei vannak e kötetben összegyűjtve „A Sátor alatt” címen. A füzetek minden könyvesboltban a dohánytőzsdeben, továbbá a vasuti pályaudvarokou is kaphatók. Egy-egy füzet ára: 40 fillér.

SAKK.

89. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a második lépésre.

372. számú játszma.

Játszották a pétervári sakkör versenyén 1910. október hónapban.

Table with 2 columns: Világos: Dobrowolski and Sötét: Freymann. Moves listed in algebraic notation.

A megnyitás áttért az olasz játék egyik kedvelt változatába. Ez a huszárlepes, melylyel világos gyalogot áldoz, a kilencededik lépéssel kapcsolatban élénk és érdekes játékra vezet.

Continuation of chess moves table.

E lépés nélkül világosnak nincs kielégítő támadása a fölállózott gyalogért.

Sokkal jobb és szokásosabb a helyem 10... Hc6-e7 11. Be1xe4, d7-d6 stb.

Continuation of chess moves table.

Hogy ez a lépés mennyire rossz, csakhamar ki fog tűnni. 15... c7xd6 a teoretikus.

Continuation of chess moves table.

Sötétnek máris védekezni kell, még pedig ily furesa módon, mert világos fenyeget 14. Fc4xf7 s utána Be4-e8, illetőleg Ve2-c4 mattal.

Continuation of chess moves table.

Ismét nincs más. Sötét állása pedig mindjában beszorul.

Continuation of chess moves table.

Világos háromszorosan szállta meg az e vonalat a fenyegető bástya-lepes ellen, tehát sötét tehetetlen. A gyöngye 10., de különösen a hibás 12. lépés hátrányai immár nagyon is érezhetőek.

Continuation of chess moves table.

Most sötét is hasonló dolgokkal fenyeget; ez ellen azonban könnyű a védekezés.

Continuation of chess moves table.

Sötét nyilván megelégedett arról, hogy még mindig matt is lehet. Jó volt 28... Fd4-b6. 29. Vd3xe4 feladja.

Sakk-hírek.

A Lasker-Janowski-match. A Berlinben folyó mérkőzés meglehetősen lassan közeledik a befejezéséhez. Legutóbbi jelentésünk óta csupán két játszma nyert befejezést és mind a kettő ismét Janowski vereségével végződött.

egyszerű nyeresre vezető folytatást. Így azután a játszmát, melyet három ülésben játszottak, miután Janowski a 66. lépésnél kiadta kezéből a remist, végül is 88 lépés után dr. Lasker nyerte meg.

Sakkverseny Spanyolországban. A san-sebastiani fürdő bérlője, Marquet, ki évek előtt az ostendai versenyeket is létesítette, harmincezer frankot bocsátott rendelkezésre a jövő év tavaszán San-Sebastianban rendezendő nemzetközi mesterverseny céljaira.

Sakk-üzenetek.

Levelézési mérkőzés. Schulez Gyula, Budapest, VI., Nagymező-utca 1., erősebb sakkozóval levelezési játszmát óhajtott váltani.

P. M., Budapest. Az első feladványában a kezdő lépés, mattfenyegetéssel, meglehetősen átlátszó; kevés a változat és nincs gazdaságos állás. Az f5, g5 és g6 bábának nincs semmi köze a problémához.

Szerkesztői üzenetek.

Magánlevelek írására nem vállalkozunk. Kéziratokat vissza nem küldünk.

V. J. A novella témája érdekes, nincs is rosszul megfogva, de a kidolgozása még nem őríti meg a mértéket.

Kétségbeesett. Na, na! Ne tessék tulozni. A lábizzadás kellemetlen baj, de azért semmi oka a kétségbeesésre.

Sz. Árpád né. Budapest. Rajong az olasz konyháért. Ezt az izlést nem sok magyar ember osztja.

Médi. Hához a jól ismert tartare-mártáson kívül nagyon kedvelt a hollandi mártás. Ez így készül: kis fazékba teszünk 3 tojássárgáját, 125 gr. irósvajat, egy csipetnyi sót és egy fél citrom levét.

Osv. Sz. L. Szerencs. Végtelesen sajnáljuk, de hasonló utánjárásokra nem vállalkozhatunk. B. L. Kiskunhalas. Kérésének, legnagyobb sajnálatunkra, nem tehetünk eleget.

Anyós. Nagyon is méltányoljuk zavarát és restelkedéseit: Az egyik részről feszélyezik az izléstelen anyósüveczek, melyek — hála Istennek — már kiveszöben vannak, másrészt pedig kötelezi az anyai szeretet, mely az oltáron túl is megőrzi jogait.

P. M.-né Szilvásvárad. 1. Ez ellen bizony semmi sem használ. 2. Égetett mandulával kell befesteni 3. Szalmiákszóval. 4. Természetesen használhatja, G. J. Kislód. Természetesen az első „g” betűvel.

IDEGENEK UTMUTATÓJA Legajánlhatóbb beszerzési források BUDAPESTEN.

Biztosítás. Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék alap 366,829,741 kor. 68 fill. Budapest, Dorottya-utca 10.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra.

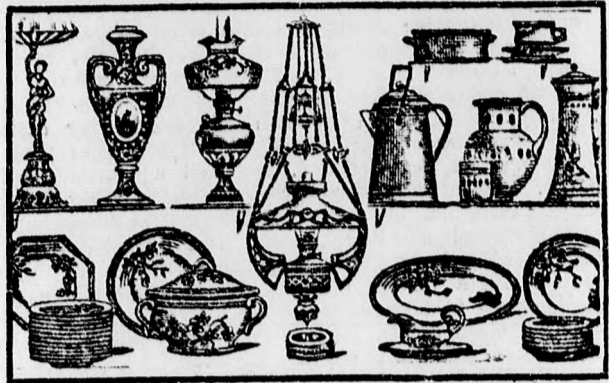
Bankok és takarékpénztárak. Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás. Píznynyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára.

Magyar-Siemens-Schückert-művek, villamosági részvénytársaság, Budapest, V. ker., Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket.

KARÁCSONYRA

200 ezer darab különféle dísz-
tárgyat partiba féláron kiárúsít

Takács Porcellán-ház

Budapest, Baross-tér 4. sz.

Óriási raktár, állandóan 50 wagon
választék üveg-, porcellánáru-, vasedény,
kelengye házajándék konyha berendezésből.

Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyon szolid kiszolgálás.
Teljes vendéglői és kávéházi berendezések, 30% engedély.

- Diszes függőlámpák** 3 frittól 25 frittig.
- 6 személyes metszett és miniatűr
üveg-készlet csak 6 frt. 50 kr.
- 6 személyes kávé vagy tea-készlet,
modern, aranyozva és festve 2 frt. 60 kr.
- 6 személyes étkező-készlet ara-
nyozva és festve 6 frt. 25 kr.
- 6 személyes étkező-készlet, rococo,
csodaszép 8 frt. 25 kr.
- 12 személyes étkező-készlet, rococo,
csodaszép modern, aranyozva és
festve, 42 tányér, mindenből 2 tal 20 frt.
- Remek szép angol mosdó-készlet
diszesen festve 4 frt. 50 kr.
- 12 db legprimább kék zománco fazék-
lábos, 1/3 literrel 5 literig 3 frt. 50 kr.

Felül mindent egészen
szempontból, tiszta alumínium
evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6
kanál, 6 kávékanál 6 frt.
Összesen 24 db csak

Alumínium konyha fel-
szerelések a legolcsóbb árban.

Porcellán-Ház

BAROSS-TÉR 4. SZ.

FŰNÖKÖK

csejé eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jus-
sák írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20 koronát, kapnak egy elsőrendű látható írógépet,
viszaváltós, szabályos, ószezadó billentyűs, automatikus
sorváltós, cseppe acélszálból és vasból gyártott, rendkívül
tartós, univerzál-kiváltós

Ujlaki-irógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó iróadal
munkálatokban könnyen

BOLDOGULNAK.

Díjmentes bemutatás országsherte,
árjegyzék ingyen és bérmentve,
BUDAPEST, VII.,
UJLAKI BÉLA Erzsébet-körút 28.

Telefon 122-60.

Írógépek eladása, bérlete, cserélése, javít-
tása. Kellékek összes rendszerű írógépek-
hez és sokszorosítókhoz. Elvált írógéppel
leírás és sokszorosításokat jutányosan.

Vidéki képviselőik kerestetnek.

KARACSONY 1910.

KOCH TESTVÉREK 26.

Budapest, Károly-körút

Uri-divatáru-osztályunkban

ajándék-csoportok

feltűnő olcsón és roppant kelésesen összeállítva:

- 1 dívat nadrág
- 1 nadrágtartó
- 6 nyakkendő
- 3 p. harisnya
- Összesen 12 kor.
- 1 reggeli köntös
- 6 nyakkendő
- 6 zsebkendő
- Összesen 26 kor.

KOCH TESTVÉREK 26.

Budapest, Károly-körút

Magyar harzi kanari- tenyésztés Debrecenben.

Ki a madár dalát
meg tudja érteni
és annak énekét
fól tudja becsülni,
kanari tenyész-
dém keresse az fel-
s tiszteljen meg
emert rendelé-
nyivel. Minden
már egy madár
előadni képes, legyen az nagy,
mely hang, avagy csengő éres.
Ami csak magyarul kivalón
jó, tenyészdomben minde föl-
található. A rendelt madarat
mélótt elküldöm, tudásáról
előbb magam meggyőződöm és
ha hibás hangú vagy rosszul
énekel, nem létezik nálam, hogy
én azt küldjem el. A tisztelt
rendelő nyugodt lehet tehát,
bolyha nálam rendel, tudom
nem szorul kár. A lakás
legkedvesebb díze a zsep-
pen enkló kanári madár.
Kanári madaraként eddig sok
pönt adtuk a külföldnek. Ma
már nincs szükség erre, mert
a szakzerű vezetés alatt álló
Agoston magyar harzi ka-
nari-tenyésztő telep Deb-
recen Mergó-utca 9 sz.,
gyönyörűen fuváló, nemes
fajn kanári madarakat szállít
darabonként 7, 8, 10 és 12 fo-
rittért. Tenyészésre alkalmas
remek szép nőstények darabját
2 forintért. A szállítás a leg-
nagyobb hűdében is gondosra
csomagolva, szavatosságra mel-
lett történik. Árjegyzék és apo-
lisi utasítás ingyen. Számos
elismert és közönségit
bírtokában, a legnagyobb
tenyészőtelep és székül-
dési intézet.

IFJ. STERN SÁNDOR

Budapest, V., Lipót-körút 20.

Központi villamos

normál- időmutató- és jelző

óra berendezés.

Telefon 1-65.

Városi hálózatok, gyárak, ipar-
telepek, bányák, kórházak, isko-
lák, intézetek, kereskedelmi irodák
számára.

Magyar Nyugdíjbiztosító R.-Társ.

Központi igazgatóság
Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. sz.

Biztosít bárkinek orvosi vizsgálat nélkül

agykori nyugdíjat,

rokkantsági járadékot,

özvegyi nyugdíjat és végkielégítést

méréskelet díjtételek mellett.

Kérjen tájékoztatót! Képviselőket mindenütt keresünk. Kérjen tájékoztatót!

Butor EHRENTREU és FUCHS

képszéner, vagy részleltetésre
legolcsóbban

tesvérekndi
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-69

AGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Ágytoll-góztisztítás. VII., Károly-körút 7. (A háztól
való el- és visszashállítás még
sznap díjtalanul eszközöltetik.)
(Telefon 71-25.)

Rézimunka

bevásárlása előtt hozassa meg legutolsó
kézimunka értesítőt, mely 228 negyed-
rétű oldalon 3150 rajzot tartalmaz és
tulszárnyalja az összes eddig megjelent
árjegyzékeket. Vidékre ingyen és bérmentve
küldöm.

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyiparos
BUDAPEST,
VI., Dessewfy-utca 5.
saját áruházában.
Telefon 109-06.
Alapítva 1883-ban.

Rézágy 32 frt

Összesenűkő vaságy máhfazozat 3.75

Acélsodronnyágybétél vaskorattal 5.50

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és
rézdiszítéssel bármely
színre emaillozva 16 frt.
Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH V., Kohary-u. 19a.

fémbutorgyára,

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánható 28 éven át szerzett kórházi
tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSÝ

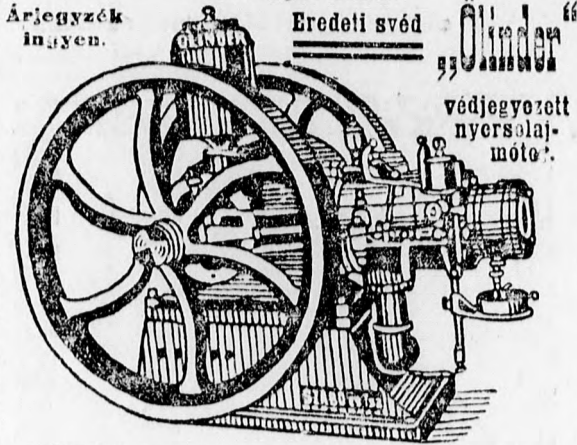
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyúti-folyást, hólyag-
bajt, sebéket, bűj-kört (szpittis), borbélyokat, elgyengült
fertőzöt, lésebbeknél is, onferőzést és annak utóbajait, kieg-
és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 13 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél
utján is biztos gyógyítkez.

SZABÓ és TÁRSA

Most: BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 22. SZ.
azelőtt: Gyár-utca.

Az „Ölinder” nyersolajmotorok nem kétütemű, hanem négyütemű motorok. Legmesszebbmenő lőtávítás. A levelezést kérjük nem a Gyár-utczába, hanem Bathory-utcz 22. szám alá címezni.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZ AJÓZÁSI R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnuovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Velence: hetenként hat gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancora: hetenként három gyorshajó oda és vissza.

Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásában közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajókönnyűség és onnan közlekednek, ugyancsak Velenceben és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé. A gőzhajók modern kényelmei, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyredező, Budapest, (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

Karácsonyi occasio!

Saját gyártmányu

szőrmeárúk

mélyen leszállított árakon

Kutnewsky György

szücsmesternél

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 15.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-ú. 46. szám.

Angol nyakkendő ujdonságok. Borsalino és ita kalapok. Lichtmann cipők. — Smoking ingek.

Fownes keztyük.

SÓS BERNÁT

urid'vat-házában

Budapest, Andrassy-ut 50. sz. Oktogon.

Telefon 178-60.

Telefon 178-60.

Erőben és testsúlyban

viisszamaradt egyének,

köhögés és tüdőbajban szenvedők, vézna és gyengén fejlődött gyermekek

oly hatalmas erősítő szert találnak az EGGER EMULSIÓ-ban, mely teljes mértékben pótolja testalkatuk, egészségük, fejlődésük hiányait és helyreállítja az elveszett vagy hiányzó erőt. Az ember életereje attól függ, hogy mily mértékben kapja az erősítő anyagot.

AZ EGGER EMULSIÓ

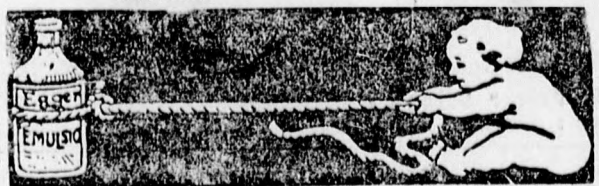
hivatása az ember erősítése, mert tudvalevő, hogy az erő, az egészség védelmezője a jó táplálkozás, aki pedig jól akar táplálkozni, annak okvetlen EGGER EMULSIÓT kell vennie.

Ez olajsukamájolaj, melynek sem íze, sem szaga nincsen, a gyermekek epoly szívesen veszik, mint a fe nőttek, könnyen emészthető és nagyon kedvező befolyással van az élvágyra. Az orvos urak is előszeretettel ajánlják a betegeknek, gyengéknek és a verszegények bámulatosan fejlődnek tőle.

Minden aggódó anya

jegyezze ezt meg és adjon gyermekeinek

Egger Emulsiót, mely azonban csak az itt látható védjeggyel valódi, erre ügyelni kell és mindenki Egger Emulsiót kerjen.

„Nádor-gyógyszertár” Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egy üveg ára bármely gyógyszertárban 2 korona, de csak EGGER-féle fogadjunk el. — Postán 3 üveget bármennyire küldünk 6 koronáért a pénz előzetes beküldése után vagy utánvétellel.

Budapest legnagyobb cipőraktára.

BRASCH

Alapított 1889 - ben.

Király-utca 55/2. sz.

Telefonszám 162-90.

Múzeum - körút 35/2.

Telefonszám 147-16.

Külföldi üzleti körutamon a következő elsőrangú és legjobb hírnévnek örvendő amerikai cipőgyárak fűrak-tárát sikerült megszerezni és pedig:

Royal Shoe Coy North Abington U. S. A.

Ths. G. Plant Coy Boston U. S. A.

továbbá

Crick-Coy „HUMANITY”

legismertebb gyártmányait.

Azon meggyőződésben vagyok, hogy ezzel mindenkinek szolgálatot teljesítettem, mert a lehető legjobb gyártmányokat adhatom jutányos árban és saját érdekében cselekszik, ha egy próbavételt eszközöl.

Felhívom tehát az igen tisztelt vevőközönség figyelmét saját készítményü és amerikai különleges cipő-raktáram megtekintésére.

Szabadalmazott tudtalphetétek.

Kérien árjegyzéket.

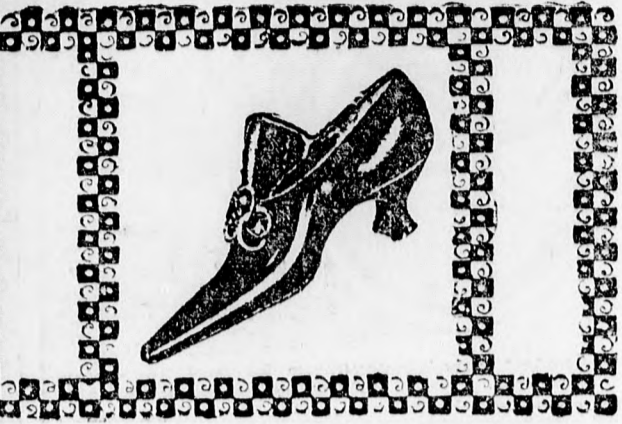
Francozia
világceégektől egyedárusítás.

Franczia
világceégektől egyedárusítás.

LEGSZEBB
- ÉS -
LEGJOBB CIPŐK
BENGE ÉS TÁRSÁNAI
BUDAPEST
IV. VÁCI-UTCA 2.

Angol
világceégektől egyedárusítás.

Angol
világceégektől egyedárusítás.

Nagy occsió vásár 1910. november 20-tól 1910. december 20-ig.

EFCO

TELEFON 177-41. porosz köszöntégle a legjobb, a legolcsóbb, a legtisztább, ennél fogva a legkedveltebb

FÜTŐANYAG!

Egy órai fűtés 3 fillér!

Nem piszkít
Nem porzik
100 darabonként
Súlyhiány kizárva

PONGRACZ és PONGRACZ
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Fogl József Lajos
Budapest, VI., Aradi-u. 11.
a Magyar Styria kötőgépgyár
képviselője.

Szállítja a legjobb és leghíresebb kötőgépeket, szabadalmazott zárókkal ellátva. Kiszállítás ingyen. — Javító műhely. Varrógép- és kerékpár-raktár.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!
ORIZOL

„ vagy Rizsvaj törv. védve. „
Az éretlen rizs **TEJNEMŰ** nedvéből készített csodás és gyors hatású arcz-szépítő.

Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török gyógytár Király-u.
Kolozsvar: Dr. Biró gyógytára.

Csillárok

és lámpák petroleum, gáz és villanyra
kényelmes havi részletfizetésre

Kizárólag első-
rangú
készítmények.

Hazai gyártmány.
Mérsékelt árak.

AUPRECHT és GOLDSCHMIED utóda
ELEK és TÁRSA R. T.
Budapest, IV., Károly-körút 10.

Jaeger-féle

**Normal-
alsóruha**

a legrégebbi és legjobb.
Egyedül gyárosok
W. Benger fiai
Bregenz.

Kapható minden jobb fehéremmit és rövidtáru üzletben.

Nagyban Gyári raktár Wien, I. Kohlmarkt 8. Képes árjegyzék ingyen.

Ügyelni tessék a gyári jegyre W. Benger Söhne átírással és Prof. Dr. G. Jaeger aláírással.

Alkalmi vétel!

Pompás zsebóra láncsal csak 3 K 90 f.

Mivel nagyobb mennyiségű órát vásároltam, abban a helyzetben vagyok, hogy egy ezüst brit. 36 órás anker-remontoir órát, svájci szerkezettel, szépen vésett fedéllel, szép ezüstözött láncsal együtt 3 kor 90 fillérért adhatok. Ajánlok továbbá egy electro-goldin, 36 órás anker-remont. kitűnő svájci órát electro-goldin láncsal 5 kor-ért. Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Szétküldés utánvétellel. Nem teszöért a pénz vissza. **Ignaz Cypres, Krakau, Exporthaus, Florianergasse 49.** Dusan illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Fenti órák az árjegyzékben nem foglaltatnak, mivel ezek valódi alkalmi vételek.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvényélnél, oszónál és meghűléseknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Tölcséres és tölcsernéküli
gramofonok, összes hangszerek

kedvező havi részletfizetéssel kaphatók. Hang-
lemezekben választékos raktár.

Vári és Társa
nagyruházza József-körút 43.
Tessék árjegyzéket kérn!

Tisztviselőházak építése és telepek létesítése **Minden** Köztisztviselői kölcsönök 10-30 évi törlesztésre **előleges költség nélkül**

Oly tisztviselőknak, kik fizetésüket közpénztárból huzzák, fizetéselőjegyzés mellett kölcsönt nyújt, lakbérlekötés ellenében házat épít a főváros különböző részein, esetleg vidéken is **legelőnyösebb feltételek mellett**

a Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság IV., Koronaherczeg-utca 3. sz.
Takarékbetétek 5%-kal kamatoztatnak. Prospektussal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

EGY LÁNGESZ TERMÉRE.

A század legnagyobb ifjúsági írója tudvalevőleg VERNE GYULA volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű írótól most 30 kötetet adott ki, pompás nyolc színben előállított angol vászon diszkötésben. Egy-egy kötet 1 kor. 90 fillérbe kerül, 2 korona 50 fillér bolti ár helyett.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzát, az eredeti példányoktól rokkon különböző angol és szlovén diszkötésben vannak.

Alant felsoroljuk a kötetek címét, valamint a forrás nevét.

Ezer évben egyszer születik

Olyan regényírói talentum, mint Verne Gyula. A tanárok számai nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egyszerre 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette, u. m.: Mikos Lajos dr., Cholnoky Viktor, Banyai Elemér dr., Savoly Ferencz dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynehány kötet csak tájékoztatást nyújt a kivitelre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vászon diszkötésbe, igazán pompás 8 színű bekötési táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címzeit alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nemesek a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a leglényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 200 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, bolti ára 2 korona 50 fillér.

5 kötet 12 korona 50 fillér helyett 8 kor. 50 fillérért szállítunk, megtakarítás tehát 4 korona.
10 kötet vételénél 25 kor. helyett 16 kor. 50 fillérért számítjuk és így 8 kor. 50 fillért takarít meg.

15 kötet egyszerre meghozatva 37 korona 50 fillér helyett 22 korona 50 fillér, tehát 15 koronával olcsóbbá kerül.
20 kötet megrendelésnél 50 kor. bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 koronát takarít meg.

Ha a megjelent 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

- 1. Béguin 500 milliója.
- 2. Bombarnac Claudius.
- 3. Branicané asszony.
- 4. Chancelior.
- 5. Clovis Dardentor.
- 6. Dél csillaga.
- 7. Dunai hajós-Camp Ole sors-írója.
- 8. Észak a dél ellen.
- 9. Falu a levegőben.

- 10-11. Grant kapitány gyermekei, 2 kötet.
- 12. Győzedelmes Robur.
- 13. Három orosz és három angol kalandja.
- 14-15. Hatteraskapitány, 2 köt.
- 16-17. Jégshírnok, 2 kötet.
- 18. Keraban a kemény elő.
- 19-20. Két Kipp testvér, 2 köt.
- 21. Orinokon keresztül.

- 22. Ót hét léghajón.
- 23-24. Sándor Matyas, 2 kötet.
- 25. Servadac Hector.
- 26. Strogoff Mihály.
- 27. Tizenöt éves kapitány.
- 28. Utazó város. - Zartörök.
- 29. Utazás a föld központja felé.
- 30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.

Megrendelések a Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó vállalatához küldendők, Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti, mint a vidéki összes könyv- és papírkereskedőknel.

ŐSZI ÉS TÉLI

elsőosztályú ruhákat férfiak és gyermekek részére a legjobb munka és csakis tiszta gyapjuszövetek, szigorúan szabott árak mellett. 8740

Kohn Heilmann és fiai
cs. és kir. udv. szállító
Budapest, IV., Károly-körút 12.

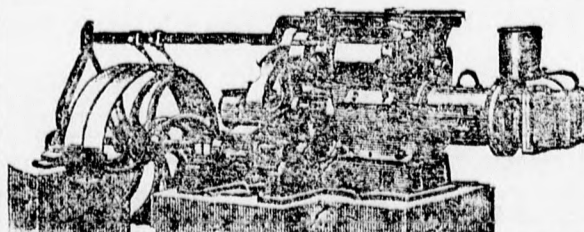
Nem tévesztheti el címünket, ha vigyáz a nagy 12 számra.

Rekedtség
biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle czorka. 60 fillérért mindent kapható.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat.

Budapest, VI. ker., Aréna-út 130. sz.

Köten osztály:
TEGLAGYÁRI GÉPEK
Gyárt:
Faltégla- és cserepáncél-
kat, teglagyártó- és
agyagmunkáló-gépe-
ket, legújabb és leg-
jobb bevitelű
szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes teglagyári telepek létesítését

Tervek és költségvetések díjtalanul. Elsőrangú referenciák.

Országos Iparbank Részvénytársaság

BUDAPEST V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Váltóület: Ferenc József-tér 6.

A Zivnostenská Banka és a Horvát Országos Bank r. t. alapítása.

Takarék- betéteket 4% netto

kamatozás mellett fogad el. Leszámítol váltókat. Előlegét nyújt értékpapírok vétele és eladására, valamint mindennemű bankszerű ügyletekre.

Legrégibb hazai gyár kizárólag TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessmer-acséből. Felső-
csapkupcsolók a legkülönfélébb rendszere h. szí-
rekek igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrű-
kenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy-
és kétrészl kivitelben. Kötőkerek kender- és sodrony-
kötők száma.

Kitűnő és pontos kivitel!

Rendkívül olcsó árak!
Prospektusok díjmentesen!

Eredeti Clement ismétlő-pisztoly

Kal. 6.35 mm. - 1909. modell.

Szárvas-
bor tokkal
40 K

Kézzel könnyen szétszed-
hető. Eredeti gyári csomag-
olásban. Szétküldés után-
vétellel.

FRIEDRICH PÉTER

vas- és fegyverkereskedő.

Budapest, VII., Baross-
utca 79/2. Telefon 134-11

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

Alapított 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapest
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülön-
bözőbb kombinációk szerint előnyös
díjak és feltételek mellett. A „Gresham”
kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Köt-
vényei elévülhetlenek és megtámadhat-
lanok. — Fedezetül letett kötvényeinek
felei kívánságára a biztosítás érvénybe-
lépésekor azonnal kárterítési kötelezett-
séget vállal. — Öngyilkosság, párbaj,
vagy bírói ítélet folytán előálló halál-
esetekben.

Vagyonállás 1909. decz. 31-én	247,763,451.22
Érvényben levő biztosítások	610,000,000.00
Biztosított feleknek kifizetett kár- terítés	615,003,137.89
A magyar üzletre tartálékba he- lyezendő összeg	26,498,517.99
Magyar értékekben tényleg elhe- lyezett díjtartalék	28,354,908.88

AGENTOR MŰVEK, RUST ÉS HETZEL

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

Gyári raktár: BUDAPEST, IV., VÁGZI-UTCZA 5. SZÁM. Telefon 73-25.

Dus választék **karácsonyi és újévi ajándékokban.** Virágállványok, asztaldíszek, gyümölestartók, kávé-, tea-, jaur-, likőr-, bor- és toilette-készletek, képkeretek stb.

Dus választék **nász-, születés- és névnap** valamint egyéb **alkalmi ajándékokban.** Íróasztal- és dohányzó-készletek, cukorkosarak, vajtartók, cigarettatárcák, stb.

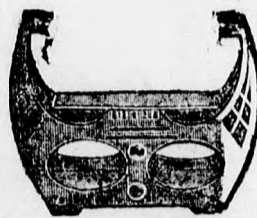
További fióküzletek:

Bécs, I., Kärntnerstr. 26. | Bécs, VII., Kaiserstrasse 83.
Bécs, VIII., Mariahilferstr. 58. | Brünn, Ferdinandsstrasse 11. stb.

AGENTOR-EZÜST

a legjobb minőségű chinaezüst, tartós, könnyen kezelhető a használatban.

Evőeszközök a legjobb minőségben. :: Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

O. Leonhardt & Co
A legjobb üzletben kapható
gömbhegyű írótollak
Magyar Wien I. Pankof-7.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedve meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak egy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemű életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatású dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos híri intézete (Budapest, IV., Múzeum-körut 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hughesó-, hólyag-, ideg- és hátgerincbajokat, az önfertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő választ (a levélbe csak válaszbeléveget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10—12-ig d. u. 3—5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)
Cím: dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, IV., Múzeum-körut 13.

Most **Férfi- és fiuruhákban** felöltökben, téli kabátokban, valamint nagy választék szőrmeárkban.
Heller Jakab
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 13.
Külön mértékesztály.

Magyar Cementipari Gépgyár
KORNIS TESTVÉREK
ARAD.
Gyártunk szabadalmazott **RAPID** és más **cement-cserépgépet, hidraulikus, könyökpressajót** és **cementlap-asztalokat; betoneső-, vályu-, jászol-, határkő és kőmennyormákat; betonömb, betonléglépgépet** és mindennemű **szerszámokat.** Ismertető nyomás alatt, kérjen árajánlatot. Homok lelkiismeretes felülvizsgálása és mérnöki látogatás díjtalan.

IMMUNITAS HYGIENIKUS ÁRUHÁZ
Budapest, IV/2., Kossuth Lajos-utca 14—16.
"SANIN"
Egyéb **GUMMI-**
Képes árjegyzék ingyen.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
Pap lan Pap lan Pap lan
Kárpitosáru, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerubutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő lehar és szűrkepokroczok, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szővel- és csipkefüggönyök, ágylertők, butorszőnyegek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszőnyegek és keresztelőkészletek a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.
Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár
GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.
Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Szabó Emil és Társa
Budapest, VI., Teréz-körut 46. sz.
(Bejárat Gyár-utca 21.)
Telefon 76—48. — Sürgőny-cím: Szabóék, Budapest.
Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat, **DOBRY**-féle benzínmotorokat és esélőgépeket, **szívógázmotorokat** és **malomberendezéseket.**
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
Viszontelárusítók kerestetnek.

Agobián és Adorján IV., Koronaherceg-utca 18. szám. :: Karácsonyi occasiók.

Keleti himzések fehér selyem gaze színesen himézve. 33×33 cm. nagyság K 5.— 43×43 " " " 7.— 48×48 " " " 10.— 55×55 " " " 12.—	Selyem szőnyegek. 80×80 cm. nagyság K 60.— 190×110 " " " 130.— 200×300 " " " 450.— Perzsapárnák lőszővel tömve K 30.— Tömetlen " " " 20.—	PERZSA SZŐNYEGEK NAGY VALASZTÉKBAN.	Japán és kínai kézi himzések. 180×120 Pongeo --- K 90.— 250×180 Atlas --- " 130.— 240×180 Pongeo --- " 180.— 240×180 Dúches --- " 230.— 400×075 függöny párja " 150.— 330×150 Portier " 150.—	Nagy választék Antique Japán és Kínai Brochatelek, kimonók, Mandarinkabátok és frieseiben
---	---	--	--	--

Egy 90 korona értékű ajándék előfizetőinknek!

Alant felsoroljuk a 30 kötet regény czimeit, melyek gyönyörű szép angolváson díszkötésben vannak kötve, egy-egy kötet bolti ára 3 korona, tehát a 30 kötet kilenczven korona

Ingyen adjuk mind a 30 kötetet

ha megrendeli egy évre »A BAZÁR« divatlapot és beküldi az érte járó hat forintot. Félévre is megrendelheti 3 forintért s akkor ezen 30 kötetből 10 kötetet adunk (a felsorolt csoportok bármelyikét) teljesen díjtalanul. Ezen itt említett összegekben már bennefoglaltatik a kedvezmény után járó díj is és így semmiféle külön összeg ezen díszkötetek után nem fizetendő. A műveket postafordultával megküldjük, mielőtt az előfizetés beérkezett. Negyedévre is előfizethet, ami 1 forint 50 krajczár és akkor 5 kötet díszkötésű regényt adunk, postadíjra 20 krajczár csatolandó ezen 5 kötethez és a következő negyedben kapja a másik 5 kötetet ugyanilyen feltételek mellett. Utánvétellel is megrendelheti félévre vagy egész évre.

Ilyen fejedelmi ajándékot lap még nem adott!

Kötelezőleg kijelentjük, ha bármely okból nem felelne meg ezen kedvezményünk, a nekünk befizetett előfizetési összeget minden levonás nélkül visszaküldjük. A BAZÁR havonként kétszer jelenik meg és minden száma százezer urindó kezén fordul meg. Kérjen díjtalanul egy mutatványt.

Itt felsoroljuk a 30 kötet angol vászonkötésű regény czimeit.

I. 10 kötetes regénycsoport czimel.

1. Malonyai D.: A gyáva.
2. Templéni P. Gy.-né: A leg-hatalmasabb érzés.
3. Gül S.: A püpos.
4. Tábori K.: A nőgyölölő.
5. Zboray A.: Megváltó szerelem.
6. Sas E.: Küzdelem a sírért.
7. Tábori K.: A boldogságért.
8. Veres A.: Az éles hegyre.
9. Hecsei J.: A becsület.
10. Garai F.: Dr. Molluris rögeszméje.

II. 10 kötetes regénycsoport czimel.

1. Hervien: Titokzatos hatalom.
2. Pakots J.: A nyarádi kégyur.
3. Czobel M.: Két arany hajszál.
4. Nagy B.: A beűdhyek.
5. Lombroso: Lángész és őrliség.
6. Seregi I.: A végzet.
7. Sienkiewicz: Quo Vadis I.
8. Sienkiewicz: Quo Vadis II.
9. Kőrös T.: A siszteség novében.
10. Bárony I.: Sugok valamit.

III. 10 kötetes regénycsoport czimel.

1. Abonyi Á.: A fehér asszony.
2. Kőrös I.: Bórex Harca.
3. Darva K.: Harca a természetben I.
4. Darva K.: Harca a természetben II.
5. Verne Gy.: Camp Ole sorozatja.
6. Nógádi L.: Katóca.
7. Barua J.: Játékok könyve.
8. Verne Gy.: A dunai hajós.
9. Prém J.: Idegen szavak szótára.
10. Reta D.: Egy nemes család története.

Előfizetések a „Bazár” kiadóhivatalához küldendők,
Budapest, VII. kerület, Dohány - utca 16. szám.

Fontos!!

Ha nem kívánja a 30 kötet regényt, e helyett megkérjük Tolnai Világtörténelme három kötetét, a fent említett évi 6 frt előfizetési díj mellett, melynek bolti ára 90 kor., félévi előfizetés után csak egy kötet jár.

ÉLŐESZKÖZÖK

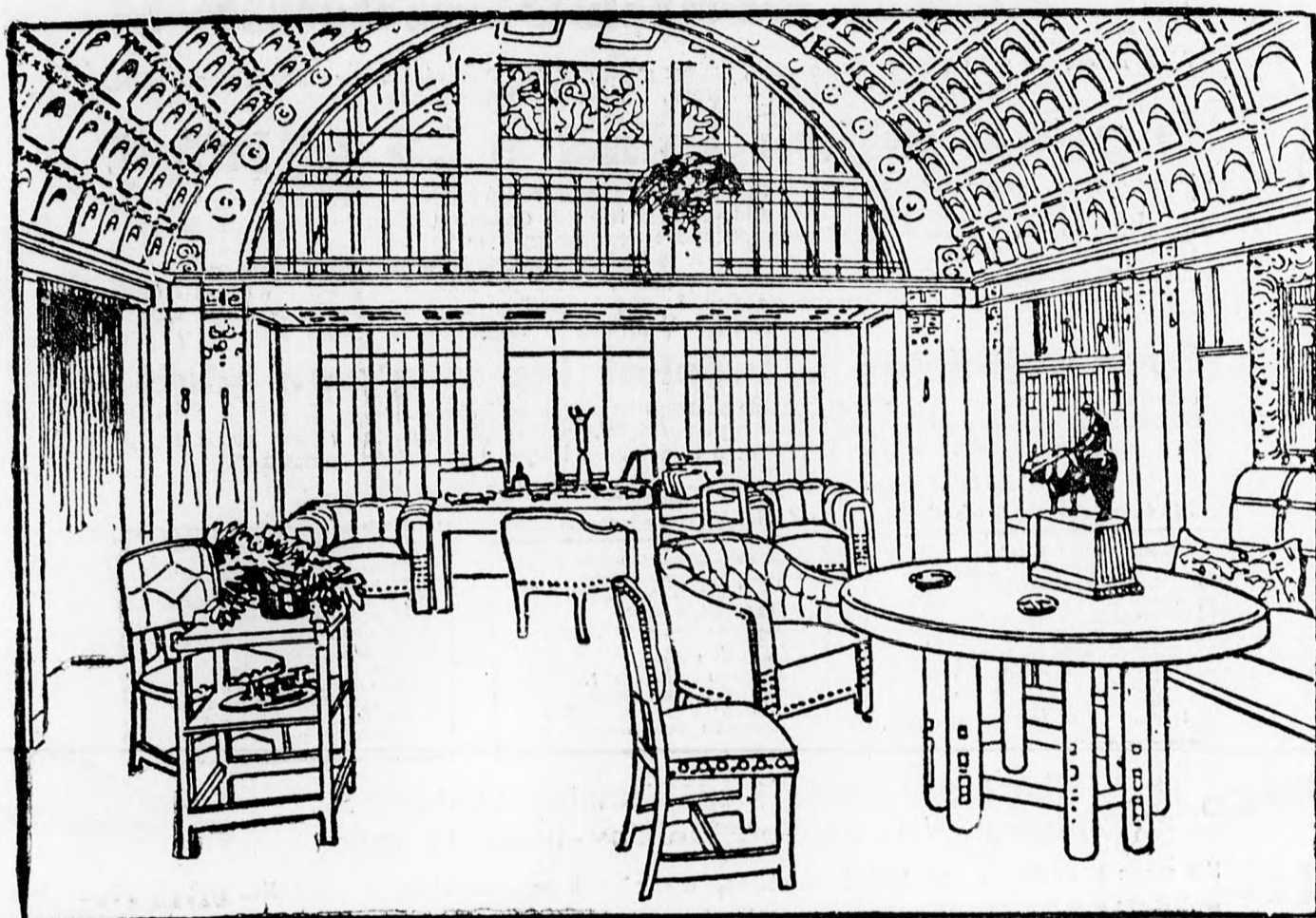
EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Álkalmi vételt

ajánl valódi

perzsa-szőnyeg
művészi és csodaszép

BUTOR

CSILLÁR

VALÓDI

olajfestmény - ben.

Nagy Zsigmond

Lázár-utca 3.

Bazilika közelében. Saját ház.
Mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia külön erecségek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucata 12.- korona. 3 tucatonál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegeség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és felejobb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk. BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

A ki nem csak karácsony este, hanem azután is akar, boldog és megelégedett gyermekeket látni, annak olyan játékszert kell választani, a melylyel a gyermekek tartósan és szívesen foglalkoznak. Azonban egyik játékszerrel sem foglalkoznak szívesebben a gyermekek mint a

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrényvel,

a gyermekek tapasztalat szerint a fényes többi játékszer csakhamar félre teszik, hogy mindig újlag szép építményeket, várakat, templomokat, kastélyokat, hidakat stb. felállíthassanak. Ők csakhamar tudják, hogy a Horgony-építőköveket jól kell kezelni, hogy azokat a következő kiegészítőszekrényvel, a mely nekik nagyobb és szebb építményhez mintalapot hoz, ismét felhasználhassák. Nem létezik más játékszer, a mely hasonló módon oktatólag és nevelőleg hatna és azért egy karácsonyfa alatt se hiányozzon a valódi Horgony-Kőépítőszekrény. Bevásárlásnál azonban a legnagyobb elővigyázat szükséges, mert silány utánzatok vannak forgalomban és saját biztonság kedvéért nyomtatékosan Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrényt kerjünk és szekrényt a „Horgony” jegy nélkül mint nem valódi utasítsunk vissza. Legokosabban cselekszik azon anya, a ki bevásárlás előtt az új képes építőszekrény-árjegyzéket hoztatja és aszerint a kiválasztott szekrényt kéri. Az árjegyzékben bővebbet találunk a Horgony-Hőépítőszekrényekről és a leányok által annyira kedvelt „Meteor”-rakási játékokról.

Richter F. Ad. és Ta. kir. udv. és kamarai szállítók Bécs, I., Operngasse 16.

A ki zenekedvelő, az kérje a híres Imperator-zenélőművek és beszélőgépek árjegyzékét is.

DIESEL-motorral a tényleges lóerő óránkint csak kb. 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgátunk.

Fegyver- és Gépgyár R.-t. BUDAPESTEN.

1900. Páris világtaláltság Grand Prix

Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Korneuburg. Bécs mel. ett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár királyi udvari szálító.

KWIZDA-féle szabadalmazott Szorító szárvédő-szalag ruganyos szorító szárvédő szűrke, fekete, barna és fehér színben Gummiból, csak fekete színben.

4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábnek. A szorító a-b-nél megmérve,

30-33 cm. átmérőű megf., az 1-55 sz. nagyság	a 2-ik
33-34 : : : a 3-ik	: :
35-37 : : : a 4-ik	: :
28-30 : : : a 4-ik	: :

Egy darab ára:

Szűrke színben darabonként 1. sz. 6 K 05 f. 2. sz. 6 K 50 f., 3. sz. 7 K 05 f., 4. sz. 8 K 05 f.

Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 6 K 50 f. 2. sz. 7 K 05 f., 3. sz. 9 K 50 f., 4. sz. 8 K 50 f.

Kaphatók: Duloz A. utóda IV., Egyetem-utóza 2. Freund és fia V., Koronaherceg-utóza 3. Glasz József IV., Koronaherceg-utóza 9. Hajj és Szilassy VIII., Múzeum-körút 10., Huzala II. IV., Váozí-utóza. Keleti J. IV., Koronaherceg-utóza 17., Kutschera S. VII., Kerespesi-ut 32., Oibrich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váozí-utóza.

Párisi Nagy Áruház Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

3 Ára kor. 20	2 Ára kor. 80	3 Ára korona	2 Ára kor. 50	3 Ára kor. 80	4 Ára kor. 40
----------------------	----------------------	---------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Bözsike leányruhácska.
Cosmanosi damastbarchetból, izlésesen zsinórral és övvel díszítve, fehér alaplék csikkal, 1-2 évesnek, ára 3 kor. 20

Annuska leányruhácska
Cosmanosi damastbarchetból, színes japán bordúrral és övvel díszítve, fehér alap piros csikkal, 1-2 évesnek, ára 2 kor. 80

Irenke leányruhácska.
Fehér mintázott damastbarchetból, fehér zsinordíszeszel, 1-2 évesnek, ára 3.- korona.

Leonka leányruhácska.
Cosmanosi damastbarchetból, színes bordúrral és övvel díszítve, fehér alap sötétlék csikkal, 1-2 évesnek, ára 2 kor. 50

Biriko leány ruhácska.
Fehér finom damastbarchetból, színes selyembordúrral díszítve, directoire facon, 2 évesnek, ára 8 kor. 80

Loány- v. fucskaruha.
Finom damastbarchetből, fehér alap, sötétlék matrózgallér, kényes, 5v fehér zsinórral díszítve 1-2 évesnek, ára 4 kor. 40

Minden következő nagyság 50 fillérrel drágább. Képes nagy árjegyzék az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

1910.

KARÁCSONYI BEVÁSÁRLÁSRA LEGMELEGEBBEN AJÁNLIHATÓ CZÉGEK

Angol costumök és francia ruhák legizléesesebb kivitelben

SZEGŐ LAJOS

IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz. alatt ujonnan megnyilt divattermében készúlnék.

Karácsonyi vásár!

Ajánlom d u s a n felszerelt raktáramat angol kostúme-kelmék, férfiruha-, felöltö-, nadrág- és a legkiválóbb divatmellény-szövetekben. Playdek, kendök és koositakarakó gyári árakon kerülnek eladásra.

GERGELY PÉTER

IV., Ferencztek-tere 9.

Gillette

ÖNBOROTVALÓ KÉSZŰLÉK

a legczélszerűbb karácsonyi ajándék

Neruda Nándor

cs. és kir. udvari szállító gyógyárkereskedésében, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 7. Hlatszerk. — Körömápoló készletek, fésűk, hajkefek stb., valamint karácsonyfá-disz.

Nem frázis

valóságos **OCCASIO** drágakövek foglalása

arany, platín és ezüst bármely alak és kivitelben, mérsékelt árak mellett pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Remek raktár arany, ezüst és ékszerekben.

Évöszközök 18 próbás ezüst grammja $5\frac{1}{2}$ krajczár.
Tálat, tálcák, diszmütárgyak $6\frac{1}{2}$

Készítő: **ADLER J. ékszerész**
Budapest, Dorottya-utca 10. szám.

SÓS BERNÁT

uri divat czég kirakatait

Budapest, Andrassy-ut 5. sz. ajánljuk megtekintésére a n. é. uriközönség szives figyelmébe.

Vásároljunk **ékszer, arany, ezüst és svájci zsebórákat** ::

olcsó karácsonyi árak mellett

Schlesinger Henrik órás és ékszerész

Budapest, VI., Váci-körút 17. Szent István-templom-mal (Bazilika) szemben. Alapítvánott 1889. Óriási briliáns áruk raktára Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Óráknál 2 évi jótállás.

Megkezdődött a

karácsonyi nagy occasio

Hegedüs Dezső

csemege-áruházában

Budapest, VI., Andrassy-ut 55. Telefon 176—16. Telefon 176—16

Vidéki rendelések naponta az ország minden részébe gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Az áruház különlegességei: saját készítményű **hideg halak, fogas, tok, kecsge, homard, máj-pástétomok, sülték.** **Egész ebédek és vacsorák, vidékre is.**

Raktáron vannak: prágai, debreczeni, kassai, pannonhalmi, cseési, szepesi, erdélyi braunschweigi stb. husár-különlegességek; eredeti importált angol rumok és teák. likörök, pezsgők, konzervek, szardíniák, angol és francia különlegességek stb.

A vásárló közönség figyelmébe

ajánlom dus raktáramat harisnyák, keztyük, sweterek, figárok, kötött kabát és Jäger alsó ruházatban. Nagy választék mindennemű női pipere-cikkekben, gallér, jabot és kötényekben.

Fáth Gyula

Ferencztek-tere 2.

DONA DÖME és TÁRSA

papír-kereskedése, a poprádi gyár raktára

Budapest, IV., Régi posta-u. 6

Ajánlja a péterfalvi gyárban készült

Oceán-tengerentúli-levélpapírt

dobozonként 50 level és 50 boritékkal,

kisalakú 2.— kor. valamint egyéb igen díszes levélpapírokat és középalakú 2.40 " minden e szakba vágó nagyalakú 2.80 " :: cikkekkel. ::

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Semler J.

posztónagykereskedő czég

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 13. sz. I. em.

(a fölülettel szemben levő külön helyiségében, nov. 28-tól hét-től kezdve csak rövid ideig tartó alkalmi vásárt rendez postómunkadékokból rendkívül előnyös árakon — Eladásra kerülnek férfiruhaszövetek, paletók, nadrágok, valamint női costumé-szövetek, hálóköntösök, továbbá himalaja, utazó plaid koositakarakó stb. a legnagyobb választékban.

uri :: szabók

SPITZER és FIA

== UTÓDA ==

TAKÁCS URISZABÓ

divattermeit

Budapest, IV., Semmelweis-utca :: 16. szám alá helyezte át. ::

! Ekszervásárlók figyelmébe !

Mindennemű arany, ezüst és ékszerárukban legnagyobb választék méltányos árak mellett.

ZIRNER TESTVÉREK

utóda

LISZT HUGÓ

Budapest, IV., Váci-u. 5.

Kérem kirakatom megtekintését. Minden tárgyon a legutányosabb ár feltüntetve.

A legjobb és legolcsóbb orosz tea, tea-rum, kávé cognac és likör

Schnitzer Mór

tea nagykereskedésében kapható

Váci-körút 9. sz.

1 liter Schnitzer-féle közismert braziliai rum 1.90. 1 liter finom jamajkai rum 2.50. 1/4 kg kitűnő angol vagy családi keverék tea 2.50. 1/2 kg legfin. pörkölt török keverék vagy Cuba kávé 1.60. Tészek árjegyzéket kérni. Tömeges rendelések végett kérném a szükségletet idejében beszerezni

A legszebb és legizléesesebb karácsonyi és ujévi ajándékok

GÖRÖG ISTVÁN

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. parádi üvegyári raktárában kaphatók. TELEFON 666. TELEFON 666.

== Czélszerű ==

karácsonyi ajándékok!

A hírneves szépeességi asztal- és kávésterítékek, törülközők, zsebkendők stb. Főraktára: Budapest, IV., Korona-utca 3.

Wein Károly és Tsai

vászón- és asztalnémű gyárosok.

Nagy karácsonyi vásár.

JULMANN JÓZSEF

arany- és ékszer-műves

BUDAPEST, IV., KÁROLY-UTCZA 3. SZ.

Elvállal minden e szakba vágó munkát. Különlegességek legszebb kivitelben. Alkalmi ékszerek állansóan raktáron munkadíj nélkül. Magyar díszruha ékszerek.

Radó Aladár

BUDAPEST

Bécsi-utca 5. Deák Ferenc-utca sarok. Kitűnő mosó flanel-pongyola K 15.50

Az elmúlt szezonból visszamaradt bluzok és pongyolák félárban kiárulsítatnak. Divatlapomat kívánatra díjtalanul küldöm.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

A vadász-társaság tagjai: Libits udv. tan., Augusztá flgnő., Henrik hg., József flg., Koburg hg., Henrik, hg. segédtsitzje, Révay Simon br., Eszterházy Móricz gr., Bánffy gr.

A társaság melegedik: Libits udvari tanácsos, József főherceg, Augusztá főhercegnő, Henrik herceg, Dr. Kosztka Emil, Mosonyi.

A kisjenői vadászatokból.

A napokban pompás vadászélet uralkodott József főherceg kisjenői birtokán. Illusztris társaság verődött össze a kiváló vadászvendég, Henrik porosz herceg tiszteletére.

Henrik porosz hg. és József fhg. megérkeznek a vadász-területre.

Henrik hg. és József fhg. az összeszedett vadászszákmányt nézik.

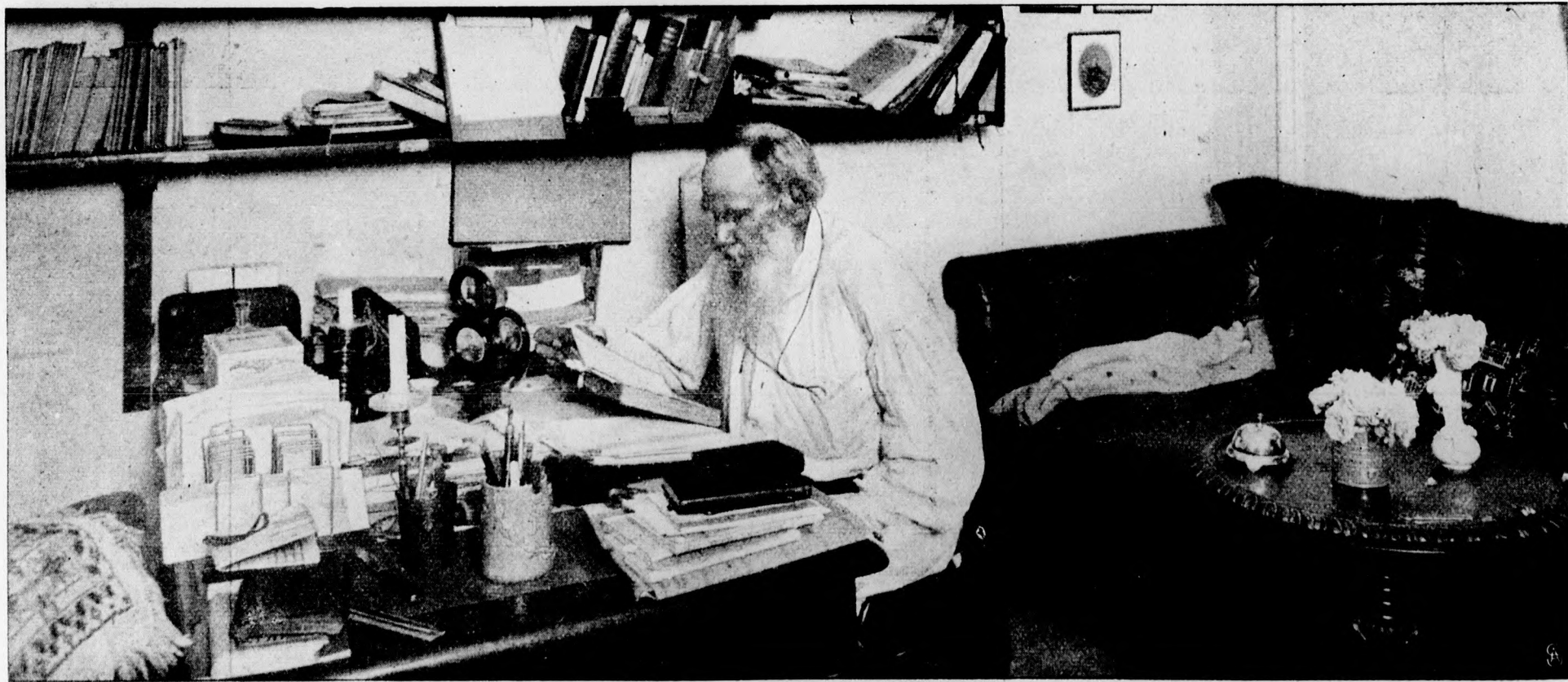

Libits Adolf udvari tanácsos a lőálláson.

A főherceg lőálláson.

A kisjenői vadászatokból.

Tolstoi Leo halálához: a nagy orosz költő dolgozó szobájában.

„A. B. C.” fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 30. sz.

Szállít hivatalok, üzletek, gyárak részére hygiénikusan tisztított törülközőt, padlóruhát, portörölőt, stb. stb.

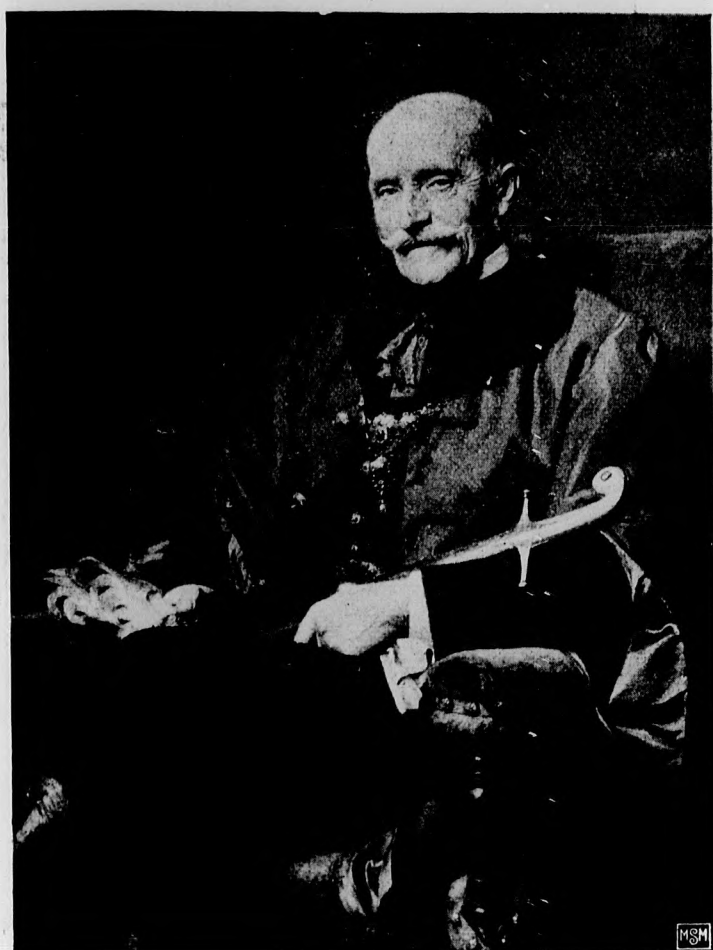
csekély kölcsöndijért, házhoz szállítva, hetenként cserélve. A mosással járó kellemetlenség megszűnik.

Külön vendéglői kölcsönruha-osztály.

Telefon 46-86.

Telefon 46-86.

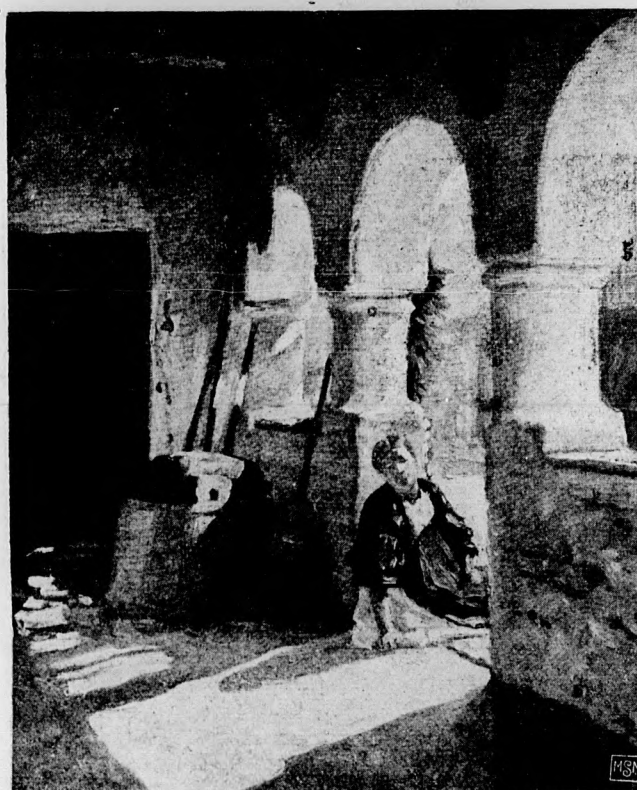
Az orsz. magyar képzőművészeti társulat téli kiállításából.

Benczur Gyula: Gróf Desseffy Aurél arcképe.
(Hűségben, könnyedségben és szinezésben a mester egyik legremekebb alkotása.)

Pentelei-Molnár János: Ego eimi!

Nádler Róbert: Oszlopos tornác.

Karlovsky Bertalan: Dezseri Rudnyanszky Magda arcképe.

Katona Nándor: Fenyőerdő.

Önkéntesek

feltűnő jutányosan és elegánsan felszerelteknek

Blum és Testvére

cs. és kir. egyenruházati czégnél

Budapest, IV., Duna-utca 2. sz.

Hegedü

készítési műtermünk Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 11. sz. Világhírű hegedűművészek saját készítette új hegedűim felett így nyilatkoztak: Az Ön által készített új hegedű bármely régi mester által készített hegedűvel versenyre kelhetnek, műtermünkben megtekinthetők. Finom régi és új összes vonós hangszerek és azok alkatrészei állandóan raktáron. Művésziesen javítunk. Régi hegedűt veszünk és cserélünk. **Kedvező részlettízetésre Komáromi és Tóth szállítunk.** Pontos és figyelmes kiszolgálás. Árjegyzék kívánatra ingyen. **műhegedű-készítő.**

× A főváros legelőkelőbb mozgóképtár-lata az «Orient» mozgóképtár (az Aradi- és Izabella-utca sarkán). A legelőkelőbb és szigoruan szolid családi műsor. A levegő minden

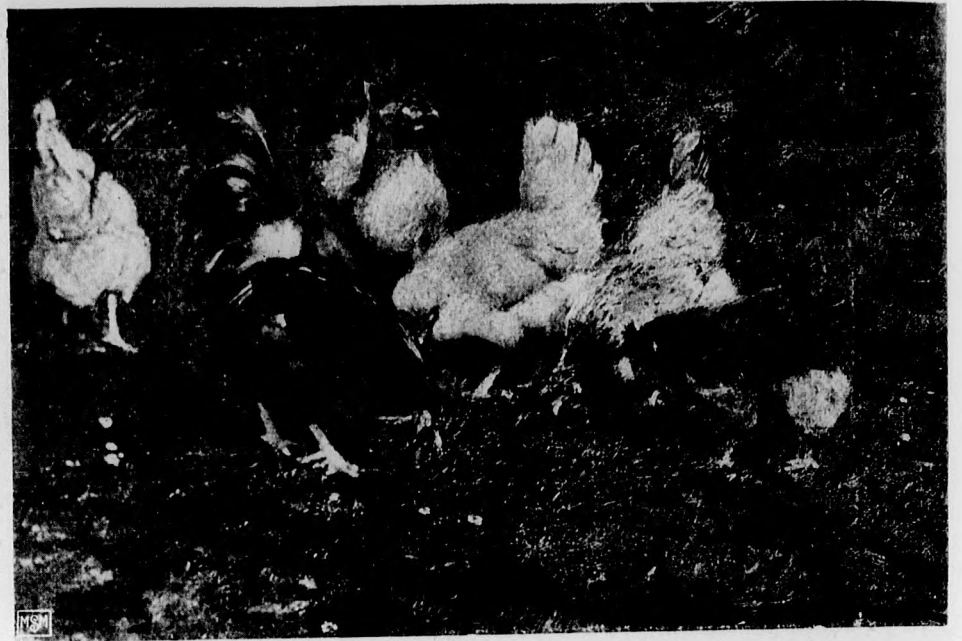
5 perczen parfümírozva. Gyönyörű berendezés, valódi keleti kényelem. Kezdeté naponta d. u. 6 órakor.

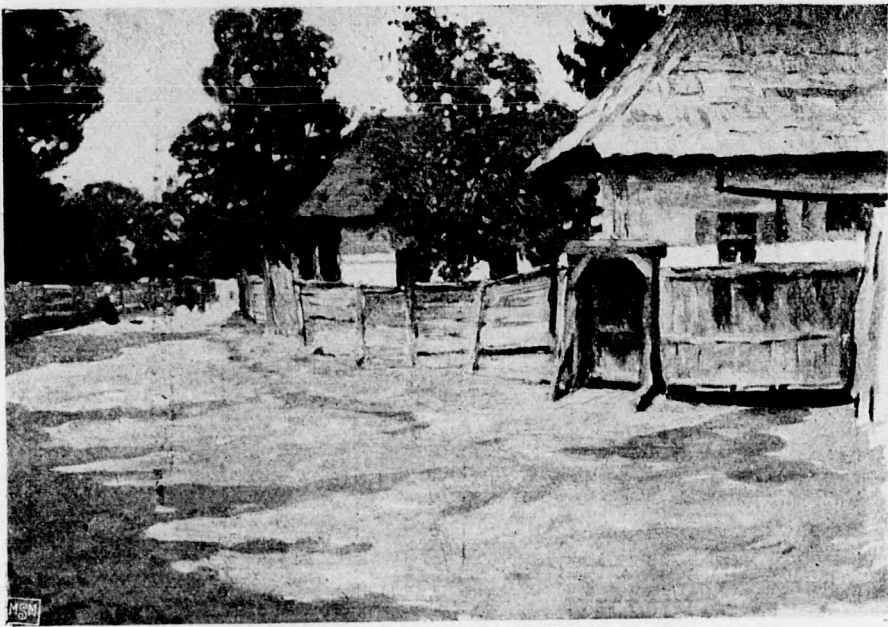
Az orsz. magyar képzőművészeti társulat téli kiállításából.

Vastagh Géza: Kotlóstyuk.

Vastagh Géza: Sütkérező tyukok.

Komáromi Katz Endre: Csendes utca.

Magyar-Mannheimer Gusztáv: Egy utca Icici-ben.

Művészek a hajón.

A «Cecilia» nevű német hajón érdekes művésztársaság került össze. Balról jobbra: Slezák Leo, Sommer kamaraénekes, Kolischer Adolf, Weidt Lucy, Caruso, Moran Berta kamaraénekesnő, Jadvolker, Allen, Hynkley, Sommerné, Slezákné gyermekeivel, Kolischerné, Jadvolkerné és Morena Frida.

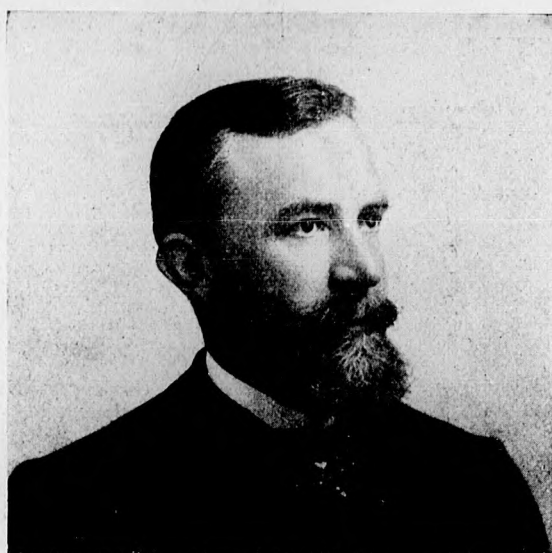

Lord Rothschild Mayer Nathan,

a londoni Rothschild-bankház főnöke, most ülte nyolczvanadik születése napját.

Gróf Szápáry Pál,
a szimpatikus főurat Bécsben baleset érte, de már jobban érzi magát.

Thuróczy Vilmos,
az állami számvevőszék új elnöke.

Illyés Bálint,
volt országgyűlési képviselő, ny. ref. lelkész és költő, elhunyt a napokban.

Madga Lessing, a berlini Metropolszínház tagja.

Boberg, a svéd diva.

Anny Vara, a hamburgi városi színház tagja.

Hires színművésznők legujabb ruhái.

OSKÓ GÉZA czipőáruháza

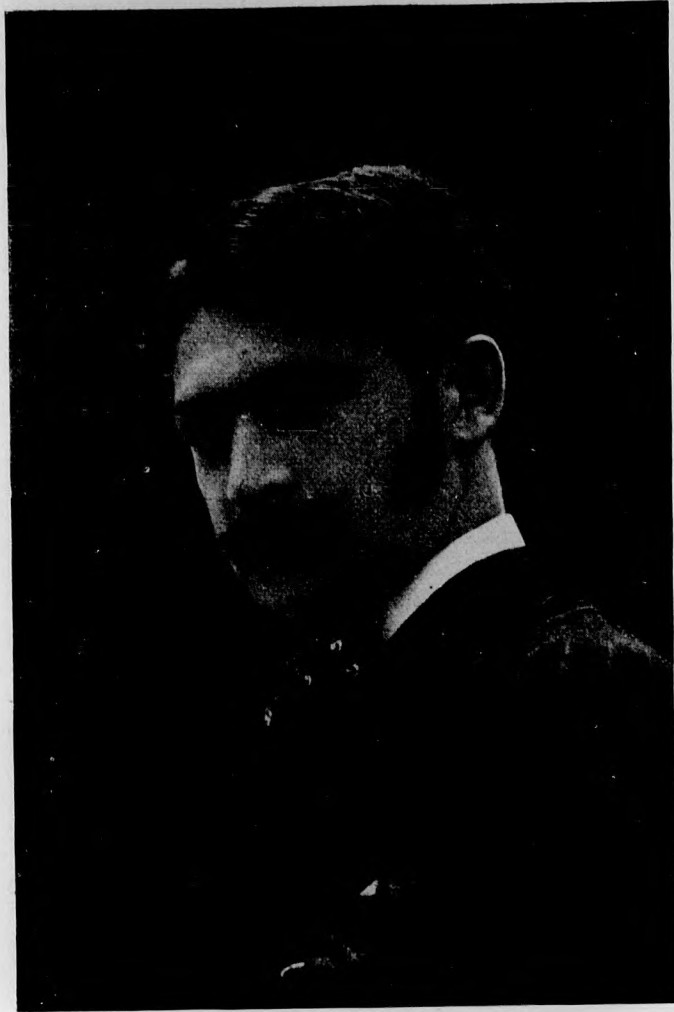
IV., Károly-utca 2. Sütő-utca sarok. (Azelőtt IV., Váci-utca 3.)

:: Uri-, női- és gyermekcipők, elsőrendű kézi munka. ::
A szabott árak a talpbá vésve. Posta-
megrendelésnél elég a lábat körülrajzolni.

Szörme!

Sok pénzt takarít meg, ha szükségletét FISCHER ÁRMIN szücsmesternél szerzi be.
Diszoklevél: London 1910. Budapest, VI. ker., Váci-körut 5. sz. Aranyérem: London 1910.

Szörme!

Sonnenfeld Nándor,
francia költő. Most jelent meg francia nyelven «Hier»
című verseskötete, telve szebbnél szebb költeményekkel.

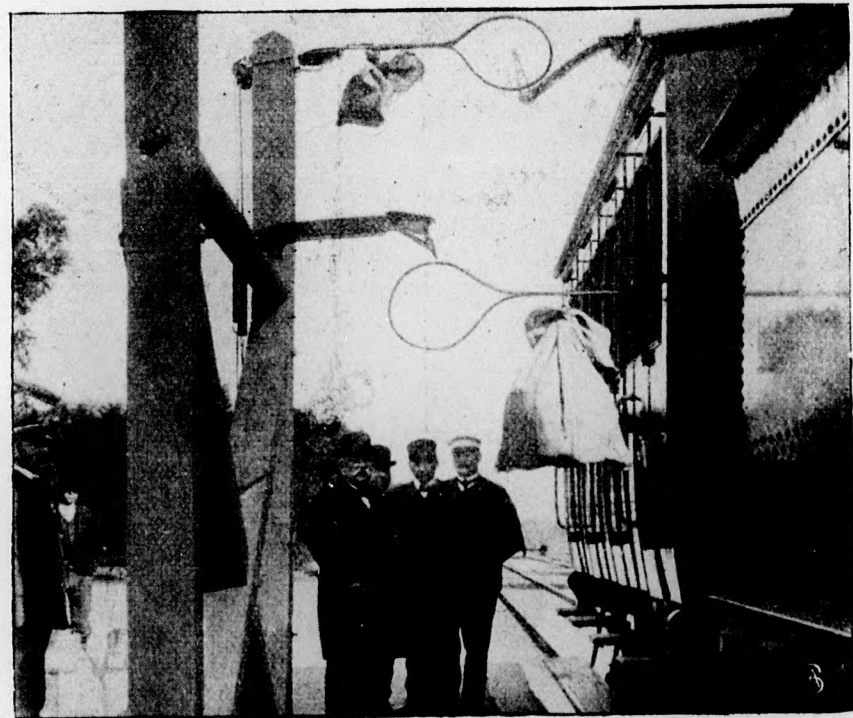
Szuffrazettek letartóztatása.

A londoni szuffrazettek a nők választójoga mellett nagy zavargásokra ragadtatták magukat. Legutóbb be akartak nyomulni az angol parlamentbe, hogy átadják a minisztereknek kérvényeiket. Asquit miniszterelnököt inzultálták is. A rendőrségnek valóságos utcái harcokat kell vívnia.

A «Talisman»-opera szerzője.

A napokban került színre a lipcsei városi színházban Fulda szövegére a «Talisman» című dalmű, melynek zenéjét Maddison Adèle írta.

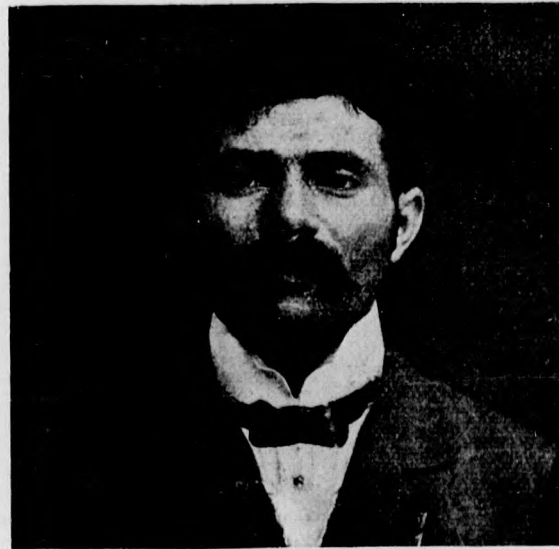

Postaszedő készülék.

Egy svéd mérnök elmés készüléket talált fel, amelylyel expressz- és gyorsvonatok olyan állomásokon, amelyekben nem állanak meg, robogás közben elkapják vagy leadhatják a levelekkel telt postaszákokat.

Csavajcsics János,
aki vakmerő rablótámadást intézett egy vendéglős ellen.

Unschuld Oszkár,
a kiskoru gyermekek csalója.

Vigyázó Vanicsek Gyula
fodrász, a lipótvárosi hölgyek zsarolója.

CAIRÓ KÁVÉHÁZ
 Budapest, Lövölde-tér és Király-u. sarkán.
 Ma és minden nap
Rácz Józsi
 czigányzenekara hangversenyez a kávéház tulajdonosának vezetése mellett. — Ünnepek és vasárnap délután 5 órától 7 óráig —
uzsonna hangverseny. Este színházi vacsora.

Orient színház
 Aradi-utca és Izabella-utca sarkán.
 A főváros legszebb mozgókép műintézete. Naponta csak elsőrendű műsor. Előkelő családi szórakozó hely.

Kaszás Lajos éttermei
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 44. szám.
 Ugy a vidéki, mint a fővárosi előkelő közönség találkozó helye. **Kaszás Lajos.**

Ha valóban kitűnő jóízű kolbászarukat és füstölthust akar enni, úgy vásároljon
TOCH ÁRMIN
 füstölthust gyári raktárában.
BUDAPEST, VI., Király-utca 4. szám.
 (Anker-palota.)

MÁTYÁS KIRÁLY kávéházban
Sovánka Nándor
 muzsikál.
 Minden hétfőn, szerdán és pénteken koncert-estély.

Tizenhárom éves műlovarnő, így nevezik a pompás amatőr női lovas, Geisler Ilonkát, aki fiatal kora dacára a legvakmerőbb lovasok egyike. Bécsben egy jótékonyági ünnepély alkalmával mutatta be az urleányka művészetét.

Klein Gyula,
 előnyösen ismert budapesti illatszergyáros, a Klein és Fia cég beltagja, aki a cs. és kir. udvari szállítói címet kapta.

Klein Jakab,
 előnyösen ismert budapesti illatszergyáros, a Klein és Fia cég beltagja, aki a cs. és kir. udvari szállítói címet kapta.

AMODERN KOZMETIKA
 LEGUJABB VIVMÁNYA
 ALKALMAZÁSOK
 ANTISZEPTIKUS
 VÉRY-PUDER

melynek szerepcsés összetétele folytán bőrön felismerhetetlen zománcz fejlődik. Ártalmatlanságáról tanuskodik DR. NEUMANN ZSIGMOND kir. ker. és váltótörvényszeki hites vegyész prospektusunkon látható hiteles bizonyítványa.

VÁSÁRLÁSNAK ÜGYELJÜNK ÉS VÉDJEGYRE ÖT FÉLE SZÍNEN DOBOZONKÉNT 3 ÉS 2 KORONÁERT MINDENÜIT KAPHATÓ.
 - PRÓBADOBOZ 1. KORONA -
 ! TESSÉK MEGKISÉRELNI!
 FŐRÁKTAR BUDAPESTEN:
 TORÓK JÓZSEF KIRÁLY-UTCA 12.
 KOCHMEISTER FRIGYES UTÓDAI HOLD-Ú 8.
 THALL-MAYER ÉS SEITZ ZRINYI-Ú 3 ÉS
 NERUDA NÁNDOR KOSSUTH LAJOS-Ú 7.

VAJDA BÉLÁNE
 MŰ-
 ARANYHIMZŐDÉJE
 BUDAPEST
 VI., HAJÓS-Ú 19
 EGYHÁZI ÉS TEMPLOMI
 HIMZÉSEK, ZÁSZLÓK
 ÉS ZÁSZLÓSZALAGOK
 JELVÉNYEK.

„Hungária”
 beszélő-gépek
 töltésrész nélkül is
 kizárólag eredeti első-
 rangú gyártmány, rész-
 letfizetésre is olcsón
 kaphatók,
Deményi és Társa
 Budapest, VI., Teréz-krt 4.
 Kérjen árjegyzéket.

Mindennemű fényképezési munkák a legszebb kivitelben. Vevőink részére 2 sötét kamara áll díjtalanul rendelkezésre.

SCHÜTZ VILMOS ÉS TÁRSA
 fényképezési és szükségleti cikkek gyári raktára
BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

Ajánlják a legújabb rendszerű fényképező készülékeiket, világhírű cségektől eredő objektíveket, elsőrendű lemezeiket, nagy választéku másolópapirjaikat és vegyszereiket mindig egyenlő jó és friss minőségben. **Tessék árjegyzéket kérni.**

Horvát Dezső
Országvilág
 kávéházában, VI. ker., Andrássy-ut 61. szám
 minden este
Horváth Jancsi
 zenekara hangversenyez.
 Minden szombat és vasárnap reggeli 3 óráig zene.
 Megnyílt a kerthelyiség.

A „Pension Moderne“ Budapest, V., Bálvány-
 utca 19. sz. II. (lift).
 Lipótváros központjában, Szabadság-tér a
 tőzsde tőzomszédságában. Legelőkelőbb
 otthon, minden kényelem, kitűnő ellátás.
 Villamos közlekedés minden irányban.
 Diner abbonement.
 Telefon 102—84. Telefon 102—84.

„NIZZA“
 ÉLŐ-ÉS MŰVIRÁG-TEREM
 Budapest, VIII., József-körut 14.
 Menyasszonyi és mindenféle alkalmi csok-
 rok. — Babér- és gyászkoszorúk stb., stb.

GERGELY PÉTER
 finom női és férfi posztó és szövet raktára
 Budapest, IV., Ferenciek-tere 9.
 Gróf Cziráky-palota.
 Nagy választék angol playdek, kendők és
 kocsitakarókban. — Előfizetők 10% áren-
 gedményt kapnak. — Telefon.

ÉLŐ JÓZSEF
„ÁRPÁD“-pinczéje
 VI., Podmaniczky-utca és Teréz-
 körut sarkán létezik.
 Hideg és meleg ételek. Kőbányai sör.
 Előzékeny kiszolgálás.

Butor-beraktározást | **Költöztetést**
 száraz raktárakba | tiszta butorkocsikkal
 teljes felelősséggel | helyben és vidékre
 legjutányosabban elvállal
Balassa Gyula és Társa
 Telefon 33—32. VI., Teréz-körut 19. Telefon 33—32.

KATONAZENE
A MAGYAR SZALON KÁVÉHÁZBAN
 VIII., Üllői-ut 14. sz. és VIII., Baross tér 11. szám.
 Minden kedd, csütörtök, szombat és vasárnap este.
 Kedden: Magyar kir. I. Szombaton: cs. és kir.
 honvéd gyalogezred, 3 bosnyak gyalogezred,
 Csütörtökön: cs. és kir. Vasárnap: cs. és kir. 6.
 38. gy-ezred (Mollinay) gyalogezred.
hangversenyez.
 Figyelmes kiszolgálás. — Hideg buffet — Egész éjjel
 nyitva. — 8 amerikai biliárd.
 Villamos megállóhely közvetlen a kávéház mellett úgy a
 Baross-utczában (BVV.), mint az Üllői-uton.
 Szíves látogatását kéri a tulajdonosok **Jakobovics és Fia.**

Silvia borozó-megnyitás
 VI. KER., KIRÁLY-UTCZA 94. SZÁM.
 A mai modern berendezés igényeinek megfelelően,
 ahol borkülönlegességek kaphatók. Női kiszolgálás.
 Tisztelettel ANIKÓ.

Goldscheider Károly és Fia
 Budapest, VII., Nagydíófa-utca 24. sz.
 Többszörösen kitüntetett כִּיטֵר szálemi-, füstöltlús- és kolbászaru-gyár.
 Eladás nagyban és kicsinyben. Szétküldés a bel- és
 külföld minden irányába, 5 kilogrammon alul is.
 Alapítva: 1874. Telefon: 11—28.

Terézvárosi nagy kávéház
 Király-utca 52. (Nagymező utca sarkán).
 Estéknként dombóvári **BABÁRY JÓSKA**
 teljes zenekarával hangversenyez.
 Színházi vacsora. Pontos kiszolgálás.

Használt polgári és katonai
 ruhák eladása és vétele.
 Smoking, frakk, szalon-öltö-
 nyök kölcsönzése!
Polacsek és Társa
 BUDAPEST,
 Anker-köz 1. félemelet III.
 (Anker-palota.)

VÉTKEZIK

Önmaga ellen minden nemi betegségben vagy nemi gyengeség-
 ben szenvedő, ha nem olvassa el Dr. GARAI hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó
 minden férfi és női nemi betegségben

ezimű számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és
 női nemi betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja
 népszerű előadásban. A könyv ára 2 korona, mely összeg
 10 filléres levéltételekben is beküldhető. Zárt borítékban
 bérmentve küldi a szerző.

DR. GARAI,
 Budapest, Andrássy-ut 24. sz.
 Rendel. húgyszervi, bőr és nemi betegségeknek délelőtt 10-től
 délután 4-ig és este 7-8-ig.

ZÁLOGCZÉDULÁKAT
 és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillán-
 sokért többet fizetek, mint amibe ujjonnan kerültek
SINGER JAKAB ékszerkereskedő
 Budapest, Király-utca 91. sz. Izabella-u. sarkán.

ÉLŐESZKÖZÖK
 EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
 DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
 A LEGELÖNYÖSEBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉR
 BUDAPEST, III. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000*RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Sneidig egyenruhák
 legjutányosabban
Blum Sándor
 elsőrangú egyenruházati intézetében ::
 Budapest, IV. Váci-utca 15

Középiskolai tanulók

délutáni otthona, Budapest, V., Nagy-
 korona-utca 17. szám, II. emelet.
 Középiskolai nyilvános tanulók délután
 1/2—7 óráig ismétlő oktatásban és felügyeletben részesülnek. Havi díj 30 korona.
 Vívás, torna, zene, Idegen nyelvek. Magántanulók bármely vizsgára a legrövidebb idő alatt előkészítést nyernek.